Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 22 Απριλίου 2020 • Ετος 6ο • Αρ. φύλλου 280* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €1,50

Eurobank Cyprus

ΜΑΚΡΑΙΝΕΙ Η ΣΤΡΑΤΙΑ

Στα 22 εκατ. οι άνεργοι στις ΗΠΑ

Η δεινή κατάσταση στην οποία έχει περιέλεθει η αμερικανική οικονομία είναι εμφανής στην εικόνα της απασχόλησης. Εκατομμύρια είναι οι άνεργοι ενώ όσες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν τα τελευταία 10-11 χρόνια φαινεται πως χάνονται τάχιστα. Ο αριθμός των ανέργων στις Ηνωμένες Πολιτείες τον τελευταίο μήνα ανήλθε στα 22 εκατομμύρια. **Σελ. 9**

ΕΛΛΑΔΑ

Εσοδα μηδέν στα αεροδρόμια

Κίνδυνο βιωσιμότητας λόγω της ανυπαρξίας επιβατικής κίνησης και πτήσεων αντιμετωπίζουν ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών και η Fraport Greece, που διαχειρίζονται το ΔΑΑ και τους 14 μεγαλύτερους περιφερειακούς αερολιμένες της χώρας. Οι δύο παραχωρησιούχοι ζητούν να τους δοθεί ο αναγκαίος χώρος για να αντιμετωπίσουν τον μηδενισμό των εσόδων τους. **Σελ. 15**

ΔΟΚΙΜΑΖΕΤΑΙ Ο ΚΛΑΔΟΣ ΔΙΕΘΝΩΣ

«Βλέπουν» συγχωνεύσεις τραπεζών

Μία τάση συγκέντρωσης των επενδυτικών τραπεζών ενδέχεται να παρουσιαστεί το επόμενο διάστημα, καθώς ολόκληρος ο κλάδος θα αντιμετωπίσει τεράστιες δοκιμασίες λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού και οι μικρές τράπεζες φαίνεται να βρίσκονται σε εξαιρετικά ευάλωτη θέση, σύμφωνα με σχετική έκθεση της Oliver Wyman και της Morgan Stanley. **Σελ. 11**

Η κατάργηση των SMS θα φέρει ομαλότητα

Οι προϋποθέσεις για επανεκκίνηση όλων των κλάδων με στόχο να μειωθεί η ύφεση – Ανοίγουν τα εργοτάξια

Τη θέση ότι για να ξαναρχίσει να γυρίζει το γρανάζι της οικονομίας θα πρέπει να καταργηθούν τα SMS για τις μετακινήσεις, διατυπώνουν παράγοντες της αγοράς. Υπογραμμίζουν ότι το μέτρο με τις περιορισμένες μετακινήσεις ήταν και εκείνο που ουσιαστικά σταμάτησε εντελώς την οικονομική δραστηριότητα. Η κυβέρνηση μαζί με τους κοινωνικούς εταίρους, την επιδημιολογική ομάδα και τα μέλη που απαρτίζουν την διυπουργική επιτροπή επισκόπησης της κατάστασης, μέχρι το Σάββατο θα έχουν καταλήξει σε συγκεκριμένο πλάνο και με συγκεκριμένες ημερομηνίες για επανεκκίνηση δραστηριοτήτων διαφόρων κλάδων. Βάσει των μέχρι τώρα σχεδιασμών, μπορεί η εργολητική βιομηχανία να είναι η πρώτη που θα αρχίσει τις εργασίες της με την επόμενη Δευτέρα, 27 Απριλίου, να είναι ένα πιθανό σενάριο επανεκκίνησης του κλάδου. Για τον τουρισμό, τον κλάδο που φέρνει έσοδα 2,7 δισεκατομμύρια ευρώ, τα δεδομένα φαντάζουν δύσκολα. Οι φορείς του τουρισμού, πάντως, τονίζουν στην «Κ» πως δεν έχει χαθεί εντελώς το στοίχημα, με την τουριστική περίοδο να μεταβάλλεται από τα μέσα του καλοκαιριού μέχρι και το φθινόπωρο. **Σελ. 3**

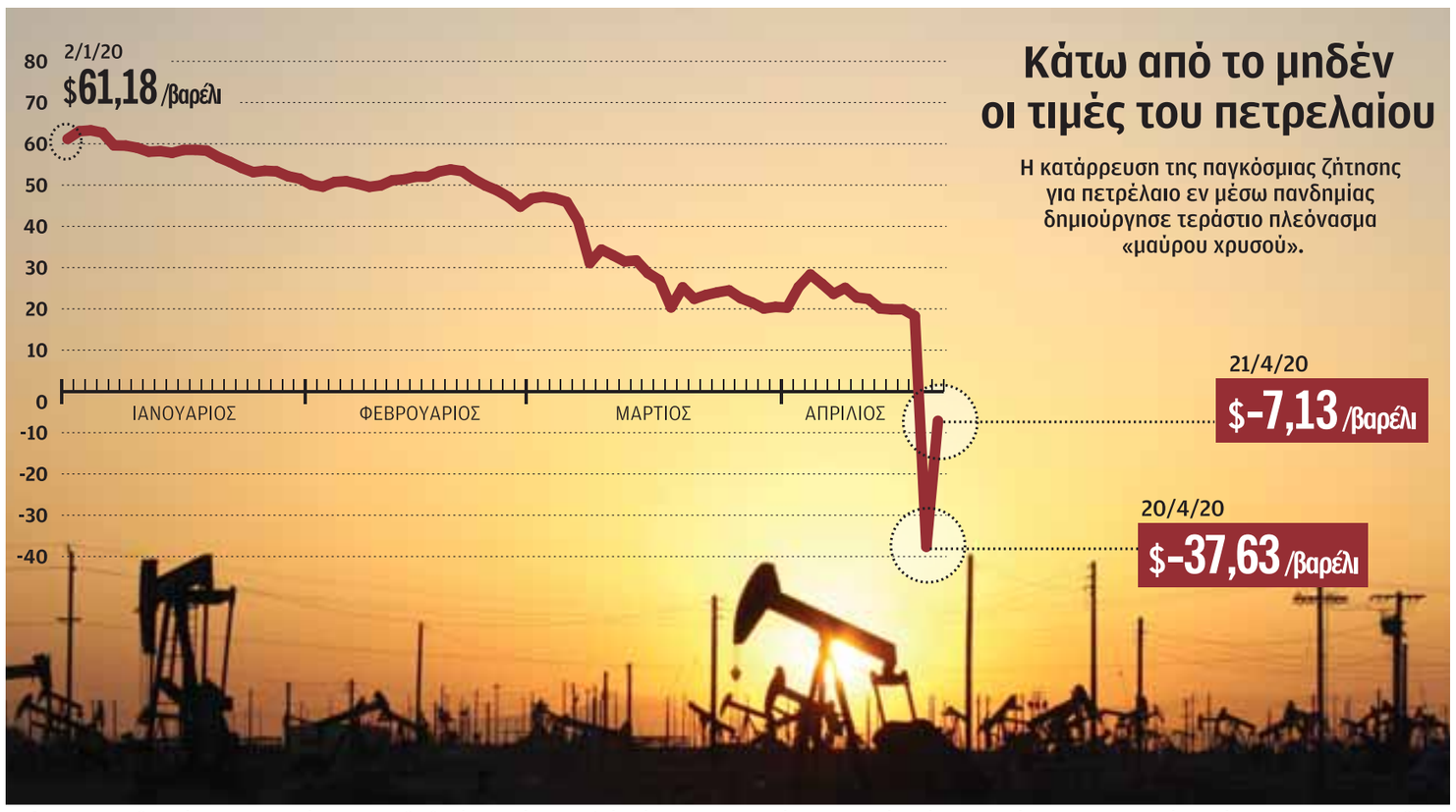

Απόλυτος αιφνιδιασμός για τους παράγοντες της διεθνούς αγοράς πετρελαίου ήταν η πρωτοφανής στην ιστορία πτώση της τιμής του αμερικανικού αργού, που στις τελευταίες δύο συνεδριάσεις βρίσκεται πλέον σε επίπεδα κάτω του μηδενός. Από τη συνεδρίαση της Δευτέρας τα προθεσμιακά συμβόλαια πετρελαίου άμεσης παράδοσης αλλάζουν χέρια σε τιμές -4,55 δολάρια το βαρέλι, ενώ τα συμβόλαια παράδοσης Μαΐου υποχώρησαν έως και στα -40 δολάρια το βαρέλι, καταγράφοντας πτώση άνω των 55 δολαρίων το βαρέλι. Στην πράξη, η ασύλληπτη αυτή πτώση σημαίνει ότι οι διαπραγματευτές πετρελαίου πληρώνουν τους επίδοξους αγοραστές για να αγοράσουν το πετρέλαιό τους. Την ίδια στιγμή το Brent υποχωρούσε στα 18,10 δολάρια το βαρέλι, κάτω από το ψυχολογικό όριο των 20 δολαρίων για πρώτη φορά μετά 18 χρόνια. Εχει εν ολίγοις σημειώσει πτώση πάνω από 60% σε σύγκριση με τα επίπεδα στα οποία βρισκόταν η τιμή του τον Ιανουάριο. **Σελ. 21**

Υπό προϋποθέσεις η ενίσχυση επιχειρήσεων στην ΕΕ

Τις καλεί να μην δώσουν μπόνους και μερίσματα και να μην προχωρήσουν σε μαζικές μειώσεις μισθών και απολύσεις

Αυστηρές προϋποθέσεις θέτει η Ε.Ε. σε όσες επιχειρήσεις των κρατών μελών της λάβουν οικονομική ενίσχυση, ζητώντας τους να μην καταβάλουν μερίσματα και μπόνους και να μην προχωρήσουν σε επαναγορά μετοχών. Η προσέγγιση αυτή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παραπέμπει στην αντίστοιχη πρακτική που ακολουθεί η αμερικανική κυβέρνηση. Υποχρεώνονται επίσης έως τον Σεπτέμβριο να αποφύγουν μαζικές περικοπές μισθών και απολύσεις. Οσες επιχειρήσεις διασωθούν με δημόσιο χρήμα απαγορεύεται να αναλάβουν υπερβολικό επενδυτικό ρίσκο και ούτε καν να ασχοληθούν με επιθετική επέκταση των δραστηριοτήτων τους. Ακόμα δεν θα επιτρέπεται να εξαγοράσουν ανταγωνίστριες εταιρείες ή άλλες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο τους ενόσω βρίσκονται σε διαδικασία αποπληρωμής των οφειλών τους στο κράτος. Ανάλογες προϋποθέσεις είχαν τεθεί και στο ξέσπασμα της κρίσης, πριν από μία και πλέον δεκαετία. **Σελ. 10**

Η Ελλάδα κρατάει επαφή με τις αγορές

Ενισχύθηκαν τα αποθέματα

Η έκδοση του νέου 7ετούς ομολόγου έδειξε ότι η Ελλάδα συνεχίζει να έχει παρουσία στις αγορές και την ίδια στιγμή ενίσχυσε τα ταμειακά αποθέματα της χώρας κατά 2 δισ. σε μία περίοδο που έχει ανάγκη τη ρευστότητα, για να αντεπεξέλθει στο κόστος της κρίσης. **Σελ. 24**

Στα βιωματικά ταξίδια στρέφονται οι τουρίστες

Οι εξατομικευμένες εμπειρίες και τα βιωματικά ταξίδια θα αποκτήσουν ακόμα μεγαλύτερη σημασία στην εποχή που ανατέλλει για τον τουρισμό μετά το σοκ της πανδημίας.Τα τελευταία χρόνια η ταξιδιωτική βιομηχανία σημείωσε μια μεγάλη στροφή, διότι οι καταναλωτές επιλέγουν να αγοράσουν εμπειρίες αντί πραγμάτων. Και σ΄ αυτόν τον τομέα η τεχνολογία θα διαδραματίσει το ρόλο της. **Σελ. 18**

ΠΡΟΩΘΟΥΝΤΑΙ ΝΕΑ ΜΕΤΡΑ

Αναζητεί το αντίδοτο στην ύφεση η Αθήνα

Επιστροφή στις επιδόσεις των μνημονιακών χρόνων θα δείξουν φέτος οι βασικοί οικονομικοί και δημοσιονομικοί δείκτες στην Ελλάδα, σύμφωνα με προβλέψεις αναλυτών. Στην κυβέρνηση αισιοδοξούν ότι τα πράγματα θα πάνε κάπως καλύτερα. Το κύριο μέλημά τους είναι να δρομολογήσουν μέτρα για συνέχιση της στήριξης των πληττομένων, την έξοδο από το lockdown και την επανεκκίνηση της οικονομίας. **Σελ. 24**

Το κινητό στη μάχη κατά του κορωνοϊού

Ένα ισχυρό σύμμαχο έχει η ανθρωπότητα τόσο στην αντιμετώπιση του κορωνοϊού όσο και στη διατήρηση της επικοινωνίας των ανθρώπων στο καθεστώς περιορισμού που ζεί ο πλανήτης, αλλά και των σοβαρών επιπτώσεων στην οικονομια. Ο σύμμαχος αυτός είναι το έξυπνο κινητό. Δύο δισ. δολάρια διακινούνται κάθε μέρα σε όλο τον κόσμο μέσω τραπεζικών λογαριασμών από κινητά. **Σελ. 9**

ΤΟΥΡΚΙΑ

Ιωση στην οικονομία λόγω της πανδημίας

Σε αχαρτογράφητα νερά οδηγείται για μια ακόμα φορά η τουρκική οικονομία. Η λίρα βρίσκεται σε ελεύθερη πτώση και οι επενδυτές αποχαιρετούν τη χώρα. Η κατάσταση γίνεται χειρότερη λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού. Παρά τα καθησυχαστικά μηνύματα που στέλνουν ο Τούρκος Πρόεδρος και ο υπ. Οικονομικών, αναλυτές εκτιμούν ότι η προσφυγή στο ΔΝΤ είναι μονόδρομος. **Σελ. 6**

Παζλ στην καραντίνα παίζουν οι Ελληνες

Οι νέες συνθήκες που διαμόρφωσε ο κορωνοϊός και η καραντίνα εκτίναξαν τις πωλήσεις των ηλεκτρονικών καταστημάτων. Το προϊόν που ξεχώρισε όμως είναι τα παζλ, οι πωλήσεις των οποίων αυξήθηκαν κατά 1.654%. Την εβδομάδα από 30 Μαρτίου έως 5 Απριλίου 2020 καταγράφηκε αύξηση της δαπάνης για αγορές μέσω Διαδικτύου κατά 134% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019. **Σελ. 16**

Επιταχύνεται η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών του δημοσίου

Ελλείμματα ανέδειξε η κρίση

Κενά, ελλείψεις αλλά και παγιωμένες αντιλήψεις και πρακτικές στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, έφερε στην επιφάνεια η πανδημία του κορωνοϊού στην Κύπρο. Δικαστήρια, Πολεοδομία, Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, Κοινωνικές Ασφαλίσεις, Τμήμα Εφόρου Εταιρειών είναι οι υπηρεσίες εκείνες όπου εντοπίζονται τα μεγαλύτερα προβλήματα στο κομμάτι ψηφιοποίησης υπηρεσιών. Στην επιτάχυνση του ηλεκτρονικού μετασχηματισμού προχωρεί η κυβέρνηση. **Σελ. 8**

Αναζητούν ρευστότητα με δανεισμό από τράπεζες

Σε αναμονή οι επιχειρήσεις

Στη διαδικασία αναπροσαρμογής του νομοσχεδίου για την παροχή δανείων από τράπεζες με κρατικές εγγυήσεις, βρίσκεται η κυβέρνηση. Η κοινοβουλευτική επιτροπή οικονομικών αναμένει το νομοσχέδιο και παρουσιάζεται έτοιμη να το συζητήσει μόνο όμως εάν περιέχει αναθεωρημένες προτάσεις. Με τις κρατικές εγγυήσεις οι επιχειρηματίες αναζητούν ρευστότητα μέσω φθηνού δανεισμού από τις τράπεζες. **Σελ. 4**

Αλλαξε το πλάνο των αγορών φέτος

Οι κερδισμένοι και οι χαμένοι

Αλλαξε η καταναλωτική συμπεριφορά των Κυπρίων τις ημέρες του Πάσχα. Δεν έμειναν την τελευταία στιγμή για τα ψώνια τους. Ενώ υπήρχε αύξηση πωλήσεων έως τη Μ. Παρασκευή, το Μ. Σάββατο υπήρξε μείωση. Μείωση 20-25% στα κρεοπωλεία, ενώ οι αρτοποιοί μιλούν για βουτιά των πωλήσεων. **Σελ. 5**

- **ΠΟΛΙΤΙΚΗ:** Πιέσεις κυρώσεων σε ΤΡΑΟ μετά τη νέα γεώτρηση. **Σελ. 6**
- **ΑΡΘΡΟ:** Κορωνοϊός και ενδοοικογενειακή βία, της Χέλενα Ντάλι, επιτρόπου αρμόδιας για την ισότητα. **Σελ. 4**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η ώρα της αλήθειας

Η Ευρώπη βλέπει με ευχαρίστηση να ανακόπτεται η ανοδική πορεία των κρουσμάτων και ετοιμάζεται για την εφαρμογή της στρατηγικής μετάβασης στην επόμενη φάση. Το Βερολίνο ήδη από τη Δευτέρα επέτρεψε το άνοιγμα των καταστημάτων λιανικής πώλησης μέχρι 800 τ.μ. ενώ το Λονδίνο ανακοίνωσε τον χαμηλότερο αριθμό νέων κρουσμάτων εδώ και λίγο καιρό.

Η στρατηγική επανεκκίνησης των οικονομιών σχεδιάζεται έχοντας ως βασική παραδοχή μια ανάκαμψη τύπου V. Δηλαδή, βαθιά ύφεση το 2020 που θα συνοδεύεται από μια βίαιη ανάκαμψη το 2021. Στη βάση αυτής της συνθήκης επιτεύχθηκε και η συμφωνία της Πέμπτης στο Eurogroup, η οποία στην ουσία περιλαμβάνει πιστωτικές γραμμές προς τα κράτη-μέλη και στήριξη των προγραμμάτων βραχυχρόνιας επιδότησης της εργασίας.

Σήμερα, όμως, οι εκτιμήσεις των οικονομικών αναλυτών κάνουν λόγο για μια ύφεση παρατεταμένης διάρκειας με ορατό τον κίνδυνο να μετατραπεί σε μια νέα κρίση χρέους για την Ευρωζώνη. Η επανάληψη της κρίσης του ευρώ ξυπνά αφενός κακές μνήμες και δημιουργεί αφετέρου την αισιοδοξία ότι ο χειρισμός της κατάστασης από τους Ευρωπαίους ηγέτες θα είναι διαφορετικός αυτήν τη φορά και θα αποτρέψει τα χειρότερα.

Πρώτος ασθενής η Ιταλία, η οποία εκτός από συρρίκνωση του ΑΕΠ θα αναγκαστεί να αυξήσει και το δείκτη χρέους σε μη βιώσιμα επίπεδα. Ήδη, το «άνοιγμα» των spreads -δηλαδή των αποδόσεων των ιταλικών ομολόγων με τα αντίστοιχα γερμανικά- προμηνύει μια δύσκολη κατάσταση. Αυτήν τη φορά, οι ηγέτες οφείλουν να δράσουν αποφασιστικά και να σταματήσουν το ντόμινο πριν ξεκινήσει και συμπαρασύρει όλο τον «ευρωπαϊκό νότο».

Καθόλου τυχαία δεν είναι η κραυγή αγωνίας του Εμμανουέλ Μακρόν, ο οποίος με γραπτή παρέμβασή του στο διεθνή Τύπο σημειώνει ότι, χωρίς ευρωπαϊκό ομόλογο το «ευρωπαϊκό εγχείρημα» κινδυνεύει με κατάρρευση! Σύμφωνα με τον Γάλλο πρόεδρο, έφτασε η ώρα της αλήθειας για την Ευρώπη και τονίζει ότι η ασφάλιση του κινδύνου μπορεί να επιτευχθεί μόνο με ένα ομόλογο που «θα συνδέει τα κοινά χρέη με μία κοινή εγγύηση». Η απαίτηση για αμοιβαιοποίηση του χρέους, για την οποία η Γερμανία διατηρεί επιφυλάξεις και η Ολλανδία αποκαλεί «δώρο», τίθεται από την γαλλική πλευρά δημόσια με τον πλέον δραματικό τόνο και η συνέχεια σε πολιτικό επίπεδο αναμένεται να είναι άκρως ενδιαφέρουσα.

Η Κύπρος, έχοντας συγκεντρώσει σημαντική ρευστότητα από εσωτερικό και εξωτερικό δανεισμό, εφαρμόζει τις κοινές ευρωπαϊκές παραδοχές και αν τα πράγματα ξεφύγουν, οι πιθανότητές να συμπεριληφθεί στο γκρουπ των αδυνάτων είναι αυξημένες. Ενδεχόμενες αποφάσεις για μια αντίδραση σε ευρωπαϊκό και όχι εθνικό επίπεδο προφανώς θα μας ωφελήσει αφού θα μας επιτρέψει να χρηματοδοτήσουμε τις ανάγκες μας και μάλιστα με χαμηλό κόστος δανεισμού, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό σε περιόδους ύφεσης.

Η αναμενόμενη συμβιβαστική ψήφιση του νόμου για τα εγγυημένα δάνεια από το κοινοβούλιο, θα προσφέρει ανάσες στις επιχειρήσεις αν και θα απαιτηθούν πολλά περισσότερα. Επιπλέον ενθαρρυντικό παράγοντα αποτελεί η μεγάλη μείωση στις τιμές της ενέργειας, εφόσον μεταφραστεί σε χαμηλούς λογαριασμούς ηλεκτρισμού για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Όταν ξεκίνησε αυτή η κρίση, ο στόχος που τέθηκε ήταν η προστασία της εργασίας. Εντούτοις σήμερα, και για το επόμενο διάστημα, η συγκράτηση των επιπέδων απασχόλησης είναι η πιο σημαντική μάχη που θα πρέπει να κερδηθεί στο μέτωπο της οικονομίας.

5 291296 000378

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Τα επόμενα βήματα

Η τάση εξεύρεσης νέων κρουσμάτων σε συνδυασμό με αυξημένους αριθμούς ελέγχων είναι καθαρά πτωτική και χαρίζουν μια νότα αισιοδοξίας σε όλους μας. Αν μέχρι το τέλος Απριλίου η πτωτική τάση συνεχιστεί και φθάσουμε να βλέπουμε και μέρες με μηδενικά κρούσματα, τότε θα σημαίνει πως έσπασε η αλυσίδα μετάδοσης και θα μπορούμε να επανερχόμαστε σταδιακά σε κατάσταση επανεκκίνησης της οικονομίας. Δεν θα γίνουν όλα διά μαγείας. Ασκήσεις επί χάρτου

Οι ταλαντώσεις οι οποίες όλοι βιώνουμε είναι άνευ προηγουμένου και δεν μπορούμε να αντέξουμε για πολύ καιρό ακόμη σε κατάσταση στάσης και αναμονής.

γίνονται και πρέπει να γίνονται από όλους έτσι ώστε να είμαστε έτοιμοι το συντομότερο δυνατό να θέσουμε την οικονομία ξανά σε εκκίνηση, επειδή οι ταλαντώσεις οι οποίες όλοι βιώνουμε είναι άνευ προηγουμένου και δεν μπορούμε να αντέξουμε για πολύ καιρό ακόμη σε κατάσταση στάσης και αναμονής. Το στοίχημα είναι να μην καταφέρει αυτή η στάση να αποκτήσει από μόνη της μομέντουμ το οποίο θα είναι δυσανάλογα δύσκολο να ανακοπεί. Η προσωπική μου άποψη είναι πως η αναδίπλωσή μας σε περίπτωση που οι συνθήκες το επιτρέψουν θα πρέπει να ακολουθήσει την ακόλουθη πορεία: Εντός του πρώτου δεκαημέρου του Μάη θα πρέπει να ανοίξουν όλα τα εργοτάξια κατασκευών και μαζί με αυτά, όλη η αλυσίδα προμηθευτών και υπεργολάβων. Νοείται ότι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα ασφαλείας και προσωπικής υγιεινής τόσο στα εργοτάξια όσο και στους κατά τόπους χώρους εργασίας, όπως εργαστήρια, βιοτεχνίες, αποθήκες και εκθεσιακούς χώρους. Θα πρέπει να διενεργούνται τυχαίοι ή στοχευμένοι έλεγχοι έτσι ώστε να διαπιστώνεται η τήρηση των μέτρων και να επιβάλλονται πρόστιμα για μη τήρηση τους. Η κατασκευαστική βιομηχανία είναι ένας σοβαρός πνεύμονας της οικονομίας και πρέπει να τεθεί σύντομα σε λειτουργία.

Παράλληλα με τα εργοτάξια πρέπει να ανοίξουν όλα τα καταστήματα λιανικού εμπορίου που εργοδοτούν μέχρι πέντε άτομα προσωπικό. Από το μέτρο της πρώτης φάσης θα εξαιρούνται οι χώροι εστίασης και οι καφετέριες εκτός αν εμπίπτουν εντός των προνοιών των υφιστάμενων διαταγμάτων, δηλαδή αν παρέχουν υπηρεσία delivery και take away από το παράθυρο. Οι μικρές αυτές επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου μπορούν να ελέγχουν καλύτερα την προσέλευση πελατών τους χωρίς να δημιουργείται συνωστισμός. Η πρώτη φάση θα πρέπει να περιλαμβάνει και την κανονική λειτουργία όλων των κρατικών και ημικρατικών υπηρεσιών. Κάποιες υπηρεσίες έβαλαν αδικαιολόγητα λουκέτο εδώ και μέρες παρά τις περί του αντιθέτου κυβερνητικές οδηγίες και διαβεβαιώσεις, μη απαντώντας τηλέφωνα και έχοντας πόρτες ερμητικά κλειστές. Σαν τέτοιες αναφέρω ενδεικτικά τον Έφορο Εταιρειών και τον Επίσημο Παραλήπτη. Η δεύτερη φάση θα πρέπει να τοποθετηθεί τουλάχιστον δέκα μέρες μετά την πρώτη φάση δίνοντας έτσι την ευκαιρία παρακολούθησης των αποτελεσμάτων της πρώτης φάσης. Η δεύτερη φάση θα πρέπει να επεκτείνει το άνοιγμα επιχειρήσεων του λιανικού εμπορίου περιλαμβανομένων χώρων εστίασης και καφετεριών, αλλά εξαιρουμένων των Malls και των πολυκαταστημάτων. Οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών είναι καλό να συνεχίσουν στο υφιστάμενο τους μοντέλο εργασίας από το σπίτι μέχρι και το τέλος Μαΐου. Καλώς εχόντων των πραγμάτων θα φθάσουμε στην τρίτη φάση εντός του τρίτου δεκαημέρου του Μάη. Σε αυτή την φάση μπορούν να επαναλειτουργήσουν τα Δικαστήρια, τα σχολεία και τα μουσεία. Κατά την τέταρτη φάση, δηλαδή περί τα μέσα Ιουνίου, θα μπορούσαν να επαναλειτουργήσουν τα Malls, τα πολυκαταστήματα, οι κινηματογράφοι, τα θέατρα και οι μουσικές σκηνές. Τα ξενοδοχεία θα μπορούσαν να επαναλειτουργήσουν περί τα τέλη Ιουνίου σε πέμπτη φάση, εξυπηρετώντας μόνο ντόπιο πληθυσμό. Τα οδοφράγματα θα πρέπει να παραμείνουν κλειστά μέχρι να υπάρξει επιβεβαίωση ότι και στα κατεχόμενα υπάρχουν ασφαλείς συνθήκες εξουδετέρωσης του ιού. Τα αεροδρόμια μας αναγκαστικά θα παραμείνουν κλειστά μέχρι να κριθεί ότι οι συνθήκες σε παγκόσμιο επίπεδο το επιτρέπουν για να ανοίξουν.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Ο Μικρός Πρίγκιπας και οι νέες προτεραιότητες του Νίκαρου

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

- Μην το πάρεις προσωπικά Νικόλα. Ο Μικρός Πρίγκιπας πάντα μου άρεσε.

Viral έγινε η πράξη του Νίκαρου να διαβάσει παραμύθι για παιδιά και μάλιστα το «Μικρός Πρίγκιπας» την Κυριακή του Πάσχα. Ο Νίκαρος ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα του Μουσείου Παραμυθιού, όπως και άλλοι πολιτικοί (του πρίγκιπα Νικόλαου συμπεριλαμβανομένου) αλλά και ηθοποιών και ανθρώπων της showbiz και όλες έγιναν δεκτές με θετικά σχόλια και από κάποιους με συγκίνηση. Η περίπτωση του Νίκαρου όμως έγινε viral και ενέπνευσε πολλούς. Από δημοσιογράφους μέχρι πολιτικούς και απλούς χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που συνεχίζουν να τον σχολιάζουν ακατάπαυστα. Κάποιοι είδαν πίσω από την επιλογή του τίτλου από τον Νίκαρο σημειολογία και άλλοι... βιτριολικό χιούμορ.

Γνωστός πολιτικός πάντως διερωτήθηκε ποιον τίτλο θα διαβάσει άραγε ο Φούλης και ποιον ο Άντρος Κυπριανού...

Πέρασαν οι γιορτές του Πάσχα αλλά ο κορωνοϊός μας έμεινε. Και θα μας μείνει για πολύ ακόμη, σύμφωνα με τους ειδικούς. Αν και τα μέτρα της κυβέρνησης, παρά τις επικρίσεις και αντιδράσεις, έφεραν θετικά αποτελέσματα το μεγάλο ερωτηματικό παραμένει: Πώς θα επιστρέψουμε στην «κανονικότητα»;

Είναι το ερώτημα που και ο Νίκαρος και οι συνεργάτες του προσπαθούν να απαντήσουν εδώ και ένα μήνα. Από τότε που αποφάσισαν την επιβολή των περιορισμών και των διαταγμάτων. Όπως με ενημερώνει πηγή μου που γνωρίζει, τα θετικά αποτελέσματα των τελευταίων ημερών είναι μία ευχάριστη εξέλιξη αλλά αποτελεί το ένα μέρος του γρίφου. Υπάρχουν άλλα δύο στοιχεία που θα κρίνουν τον τρόπο και τον χρόνο με τον οποίο θα γίνουν οι χαλαρώσεις στα μέτρα περιορισμού: Οι μετρήσεις των επόμενων δέκα ημερών και τα αποτελέσματα της δειγματοληψίας των 20.000 αλλά και ως ένα βαθμό από τα... λαπόρτα που εκδίδει η Αστυνομία. Αν δηλαδή συνεχιστεί η πειθαρχία στα μέτρα ή προκληθούν νέοι κίνδυνοι από πολίτες που δεν πειθαρχούν.

Σύμφωνα με την πηγή μου η κυβέρνηση έχει ήδη επεξεργαστεί δύο πλάνα για το χρόνο και τη διαδικασία άρσης των περιορισμών. Οι επαφές που έχει ο Νίκαρος αυτό το διήμερο θα δώσουν νέα στοιχεία με τις απόψεις των κοινωνικών εταίρων αλλά και των πολιτικών δυνάμεων αλλά εκείνο που θα κρίνει πότε και πώς θα εξαγγελθούν οι αποφάσεις για την... επανεκκίνηση θα είναι οι απόψεις των επιστημόνων.

Σημαντική θεωρείται προς τούτο η σημερινή σύσκεψη στο Προεδρικό με την επιστημονική ομάδα του υπουργείου Υγείας και υπουργούς, όπου μεταξύ άλλων θα οριστικοποιηθούν μάλλον δύο πλάνα. Το πλαν Α΄ και το πλαν Β΄ με ημερομηνίες και την αυστηρή υποσημείωση «εάν όλα εξελιχθούν ομαλά».

Η πηγή μου υποστηρίζει ότι ο υπουργός Υγείας «έχει κάνει πολύ homework τις ημέρες των γιορτών και έχει επεξεργαστεί όλα τα πιθανά σενάρια για σταδιακή έξοδο από την κρίση του κορωνοϊού». Όπως μου είπε «σύντομα αναμένεται να ανακοινωθεί ποιοι θα βγουν πρώτοι από τον εγκλεισμό, ποιες επιχειρήσεις θα ανοίξουν και με ποιες προϋποθέσεις αλλά σίγουρα αυτό θα είναι μέσα στον Μάιο, την πρώτη ή τη δεύτερη εβδομάδα, αναλόγως εξελίξεων.

Ο Νίκαρος έχει όμως να χειριστεί και ένα άλλο εξίσου άμεσο θέμα ασφάλειας. Πρόκειται για τη νέα είσοδο του «Γιαβούζ» στην κυπριακή ΑΟΖ και οι νέοι παλικαρισμοί του Ερντογάν. Ο ΥΠΕΞ Νίκος Χριστοδουλίδης είναι πεπεισμένος πως η Τουρκία προχωρεί στη δημιουργία τετελεσμένων εκμεταλλευόμενη την πανδημία του κορωνοϊού. Μια θέση που θα προωθήσει σήμερα στην σύσκεψη των υπουργών Εξωτερικών της ΕΕ, σε συνεργασία και με τον Δένδια με τον οποίο έχει ήδη διαβουλευθεί αλλά και άλλους Ευρωπαίους ομολόγους του. Την Πέμπτη ο Νίκαρος στην τηλεδιάσκεψη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου θα θέσει ενώπιον των αρχηγών κρατών της ΕΕ το θέμα και να καταγγείλει για άλλη μια φορά ξεκάθαρα τις τουρκικές προκλήσεις ζητώντας ευρωπαϊκή στήριξη.

Όπως μαθαίνω το αίτημα για προώθηση των κυρώσεων κατά της Τουρκίας όχι μόνο θα προωθηθεί ξανά αλλά θα ενισχυθεί. Με τη συνεργασία και άλλων ευρωπαϊκών χωρών, όχι μόνο της Ελλάδας και της Γαλλίας.

Το στοίχημα είναι κατά πόσον θα μπορέσει να υπάρξει ευρωπαϊκή αντίδραση υπό τις δεδομένες συνθήκες και μάλιστα αποτελεσματική. Κάτι για το οποίο πολλοί αμφιβάλλουν.

ΚΟΥΪΖ: Ποιος πολιτικός δεν σταμάτησε στιγμή να κάνει προεκλογική για τις επόμενες βουλευτικές, ακόμα και μέσα στην πανδημία και μέσα στις γιορτές του Πάσχα;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Αναθεώρηση αξιών για να παλέψουμε όλοι μαζί για νέα μοντέλα ηθικής

Η Αριάννα Οικονόμου τονίζει «πώς έμειναν τα πράγματα και δεν έχουμε ούτε ένα Υφυπουργείο Πολιτισμού στον τόπο μας πώς και μείναμε έτσι χωρίς ακόμα το καθεστώς του καλλιτέχνη, άνεργοι να τρέχουμε να αιτηθούμε τα εύλογα»!

Η Dance-Artist, Performer, μέλος του Δ.Σ. της Στέγης Χορού Λευκωσίας και διευθύντρια Dance Gate Αριάννα Οικονόμου μιλάει στην «Κ» για το πώς ένας χορευτής βιώνει την κατάσταση αυτο-περιορισμού εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού. Η Αριάννα Οικονόμου απαντάει και στο ερώτημά μας «Τι σημαίνει για τον χορευτή να περιορίζεται στον προσωπικό του χώρο».

Όπως λέει αυτή η ερώτηση έχει χίλιες απαντήσεις, εφόσον εξαρτάται από την προσωπικότητα του καθενός. «Εάν εννοείτε για το γεγονός ότι με τον περιορισμό ο χορευτής βρίσκεται σήμερα ως δημιουργός σε απομόνωση και η κίνησή του τώρα περιορίζεται σε πιο μικρό εμβαδό, είτε στον κήπο είτε σε μια ταράτσα μιας πολυκατοικίας, πιστεύω δεν είναι μόνο ο χώρος το θέμα η απουσία της μεγάλης σκηνής, του μεγάλου χώρου για πρόβες, ούτε τα τετραγωνικά. Είναι και η απουσία του κοινού. Πώς, όμως, θα προχωρήσουμε με όλα αυτά τα μέτρα που λαμβάνονται και δεν έχουν χρονικό πλαίσιο... Δηλαδή ωραία παραστάσεις διαδικτυακά. Όμως τι σήμαινε χορός χωρίς θεατή;»

Η κα Οικονόμου, συνεχίζει το σκεπτικό της: «Ένα εφιαλτικό ερώτημα είναι τι θα ακολουθήσει αυτή την πανδημία. Επίσης, ο χορός ως παραστατική ζωντανή τέχνη σε μια διάδραση ζωντανά με τον θεατή και όχι διαδικτυακά τι θα σημαίνει αυτή η απουσία του θεατή σε αυτό το δρώμενο μεταξύ χορευτή και θεατή; Πριν από μερικές ημέρες σε ένα email circular που έφτασε σε μένα από τον Αμερικάνο χορευτή / χορογράφο Douglas Dunn γράφει ακριβώς γι' αυτή την απουσία του θεατή και την παρομοιάζει όπως το ψάρι χωρίς νερό, τον ήλιο χωρίς πλανήτες (χώρο), όπως ένα πουλί χωρίς κλαδί (είτε αέρα), ένα πόδι χωρίς παπούτσι (σόλα), μια πένα χωρίς μελάνι (είτε χέρι), ένας καθρέφτης χωρίς αντανάκλαση , ένας αρχηγός κράτους χωρίς χώρα (είτε ευσπλαχνία) , μια καρδιά χωρίς ένα αγαπημένο (είτε αορτή) κ.λπ.

Για εμένα προσωπικά ως περφόρμερ χορογράφο αυτή η πρόκληση της απομόνωσης μου θυμίζει και τη σημασία να ριχτώ στα εσώτερα δωμάτια του εαυτού. Επίσης ότι ως καλλιτέχνης, σαν χορογράφος και περφορμερ, που εργάστηκα ερευνητικά και βιωματικά στα πλείστα έργα μου ότι αυτό που χαρακτηρίζει τη δουλειά μου είναι η σόλο προσπάθεια (υπήρξαν και έργα μου που ήταν με συνεργασίες με άλλους καλλιτέχνες) και οι απόπειρες επικοινωνίας με λιγότερο κοινό, μια προσωπική επικοινωνία κατ' ιδίαν με άλλους ανθρώπους. Θεωρώ πως αυτές οι πρωτόγνωρες συνθήκες με την πανδημία μου επιβεβαιώνουν την αναγκαιότητα αυτής της εργασίας μου, τη φέρνουν κοντά σε μια πραγματικότητα, που στο παρελθόν μπορούσε να θεωρηθεί ότι οι μικρές ομάδες θεατών που ζητούσαν τα έργα αυτά για πιο άμεση επικοινωνία, να ήταν μειονέκτημα ενώ σήμερα αυτό είναι και το πλεονέκτημά τους. Το ενδιαφέρον μου σε αυτό το είδος δουλειάς που απευθύνεται σε πιο μικρές συγκεντρώσεις ομάδων θέασης να είναι ως και το μέλλον μας συναντά σε μια επιτακτική ανάγκη σήμερα. Την ανάγκη για θέαση χορού που να απευθύνεται σε μικρές ομάδες θεατών κάθε φορά, όχι μόνο λόγω πανδημίας, αλλά για υποστηρίζει καλύτερα και τους στόχους του προτεινόμενου έργου / δρώμενου / παράστασης που παρουσιάζω.»

Και συνεχίζει: «Αυτά όσον αφορά το τώρα και ποιοι θα είναι οι τρόποι με τους οποίους θα συνεχίσουμε να παρουσιάζουμε έργο. Παράλληλα, καλούμαστε από τα δωμάτιά μας ο καθένας να σκεφτεί για το μεγαλύτερο μήνυμα που μας δίνει εν πολλοίς αυτή κρίση, αλλά και την αλληγορία της. Εφόσον η τέχνη αντανακλά την κάθε εποχή, τον παλμό της, το περιβάλλον και αυτά τα στοιχεία είναι κύριοι παρονομαστές της δημιουργικής της διαδικασίας. Εάν όντως η γη να μας έχει στείλει τώρα στα δωμάτιά μας για να επαναπροσδιορίσουμε τι είναι σημαντικό για την προστασία του πλανήτη και της δικής μας, χρειάζεται αναθεώρηση αξιών για να παλέψουμε όλοι μαζί για νέα μοντέλα ηθικής και οικονομικής ανάπτυξης για νόημα ζωής!

Είμαστε τυχεροί κάποιοι από εμάς σε αυτή την πανδημία που έχουμε σπίτι να κλειστούμε και να μπούμε στην πολυτέλεια της παύσης. Δεν μπορώ να μη συνειδητοποιώ ότι αυτή η κρίση δείχνει να είναι ταξικά επιλεκτική, γιατί οι φτωχοί του κόσμου παραμένουν απροστάτευτοι και καταδικασμένοι στον θάνατο. Πού είναι η αξία της ζωής σήμερα; Ποια μοντέλα ανάπτυξης καλλιεργήσαμε που λαμβάνουν υπόψη την ηθική – οικονομική ανάπτυξη και τον ανθρωπισμό; Οι επιστήμες, τώρα τις θυμηθήκαμε, την Ιατρική, την Εκπαίδευση , τις Τέχνες. Αξίες που δεν μετριούνται με την αξία της αγοράς του λεγόμενου «Market exchange». Σήμερα με λειψά νοσοκομεία πώς να μην αγωνιούμε για τους μαχητές στην πρώτη γραμμή ενάντια στην πανδημία και τις οικογένειές τους; Γιατροί , νοσοκόμοι! Πώς τους αφήσαμε απροστάτευτους; Επαγγέλματα προσφοράς. Την Παιδεία, μη κατάλληλα επανδρωμένα σχολεία, τις τέχνες και τους καλλιτέχνες στον τόπο μας και τον Πολιτισμό , πώς έμειναν τα πράγματα και δεν έχουμε ούτε ένα Υφυπουργείο Πολιτισμού στον τόπο μας πώς και μείναμε έτσι χωρίς ακόμα το καθεστώς του καλλιτέχνη, άνεργοι να τρέχουμε να αιτηθούμε τα εύλογα! Ευτυχώς, όμως, τώρα όλοι ομαδικά και συνολικά με τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες μαζί, μπορούμε να θέσουμε αιτήματά μας στη Πολιτεία που εκκρεμούν τώρα για πολλά χρόνια. Οι προσπάθειες χρονολογούνται για πάνω από δεκαετία τώρα.

«Το Χρήμα χορεύει για Σένα» είναι ένα νεανικό κείμενο που κρατώ στα χέρια αυτή τη στιγμή που αναφέρεται -εν ολίγοις- στο πώς Το χρήμα «όλα τα μπορεί» αλλά δεν μπορεί να παράγει ανθρώπους. Το πώς θα έπρεπε να είναι ένα μέσο ανάμεσα σε άλλα. Πώς όταν το «βιολογικό γένος» μαραίνεται κατά συνέπεια παρακμάζει η συνείδηση και η εποχή της παραίτησης ακολουθεί. Εδώ ο Μαρξ εγκαινιάζει μια φιλοσοφία του αλλοτριωμένου σώματος. Το σώμα δεν χορεύει, το χρήμα όμως χορεύει.

Από την θέση μου ως άτομο που ασχολήθηκα πολύ με τα κοινά για τη σχέση της τέχνης με το κοινωνικό πλαίσιο και ως διευθύντρια του ιδρυτικού οργανισμού Dance Gate και ιδρυτικού μέλους της Στέγης Χορού Λευκωσίας, θα ήθελα να ευχηθώ σε όλους τους συναδέλφους ο χρόνος αυτός να είναι δημιουργικός και είθε μέσα από όλο αυτό το άγνωστο να φυτρώσουν νέοι σπόροι για νέες προτάσεις και δημιουργίες . Εύχομαι μέσα από δημιουργική ευφάνταστη ευελιξία να προχωρήσουμε με νέες εφαρμογές στις νέες συνθήκες λόγω της νέας κατάστασης και νέου κεφαλαίου στις ζωές όλων μας».

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Διευθυντής: Ανδρεας Παρασχος
Υπεύθυνος Ύλης: Αποστολος Κουρουπακης • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **Κωστης Φαφουτης - Νωτης Παπαδοπουλος**

Με κατάργηση των SMS ξεκινά το γρανάζι της οικονομίας

Τρεις προϋποθέσεις για επανεκκίνηση όλων των κλάδων με στόχο να μειωθεί η ύφεση

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Μετά την εφαρμογή στην Κύπρο των μέτρων για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης του κορωνοϊού, που όπως φαίνεται πετυχαίνουν, αρχίζουν οι ασκήσεις επί χάρτου για την επόμενη ημέρα και την επανεκκίνηση της οικονομίας. Βάσει των μέχρι τώρα σχεδιασμών, μπορεί η εργοληπτική βιομηχανία να είναι η πρώτη που θα αρχίσει τις εργασίες της με την επόμενη Δευτέρα, 27 Απριλίου να είναι ένα πιθανό σενάριο επανεκκίνησης του κλάδου. Ωστόσο, αυτό που υποστηρίζουν παράγοντες της αγοράς εκείνο που θα δώσει ώθηση στο γρανάζι της οικονομίας θα είναι η κατάργηση των SMS για μετακινήσεις. Το μέτρο με τις περιορισμένες μετακινήσεις ήταν και εκείνο που ουσιαστικά σταμάτησε εντελώς την οικονομική δραστηριότητα στα κυπριακά δεδομένα, πόσω μάλλον με τον επιπρόσθετο περιορισμό της μίας μετακίνησης εντός της ημέρας. Οι επιχειρηματίες βλέπουν ως θεμέλιο για την επανεκκίνηση της οικονομίας την άρση των περιορισμών. Τα κράτη έχουν ήδη προχωρήσει σε μη επίσημα πλάνα (draft) για επανεκκίνηση των οικονομιών τους, προσμετρώντας τις δικές τους γεωγραφικές ιδιαιτερότητες, με το βαθμό με τον οποίο έχει περιοριστεί η μετάδοση του ιού εντός της χώρας και το πώς τυγχάνουν χειρισμού τα επιβεβαιωμένα κρούσματα. Όλες οι χώρες βάσει των δεδομένων (τουλάχιστον για Ευρώπη) παρουσιάζουν βελτίωση με τα μέτρα που έχουν λάβει και εκείνο που μπαίνει πλέον στο τραπέζι είναι η επανεκκίνηση των οικονομιών τους. Η ανάκαμψη της οικονομίας είναι δεδομένο πως δεν θα έρθει από τη μία ημέρα στην άλλη, έτσι και η κυπριακή κυβέρνηση μαζί με τους κοινωνικούς εταίρους, την επιδημιολογική ομάδα και τα μέλη που απαρτίζουν την διυπουργική επιτροπή επισκόπησης της κατάστασης μέχρι το Σάββατο θα έχουν καταλήξει σε συγκεκριμένο πλάνο και με συγκεκριμένες ημερομηνίες για επανεκκίνηση δραστηριοτήτων διαφόρων κλάδων. Γι' αυτό, χθες, Τρίτη, συσκέφθηκαν στο Προεδρικό υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Νίκο Αναστασιάδη οι εργοδότες και οι συνδικαλιστές για να συζητήσουν αναφορικά με την επανεκκίνηση της κυπριακής οικονομίας. Είναι ήδη γνωστό πως θα τεθεί στις 29 Απριλίου το πλάνο στρατηγικής για τη σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων και την επανεκκίνηση της οικονομίας. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πάντως, όπως ανέφερε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Κυριάκος Κούσιος μετά το πέρας των συναντήσεων με τους φορείς της οικονομίας, τόνισε ότι η στρατηγική για σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων και επανεκκίνηση της οικονομίας θα εξαρτηθεί πλήρως από τα επιδημιολογικά δεδομένα, τις συστάσεις της επιστημονικής ομάδας, τη συστηματική παρακολούθηση μέσω δειγματοληπτικών ελέγχων, αλλά και τη δυνατότητα λήψης και διατήρησης μέτρων ασφάλειας.

Με αποστάσεις

Είναι δεδομένο πως από όποιους κλάδους και να αρχίσει η οικονομική δραστηριότητα, η απαιτούμενη κοινωνική απόσταση θα τηρείται στις εγκαταστάσεις τους ανά πάσα στιγμή και θα ελέγχεται. Αυτό δεν σημαίνει όμως πως δεν είναι πιθανό να αυξηθούν τα επιβεβαιωμένα κρούσματα με το σταδιακό άνοιγμα των επιχειρήσεων. Αναμένεται να γίνει αύξηση. Το άνοιγμα όμως των επιχειρήσεων θα ανακόψει την μεγάλη και αναμενόμενη ύφεση που όπως έχουν αναφέρει οικονομολόγοι, «χάνονται 20 εκατ. ευρώ οικονομικής δραστηριότητας την ημέρα» και με τον υπουργό Οικονομικών Κωνσταντίνο Πετρίδη να έχει δηλώσει πως η ύφεση αναμένεται να περιοριστεί στο 5%. Ο Ανδρέας Ασσιώτης, επικεφαλής οικονομολόγος της Ελληνικής Τράπεζας και μέλος του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου (ΣΟΑΚ), έχει δηλώσει πως «για κάθε μήνα που η οικονομία είναι κλειστή με τη σημερινή μορφή ισοδυναμεί με -3% του ετήσιου ΑΕΠ της Κύπρου (της παραγωγής), δηλαδή 660 εκατ. ευρώ το μήνα». Και οι δύο έχουν υπογραμμίσει πάντως ότι η κυπριακή οικονομία αναμένεται να αρχίσει να ανακάμπτει κατά το 4ο τρίμηνο του 2020 με σταδιακό άνοιγμα επιχειρήσεων σε τομείς καίριας σημασίας για την οικονομία και στη βάση επιδημιολογικών στοιχείων με συντονισμένο τρόπο, που να μην θέτει σε κίνδυνο την προσπάθεια συγκράτησης του ιού στην Κύπρο. Μιλώντας την «Κ» ο Πρόεδρος του ΚΕΒΕ Χριστόδουλος Αγκαστινιώτης τόνισε πως αναφορικά με τα στάδια επανεκκίνησης της οικονομίας, θα πρέπει να υπάρξουν τρεις προϋποθέσεις. «Τα επιδημιολογικά να ικανοποιούνται, να υπάρχει επάρκεια ιατρικών υπηρεσιών και να υπάρχει η δυνατότητα να παρακολουθούνται τα μέτρα τα οποία θα δοθούν με σαφήνεια για να μην υπάρχουν παρεξηγήσεις σχετικά με το τι δουλεύει και τι όχι». Ανέφερε πως η εργοληπτική βιομηχανία θα είναι αυτή που θα ανοίξει σταδιακά και εποπτευόμενα, έπειτα θα ανοίξουν άλλες επιχειρήσεις και τελευταίες οι επιχειρήσεις που οι δραστηριότητές τους είναι συναφείς με τον τουρισμό. «Εκεί τρέχουν πολλές προϋποθέσεις όπως, αεροδρόμια, πτήσεις, κανόνες ασφαλείας, διεθνείς οδηγίες και διακίνηση». Συμπλήρωσε δε, ότι καίριας σημασίας είναι να αρχίσει πρώτα να δουλεύει το κράτος και οι υπηρεσίες του δημοσίου που είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την επιχειρηματικότητα.

> **Καίριας σημασίας για τους εργοδότες είναι η λειτουργία του κράτους και οι υπηρεσίες του δημοσίου που είναι άμεσα συνδεδεμένες με την επιχειρηματικότητα.**

Σε δηλώσεις του στο ΚΥΠΕ, ο Πρόεδρος της ΟΕΒ Πέτρος Πέτρου είπε ότι η πρώτη φάση θα περιλαμβάνει μικροκαταστήματα και μικροεπιχειρήσεις και ακολούθως θα εξεταστεί πώς προχωρούμε για να μεταβούμε στη δεύτερη φάση. Σε σχέση με την πρώτη φάση, ο κ. Πέτρου είπε ότι η ΟΕΒ εισηγείται «να υπάρξει άρση της απαγόρευσης της εργασίας τις Κυριακές, τα εργοτάξια να συνεχίσουν με κάποιο τρόπο» και στα συναφή επαγγέλματα με μικρό αριθμό εργαζομένων, όπως είπε, να ξεκινήσουν να επανέρχονται οι εργαζόμενοι. Ανέφερε επίσης ότι η ΟΕΒ εισηγήθηκε όπως κουρείαι, κομμωτήρια και αυτοεργοδοτούμενοι, λιανικό εμπόριο γενικά και επιχειρήσεις πωλήσεων αυτοκινήτων να μπορούν να επιστρέψουν στην πρώτη φάση για να έχουν κάποιο εισόδημα και πρόσθεσε ότι επιπλέον θα μπορούσαν να επιστρέψουν στην εργασία ορισμένα νοσηλευτήρια για ορισμένα ειδικά χειρουργεία και ανοικτοί χώροι αθλήσεως. Αναφέρθηκε επίσης στην ανάγκη να διευκολυνθούν πληρώματα ναυτιλιακών εταιρειών που τώρα βρίσκονται εγκλωβισμένοι σε διάφορα πλοία.

Οι φορείς του τουρισμού, αν και θα τους επιτραπεί να δραστηριοποιηθούν στην τελευταία φάση, τονίζουν στην «Κ» πως δεν έχει χαθεί εντελώς το στοίχημα, με την τουριστική περίοδο να μεταβάλλεται από τα μέσα του καλοκαιριού μέχρι και το φθινόπωρο.

Ευρώπη και οι έξυπνες λύσεις για τον τουρισμό

Όπως είναι αντιληπτό, τα δεδομένα για τον τουρισμό, τον κλάδο που φέρνει έσοδα 2,7 δισεκατομμύρια ευρώ στην Κύπρο βάσει των τελευταίων αποτελεσμάτων και συνεισφέρει το 7% του ΑΕΠ, φαντάζουν δύσκολα. Οι φορείς του τουρισμού πάντως, αν και θα τους επιτραπεί να δραστηριοποιηθούν στην τελευταία φάση, τονίζουν στην «Κ» πως δεν έχει χαθεί εντελώς το στοίχημα, με την τουριστική περίοδο να μεταβάλλεται από τα μέσα του καλοκαιριού μέχρι και το φθινόπωρο. Συγκεκριμένα, από Ιούλιο και μετά. Το ζήτημα του τουρισμού απασχολεί πολύ και την Ευρώπη και δεν είναι μόνο κυπριακό ζήτημα, με τη δράση που θα αναληφθεί να φαίνεται ότι θα είναι συλλογική. Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, υποστήριξε σε συνέντευξή της στην πορτογαλική εφημερίδα Expresso πως οι Ευρωπαίοι θα βρουν «έξυπνες λύσεις» που θα τους επιτρέψουν να κάνουν τις καλοκαιρινές τους διακοπές παρά την πανδημία του κορωνοϊού, ίσως λίγο διαφορετικές, με άλλα μέτρα υγιεινής, με λίγο περισσότερη κοινωνική αποστασιοποίηση. Τα μέλη της ειδικής ομάδας για τον τουρισμό και της επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κάλεσαν την επιτροπή να υποβάλει σχέδιο διάσωσης του τουρισμού, το οποίο να διασφαλίζει την παροχή έγκαιρης στήριξης για τον τομέα των μεταφορών και του τουρισμού από τις εθνικές αρχές και την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εθνικών σχεδίων αποζημίωσης και χρηματοδοτικών εργαλείων, καθώς και την θέσπιση μηχανισμού διαχείρισης κρίσεων για αυτό τον τομέα της οικονομίας. Ο επίτροπος εσωτερικής αγοράς Τιερί Μπρετόν αναγνώρισε χθες ότι ο τουρισμός ήταν ο πρώτος τομέας της οικονομίας που έπληξε ο κορωνοϊός και είναι πιθανό να αποτελέσει και τον τελευταίο που θα ανακάμψει από την κρίση. «Πρέπει να δώσουμε σθεναρή απάντηση, ο τουρισμός είναι προτεραιότητά μας και προσπαθούμε να κάνουμε ό,τι μπορούμε με τους υπάρχοντες πόρους», εξήγησε ο Επίτροπος.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Προτεραιότητά μας η ασφάλεια του προσωπικού και των πελατών μας

Προτεραιότητά μας στην Ελληνική Τράπεζα είναι η ασφάλεια των πελατών μας, του προσωπικού και της κοινότητάς μας, ως σύνολο που εξυπηρετούμε καθημερινά. Θέλουμε να σας παρέχουμε την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση ακολουθώντας ταυτόχρονα τις οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών για τον περιορισμό της εξάπλωσης του κορωνοϊού στη χώρα μας. Γι' αυτό και σας προτρέπουμε να:

Αποφεύγετε επισκέψεις σε κλειστούς χώρους
Το προσωπικό μας ακολουθεί τις οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών αλλά χρειάζονται και τη δική σας ενίσχυση. Προτιμήστε τα εναλλακτικά μας κανάλια εξυπηρέτησης όταν είναι εφικτό.

Προτιμήστε να κάνετε τις συναλλαγές σας online
Χρησιμοποιήστε το Hellenic Bank Web Banking και το Mobile App για καθημερινές τραπεζικές συναλλαγές όπως μεταφορές χρημάτων, πληρωμές λογαριασμών και ενημέρωση των υπολοίπων σας.

Πληρώστε ανέπαφα αντί με μετρητά
Με τις κάρτες ανέπαφων συναλλαγών της Ελληνικής Τράπεζας μπορείτε να πληρώσετε χωρίς να αγγίξετε χαρτονομίσματα ή κέρματα, τα οποία ως γνωστόν κουβαλούν μικρόβια.

Χρησιμοποιήστε τις ATM της Ελληνικής Τράπεζας 24/7
Μπορείτε να κάνετε αναλήψεις/καταθέσεις μετρητών και επιταγών καθώς επίσης και να ενημερωθείτε για το υπόλοιπό σας 24/7.

Χρησιμοποιώντας τα πιο πάνω εναλλακτικά κανάλια μειώνετε τις μετακινήσεις σας, προστατεύοντας τόσο τον εαυτό σας όσο και τους γύρω σας!

Είναι σημαντικό να **πλένετε τα χέρια σας σωστά** μαζί με τη **χρήση αντισηπτικού** κάθε φορά που έρχεστε σε επαφή με χαρτονομίσματα και κέρματα, POS τερματικά μηχανήματα και οθόνες των ATM.

www.hellenicbank.com/covid19

Ανακαλύψτε το Hellenic Bank Mobile App

Η Βουλή βρίσκεται στο ακουστικό για το αναθεωρημένο νομοσχέδιο

Με τις κρατικές εγγυήσεις οι επιχειρηματίες ψάχνουν ρευστότητα μέσω φθηνού δανεισμού από τις τράπεζες

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Την ώρα που γίνονται οι απαραίτητες διεργασίες σταδιακής άρσης των περιορισμών για επανεκκίνηση της οικονομίας, το υπουργείο Οικονομικών βρίσκεται στη διαδικασία αναπροσαρμογής του νομοσχεδίου για την παροχή δανείων από τράπεζες με κρατικές εγγυήσεις που θα ικανοποιεί τα πλείστα κόμματα. Μέχρι την Τρίτη, πάντως, στην κοινοβουλευτική επιτροπή οικονομικών δεν είχε φτάσει το αναθεωρημένο νομοσχέδιο, το οποίο θα αφορά την παραχώρηση κυβερνητικών εγγυήσεων συνολικού ποσού μέχρι δύο δισ. ευρώ με σκοπό την παραχώρηση νέων χαμηλότοκων δανείων ύψους 1,75 δισ. σε επιχειρήσεις και αυτοτελώς εργαζόμενους για αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων από τα μέτρα που λήφθηκαν για αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού, και την επιδότηση μέρους του επιτοκίου σε φυσικά πρόσωπα, αυτοτελώς εργαζομένους και επιχειρήσεις ύψους 250 εκατ. ευρώ. Η επιτροπή παρουσιάζεται πλήρως θετική να συζητήσει εκ νέου το νομοσχέδιο, μόνο όμως εάν έρθει με αναθεωρημένες προτάσεις και με διαφορές από το αρχικό. Βασική διαφορά του αναθεωρημένου νομοσχεδίου, όπως έχει διαρρεύσει μέχρι στιγμής, θα είναι η εισήγηση του ΔΗΚΟ για δημιουργία ενός ταμείου χρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ύψους περίπου 300 εκατ. ευρώ, με τη χρηματοδότηση να μπορεί να δοθεί για την κάλυψη μισθών και άλλων λειτουργικών εξόδων των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ενοίκια, εισαγωγές εμπορευμάτων, κ.α.), είτε με απευθείας χορηγία του κράτους, είτε με δάνεια που θα δώσουν τράπεζες τα οποία όμως θα καλυφθούν σε μεταγενέστερο στάδιο από το κράτος και θα διαγραφούν. Δάνεια επί της ουσίας τα οποία θα είναι καλυμμένα στην ολότητά τους από το κράτος. Υπενθυμίζεται πως βάσει του αρχικού νομοσχεδίου το οποίο δεν ικανοποιεί όλα τα κόμματα, δάνεια τα οποία θα δοθούν από τις τράπεζες προς τις επιχειρήσεις θα καλύπτονται από κυβερνητική εγγύηση οι ζημιές με καθορισμένο ανώτατο όριο κάλυψης ζημιών ποσοστού 70% για τη Δημοκρατία και 30% για τα πιστωτικά ιδρύματα. Οι εργοδότες και οι επιχειρηματίες εκτιμούν πως το νομοσχέδιο αυτό είναι καίριας σημασίας για την επανεκκίνηση της οικονομίας σε μία περίοδο ιδίως που τα επιδημιολογικά δεδομένα επιτρέπουν σχεδιασμούς σταδιακής άρσης των περιορισμών. Ως εξασφάλιση, θα θεωρείται η υποθήκευση ακίνητης ιδιοκτησίας ή άλλων αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων, είναι δε δυνατόν να γίνεται αποδεκτή και δεύτερη υποθήκη στην έκταση που αυτή καλύπτεται από το όριο του δανείου και νοουμένου ότι η πρώτη υποθήκη επενεργεί υπέρ του ιδίου πιστωτικού ιδρύματος. Τα πιστωτικά ιδρύματα δύνανται να παρέχουν δάνεια στους δικαιούχους δανείων προς κάλυψη αναγκών ρευστότητας, κεφαλαίου κίνησης και επενδύσεων. Βάσει του πρώτου νομοσχεδίου, ποσό ύψους μέχρι 1,75 δισ. ευρώ θα καλύψει αποκλειστικά την έκδοση νέων δανείων προς επιχειρήσεις και αυτοτελώς εργαζομένους, ενώ 250 εκατ. θα καλύψει την επιδότηση μέρους του επιτοκίου εξυπηρετούμενων δανείων σε φυσικά πρόσωπα, αυτοτελώς εργαζομένους και επιχειρήσεις, βάσει κριτηρίων.

Η επιτροπή παρουσιάζεται πλήρως θετική να συζητήσει εκ νέου το νομοσχέδιο, μόνο όμως εάν έρθει με αναθεωρημένες προτάσεις.

Ευέλικτο σχέδιο

Στο πλαίσιο της συνέντευξης του στην έκδοση της Κυριακής, ο CEO της Eurobank Κύπρου, Μιχάλης Λούης, υπογράμμισε τη σημαντικότητα ψήφισης ενός τέτοιου νομοσχεδίου που θα φέρει ρευστότητα στις επιχειρήσεις που την αναζητούν. «Είναι πάρα πολύ σημαντικό να βρεθεί τρόπος για ψήφιση ενός ευέλικτου σχεδίου κρατικών εγγυήσεων αφού με αυτό το εργαλείο δίνεται η δυνατότητα παροχής επιπρόσθετης ρευστότητας στην αγορά χωρίς άμεση επιβάρυνση των δημοσίων οικονομικών. Το όποιο ποσό εγκριθεί, τίθεται άμεσα ως επιπρόσθετο εργαλείο παροχής ρευστότητας στην οικονομία, μέσα από μηχανισμούς που μπορούν να διασφαλίσουν στο μέγιστο δυνατό την αποπληρωμή του», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Ερωτηθείς κατά πόσον οι τράπεζες αναμένουν ένα κυβερνητικό σχέδιο για να δανειοδοτήσουν επιχειρήσεις που έχουν ανάγκη ρευστότητας, τόνισε πως «εμείς σίγουρα δεν περιμένουμε τις κρατικές εγγυήσεις για να χρηματοδοτήσουμε την οικονομία. Όμως έχουν δημιουργηθεί προσδοκίες στην αγορά ότι το κράτος θα παρέχει εγγυήσεις και ως εκ τούτου οι επιχειρήσεις αναμένουν τις τελικές αποφάσεις του κράτους και της Βουλής. Αδιαμφισβήτητα, οι επιχειρήσεις που έχουν πληγεί από τον COVID 19 έχουν αυξημένες ανάγκες ρευστότητας που αναλόγως των συνθηκών είναι δυνατό να επεκταθούν και πέραν του 2020». Σημείωσε δε, πως «αν και η σημερινή κρίση είναι πρωτόγνωρη και έχει πλήξει τις οικονομίες όλου του πλανήτη και μη έχοντας ανακοινωθεί το τελικό σχέδιο κρατικών εγγυήσεων, με την εφαρμογή ενός σωστού σχεδίου οι τράπεζες θα είναι σε θέση να παρέχουν χρηματοδοτήσεις με χαμηλή τιμολόγηση. Θα πρέπει όμως να είναι ξεκάθαρο ότι οι τράπεζες δεν θα σταματήσουν να εφαρμόζουν τα κριτήρια αξιολόγησης παροχής δανεισμού όπως αυτά ορίζονται από τις εποπτικές αρχές», σημείωσε ο CEO της Eurobank Κύπρου.

Βασική διαφορά, όπως έχει διαρρεύσει μέχρι στιγμής, θα είναι η εισήγηση του ΔΗΚΟ για δημιουργία ενός ταμείου χρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ύψους περίπου 300 εκατ. ευρώ.

Βάσει νέων δεδομένων οι πληρωμές επιδομάτων

Σειρά πρόσθετων μέτρων στήριξης των εργαζομένων για αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού, ανακοίνωσε το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, προσθέτοντας πως τα μέτρα αυτά θα υποβληθούν στην επόμενη συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου τις 23 Απριλίου. Όπως αναφέρεται, το Υπουργείο εξηγεί πως τα μέτρα αυτά λήφθηκαν μετά από την αξιολόγηση των στατιστικών δεδομένων που έχουν προκύψει από την καταβολή των ειδικών επιδομάτων για την περίοδο 16 Μαρτίου 2020 μέχρι και τις 12 Απριλίου 2020, διαπιστώθηκε ότι σε αριθμό εργαζομένων, λόγω και των χαμηλών ασφαλιστέων αποδοχών οι οποίες ήταν δηλωμένες στο Μητρώο των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καταβλήθηκε χαμηλό ποσό επιδόματος με βάση τη μέθοδο με την οποία παγίως υπολογίζονταν τα ανεργιακά επιδόματα με βάση τη νομοθεσία των Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Όπως αναφέρεται, για σκοπούς καταβολής του ειδικού ανεργιακού επιδόματος και του ειδικού επιδόματος ασθενείας, θα λαμβάνονται υπόψη οι ασφαλιστέες αποδοχές του έτους 2018 αλλά επιπρόσθετα, θα γίνεται και σύγκριση με βάση τον δηλωμένο μισθό του Ιανουαρίου 2020, έτσι ώστε να καταβάλλεται ως Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα το υψηλότερο ποσό που προκύπτει από την πιο πάνω σύγκριση και λαμβάνοντας υπόψη το 60% και για τους δύο υπολογισμούς.

Θα εφαρμοστεί ειδικό Σχέδιο για τους εργαζόμενους που για πρώτη φορά άρχισαν εργασία τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο 2020 υπό την αυστηρή προϋπόθεση ότι θα δηλωθούν από τους εργοδότες τους, ενώ αποφασίστηκε να εφαρμοστεί ένα κατώτατο όριο το οποίο θα λαμβάνεται ως Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα ή ως Ειδικό Επίδομα Ασθενείας. Σύμφωνα με την ανακοίνωση αποφασίστηκε να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για εξακρίβωση των τραπεζικών λογαριασμών με την υποβολή και των αντιγράφων βεβαίωσης στοιχείων τραπεζικών λογαριασμών, που έχει ήδη υλοποιηθεί, έτσι ώστε ομάδα λειτουργών να μπορεί να διορθώσει λάθη τα οποία έχουν εντοπιστεί αν δεν επιβεβαιωθούν από τα τραπεζικά ιδρύματα, ενώ θα ενταχθούν πρόσωπα άνω των 65 ετών, οι οποίοι δεν λαμβάνουν θεσμοθετημένη σύνταξη και συνεχίζουν να εργάζονται.

Ζητούν την οικονομική στήριξη των καλλιτεχνών

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Το ζήτημα της ενίσχυσης του Πολιτισμού και της ανάσχεσης των αρνητικών αποτελεσμάτων εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού απασχόλησε και τους ευρωβουλευτές του ΑΚΕΛ Νιαζί Κιζίλγιουρεκ και Γιώργου Γεωργίου, οι οποίοι κατέθεσαν κοινή σχετική ερώτηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Όπως τονίζει σε ανακοίνωσή του ο κ. Γεωργίου τα μέτρα δημόσιας υγείας που επιβλήθηκαν για την επιβράδυνση της εξάπλωσης του ιού, είχαν πρωτοφανή αρνητική επίδραση στους πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς σε ολόκληρη την Ευρώπη. Συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου. Στην ανακοίνωση του κ. Γεωργίου στο ΚΥΠΕ σημειώνει ότι είναι επείγουσα ανάγκη η άμεση εξεύρεση και αποδέσμευση κρίσιμων πόρων για την υπερνίκηση των πρωτοφανών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι πολιτιστικοί και δημιουργικοί τομείς. Για τούτο τον λόγο, την Παρασκευή 17 Απριλίου, κατέθεσε από κοινού με τον έτερο ευρωβουλευτή του ΑΚΕΛ Νιαζί Κιζίλγιουρεκ γραπτή ερώτηση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ερωτώντας σε ποια μέτρα και ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί ώστε να εξασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη θα παρέχουν πρόσβαση στους ανθρώπους του πολιτισμού σε κονδύλια στο πλαίσιο της εξαγγελθείσας Πρωτοβουλίας Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του COVID-19, καθώς και ποια θα είναι η οικονομική στήριξη στο πλαίσιο της επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του Προσωρινού Πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις.

Επίσης, στην ερώτηση γίνεται λόγος για την άμεση εξόφληση υπολοίπων ποσών επιχορηγήσεων σε προγράμματα πολιτισμού που ήδη τρέχουν/υλοποιούνται και την επιτάχυνση/ενεργοποίηση προγραμμάτων που η έναρξη τους καθυστερεί λόγω της πανδημίας. Τονίζουν δε ότι είναι σημαντική η εκπόνηση νέων προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης/ενθάρρυνσης δράσεων Ψηφιακού Πολιτισμού. Οι Γ. Γεωργίου και Ν. Κιζίλγιουρεκ επίσης σημειώνουν ότι είναι σημαντική η ενίσχυση του χρηματοδοτικού προγράμματος για τον Πολιτισμό την περίοδο 2021-2027, καθώς και η δημιουργία, με τη λήξη της πανδημίας, ενός επαρκούς χρηματοδοτικού πακέτου κινήτρων για πολιτιστικούς δημιουργούς σε όλη την Ευρώπη. Στο πλαίσιο της ερώτησής τους οι δύο ευρωβουλευτές αναφέρουν στην ανακοίνωσή τους ότι ευθύνη και υποχρέωση προς τους κύπριους δημιουργούς έχει και το κυπριακό κράτος και η κυβέρνηση πρέπει να θέσει στις προτεραιότητές της την άμεση στήριξη όλων των πτυχών της πολιτιστικής παραγωγής και των ανθρώπων της.

Ερώτηση και από Φουρλά

Την περασμένη εβδομάδα και ο ευρωβουλευτής του ΔΗΣΥ Λουκάς Φουρλάς είχε προβεί σε ανάλογη κίνηση, ο οποίος σε ανακοίνωσή του σημείωσε ότι είχε θέσει συγκεκριμένη ερώτηση μέσω τηλεδιάσκεψης στην Επίτροπο Παιδείας και Πολιτισμού, Mariya Gabriel, την προηγούμενη εβδομάδα. Στην ερώτηση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ο κ. Φουρλάς τονίζει ότι θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα στήριξης που θα παρθούν θα είναι βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Δεδομένου δε ότι η υγειονομική περίθαλψη και η οικονομία αποτελούν τομείς προτεραιότητας αυτής της πρωτοβουλίας, ο κ. Φουρλάς ρωτά την Επιτροπή πώς μπορεί να εξασφαλιστεί ότι μέρος αυτής της χρηματοδότησης θα απευθύνεται και στους ελεύθερους επαγγελματίες και συμβασιούχους στον πολιτισμό.

Οι ευρωβουλευτές της Κύπρου κατέθεσαν γραπτές ερωτήσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ενίσχυση των ανθρώπων του πολιτισμού.

Αναμένουν υλοποίηση

Υπενθυμίζουμε ότι οι επαγγελματίες καλλιτέχνες της πλατφόρμας «Αίτημα για λήψη οικονομικών μέτρων στήριξης για τους Καλλιτέχνες (Κύπρος)» που συμμετείχαν στην τηλεδιάσκεψη με το ΥΠΠΑΝ την προηγούμενη εβδομάδα εξέδωσαν σχετική ανακοίνωση. Στην ανακοίνωσή τους οι καλλιτέχνες χαιρέτισαν το θετικό κλίμα και τη διάθεση συνεργασίας που έδειξε το Υπουργείο για στήριξη όλων των επαγγελματιών καλλιτεχνών.

Στην τηλεδιάσκεψη τόνισαν την ανάγκη θεσμοθέτησης του καθεστώτος του καλλιτέχνη, και κάλεσαν το ΥΠΠΑΝ να το θέσει ως στόχο, εμπλέκοντας σοβαρά τα τρία υπουργεία που είναι απαραίτητο να εργαστούν προς αυτή τη κατεύθυνση, Παιδείας, Εργασίας και Οικονομικών.

Οι καλλιτέχνες, επίσης, αναμένουν την εξαγγελία των πρόσθετων μέτρων που θα λάβει η Πολιτεία για άμεση στήριξη του τομέα του Πολιτισμού, καθώς και χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους. Κοινή ανακοίνωση εξέδωσαν και η Ένωση Ηθοποιών Κύπρου με την Κλαδική Καλλιτεχνών Θεάτρου ΣΗΔΗΚΕΚΠΕΟ, τονίζοντας ότι έγιναν συντονισμένες ενέργειες από το σώμα των καλλιτεχνών εν τω συνόλω του, αλλά και ειδικότερα από τα δύο σωματεία των ηθοποιών. Σημειώνεται δε στην ανακοίνωσή τους ότι αποτέλεσμα των ενεργειών όλων ήταν το άνοιγμα διαύλου επικοινωνίας με τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες και το ΥΠΠΑΝ.

ΑΡΘΡΟ / *Της* **ΧΕΛΕΝΑ ΝΤΑΛΙ**

Κορωνοϊός και ενδοοικογενειακή βία - Ενας δυσανάλογος κίνδυνος για τις γυναίκες

Η πανδημία του κορωνοϊού έφερε στο προσκήνιο τις ανισότητες στην κοινωνία μας, οι οποίες προϋπήρχαν μεν, αλλά εντάθηκαν κατά την παρούσα κρίση. Τα αυστηρά μέτρα ανάσχεσης της πανδημίας οδηγούν σε αυξημένη έκθεση των γυναικών και των παιδιών σε ενδοοικογενειακή βία και κακοποίηση.

Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, 243 εκατομμύρια γυναίκες και κορίτσια ανά τον κόσμο υπέστησαν σεξουαλική ή σωματική βία από οικείο τους πρόσωπο. Στην Ευρώπη, το 22 % των γυναικών ηλικίας 15 ετών και άνω έχουν υποστεί σωματική και/ή σεξουαλική βία από τον σύντροφό τους. Όλοι μπορούν να υποστούν ενδοοικογενειακή βία και βία από στενό σύντροφο, αλλά η πλειονότητα των θυμάτων είναι γυναίκες και παιδιά, τα οποία είτε γίνονται μάρτυρες βίας είτε την υφίστανται απευθείας.

Άνθρωποι σε ολόκληρο τον κόσμο αναγκάζονται να μείνουν σπίτι, καθώς για την αντιμετώπιση αυτής της πανδημίας είναι αναγκαία η εφαρμογή μέτρων ανάσχεσης. Ωστόσο, το σπίτι δεν είναι ασφαλής χώρος για όλους. Πολλά θύματα ενδοοικογενειακής βίας απομονώνονται σε επικίνδυνα περιβάλλοντα, βρίσκονται σε εγκλεισμό μαζί με τον θύτη, με περιορισμένη πρόσβαση σε πόρους και υπηρεσίες βοήθειας.

Τα νέα στοιχεία δείχνουν ότι από τότε που ξέσπασε η πανδημία του κορωνοϊού, η βία κατά των γυναικών και των παιδιών, ιδίως η ενδοοικογενειακή βία, έχει αυξηθεί. Στη Γαλλία σημειώθηκε αύξηση κατά 30% των καταγγελιών για ενδοοικογενειακή βία μετά τον περιορισμό της κυκλοφορίας που επιβλήθηκε από τις 17 Μαρτίου. Στην Κύπρο οι κλήσεις προς παρόμοια τηλεφωνική γραμμή βοήθειας αυξήθηκαν κατά 30 % την εβδομάδα που έπεται της 9ης Μαρτίου, όταν η χώρα εντόπισε το πρώτο επιβεβαιωμένο κρούσμα κορωνοϊού. Στο Βέλγιο οι κλήσεις προς τη γραμμή βοήθειας αυξήθηκαν κατά 70% από την έναρξη του περιορισμού της κυκλοφορίας.

Άλλα κράτη δήλωσαν ότι δεν υπήρξε αύξηση στον αριθμό των καταγγελιών στην αστυνομία. Αυτό είναι αναμενόμενο υπό τις τρέχουσες περιστάσεις, καθώς τα θύματα ενδέχεται να αποθαρρύνονται και να φοβούνται να υποβάλουν καταγγελία εάν ο θύτης είναι πάντοτε παρών, κλεισμένος στο σπίτι μαζί τους, και δεν υπάρχει δυνατότητα να καταγγείλουν με ασφάλεια την κακοποίηση.

Ως εκ τούτου, η έλλειψη αύξησης ή η ελαφρά αύξηση των καταγγελιών περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας δεν σημαίνει ότι μπορούμε να εφησυχάσουμε και να θεωρήσουμε ότι τα περιστατικά κακοποίησης δεν αυξάνονται. Οι περιστάσεις απαιτούν να επιδείξουμε δημιουργικότητα ως προς την ανεύρεση λύσεων.

Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αρχές εξακολουθούν να επιλαμβάνονται των υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας.

Ορισμένα κράτη μέλη εφαρμόζουν ήδη ειδικά μέτρα για την προστασία των γυναικών και των παιδιών από τη βία, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου. Για παράδειγμα, στην Ισπανία1, οι υπηρεσίες υποστήριξης και προστασίας των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας έχουν χαρακτηριστεί βασική υπηρεσία, και έτσι μπορούν να λειτουργούν χωρίς περιορισμούς κατά τη διάρκεια της κρίσης. Στο Βέλγιο, τη Γαλλία και την Ισπανία πραγματοποιήθηκαν εκστρατείες ευαισθητοποίησης για τη προώθηση ενός μηχανισμού επαγρύπνησης ώστε οι γυναίκες να μπορούν να αναζητούν βοήθεια σε φαρμακεία.

Επιπλέον, στο Βέλγιο, τα ξενοδοχεία και τα κενά δημόσια κτίρια διατίθενται ως καταφύγια για θύματα βίας. Επίσης, ορισμένες τοπικές αστυνομικές αρχές απευθύνθηκαν προορατικά σε γυναίκες που είχαν υποβάλει καταγγελίες για ενδοοικογενειακή βία. Άλλα κράτη μέλη εντείνουν τις προσπάθειές τους.

Κατά τη διάρκεια αυτής της πανδημίας και κατά τη φάση της ανάκαμψης χρειαζόμαστε μέτρα αντιμετώπισης, τα οποία να λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου· προς τούτο τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν κληθεί να ενισχύσουν τη στήριξή τους προς τις εθνικές τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες παροχής συμβουλών. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αρχές εξακολουθούν να επιλαμβάνονται των υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας, και να εξασφαλίζουν επίσης άμεσα κονδύλια έκτακτης ανάγκης για τους οργανισμούς που παρέχουν υποστήριξη και καταφύγιο σε θύματα βίας.

Οι υπηρεσίες πρόληψης και υποστήριξης των θυμάτων και των μαρτύρων ενδοοικογενειακής βίας πρέπει να έχουν προτεραιότητα ως βασικές υπηρεσίες. Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να εξακολουθήσουν να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο, ιδίως την οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων και τη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

Θα συνεχίσουμε τις δράσεις μας για μια Ευρώπη απαλλαγμένη από τη βία κατά των γυναικών και των παιδιών. Δεν θα αφήσουμε τον κορωνοϊό να ανακόψει τις προσπάθειές μας.

Είναι σημαντικότερο από ποτέ να διασφαλιστεί ότι η ισότητα των φύλων βρίσκεται στο επίκεντρο του έργου μας. Όπως ανακοινώθηκε στη στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025, η ολοκλήρωση της προσχώρησης της Ένωσης στη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα.

Στηρίζουμε, όπως πάντα, τα κράτη μέλη στην ανταλλαγή ορθών πρακτικών για την πρόληψη της έμφυλης και της ενδοοικογενειακής βίας, και χρηματοδοτούμε οργανώσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη για την υλοποίηση έργων αντιμετώπισης αυτής της μάστιγας, είτε μέσω παροχής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) είτε μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) είτε μέσω των μηχανισμών και των μέσων που έχει προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Αυτή η πανδημία αποτελεί δοκιμασία για την ανθρωπότητα. Πρέπει να επιδείξουμε αλληλεγγύη με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Σας καλώ όλους: εάν υποψιάζεστε ότι κάποιο φιλικό σας ή άλλο πρόσωπο βρίσκεται υπό απειλή ή υφίσταται βία, είτε στην άμεση ή την ευρύτερη οικογένειά σας είτε στη γειτονιά σας ή αλλού, επικοινωνήστε με την αστυνομία ή τη γραμμή βοήθειας στην περιοχή σας.

Πρέπει να συνεργαστούμε για να εξασφαλίσουμε αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού που να προστατεύει τις γυναίκες και τα παιδιά και που να φροντίζει ότι δεν θα εκτεθούν σε δυσανάλογο βαθμό στον κίνδυνο αυτής της πανδημίας. Πρέπει να εντείνουμε τις προσπάθειές μας για την επίτευξη της ισότητας των φύλων και την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών.

Εάν υποψιάζεστε ότι κάποιο πρόσωπο βρίσκεται υπό απειλή ή υφίσταται βία στη στενή ή την ευρύτερη οικογένειά σας ή τη γειτονιά σας, επικοινωνήστε με την αστυνομία ή τη γραμμή βοήθειας στην περιοχή σας. Οι αριθμοί των διαθέσιμων τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας βρίσκονται στη διεύθυνση: https://www.wave-network.org/find-help/

Για τα παιδιά που αναζητούν βοήθεια με εμπιστευτικό και ανώνυμο τρόπο, υπάρχει η ευρωπαϊκή γραμμή βοήθειας για τα παιδιά: 116 111.

Η Χέλενα Ντάλι είναι ευρωπαία επίτροπος αρμόδια για την ισότητα.

Ο κορωνοϊός έβαλε σε «πρόγραμμα» τις αγορές Κυπρίων

Η πανδημία άλλαξε άρδην την καταναλωτική συμπεριφορά κυρίως τις ημέρες του Πάσχα

Της **ΑΝΤΡΗΣ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ**

Με σημαντική διαφοροποίηση κινήθηκαν οι πωλήσεις κατά την Μεγάλη Εβδομάδα σε ό,τι αφορά στις υπεραγορές παγκύπρια, συγκριτικά με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Η μεγαλύτερη επισκεψιμότητα και ο τζίρος από τις πωλήσεις στις υπεραγορές στην Κύπρο την Μεγάλη Εβδομάδα, καταγράφηκε την Μεγάλη Πέμπτη και την Μεγάλη Παρασκευή. Όπως ανέφερε στην «Κ» ο Εκτελεστικός Διευθυντής των Υπεραγορών Αλφαμέγα, Γιώργος Θεοδότου, οι ημέρες της Μεγάλης Εβδομάδας σε ό,τι αφορά τις πωλήσεις παρουσίασαν αύξηση σε σχέση με την περσινή περίοδο, πλην του Μεγάλου Σαββάτου. Φαίνεται ότι σε αντίθεση με την νοοτροπία που χαρακτηρίζει συνήθως την πλειοψηφία των καταναλωτών τέτοια περίοδο, οι Κύπριοι προγραμματίστηκαν και οργανώθηκαν πιο νωρίς φέτος και δεν έμειναν ως είθισται την τελευταία στιγμή για τα ψώνια τους. Πρόκειται για το αποτέλεσμα της κρίσης του κορωνοϊού καθώς τα περιοριστικά μέτρα που βρίσκονται σε ισχύ, κινητοποίησαν νωρίτερα τους πλείστους οι οποίοι έσπευσαν να εφοδιαστούν με τα απαραίτητα

Μείωση σε ποσοστό 20-25% σημειώθηκε στα κρεοπωλεία των υπεραγορών – Δραματική η κατάσταση, λένε οι αρτοποιοί.

για το πασχαλινό τραπέζι πριν από το Μεγάλο Σάββατο για να αποφύγουν τον συνωστισμό. Εκτός από τον κύριο παράγοντα που είναι η εορταστική περίοδος, η πληρωμή των ειδικών επιδομάτων που ξεκίνησε την Μεγάλη Τρίτη (14/4) φαίνεται, όπως εκτιμούν κύκλοι της αγοράς, να συνέβαλε στην αύξηση της επισκεψιμότητας και των πωλήσεων αυτές τις ημέρες. Μιλώντας στην «Κ» εκπρόσωπος της εταιρείας Lidl σημείωσε ότι αυτές τις ημέρες παρατηρήθηκε μείωση της κινητικότητας και αύξηση στις πωλήσεις ειδών πρώτης ανάγκης. Την ίδια ώρα αυτή την περίοδο καταγράφεται μείωση στις πωλήσεις άλλων προϊόντων τα οποία δεν θεωρούνται βασικά, όπως π.χ σκούπες ή σφουγγαρίστρες. Πάντως, πηγές από την αγορά εκτιμούν ότι η μείωση στις πωλήσεις το Μεγάλο Σάββατο σε σύγκριση με την συγκεκριμένη ημέρα κατά την περσινή περίοδο κινήθηκε γύρω στο 30%.

Μείωση στην πώληση κρέατος

Σύμφωνα με τα όσα δήλωσε στην «Κ» ο Γενικός Γραμματέας του Παγκύπριου Συνδέσμου Λιανικού Εμπορίου, Μάριος Αντωνίου, αν και τα συνολικά στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα μέχρι στιγμής, συγκριτικά με την περσινή πασχαλινή περίοδο υπήρξε μείωση σε ποσοστό 20-25% σε ό,τι αφορά στην πώληση κρέατος στα κρεοπωλεία των υπεραγορών. Αυτό αποδίδεται στο γεγονός ότι φέτος λόγω κορωνοϊού και των περιοριστικών μέτρων που ισχύουν, οι πολίτες περιορίστηκαν στα οικογενειακά τραπέζια με αποτέλεσμα τις μειωμένες ποσότητες κρεατικών στο πασχαλινό τραπέζι.

Όπως και πέρυσι, σε ό,τι αφορά στα κρεοπωλεία των υπεραγορών, οι πωλήσεις στα αμνοερίφια εκτοξεύθηκαν.

Αρτοποιεία: 60 - 65% μείωση

«Βρισκόμαστε σε απελπιστική κατάσταση. Οι πωλήσεις έχουν επηρεαστεί λόγω των περιοριστικών μέτρων», σημείωσε στην «Κ» ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Αρτοποιών Κύπρου, Λάκης Σαββίδης. Σύμφωνα με τον ίδιο, αυτές τις ημέρες και ειδικά την Δευτέρα που τα αρτοποιεία παρέμειναν ανοιχτά, η μείωση στις πωλήσεις, συνεχίστηκε αμείωτα. Ο κ. Σαββίδης δηλώνει ότι σε σύγκριση με την περσινή πασχαλινή περίοδο, από την έναρξη της κρίσης του κορωνοϊού, οι πωλήσεις καταγράφουν κατά μέσον όρο, μείωση 60 - 65%. «Βρισκόμαστε σε απελπιστική κατάσταση. Οι πωλήσεις έχουν επηρεαστεί λόγω και των περιοριστικών μέτρων και θα πρέπει να γίνει γρήγορα κάτι ώστε να ενισχυθεί ο σημαντικός εργοδότης στην αλυσίδα της οικονομίας που είναι και τα αρτοποιεία», τόνισε ο ίδιος.

Χρυσές δουλειές στα ζαχαροπλαστεία

Πάντως, οι κατηγορίες προϊόντων που έχουν εκτοξευθεί σχετικά με τη ζήτηση στις υπεραγορές αυτή την περίοδο είναι τα είδη ζαχαροπλαστικής, τα πατατάκια, τα ποπκορν, οι σοκολάτες αλλά και οι ξηροί καρποί, ξεπερνώντας τις πωλήσεις σε καθαριστικά, αντισηπτικά και χαρτί τουαλέτας που είχαν παρουσιάσει τη μεγαλύτερη ζήτηση με την απαρχή της κρίσης του κορωνοϊού. Επιπλέον, προϊόντα όπως η κουβερτούρα αλλά και η μαγιά είχαν την Μεγάλη Εβδομάδα, τεράστια ζήτηση.

Η μεγαλύτερη επισκεψιμότητα και ο τζίρος από τις πωλήσεις σε ό,τι αφορά στις υπεραγορές στην Κύπρο την Μεγάλη Εβδομάδα, καταγράφηκε την Μεγάλη Πέμπτη και την Μεγάλη Παρασκευή.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου | Apple Pay

Δωρεάν «e-learning» για την ασφάλεια πληροφοριών

Δωρεάν, online, σύντομο και περιεκτικό πρόγραμμα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης (e-learning) για την Ασφάλεια Πληροφοριών παρέχει ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου, μέσω του Τμήματος Εκπαίδευσης το οποίο σχεδιάζει και υλοποιεί σειρά επαγγελματικών σεμιναρίων που απευθύνονται κυρίως σε τραπεζικά στελέχη, καθώς και σε άλλους επαγγελματίες. Το σεμινάριο διατίθεται στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, με ανοικτή πρόσβαση για όλους.

Στα πλαίσια της διαχρονικής του πολιτικής για αύξηση του επιπέδου κατανόησης χρηματοοικονομικών όρων, αλλά και ενίσχυσης του ευρύτερου πεδίου της εκπαίδευσης ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου, πέραν της πολύχρονης εμπειρίας του στα σεμινάρια που απαιτούν φυσική παρουσία των συμμετεχόντων, πρόσφατα εισήλθε και στον χώρο του e-learning με τη δημιουργία της πλατφόρμας ηλεκτρονικής εκπαίδευσης. Η δυσμενής συγκυρία αλλά και οι εργασιακές συνθήκες που η πανδημία δημιούργησε σε επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων, ώθησαν τον Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου σε συνεργασία με το Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο και την εταιρεία εκπαιδευτικών εφαρμογών Intelearn. Αποτέλεσμα της συνεργασίας ήταν ο επανασχεδιασμός του σεμιναρίου για την «Ασφάλεια Πληροφοριών» -το οποίο ήδη προσφέρεται σε επαγγελματίες- εργασία η οποία το έχει καταστήσει προσιτό και πιο σύντομο, προκειμένου άμεσα να μπορεί να απευθυνθεί σε όλες σχεδόν τις ομάδες εργαζομένων.

Η εργασία από το σπίτι, οι εναλλαγές ομάδων εργαζομένων στους εργασιακούς χώρους και η αυξημένη χρήση του διαδικτύου, ηλεκτρονικών καναλιών επικοινωνίας, αποθήκευσης περιεχομένου και εργασίας στο διαδίκτυο καθιστούν την ανάγκη ασφάλειας πληροφοριών ακόμη πιο επιτακτική.

Σχολιάζοντας την εξέλιξη ο Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου Τραπεζών, κ. Μιχάλης Καμμάς, τόνισε: «Η πανδημία και οι ειδικές συνθήκες κάτω από τις οποίες όλοι μας καλούμαστε να εργαστούμε πέρα από πρωτόγνωρες είναι και ιδιαίτερα απαιτητικές. Η αξιοποίηση της τεχνολογίας δίνει απίστευτες λύσεις, ωστόσο, η διαφύλαξη της ασφάλειας των πληροφοριών που όλοι επεξεργαζόμαστε αναδεικνύεται ζωτικής σημασίας παράμετρος για οργανισμούς και επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως φύσης εργασιών ή μεγέθους».

ΑΠΟΨΗ / Του **ΝΙΚΟΛΑ ΚΑΡΟΥΛΛΑ**

Περιορισμένου ρίσκου η επένδυση στα ακίνητα

Σίγουρα θα επέλθει οικονομική κρίση και πολλά θα αλλάξουν σε ό,τι αφορά τη δομή της οικονομίας μας, παρά ταύτα δεν σημαίνει ότι τα πράγματα θα είναι τραγικά. Υπερέχει η υγεία, ασφάλεια και πρώτης ανάγκης αγαθά που πρέπει όλοι να φροντίσουμε να μην λείψουν από κανένα σπίτι. Άλλωστε, έχουμε περάσει μεγαλύτερη κρίση και ας μην ξεχνάμε ότι αυτή δεν μας αφορά μόνο εμάς αλλά και όλο τον πλανήτη.

Η Κύπρος είναι μικρή χώρα με μικρή οικονομία, έγιναν αρκετές αλλαγές τα τελευταία χρόνια που προσέγγισαν αρκετές επενδύσεις σε διάφορους τομείς κυρίως από το εξωτερικό.

Για την υλοποίηση σημαντικών έργων χρειάστηκαν εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ από θέσμιους και μη επενδυτές. Παράδειγμα το Casino Resort στη Λεμεσό, οι μαρίνες Αγίας Νάπας, Παραλιμνίου, Λάρνακας και Πάφου, ο τερματικός πολλαπλών χρήσεων και του επιβατικού τερματικού στο λιμάνι Λεμεσού, επενδύσεις σε πολυτελή ξενοδοχεία, στον τομέα της εκπαίδευσης, η επένδυση της εταιρείας VVTI στο τερματικό αποθήκευσης και στις εγκαταστάσεις διαχείρισης πετρελαίου στο Βασιλικό κτλ. Έργα τα οποία υλοποιήθηκαν κατά την περίοδο της κρίσης του 2013 και μετέπειτα.

«Εν μέσω της υγειονομικής και οικονομικής κρίσης η αγορά ακινήτων θα επηρεαστεί, αλλά δεν παύουν να υπάρχουν προοπτικές».

Γιατί να μη δούμε και τώρα τα πράγματα πιο θετικά; Αποδεδειγμένα εκεί όπου έγιναν σωστές επενδύσεις, με όραμα και έμφαση στην ποιότητα δύσκολα θα υπάρχουν ανατροπές. Εκεί όπου οι επενδύσεις έγιναν ευκαιριακά τότε ίσως προκύψουν προβλήματα. Δυστυχώς, όταν ένας τομέας είναι σε άνοδο, γίνονται βεβιασμένες επενδύσεις που εμπεριέχουν ρίσκα σε βάθος χρόνου και ως αποτέλεσμα δημιουργείται πλεονάζουσα προσφορά στην αγορά. Πρόσφατο παράδειγμα τα τελευταία χρόνια η τουριστική βιομηχανία.

Στα θετικά είναι ότι ο τομέας των ακινήτων στην Επαρχία Αμμοχώστου ενισχύθηκε, ο αριθμός καλών διαθέσιμων ακινήτων μειώθηκε τα τελευταία χρόνια, η ποιότητα κατασκευών βελτιώθηκε, δεν υπάρχει πλέον ο μεγάλος δανεισμός από επιχειρηματίες ανάπτυξης γης, όπως υπήρξε στο παρελθόν. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η ανάπτυξη του τομέα ενοικιάσεων που αποφέρει καλές αποδόσεις στις επενδύσεις ακινήτων. Η σταθεροποίηση των τιμών και η σταδιακή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας του τομέα αντανακλάται ήδη σε ορισμένους βασικούς δείκτες. Αυτές οι προϋποθέσεις μας δίνουν τα εχέγγυα να πιστεύουμε ότι μια καλή επένδυση στο τομέα των ακινήτων εμπεριέχει πιο περιορισμένο ρίσκο και μεγαλύτερη προοπτική, παρόλο που σήμερα επικρατεί αβεβαιότητα. Οι επενδυτές ακινήτων δεν πρέπει να εγκαταλείψουν τα σχέδια τους αφού μεσοπρόθεσμα η αγορά ακινήτων θα επανεκκινήσει.

Ο κ. Νικόλας Κάρουλλας είναι διευθύνων σύμβουλος του Ομίλου Karma.

ΑΡΘΡΟ / Του **KALLUM PICKERING***

Η βραδυφλεγής βόμβα του ιδιωτικού χρέους

Η σύνθετη διεθνής οικονομία είναι χτισμένη με δάνεια. Μολονότι μέσω αυτών οι οικονομίες μπορούν να αναδιπλωθούν όταν προκύπτει ένα ήπιο σοκ, σε περιόδους έντονης κρίσης δημιουργείται ενδεχομένως μία αναστάτωση τόσο έντονη, που θα μπορούσε να επηρεάσει τους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας. Μια οικονομία που εξαρτάται από τα δάνεια βασίζεται στη μεγάλη ταχύτητα διοχέτευσης ρευστού, προκειμένου να λειτουργήσει φυσιολογικά. Το 2008, η πιστωτική στενότητα οδήγησε σε μείωση του ρευστού που διοχετευόταν στην οικονομία. Σήμερα, οι αγορές φοβούνται ότι η μείωση του ρευστού θα μετατραπεί σε πιστωτική στενότητα.

Το πρόβλημα δεν βρίσκεται απλώς στον κλάδο της ενέργειας και του πετρελαίου, που έχουν πληγεί ιδιαίτερα αυτή την περίοδο. Οι σχετικές τράπεζες θα μπορούσαν με ευκολία να διαχειριστούν τις μαζικές απώλειες από τα δάνεια αυτών των κλάδων. Μάλιστα, οι τράπεζες των ΗΠΑ, της Βρετανίας και της Ευρωζώνης δεν είναι τόσο εκτεθειμένες στον ενεργειακό κλάδο όσο ήταν στην ακίνητη περιουσία το 2007. Ενώ ο δανεισμός για τα ακίνητα το τέταρτο τρίμηνο του 2007 κυμαινόταν μεταξύ 40% και 50% σε σχέση με τον συνολικό δανεισμό στον ιδιωτικό τομέα, σήμερα οι μεγάλες τράπεζες των ΗΠΑ και της Ευρώπης έχουν πολύ μικρότερη έκθεση, δηλαδή μονοψήφια ποσοστά, στον ενεργειακό και πετρελαϊκό κλάδο. Αντιθέτως, το πρόβλημα είναι ότι οι ζημίες στους εν λόγω κλάδους θα μπορούσαν να επεκταθούν σε ολόκληρη την οικονομία μέσω άλλων εταιρειών που έχουν επίσης ασθενείς ισολογισμούς. Περίπου το 40% του ιδιωτικού χρέους στις ΗΠΑ, αποκλείοντας τον χρηματοπιστωτικό κλάδο, πρέπει να αποπληρωθεί μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια. Το χρέος αυτό ανέρχεται περίπου σε 1,3 τρισ. δολάρια. Ωστόσο, η πραγματική αξία του αμερικανικού χρέους, που θα μπορούσε να γίνει σύντομα επικίνδυνο, είναι σχεδόν διπλάσια. Περισσότερα από 1,4 τρισ. δολάρια σε χρέος ιδιωτικών εταιρειών βρίσκεται μεταξύ επενδυτικού βαθμού και «junk». Μολονότι η Ευρώπη έχει πολύ λιγότερο χρέος υψηλής απόδοσης –0,5 τρισ. δολάρια– περίπου 800 δισ. δολάρια βρίσκονται στο χαμηλότερο επενδυτικό βαθμό. Μία αιφνίδια υποβάθμιση ενός μεγάλου μέρους από το χρέος αυτό θα μπορούσε να προκαλέσει αναστάτωση και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού.

Στις ΗΠΑ μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια πρέπει να αποπληρωθεί ιδιωτικό χρέος ύψους 1,3 τρισ. δολαρίων.

Τα οικονομικά και χρηματοπιστωτικά προβλήματα της διετίας 2008-2009 ήταν πολύ μεγαλύτερα από τα σημερινά. Οι πιστώσεις που χορηγούνταν επί χρόνια και σε αφθονία στον κλάδο των ακινήτων και σε καταναλωτικά δάνεια, σε συνδυασμό με κακή εποπτεία των αγορών και με τις μειώσεις στα κεφάλαια των τραπεζών, ήταν αναμενόμενο πως θα μετατρέπονταν σε μεγάλο πρόβλημα. Το σημαντικό μάθημα από το 2008-2009 είναι ότι όσοι χαράσσουν πολιτική παίζουν βασικό ρόλο στο πώς θα εξελιχθεί η κρίση.

* Ο κ. Kallum Pickering είναι επικεφαλής οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Πιέσεις κυρώσεων σε ΤΡΑΟ μετά τη νέα γεώτρηση

Εχει χαμηλές προσδοκίες η Λευκωσία για δυναμική αντίδραση της Ευρωπαϊκής Ενωσης γύρω από τις τουρκικές προκλήσεις

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Μπορεί οι προσδοκίες, για την όποια ηχηρή διεθνή αντίδραση απέναντι στη νέα παράνομη γεώτρηση της Άγκυρας εντός της κυπριακής ΑΟΖ, να είναι ιδιαίτερα χαμηλές στη Λευκωσία, δεδομένων και όλων των προηγούμενων χλιαρών αποφάσεων της Ε.Ε για τις τουρκικές προκλήσεις, ωστόσο στόχος της κυβέρνησης φαίνεται να είναι η άσκηση πιέσεων για επιβολή κυρώσεων στην τουρκική πετρελαϊκή εταιρεία ΤΡΑΟ. Η νέα παράνομη γεώτρηση της Άγκυρας σίγουρα προκάλεσε έκπληξη στη Λευκωσία, δεδομένου ότι τα μάτια όλων ήταν το τελευταίο διάστημα στραμμένα στη διαχείριση της πανδημίας. Ωστόσο, σύμφωνα με τις δηλώσεις και τις εκτιμήσεις του υπουργού Εξωτερικών Νίκου Χριστοδουλίδη στον «Alpha», στόχος της Τουρκίας φέρεται να είναι η αξιοποίηση της πανδημίας για επιβολή τετελεσμένων, όχι μόνο σε ό,τι αφορά την κυπριακή ΑΟΖ, αλλά και ευρύτερα όπως για παράδειγμα η Λιβύη. Ήδη ο υπουργός Εξωτερικών απέστειλε στον ύπατο εκπρόσωπο της Ε.Ε. για θέματα εξωτερικής πολιτικής Ζοζέπ Μπορέλ επιστολή με την οποία καταγγέλλει τις τουρκικές προκλήσεις εντός της κυπριακής ΑΟΖ.

Οι ενέργειες

Στόχος της Λευκωσίας ήταν αρχικά να περιληφθεί στα συμπεράσματα αναφορά στις τουρκικές προκλήσεις από τη σύσκεψη των υπουργών Εξωτερικών της Ε.Ε η οποία θα πραγματοποιηθεί σήμερα, όμως, όπως σημειώνεται, κάτι τέτοιο είναι ιδιαίτερα δύσκολο και προσανατολίζεται σε δήλωση καταδίκης του ύπατου εκπροσώπου της Ε.Ε. για θέματα εξωτερικών υποθέσεων Ζοζέπ Μπορέλ. Διπλωματικοί κύκλοι σημειώνουν πως αυτή τη φορά θα επιχειρηθεί να μπουν περισσότερα φυσικά πρόσωπα στη λίστα των κυρώσεων, αλλά κυρίως να μπει η τουρκική εταιρεία ΤΡΑΟ στη λίστα των κυρώσεων ως το πρώτο νομικό πρόσωπο.

Οι διακλαδώσεις της ΤΡΑΟ

Η «Κ» είχε αποκαλύψει από τον περασμένο Δεκέμβριο, ότι ενώ η Λευκωσία μιλούσε για μέτρα που θα πονέσουν την Τουρκία, κάτι τέτοιο ήταν ιδιαίτερα δύσκολο, με την επιβολή των κυρώσεων να προσανατολίζονταν σε φυσικά πρόσωπα και όχι σε εταιρείες. Αυτό επιβεβαιώθηκε, λίγο αργότερα, καθώς η τελευταίες αποφάσεις γύρω από την επιβολή κυρώσεων αφορούσαν φυσικά πρόσωπα και όχι εταιρείες. Σήμερα βεβαίως στόχος είναι στη λίστα των κυρώσεων να συμπεριληφθούν και νομικά πρόσωπα. Διπλωματικοί κύκλοι σημειώνουν πως αν και η Λευκωσία κρατά μικρό καλάθι μέσα στους στόχους είναι η επιβολή κυρώσεων στην τουρκική πετρελαϊκή εταιρεία ΤΡΑΟ. Μέχρι και τον Γενάρη, η Λευκωσία αντιμετώπιζε πολλές δυσκολίες στο να επιβληθούν κυρώσεις στην εν λόγω εταιρεία, εξαιτίας των διασυνδέσεων και των σχέσεων που έχει με χώρες μέλη της Ε.Ε. Μάλιστα, στις αρχές του χρόνου, όταν συνεζητείτο στις Βρυξέλλες επιβολή κυρώσεων και στην τουρκική εταιρεία, είχε αποφασιστεί να γίνει πρώτα μελέτη για τη σημασία της ΤΡΑΟ στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης και στη συνέχεια να αποφασιστεί κατά πόσο πρέπει να επιβληθούν κυρώσεις ή όχι. Το αν θα επιτευχθεί αυτή τη φορά η επιβολή ουσιαστικών κυρώσεων είναι βεβαίως ανοικτό. Όπως πληροφορείται πάντως η «Κ», η Λευκωσία θα θέσει το διακύβευμα της Ε.Ε., ότι δηλαδή σε μία περίοδο που το ευρωπαϊκό οικοδόμημα και η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη αμφισβητείται –λόγω και των χειρισμών γύρω από την πανδημία– θα ήταν σημαντικό να ληφθούν ουσιαστικά μέτρα που να κάνουν αισθητές τις πιέσεις προς την Τουρκία. Ήδη στο παρασκήνιο γίνονται επαφές με Ελλάδα και Γαλλία για στήριξη των θέσεων της κυπριακής κυβέρνησης.

Δήλωση από τον ύπατο εκπρόσωπο της Ε.Ε. για θέματα εξωτερικών υποθέσεων Ζοζέπ Μπορέλ που να καταδικάζει τις τουρκικές ενέργειες, αναμένεται μετά τη σύσκεψη των υπουργών εξωτερικών της Ε.Ε.

Θα παίξει και το μεταναστευτικό

Από το αποτέλεσμα του Συμβουλίου των Υπουργών Εξωτερικών των κρατών μελών της Ε.Ε, θα εξαρτηθεί και το πώς θα κινηθεί ο πρόεδρος στο Συμβούλιο Αρχηγών που θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη. Σύμφωνα με έγκυρες πηγές της «Κ», ο πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν αποκλείεται να θίξει το ζήτημα αναστολής του διαλόγου για το μεταναστευτικό που θα προκαλέσει πρόβλημα στην Τουρκία. Μία κίνηση ιδιαίτερα φιλόδοξη, δεδομένου ότι κράτη μέλη της Ε.Ε., όπως η Γερμανία, είναι ιδιαίτερα αρνητικά σε μία τέτοια κίνηση, καθώς πλήττονται καίρια από την αναστολή του διαλόγου και δη από το ενδεχόμενο να εξοργιστεί η Τουρκία, εκβιάζοντας την Ε.Ε. με ροές προσφύγων και μεταναστών προς τα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Η Λευκωσία επιδιώκει κυρώσεις προς την τουρκική πετρελαϊκή εταιρεία, όμως, έχει ήδη κατεβάσει τον πήχη των προσδοκιών της μετά και τις τελευταίες χλιαρές αντιδράσεις της Ε.Ε. απέναντι στην τουρκική προκλητικότητα.

Καταδικάζουν και πιέζουν τα κόμματα

Πιέσεις προς την κυβέρνηση να επιμείνει στην επιβολή κυρώσεων, ασκούν κόμματα της αντιπολίτευσης, ενώ όλα καταγγέλλουν τις παράνομες ενέργειες της Τουρκίας. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός, διά του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του κόμματος Νίκου Τορναρίτη, σημείωσε πως τώρα είναι η ώρα της Ε.Ε. να δράσει. «Καλούμε τον Τούρκο πρόεδρο Ερντογάν, να κοιτάξει και να δώσει σημασία στους νεκρούς που καθημερινά καταγράφονται λόγω της πανδημίας στην πατρίδα του και να στηρίξει τον λαό του και να αφήσει τον κυπριακό λαό να λειτουργήσει μόνος ως σύνολο. Θα πω ότι αυτή την ώρα δοκιμάζεται το Διεθνές Δίκαιο, δοκιμάζεται η αξιοπιστία και η αλληλεγγύη της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία πλέον πρέπει να περάσει σε περισσότερες και πιο δραστικές ενέργειες», ανέφερε χαρακτηριστικά. «Καταγγέλλουμε τη νέα παρανομία της Τουρκίας, η οποία γίνεται κιόλας εν μέσω πανδημίας που η αντιμετώπισή της απαιτεί συνεργασία όλων των κρατών. Αντί συνεργασίας η Τουρκία συνεχίζει να προκαλεί ως να μην συμβαίνει τίποτα. Καλούμε τη διεθνή κοινότητα να αντιδράσει στις νέες προκλητικές ενέργειές της, οι οποίες προκαλούν νέα ένταση και προβλήματα στην περιοχή», ανέφερε ο εκπρόσωπος Τύπου του ΑΚΕΛ Στέφανος Στεφάνου. Όπως σημείωσε, «οι νέες προκλητικές ενέργειες της Τουρκίας υπενθυμίζουν το πρόβλημα της παράνομης κατοχής μεγάλου μέρους του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας από αυτή.

Την ίδια ώρα, αυτές αναδεικνύουν το αναντίλεκτο γεγονός ότι χωρίς λύση στο Κυπριακό θα βρίσκουμε συνεχώς απέναντί μας την Τουρκία να προκαλεί και να απειλεί». Πιέσεις προς την κυβέρνηση για επιμονή στην επιβολή κυρώσεων άσκησε το Δημοκρατικό Κόμμα. Σε ανακοίνωση Τύπου που εξέδωσε το κόμμα του Κέντρου σημειώνεται πως «αναμένουμε από την κυβέρνηση να λειτουργήσει επίμονα στην εν λόγω κατεύθυνση, τόσο στην εξ αποστάσεως διάσκεψη των Υπουργών Εξωτερικών των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Ο στόχος πρόκλησης πραγματικού πολιτικού και οικονομικού κόστους στην Τουρκία προσλαμβάνει ιδιαίτερη σημασία, καθώς, αυτή την περίοδο, η Τουρκία δοκιμάζεται έντονα στο οικονομικό επίπεδο. Η κυβέρνηση πρέπει να εξαντλήσει όλα τα θεσμικά όπλα, που της παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση», αναφέρεται στην ανακοίνωση του ΔΗΚΟ.

Ο κορωνοϊός οδηγεί την Τουρκία στο κατώφλι του ΔΝΤ

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Ο Τούρκος μαρξιστής οικονομολόγος, Κουρκούτ Μποράταβ, στο επιστημονικό έργο του οποίου στηρίζονται πληθώρα Τούρκων οικονομολόγων και επιστημόνων ανεξάρτητα από τη σχολή σκέψης στην οποία ανήκουν για να αναλύσουν τη σύγχρονη κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα της Τουρκίας, υπήρξε από τους πρώτους αναλυτές που πριν από την έξαρση της πανδημίας του κορωνοϊού προειδοποίησε την Άγκυρα ότι «η χώρα οδηγείται στο κατώφλι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)». Σύμφωνα με τον κ. Μποράταβ, οι ιδιόρρυθμες πολιτικές της κυβέρνησης Ερντογάν δεν πρόκειται να θέσουν τέρμα στην «ελεύθερη πτώση» την οποία διαγράφει η τουρκική οικονομία κατά τα τελευταία χρόνια. Πριν από λίγες εβδομάδες, ο κ. Μποράταβ με νέα ανάλυσή του, υπογράμμιζε ότι στις απαρχές της επιδημίας, η Τουρκία είχε μονάχα δύο επιλογές στο πεδίο της οικονομίας: ριζική αναθεώρηση των νεοφιλελεύθερων συνταγών ή εξασφάλιση της υποστήριξης του ΔΝΤ. Με αυτήν την άποψη πλέον συμφωνούν οι Τούρκοι και ξένοι οικονομολόγοι της φιλελεύθερης σχολής σκέψης και ορισμένοι κύκλοι της κυβέρνησης Ερντογάν. Σε αντίθεση με τους οικονομολόγους και αναλυτές που εκφράζουν την έντονη ανησυχία τους, ο πρόεδρος της Τουρκίας, ο γαμπρός του, ο οποίος βρίσκεται στο τιμόνι της τουρκικής οικονομίας, και πολλοί εκπρόσωποι του τουρκικού οικονομικού επιτελείου εξακολουθούν να στέλνουν καθησυχαστικά μηνύματα στην τουρκική κοινή γνώμη.

Το κλίμα οικονομικής αστάθειας και η πανδημία επηρεάζουν την τουρκική οικονομία, η οποία οδηγείται σε αχαρτογράφητα νερά.

«Εκτυπώνει λίρα»

Ο Αλί Μπαμπατζάν βρισκόταν μέχρι και πριν από λίγα χρόνια στο πλευρό του προέδρου Ερντογάν από όπου διηύθυνε την τουρκική οικονομία. Την περίοδο που το αστέρι του κ. Μπαμπατζάν έλαμπε στην τουρκική πολιτική σκηνή, η οικονομία είχε μετατρέψει την Τουρκία σε μία από τις ισχυρές δυνάμεις στην κατηγορία των αναπτυσσόμενων χωρών. Τότε, το ξένο, κυρίως το δυτικό χρήμα, εισέρρεε στη χώρα με στόχο την εξασφάλιση μεγάλων κερδών μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Σήμερα η προέλαση των ξένων επενδύσεων στην τουρκική οικονομία αποτελεί μια ανάμνηση από το παρελθόν και ο κ. Μπαμπατζάν, ο οποίος έχει προχωρήσει στη δημιουργία ενός νέου αντιπολιτευόμενου πολιτικού φορέα, προειδοποιεί για τις επιπτώσεις της μεγάλης οικονομικής κρίσης και των λανθασμένων χειρισμών και επιλογών του τουρκικού πολιτικού επιτελείου. Πριν από λίγα εικοσιτετράωρα, ο κ. Μπαμπατζάν, μιλώντας στην αντιπολιτευόμενη κεμαλιστικής γραμμής εφημερίδα «Τζουμχουριγιέτ», στηριζόμενος σε καλά ενημερωμένες πηγές του από το εσωτερικό της κυβέρνησης Ερντογάν, υποστήριξε ότι η τουρκική Κεντρική Τράπεζα έχει αρχίσει να εκτυπώνει χρήμα χωρίς εντούτοις η Τουρκία να έχει τα αναγκαία αποθέματα σε ξένο νόμισμα. Σύμφωνα με τον κ. Μπαμπατζάν, τέτοιου είδους κινήσεις είναι συνηθισμένες σε καιρό πολέμου ή επιδημιών. Ωστόσο, τέτοιου είδους βήματα της ύστατης στιγμής θα πρέπει να σχεδιαστούν με μεγάλη προσοχή και να δρομολογηθούν με βάση τις δυνατότητες και την οικονομική επιφάνεια της κάθε χώρας. Στην περίπτωση της Τουρκίας όλα δείχνουν ότι δεν έχει γίνει η κατάλληλη προετοιμασία και η χώρα εκτυπώνει λίρα «χωρίς αντίκρισμα». Με αυτό τον τρόπο, η Τουρκία εισέρχεται σε έναν μονόδρομο στο τέρμα του οποίου διαφαίνεται ο ανέλεγκτος πληθωρισμός και η ανεργία.

Το δολάριο «καλπάζει»

Όπως ήταν αναμενόμενο οι δηλώσεις του κ. Μπαμπατζάν είχαν αντίκτυπο στο εσωτερικό της Τουρκίας. Οικονομολόγοι και αναλυτές, που προβληματίζονται για το μέλλον της κυβέρνησης, συμμερίζονται την απαισιοδοξία του πρώην στενού συνεργάτη του Τούρκου προέδρου. Σε αυτήν την απαισιοδοξία διαστάσεις έρχεται να δώσει η νέα κατρακύλα της τουρκικής λίρας. Μέσα σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, η αντιστοιχία του αμερικανικού δολαρίου έναντι της λίρας έφτασε από το επίπεδο των 5,80 μονάδων στο σημερινό επίπεδο των 6,95 μονάδων. Οι οικονομολόγοι αναμένουν ότι το επόμενο διάστημα, αν όχι εντός των επόμενων ημερών, θα ξεπεραστεί και το φράγμα των 7 μονάδων.

Απέναντι σε αυτήν τη δυσοίωνη εικόνα, η κυβέρνηση Ερντογάν επιμένει στην πάγια, ιδιόρρυθμη, λαϊκιστική οικονομική γραμμή της. Η κυβέρνηση από τη μία ανακοινώνει νέα οικονομικά πακέτα, τα οποία επιχειρούν να καλύψουν ένα μέρος των έκτακτων αναγκών του τουρκικού κεφαλαίου και από την άλλη ζητάει από ολόκληρη την κοινωνία να συμβάλει στη νέα οικονομική εκστρατεία που ανακοινώθηκε κατά τις πρώτες εβδομάδες της επιδημίας. Συγκεκριμένα, οι πολίτες καλούνται να προχωρήσουν σε καταθέσεις χρημάτων αναλόγως με την οικονομική τους επιφάνεια, σε τραπεζικούς λογαριασμούς της κυβέρνησης έτσι ώστε να βοηθήσουν την Τουρκία να ξεπεράσει τις οικονομικές επιπτώσεις του κορωνοϊού.

Την ίδια ώρα, τα «παραδοσιακά» μέτρα της κυβέρνησης Ερντογάν εξακολουθούν να βρίσκονται σε ισχύ. Το νέο επιτελείο της τουρκικής Κεντρικής Τράπεζας ετοιμάζεται για νέα μείωση των επιτοκίων, τη στιγμή που εξακολουθεί να τροφοδοτεί την τουρκική αγορά με ζεστό χρήμα, παρά τις περιορισμένες δυνατότητές της. Στο μεταξύ, τα μεγαλόπνοα δημόσια έργα συνεχίζονται, όπως και οι μυστικές διπλωματικές, αμυντικές, και οικονομικές συνδιαλλαγές της Τουρκίας με το Κατάρ.

Ο Ερντογάν στο ΔΝΤ;

Οι προαναφερόμενες πρωτοβουλίες δεν πείθουν τους Τούρκους και ξένους αναλυτές και οικονομολόγους, οι οποίοι αμφισβητούν την αισιοδοξία του επιτελείου της τουρκικής οικονομίας. Από τη σκοπιά τους, η Τουρκία θα υποχρεωθεί αργά ή γρήγορα είτε να ζητήσει υποστήριξη από το ΔΝΤ είτε να εφαρμόσει τις πρακτικές και συνταγές του ταμείου για να τεθεί υπό έλεγχο η αναταραχή στην τουρκική οικονομία. «Παρά την παρέμβαση των κρατικών τραπεζών, η αντιστοιχία δολαρίου και τουρκικής λίρας έχει βρεθεί σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Η χώρα βρίσκεται ένα βήμα πριν από το φαινόμενο, που εμείς οι οικονομολόγοι ονομάζουμε ως νομισματικό σοκ», επισημαίνει στην οικονομική έκδοση της «Κ», ένας έμπειρος Τούρκος οικονομολόγος, ο οποίος δεν επιθυμεί να κατονομαστεί. Σύμφωνα με την πηγή μας, αν δεν ελεγχθεί άμεσα η «ελεύθερη πτώση» της τουρκικής οικονομίας και η πανδημία του κορωνοϊού έχει συνέχεια, τότε η Τουρκία θα βρεθεί ενώπιον νέου κύματος πληθωρισμού και εταιρικών πτωχεύσεων. Μέχρι στιγμής, οι χειρισμοί της κυβέρνησης Ερντογάν επιταχύνουν την εν λόγω πορεία, καθώς η απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας να τυπώσει περισσότερα χρήματα σε συνδυασμό με την πολιτική της ρυθμιστικής αρχής των τραπεζών που υποχρεώνει τις τράπεζες να παραχωρούν περισσότερα δάνεια επιδεινώνει την συνολική κατάσταση στην τουρκική οικονομία. Υπό αυτές τις συνθήκες το κλίμα πανικού στις τουρκικές τράπεζες και επιχειρήσεις λαμβάνει νέες διαστάσεις με την κάθε ημέρα που περνά. «Αν δεν βγάλει ένα νέο λαγό από το καπέλο του ο Ερντογάν ή αν δεν γίνει το θαύμα και περιοριστεί η επιδημία, η κατρακύλα της λίρας θα έχει συνέχεια και τότε η Τουρκία σε λίγες εβδομάδες θα αναγκαστεί είτε να υιοθετήσει τις μεταρρυθμίσεις που εδώ και καιρό ζητάει το ΔΝΤ είτε να προχωρήσει σε νέα συμφωνία με το ταμείο».

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Η Ελλάδα της υπευθυνότητας και της συνεργασίας

Ένας από τους πιο διάσημους φιλόσοφους των ημερών μας, ο Yuval Harari στο βιβλίο του «Hommo Deus», μας εξηγεί ότι το ανθρώπινο είδος κατάφερε να υπερισχύσει στη γη λόγω της ευκολίας, αλλά και της δεξιότητας που έχει να συνεργάζεται για ένα σκοπό σε πολύ μεγάλη κλίμακα. Μπορεί δηλαδή να συνεργάζονται εκατομμύρια άνθρωποι ταυτόχρονα για κάτι, την ώρα που τα ζώα και ειδικά τα θηλαστικά που είναι πιο κοντά μας, δυσκολεύονται, αργούν ή και δεν μπορούν καθόλου. Αυτός λοιπόν ο διάσημος φιλόσοφος πριν μια εβδομάδα είπε επίσης ότι θα εμπιστευόταν την Ελλάδα ως παγκόσμιο ηγέτη στην προσπάθεια εξάλειψης του COVID-19. Την ίδια ώρα υπάρχει μια έκδηλη ανησυχία ότι ο τουριστικός τομέας καταστράφηκε, πήγαμε χρόνια πίσω και θα είναι πολύ δύσκολο να ανακάμψει. Δεν βοηθάνε επίσης δηλώσεις αξιωματούχων όπως της επικεφαλής της Κομισιόν Ursula Von Der Leyen η οποία είπε να μην προγραμματίζουμε διακοπές για φέτος το καλοκαίρι. Προφανώς με αυτή τη δήλωση ήθελε να βοηθήσει τις βόρειες χώρες ώστε να μην ξοδέψουν τα χρήματά τους στον ηλιόλουστο νότο, βέβαια μετά από πολλές αντιδράσεις άλλαξε άρδην αυτό που είπε. Η Ελλάδα, όμως, όπως φαίνεται χαίρει εμπιστοσύνης στο θέμα διαχείρισης του κορωνοϊού αφού με τη σοβαρότητα και τη συνεργασία 11 εκατομμυρίων Ελλήνων κατάφερε να ελαχιστοποιήσει τις απώλειες και σχεδόν να εκμηδενίσει τα κρούσματα. Η συνεργασία του Έλληνα Πρωθυπουργού με τους επιστήμονες και κατ΄ επέκταση με τους πολίτες έφερε το θεμιτό αποτέλεσμα. Το δείχνουν άλλωστε τα στοιχεία. Με αυτή την συνεργασία του απλού κόσμου επιβεβαιώνεται και ο Yuval Harari για το ανθρώπινο είδος. Μέσω της συνεργασίας τα καταφέρνουμε καλύτερα! Υπάρχει μεγάλη ευκαιρία λοιπόν, ώστε η Ελλάδα να καταστεί ασφαλής προορισμός για την καλοκαιρινή σεζόν, όσο μικρή και αν είναι. Μπορούν άνετα Κύπριοι αλλά και Έλληνες πολίτες που διαμένουν στην Κύπρο να επισκεφτούν την Ελλάδα και να κάνουν διακοπές όντας σίγουροι ότι θα επιστρέψουν στο σπίτι τους υγιείς και με αξέχαστες εμπειρίες. Ειδικά, όσοι δεν κατάφεραν τόσο καιρό να επισκεφτούν την Ελλάδα λόγω των ειδικών συνθηκών που επικρατούν θα μπορούν να νιώθουν ασφαλείς να το κάνουν λόγω της καλής διαχείρισης της πανδημίας του κορωνοϊού από την ελληνική κυβέρνηση, αλλά και της άριστης συνεργασίας με την Κύπρο. Μπορούμε λοιπόν να μετατρέψουμε την κρίση σε ευκαιρία και να χτίσουμε για το μέλλον μέσα από αυτό. Χρειαζόμαστε διακοπές, χωρίς όμως να ρισκάρουμε την ασφάλειά των δικών μας ανθρώπων. Ας αναδείξουμε την πραγματική αξία του συνολικού προϊόντος που προσφέρει η Ελλάδα και αυτό δεν είναι μόνο ο ήλιος, η θάλασσα και η χωριάτικη σαλάτα.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ

1821

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΝΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

Η «Καθημερινή» σάς προσφέρει κάθε μήνα ένα βιβλίο με κείμενα γραμμένα από καπεταναίους, Φαναριώτες, κληρικούς, προκρίτους, στρατιωτικούς και φιλέλληνες. Προλογίζουν και σχολιάζουν έγκριτοι πανεπιστημιακοί.

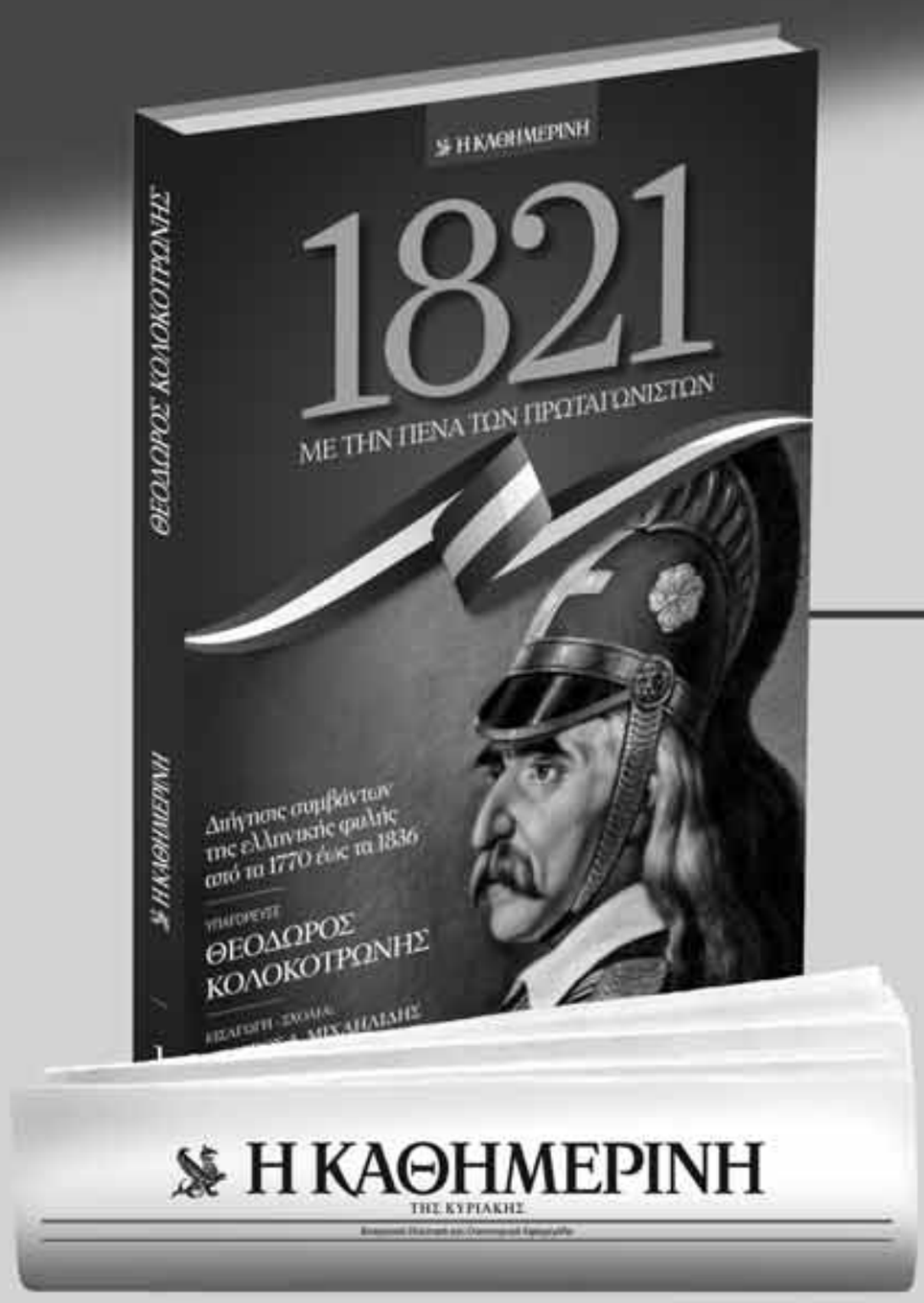

1ος ΤΟΜΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

Διήγησις συμβάντων
της ελληνικής φυλής
από τα 1770 έως τα 1836
(Υπαγόρευσε στον Γ. Τερτσέτη)

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τα ελλείματα ψηφιακής διακυβέρνησης ανέδειξε ο ιός

Επί τάπητος η επιτάχυνση του ηλεκτρονικού μετασχηματισμού της δημόσιας υπηρεσίας

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Χωρίς να παραγνωρίζονται οι αδυναμίες στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση η κυβέρνηση αναδεικνύει τη θετική πλευρά μετά το πέρας της υγειονομικής κρίσης, που όπως εκτιμάται θα δώσει ώθηση στον ψηφιακό μετασχηματισμό και θα συμβάλει τα μέγιστα στην επανεκκίνηση της οικονομίας.

Κενά, ελλείψεις αλλά και παγιωμένες αντιλήψεις και πρακτικές στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, έφερε στην επιφάνεια η πανδημία του κορωνοϊού, στην Κύπρο. Οι επιπτώσεις στην καθημερινότητα, ένεκα των μέτρων που αποφασίσθηκαν και εφαρμόζονται, έχουν αναδείξει μια σειρά ζητημάτων που αφενός αυξάνουν το βαθμό δυσκολίας στις συναλλαγές του πολίτη με το δημόσιο και αφετέρου λειτουργούν ως τροχοπέδη στις προσπάθειες περιορισμού εξάπλωσης των επιπτώσεων. Ο πολυσυζητημένος ψηφιακός μετασχηματισμός του δημοσίου, σε συνδυασμό με τις φτωχές επιδόσεις στο κομμάτι υλοποίησης, θέτουν επί τάπητος την ανάγκη για αλλαγή πλεύσης, στο κομμάτι σχεδιασμού και υλοποίησης των έργων που θα δώσουν μια νέα πνοή στη δημόσια διοίκηση, με θετικές προεκτάσεις στην οικονομία του τόπου. Ουσιώδεις υπηρεσίες του κράτους σε εποχή πανδημίας, φάνηκε πως δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθούν στην αποστολή τους, αλλά και στην διεκπεραίωση υπηρεσιών σε τομείς απόλυτα συνυφασμένους με το οικονομικό και επενδυτικό προφίλ που χτίζει η Κύπρος. Κάτι το οποίο γίνεται κατανοητό και στην κυβέρνηση. Στο νεοσύστατο Υφυπουργείο Έρευνας Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, η εικόνα που παρουσιάζει η ψηφιακή μετεξέλιξη, προκαλεί προβληματισμό αλλά και πίεση για λήψη τολμηρών και γρήγορων αποφάσεων, προκειμένου να ξεπεραστούν διαχρονικές αγκυλώσεις που όπως πιστεύεται τροφοδοτούν αρνητικά το κομμάτι υλοποίησης ψηφιακών έργων. «Η ψηφιακή διακυβέρνηση στην Κύπρο, όπως και σε άλλες χώρες, δεν είναι ανεπτυγμένη στο βαθμό που θα θέλαμε και θα έπρεπε να είναι. Η αντιμετώπιση αυτής της κρίσης έχει επιβάλει να επαναξιολογήσουμε και να πάμε με γρηγορότερα βήματα, για να καλύψουμε τα κενά που προέκυψαν», είναι η θέση που διατύπωσε στην «Κ» ο υφυπουργός Έρευνας Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής Κυριάκος Κόκκινος.

Δικαστήρια, Πολεοδομία, Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, Κοινωνικές Ασφαλίσεις, Τμήμα Εφόρου Εταιρειών είναι οι υπηρεσίες εκείνες όπου εντοπίζονται τα μεγαλύτερα προβλήματα στο κομμάτι ψηφιοποίησης υπηρεσιών.

Οι αδυναμίες

Η υγειονομική κρίση αποκάλυψε και γίνεται παραδεκτό στην κυβέρνηση, μια σειρά κενών σε ουσιώδεις υπηρεσίες όπως το Κτηματολόγιο, την Πολεοδομία, το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών, την εκπαίδευση αλλά και τα Δικαστήρια. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα που δείχνει τη νοοτροπία που επικρατεί με αναπτυξιακά έργα στο δημόσιο, αφορά το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών. Για το συγκεκριμένο τμήμα, εδώ και τρία χρόνια προκηρύχθηκε διαγωνισμός για ψηφιοποίηση των υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις. Δυστυχώς αυτό το έργο, όπως επισημαίνει ο κ. Κόκκινος, όπως και πολλά άλλα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι χρονοβόρα από πλευράς σχεδίασης και υλοποίησης. Η προσοχή της κυβέρνησης επικεντρώνεται σε υπηρεσίες του δημοσίου με τον μεγαλύτερο όγκο συναλλαγής με τους πολίτες. Το πλάνο πάνω στο οποίο εργάζεται η κυβέρνηση, σύμφωνα με τον κ. Κόκκινο, είναι πως η ψηφιοποίηση θα προχωρήσει με μικρότερα βήματα και άσχετα από το σύνολο της ψηφιοποίησης υπηρεσιών. «Π.χ στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών θα ξεκινήσουμε να πραγματοποιούμε μικρότερα βήματα, απολύτως απαραίτητα, που με το 20% της προσπάθειας θα πάρουμε το 80% του οφέλους. Το ίδιο κάνουμε στην Πολεοδομία, το ίδιο θα κάνουμε και στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις, το ίδιο και στα ΚΕΠ. Αντί να δέχονται 1000 άτομα την ημέρα να δέχονται 200. Τα υπόλοιπα 800 να έχουν την δυνατότητα να κάνουν τη συναλλαγή τους, ηλεκτρονικά».

Ειδικά για τα Δικαστήρια, όπως ανέφερε ο Υφυπουργός, εδώ και δυόμισι χρόνια υπάρχει μια προσφορά ψηφιοποίησης υπηρεσιών υπό αξιολόγηση. «Θα πρέπει να την ξαναδούμε γιατί δεν μπορούμε να αναμένουμε εάν και πότε θα υλοποιηθεί αυτό το έργο. Θα πρέπει να δοθούν κάποιες άμεσες λύσεις. Αυτό θα έχει ένα διπλό όφελος. Πρώτον, μας βοηθά στη σταδιακή έξοδο από την κρίση, Μάϊο, Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο, και αν, το απευχόμαστε, υπάρξει νέο κύμα το φθινόπωρο, θα είμαστε περισσότερο έτοιμοι να το αντιμετωπίσουμε. Αλλά και χωρίς ένα δεύτερο κύμα, η ανάγκη για μείωση του παράγοντα απειλής ή/και τη μείωση των αδύνατων / τρωτών σημείων, ουσιαστικά ενεργούμε προληπτικά, μειώνοντας την πιθανότητα το περιστατικό να εκδηλωθεί σε γεγονός.

Επιπρόσθετα, η διαχείριση του περιστατικού μπορεί να μην τύχει της σωστής αντιμετώπισης/ διαχείρισης γιατί ενδεχομένως, στα πλαίσια της εκτίμησης επικινδυνότητας, δεν καθορίστηκαν οι πιθανές επιπτώσεις, αν τελικά το περιστατικό πραγματοποιηθεί και δε λήφθηκαν τα ενδεικνυόμενα μέτρα ώστε αυτές οι επιπτώσεις να μειωθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.

Η μη ορθή διαχείριση του περιστατικού για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω, θα οδηγήσει κλιμακωτά σε κρίση. Τότε καλούμαστε να διαχειριστούμε μια κρίση. Το κύριο χαρακτηριστικό μια κρίσης είναι ότι δεν υπάρχουν έτοιμα σχέδια δράσης. Μια κρίση μπορεί να είναι πολύ επίπεδη, να μεταφερθεί δηλαδή σε διαφορετικούς τομείς. Σήμερα βλέπουμε ότι η κρίση από τον COVID-19, από τον τομέα καθαρά της υγείας, μεταφέρθηκε στους διάφορους τομείς της μακρό και μικρό οικονομίας, στην κοινωνία, στην παιδεία και εξελιχτικά ίσως στην ασφάλεια ενός κράτους (σώματα ασφαλείας), στις διπλωματικές σχέσεις κρατών και ίσως μετά την κορωνοϊού εποχή, σε πολιτικές κρίσης εντός των κρατών.

Η διαχείριση της κρίσης τώρα θα πρέπει να είναι αποτελεσματική γιατί αν δεν είναι, το επόμενο στάδιο είναι η καταστροφή. Η διαχείριση της κρίσης έχει δυο πυλώνες : τον επιχειρησιακό και τον επικοινωνιακό. Για την αποτελεσματική διαχείριση της κρίσης και οι δυο πυλώνες είναι εξίσου σημαντικοί.

Το άρθρο δεν θα καταπιαστεί με τον επικοινωνιακό πυλώνα γιατί αυτό αποτελεί αντικείμενο άλλων ειδικών επί του θέματος αλλά με το επιχειρησιακό κομμάτι της διαχείρισης κρίσης.

Η κρίση, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, μπορεί να είναι πολύ επίπεδη (σε διαφορετικούς τομείς) γι' αυτό πρέπει να συσταθεί αμέσως ένας μηχανισμός που συνεχώς θα αναλύει τα δεδομένα της στιγμής σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τομείς, θα αξιολογεί την κατάσταση, θα λαμβάνει μέτρα τα οποία θα πρέπει σε συνεχή βάση να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητά τους και να προχωρά ανάλογα σε διορθωτικά μέτρα. Οι δράσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω πρέπει να επαναλαμβάνονται συνεχώς σε καθημερινή βάση χωρίς εφησυχασμό και ολιγωρία.

Οι όποιες αποφάσεις βασισμένες στα παραπάνω, πρέπει να λαμβάνονται γρήγορα και να εφαρμόζονται επίσης γρήγορα και αποτελεσματικά. Οι αποφάσεις πρέπει να είναι δυναμικές και στοχευμένες γιατί μόνο έτσι, αφού ήταν αδύνατη η εκ των προτέρων αξιολόγηση των τρωτών σημείων, των απειλών και των επιπτώσεων, θα μπορέσει να γίνεται η διαχείριση των τριών αυτών παραγόντων, σε καθημερινή βάση. Πρέπει επίσης να γίνει αντιληπτό ότι οι αποφάσεις ενδέχεται να αλλάζουν ή να διαφοροποιούνται ανάλογα με την έκβαση της κρίσης σε όλα τα επίπεδα και τομείς.

Οι αποφάσεις επίσης πρέπει να γίνει κατανοητό ότι συνδέονται με την κουλτούρα του λαού που βιώνει την κρίση, τον κοινωνικό ιστό, τις αρχές και τις αξίες του λαού.

Η αποτελεσματικότητα των αποφάσεων δεν εξαρτάται από αυτούς που τις λαμβάνουν αλλά πρωτίστως από αυτούς που καλούνται να τις εφαρμόσουν (ο λαός) αλλά και το τίμημα, αν οδηγηθούμε από την κρίση στην καταστροφή, θα είναι μεγάλο και θα το πληρώσει πρωτίστως ο λαός του κάθε κράτους.

Αν η κρίση δεν τύχει της ορθής διαχείρισης είτε γιατί οι αποφάσεις δεν έχουν τα χαρακτηριστικά που αναφέραμε προηγουμένως είτε γιατί αυτοί που καλούνται να τις εφαρμόσουν αδιαφορήσουν ή και τα δυο, τότε αναπόφευκτα θα οδηγηθούμε στην καταστροφή.

Για το γεγονότος που βιώνει σήμερα ο πλανήτης, το τρίπτυχο Περιστατικό – Κρίση – Καταστροφή δεν ίσχυσε για το λόγο ότι το πρώτο στοιχείο, το περιστατικό, ήταν μια ασύμμετρη απειλή και δεν είχε τα χαρακτηριστικά ενός λογικαφανούς περιστατικού. Συνεπώς, δεν μπορούσε να υπήρχαν έτοιμα πλάνα/ σχέδια δράσης προς εφαρμογή και γι' αυτό περάσαμε σχεδόν αμέσως στο δεύτερο στοιχείο, στην κρίση. Στο χέρι μας είναι να μην οδηγηθούμε στη καταστροφή.

*MSc Security & Risk Management
admin@hsbrconsulting.com

Μετ' εμποδίων η καταβολή των επιδομάτων

Στην ηλεκτρονική διεκπεραίωση αιτήσεων μερικής ή ολικής αναστολής εργασιών, παρατηρήθηκε το φαινόμενο μη καταβολής του επιδόματος σε ένα μέρος των αιτήσεων που υποβλήθηκαν. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία κατά την διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας, οι υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας προχώρησαν στην καταβολή του επιδόματος σε 130 χιλιάδες δικαιούχους. Για όσες αιτήσεις βρίσκονται σε εκκρεμότητα, η καταβολή των επιδομάτων συνεχίσθηκε χθες Τρίτη και θα συνεχισθεί τις επόμενες μέρες, όπως δήλωσε η υπουργός Εργασίας Ζέτα Αιμιλιανίδου στην «Κ». Η καθυστέρηση που παρατηρείται για ένα μέρος των αιτήσεων, σύμφωνα με την Υπουργό, οφείλεται σε λανθασμένα στοιχεία που δηλώθηκαν στις αιτήσεις. Κάποια από τα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί, έχουν να κάνουν με λανθασμένους αριθμούς κοινωνικών ασφαλίσεων που δεν εντοπίζονται στο ηλεκτρονικό σύστημα, δεν υπάρχει καταχωρημένη ανοιχτή εργοδότηση στο Μητρώο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με αποτέλεσμα ο αιτών να εμφανίζεται ότι δεν εργάζεται. Παρατηρήθηκε επίσης, όπως ανέφερε η κ. Αιμιλιανίδου, το φαινόμενο υποβολής λανθασμένων εντύπων αιτήσεων ενώ κάποιες αιτήσεις έχουν υποβληθεί διπλά και τριπλά. Επίσης προβλήματα έχουν εντοπιστεί και με τους τραπεζικούς λογαριασμούς που έχουν δηλωθεί, οι οποίοι δεν ταυτοποιούνται με το πρόσωπο που υπέβαλε την αίτηση. Όπως μας ανέφερε η Υπουργός Εργασίας, οι υπηρεσίες των Κοινωνικών Ασφαλίσεων προσπαθούν να επιλύσουν τα προβλήματα αυτά και να καταβάλουν τα επιδόματα το συντομότερο δυνατόν.

Τα θετικά

Ένα μήνα μετά τη σύσταση του, στο Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής η αποτίμηση στο κομμάτι των ψηφιακών αδυναμιών της κρατικής μηχανής γίνεται στη λογική του μισογεμάτου ποτηριού. Οι ρυθμοί που υπήρχαν στον ψηφιακό μετασχηματισμό, υπό την ασφυκτική πίεση να δοθούν πρακτικές λύσεις που να υποστηρίζουν τα μέτρα περιορισμού της πανδημίας, εκτιμάται πως έδωσε τις κατευθύνσεις οι οποίες θα λειτουργήσουν πιλοτικά μετά το πέρας της πανδημίας. «Ο κόσμος είναι έτοιμος, τόσο η κοινωνία όσο και οι δημόσιοι υπάλληλοι. Υπάρχει ένας σχεδιασμός. Έχει αποδειχθεί πως μέσα σε τρεις εβδομάδες προχωρήσαμε έργα που με τα δεδομένα που υπάρχουν ήταν άθλος. Άρα, ως Έλληνες που είμαστε, φαίνεται πως κάτω από πίεση και συνθήκες κρίσης, μεγαλουργούμε και είμαι αισιόδοξος ότι θα τα καταφέρουμε να πάμε μπροστά με ταχύτερους ρυθμούς απ' ό,τι προηγουμένως. Αν κάτι μείνει από αυτή την κρίση είναι ότι εκτιμήσαμε πολύ περισσότερο την αξία του ψηφιακού μετασχηματισμού, έργα τα οποία πραγματοποιούνται και θα μας μείνουν μετά την κρίση», μας ανάφερε ο Κυριάκος Κόκκινος.

Ένα από τα ψηφιακά έργα τα οποία ολοκληρώθηκαν, υπό συνθήκες πίεσης, ήταν αυτό τις ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης των διαδικασιών για τα επιδόματα, μερικής ή ολικής αναστολής εργασιών σε εργαζόμενους και επιχειρήσεις. Το εγχείρημα, όπως αναφέρει στην «Κ» ο κ. Κόκκινος, δεν ήταν εύκολο. «Έπρεπε να βρούμε λύσεις και το κάναμε να επισπεύσουμε την ανάπτυξη ενός συστήματος, που δεν υπήρχε για να υποβληθούν, ηλεκτρονικά, οι αιτήσεις και να διεκπεραιωθούν ηλεκτρονικά και το πετύχαμε μέσα σε δυόμισι εβδομάδες». Ένα άλλο ζήτημα που κατά τον Υφυπουργό συγκαταλέγεται στα θετικά αφορά την τηλεργασία. «Μέχρι χθες ήταν αδιανόητο για τον δημόσιο υπάλληλο να μπορεί να έχει πρόσβαση στα συστήματα τηλεργασίας από το σπίτι ή και να κάνει τηλεδιασκέψεις. Το κάναμε και αυτό». Κάτι ανάλογο, προσθέτει, εφαρμόσθηκε και στο χώρο της Δικαιοσύνης και αφορούσε τα διοικητικά όργανα των Δικαστηρίων, στα οποία δόθηκε η δυνατότητα των τηλεδιασκέψεων.

Τηλεκπαίδευση

Οι περιορισμοί και τα μέτρα που λήφθηκαν, πίεσαν στην εξεύρεση λύσεων και στο κομμάτι της εκπαίδευσης. Το κλείσιμο των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, σύμφωνα με τον κ. Κόκκινο, οδήγησε στην δημιουργία ενός υβριδικού συστήματος μέσω του οποίου ο μαθητής, ο γονέας, ο δάσκαλος, να μπορούν να επικοινωνούν και να πραγματοποιείται η διδασκαλία. Ρωτήσαμε τον κ. Κόκκινο εάν το σύστημα στο οποίο αναφέρεται, θα χρησιμοποιείται και μετά το πέρας της κρίσης. «Πιστεύω ότι θα πρέπει να μείνει και θα φροντίσουμε να μείνει ως ένα συστατικό στοιχείο και εργαλείο του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Η τηλεκπαίδευση δεν μπορεί να είναι υποκατάστατο της κανονικής παιδείας, δηλαδή της φυσικής παρουσίας δασκάλου και μαθητών στην τάξη. Μετά την επιστροφή στην κανονικότητα το παιδαγωγικό σύστημα θα πρέπει να υιοθετήσει πρακτικές που να επιτρέπει να εφαρμόζεται αυτό το οποίο λέμε, ανάμικτο και υβριδικό σύστημα παιδείας». Στα θετικά της κρίσης η κυβέρνηση κατατάσσει την πλατφόρμα για την πανδημία, αλλά και τις ηλεκτρονικές διευκολύνσεις στις συναλλαγές με τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΣΤΑΥΡΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ***

Περιστατικό - Κρίση - Καταστροφή

Αρχικά να αναφέρω ότι το παρόν άρθρο δεν έχει σκοπό να κρίνει τους χειρισμούς κανενός κράτους, αλλά ούτε να εκφράσει απόψεις που αφορούν ειδικούς και στην προκειμένη περίπτωση αφορά τους επαγγελματίες υγείας, σε όλο το φάσμα της υγείας.

Σκοπός του άρθρου είναι να ρίξει φως, από μια άλλη οπτική γωνία, στο αναπάντεχο γεγονός που βιώνει σήμερα ολόκληρος ο πλανήτης. Η οπτική γωνία από την οποία θα δούμε το συγκεκριμένο περιστατικό αφορά την ανάλυση και τη διαχείριση του κινδύνου και το τρίπτυχο Περιστατικό – Κρίση – Καταστροφή.

Αρχικά πρέπει να έχουμε την κουλτούρα για να αποδεχθούμε ότι ένα αναπάντεχο γεγονός μπορεί να συμβεί οποτεδήποτε και οπουδήποτε και αυτό ακριβώς συνέβηκε.

Ένα γεγονός που ξεκίνησε από πολύ μακριά, ένα γεγονός που έχει σχέση με καθαρά θέματα υγείας και όχι ασφάλειας (security). Για διάφορα αναπάντεχα γεγονότα ή αν θέλετε για διάφορα σενάρια, εκπονούνται πλάνα αντίδρασης, σχέδια δράσης, εκπαιδεύεται το προσωπικό και τα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να μπορούν να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τα εν λόγω πλάνα/σχέδια. Αν και εφόσον το αναπάντεχο γεγονός (σενάριο) εκδηλωθεί, τότε απλά μπαίνουν σε εφαρμογή τα πλάνα/ σχέδια δράσης.

Το αναπάντεχο περιστατικό/ γεγονός ενδέχεται να μην τύχει της σωστής αντιμετώπισης / διαχείρισης γιατί ενδεχομένως δεν έγινε εκ των προτέρων η σωστή εκτίμηση επικινδυνότητας μέσα από την οποία θα έπρεπε να εντοπιστούν και να αναλυθούν οι απειλές και τα τρωτά σημεία. Εφαρμόζοντας μέτρα προστασίας για τη

Η διαχείριση της κρίσης τώρα θα πρέπει

βάση χωρίς εφησυχασμό και ολιγωρία.

Οι όποιες αποφάσεις βασισμένες στα παραπάνω, πρέπει να λαμβάνονται γρήγορα και να εφαρμόζονται επίσης γρήγορα και αποτελεσματικά. Οι αποφάσεις πρέπει να είναι δυναμικές και στοχευμένες γιατί μόνο έτσι, αφού ήταν αδύνατη η εκ των προτέρων αξιολόγηση των τρωτών σημείων, των απειλών και των επιπτώσεων, θα μπορέσει να γίνεται η διαχείριση των τριών αυτών παραγόντων, σε καθημερινή βάση. Πρέπει επίσης να γίνει αντιληπτό ότι οι αποφάσεις ενδέχεται να αλλάζουν ή να διαφοροποιούνται ανάλογα με την έκβαση της κρίσης σε όλα τα επίπεδα και τομείς.

Οι αποφάσεις επίσης πρέπει να γίνει κατανοητό ότι συνδέονται με την κουλτούρα του λαού που βιώνει την κρίση, τον κοινωνικό ιστό, τις αρχές και τις αξίες του λαού.

Η αποτελεσματικότητα των αποφάσεων δεν εξαρτάται από αυτούς που τις λαμβάνουν αλλά πρωτίστως από αυτούς που καλούνται να τις εφαρμόσουν (ο λαός) αλλά και το τίμημα, αν οδηγηθούμε από την κρίση στην καταστροφή, θα είναι μεγάλο και θα το πληρώσει πρωτίστως ο λαός του κάθε κράτους.

Αν η κρίση δεν τύχει της ορθής διαχείρισης είτε γιατί οι αποφάσεις δεν έχουν τα χαρακτηριστικά που αναφέραμε προηγουμένως είτε γιατί αυτοί που καλούνται να τις εφαρμόσουν αδιαφορήσουν ή και τα δυο, τότε αναπόφευκτα θα οδηγηθούμε στην καταστροφή.

Για το γεγονότος που βιώνει σήμερα ο πλανήτης, το τρίπτυχο Περιστατικό – Κρίση – Καταστροφή δεν ίσχυσε για το λόγο ότι το πρώτο στοιχείο, το περιστατικό, ήταν μια ασύμμετρη απειλή και δεν είχε τα χαρακτηριστικά ενός λογικαφανούς περιστατικού. Συνεπώς, δεν μπορούσε να υπήρχαν έτοιμα πλάνα/ σχέδια δράσης προς εφαρμογή και γι' αυτό περάσαμε σχεδόν αμέσως στο δεύτερο στοιχείο, στην κρίση. Στο χέρι μας είναι να μην οδηγηθούμε στη καταστροφή.

*MSc Security & Risk Management
admin@hsbrconsulting.com

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας τα οποία αφορούν το διάστημα έως και τις 10 Απριλίου, ύστερα από μαζικές αναλήψεις η αξία των χαρτονομισμάτων που κυκλοφορούν αυξήθηκε σε 1,33 τρισ. ευρώ.

Μετρητά στο «στρώμα» μαζεύουν εκ νέου οι Ευρωπαίοι

Μέσω αναλήψεων αυξήθηκε 41,2 δισ. ευρώ η αξία χαρτονομισμάτων σε κυκλοφορία

Η νέα οικονομική κρίση που προκαλεί η πανδημία έχει ενεργοποιήσει στους Ευρωπαίους τα ίδια ανακλαστικά με εκείνα που επιστράτευσαν στην κρίση χρέους: κάνουν αναλήψεις από τις τράπεζες και κρατούν μετρητά ενώ συγκεντρώνουν τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης. Το αποτέλεσμα είναι να έχει αυξηθεί δραματικά η αξία των χαρτονομισμάτων που βρίσκονται σε κυκλοφορία. Και η αύξηση προσεγγίζει εκείνη που είχε καταγραφεί στη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, ενώ είναι και η μεγαλύτερη που έχει σημειωθεί έκτοτε.

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΚΤ, σε διάστημα τεσσάρων εβδομάδων και συγκεκριμένα τις τέσσερις εβδομάδες πριν από τις 10 Απριλίου, η αξία των χαρτονομισμάτων που κυκλοφορούν αυξήθηκε κατά 41,2 δισ. ευρώ, φτάνοντας στο 1,33 τρισ. ευρώ.

Πρόκειται για τη μεγαλύτερη αύξηση που έχει σημειωθεί από τον Οκτώβριο του 2008 όταν άρχιζε η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, αμέσως μετά την κατάρρευση της Lehman Brothers. Τότε σε διάστημα των τεσσάρων τελευταίων εβδομάδων μέχρι τις 24 Οκτωβρίου, η αξία των χαρτονομισμάτων που είχαν στην κατοχή τους ιδιώτες και επιχειρήσεις αυξήθηκε κατά 41,4 δισ.. ευρώ.

Αναλήψεις

Αυτή τη φορά οι καταναλωτές έσπευσαν από την αρχή της πανδημίας να κάνουν εκτεταμένες αναλήψεις από τα ΑΤΜ ιδιαίτερα σε όσες χώρες δεν έχει ακόμη εδραιωθεί η πληρωμή με χρεωστικές κάρτες ή άλλα ψηφιακά μέσα και τα μετρητά παραμένουν ο κυριότερος ή ο μοναδικός τρόπος πληρωμής.

Οι αναλήψεις ήταν, έτσι, εκτεταμένες ακόμη στη Γερμανία και στην Αυστρία στη διάρκεια του περασμένου μήνα και καθώς ο κορωνοϊός εξαπλωνόταν σε όλη

Το ίδιο φαινόμενο σε ανάλογη ένταση είχε καταγραφεί και κατά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008.

την Ευρώπη και οι κυβερνήσεις επέβαλαν αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας.

Στη Γερμανία αυξήθηκε βέβαια και η χρήση των λεγόμενων ανέπαφων πληρωμών, καθώς τα καταστήματα άρχισαν να ζητούν από τους καταναλωτές να πληρώνουν με τη χρήση χρεωστικής κάρτας προκειμένου να ελαχιστοποιήσουν τον κίνδυνο μετάδοσης του κορωνοϊού μέσω της χρήσης μετρητών. Οπως επισημαίνει σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, πρόκειται για σημαντική εξέλιξη σε μια χώρα στην οποία τα 3/4 των συναλλαγών γίνονται ακόμη με μετρητά.

Η εξαίρεση

Υπήρξαν, ωστόσο, και περιπτώσεις ορισμένων χωρών στις οποίες μειώθηκε τελευταία η ζήτηση για μετρητά. Σε σχετική έρευνά της που δόθηκε στη δημοσιότητα την Τετάρτη, η Τράπεζα της Ιρλανδίας αναφέρει ραγδαία μείωση των αναλήψεων από ΑΤΜ αλλά και των συναλλαγών με κάρτες από τη στιγμή που η κυβέρνηση έθεσε τη χώρα σε καραντίνα. Ειδικότερα την πρώτη εβδομάδα του Απριλίου, οι αναλήψεις από ΑΤΜ μειώθηκαν κατά 57% από τη στιγμή που επιβλήθηκαν οι πρώτοι περιορισμοί. Σε ό,τι αφορά τις πληρωμές με κάρτες μειώθηκαν κατά περισσότερο από 30% στο ίδιο διάστημα. Από τις 12 Μαρτίου, άλλωστε, οπότε ανακοίνωσε το Δουβλίνο ότι κλείνουν τα σχολεία, αυξήθηκε κατά μέσον όρο το ύψος των ποσών των αναλήψεων από ΑΤΜ. Αυτό προδίδει πως ο κόσμος περιόρισε ακόμη και τις επισκέψεις του σε ΑΤΜ.

Το παράδοξο στην περίπτωση της Ιρλανδίας είναι πως τελικά οι Ιρλανδοί καταναλωτές φαίνεται να έχουν μειώσει τις δαπάνες τους. Σύμφωνα με την κεντρική τράπεζα, αν τελικά συνεχιστούν οι αναλήψεις και οι πληρωμές με κάρτες με τον τρέχοντα ρυθμό μέχρι το τέλος του Απριλίου, τότε θα ανέλθουν συνολικά σε 2,6 δισ. ευρώ, ποσό κατά 40% μειωμένο σε σύγκριση με τον Απρίλιο του περασμένου έτους.

Στο σύνολο της Ευρωζώνης, πάντως, η ζήτηση για μετρητά εξακολούθησε να αυξάνεται και την προηγούμενη εβδομάδα, παρά την κοινωνική απομόνωση που καθιστά αδύνατη τη χρήση πολλών χρημάτων εφόσον είναι απαγορευμένες οι περιττές μετακινήσεις ενώ παραμένουν κλειστά τα καταστήματα, τα εστιατόρια και οι χώροι διασκέδασης. Συγκεκριμένα, την περασμένη εβδομάδα η αξία των ευρώ σε κυκλοφορία αυξήθηκε κατά 7,7 δισ. ευρώ.

Παλαιότερες έρευνες της ΕΚΤ κατατείνουν στο συμπέρασμα πως τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά κρατούν για λόγους ασφαλείας περίπου το 1/3 των μετρητών του ευρώ που βρίσκονται σε κυκλοφορία. Η αύξηση των τελευταίων εβδομάδων είναι συγκρίσιμη με εκείνη που παρατηρείται συνήθως λίγο πριν από τις εορτές των Χριστουγέννων.

Φαίνεται λοιπόν πως σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την καταναλωτική μανία που επέδειξαν οι καταναλωτές ανά τον κόσμο όταν εν μέσω της πανδημίας άρχισαν να αγοράζουν μαζικά χαρτί υγείας, ζυμαρικά και σαπούνι και να δημιουργούν αποθέματα ειδών πρώτης ανάγκης.

Στη μάχη κατά της πανδημίας το κινητό τηλέφωνο

Του **ΑΛΕΚΟΥ ΛΙΔΩΡΙΚΗ**

Ενάν ισχυρό σύμμαχο έχει ολόκληρη η ανθρωπότητα τόσο στην αντιμετώπιση του κορωνοϊού και στην προσπάθεια των επιστημόνων να τον αναχαιτίσουν όσο και στη διατήρηση της επικοινωνίας των ανθρώπων στο καθεστώς περιορισμού που ζει ο πλανήτης, αλλά και στον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων στην οικονομία. Ο σύμμαχος αυτός του ανθρώπου δεν είναι άλλος από τον ψηφιακό βοηθό του, το έξυπνο κινητό τηλέφωνό του (smartphone).

«Φανταστείτε πώς θα βιώναμε και θα αντιμετωπίζαμε μια πανδημία ανάλογου μεγέθους μόλις δύο δεκαετίες πριν, όταν η διείσδυση της κινητής τηλεφωνίας ήταν ακόμη σε πολύ χαμηλά επίπεδα, καθώς μόνον ένας στους οκτώ ανθρώπους περίπου είχε κινητό τηλέφωνο, με υποδομές δικτύων και προσφερόμενες υπηρεσίες που δεν μπορούν να συγκριθούν ούτε στο ελάχιστο με τις σημερινές», αναφέρει στην «Κ» στέλεχος με εμπειρία στις ψηφιακές υποδομές.

Η επικοινωνία και η ενημέρωση θα ήταν περιορισμένη, πιο δαπανηρή και, το σπουδαιότερο, λιγότερη άμεση, με όποιες αρνητικές συνέπειες θα είχε στην ανταλλαγή απόψεων και δεδομένων ακόμη και μεταξύ των επιστημόνων, αλλά και στην καθημερινότητα των πολιτών σε καθεστώς αυστηρού περιορισμού, όπως έχει διαμορφωθεί. Η πρόσβαση σε διάφορες μορφές ψυχαγωγίας θα ήταν επίσης πολύ πιο φτωχή.

Σημαντικές, όμως, θα ήταν οι επιπτώσεις και στην οικονομία. Κάθε είδους συναλλαγές, όπως πληρωμές οφειλών αλλά και ηλεκτρονικές αγορές, θα ήταν σίγουρα πιο περιορισμένες. Σήμερα διεθνώς υπάρχουν περισσότεροι από ένα δισεκατομμύριο καταχωρημένοι τραπεζικοί λογαριασμοί μέσω κινητού τηλεφώνου, με δύο δισ. δολάρια να διακινούνται μέσω αυτών σε ημερήσια βάση για μεταφορές, συναλλαγές, πληρωμές κ.λπ. (στοιχεία GSMA).

Ειδικότερα, σύμφωνα με στοιχεία του GSMA Intelligence, που εκπροσωπεί την παγκόσμια βιομηχανία κινητών ψηφιακών επικοινωνιών σε ολόκληρο τον κόσμο, υπάρχουν 5,2 δισεκατομμύρια συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας, με τη διείσδυση στον παγκόσμιο πληθυσμό να φθάνει το 68%. Ενας στους επτά πολίτες του κόσμου διαθέτει κινητό, όταν 20 χρόνια πριν είχε περίπου ένας στους δέκα. Το 65% από αυτούς διαθέτει έξυπνο κινητό, που επιτρέπει πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Την ίδια στιγμή, είναι εντυπωσιακό ότι 3,8 δισ. άνθρωποι προτιμούν και έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο μέσω του έξυπνου κινητού τηλεφώνου και όχι του υπολογιστή. Στην Ελλάδα, το ποσοστό διείσδυσης της κινητής τηλεφωνίας κυμαίνεται περίπου στο 90%. Την ίδια στιγμή, το 50% των συνδρομητών της κινητής τηλεφωνίας διεθνώς έχει σύνδεση 4G, γεγονός που του επιτρέπει ταχύτερη μετάδοση δεδομένων και πρόσβαση στο Διαδίκτυο για την πραγ-

Δύο δισ. δολάρια διακινούνται κάθε μέρα σε όλο τον κόσμο μέσω τραπεζικών λογαριασμών από κινητά.

ματοποίηση κάποιου είδους οικονομικής συναλλαγής.

Ειδικότερα για τον τομέα της οικονομίας, σύμφωνα με κάποιες πρώτες εκτιμήσεις από πλευράς αναλυτών με τους οποίους επικοινώνησε η «Κ», η αρνητική επίπτωση στο παγκόσμιο ΑΕΠ θα ήταν πολύ μεγαλύτερη, χωρίς να μπορεί ακόμη να είναι εφικτή κάποια συγκεκριμένη αριθμητική εκτίμηση.

Το κινητό τηλέφωνο δεν αποτελεί πλέον ένα μέσο επικοινωνίας, αλλά εξελίσσεται σε ένα ανεκτίμητο και χρήσιμο εργαλείο για την καλύτερη αντιμετώπιση παγκόσμιων κρίσεων, στηρίζοντας και την οικονομία. Δεν είναι τυχαίο ότι εκτιμήσεις της παγκόσμιας ομοσπονδίας GSMA κάνουν λόγο για διακίνηση χρημάτων ύψους ενός τρισ. δολαρίων έως το 2023.

Ενας στους επτά πολίτες διαθέτει κινητό, όταν 20 χρόνια πριν είχε ένας στους δέκα.

Τα 22 εκατ. έφθασαν οι νέοι άνεργοι στις ΗΠΑ μέσα σε ένα μήνα

Οι αιτήσεις για τη χορήγηση επιδόματος ανεργίας εκτινάχθηκαν σε πρωτόγνωρα επίπεδα - ρεκόρ, εξαιτίας των μαζικών απολύσεων

Η δεινή κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η αμερικανική οικονομία είναι εμφανής στην εικόνα της απασχόλησης, η οποία μέχρι πρότινος γέμιζε ευφορία τον πρόεδρο των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ. Σήμερα, εκατομμύρια είναι οι άνεργοι και όσες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν τα τελευταία 10-11 χρόνια μετά την αποκλιμάκωση της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης φαίνεται πως χάνονται τάχιστα.

Μέσα στις τελευταίες σχεδόν 30 ημέρες, αρχής γενομένης από τις 21 Μαρτίου, οι αιτήσεις για τη χορήγηση επιδόματος

Εκτιμάται ότι μπορεί να αυξηθούν κατά επιπλέον 20 εκατ. άτομα μέχρι τα τέλη Μαΐου.

ανεργίας εκτινάχθηκαν σε πρωτόγνωρα επίπεδα-ρεκόρ, με τους εκτός παραγωγικής διαδικασίας Αμερικανούς να φθάνουν πλέον τα 22 εκατομμύρια. Τα στοιχεία για την προηγούμενη εβδομάδα δείχνουν ότι έκαναν αίτηση για επίδομα 5,25 εκατ. άτομα.

«Αναμένουμε ότι οι αιτήσεις θα παραμείνουν σε πολύ υψηλά επίπεδα και

Ο Τραμπ αντιμετωπίζει μια εξαιρετικά δύσκολη κατάσταση, καθώς χάνονται όσες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια.

τις ερχόμενες εβδομάδες, μια και οι επιμέρους αρμόδιες υπηρεσίες των πολιτειών θα αγωνίζονται να διεκπεραιώσουν έναν όγκο φακέλων, που δεν είχαν προλάβει να δουν, ενώ παράλληλα ολοένα και πιο πολλές μικρές και μεγαλύτερες επιχειρήσεις θα απολύουν τους εργαζομένους τους εξαιτίας της καραντίνας και της απαγόρευσης κυκλοφορίας», υπογραμμίζει ο οικονομολόγος της Goldman Sachs, Τζόζεφ Μπριγκς. «Συνεκτιμώντας και τα δεδομένα της τρέχουσας εβδομάδας, προβλέπουμε ότι μέχρι και τις 31 Μαΐου θα προστεθούν επιπλέον 20 εκατομμύρια νέοι άνεργοι. Στη συνέχεια πιθανώς να εμφανιστεί μία μείωση, έως ότου φθάσουν οι άνεργοι σε επίπεδα συμβατά με τα αντίστοιχα σε προηγούμενες περιόδους υφέσεως», προσθέτει.

Τα στοιχεία για την απασχόληση από το υπουργείο Εργασίας έρχονται να προσθέσουν ακόμα μια σκούρα πινελιά στην εικόνα. Στα μέσα της εβδομάδας τα στοιχεία έδειξαν δραστική πτώση των λιανικών πωλήσεων τον Μάρτιο, ενώ αντιστοίχως η βιομηχανική παραγωγή των Ηνωμένων Πολιτειών εμφάνισε τη σοβαρότερη μείωσή της από το 1946. Από την πλευρά τους οικονομολόγοι, όπως αναφέρει σε σχετικό δημοσίευμά του το πρακτορείο Reuters, προβλέπουν ότι η αμερικανική οικονομία, η οποία, όπως τονίζουν, βρίσκεται ήδη σε ύφεση, συρρικνώθηκε το πρώτο τρίμηνο του 2020 περισσότερο από ποτέ κατά τη μεταπολεμική περίοδο.

Αξίζει να επισημανθεί στο σημείο αυτό ότι τα εβδομαδιαία στοιχεία με τα επιδόματα ανεργίας παρακολουθούνται εκ του σύνεγγυς, διότι καταγράφουν σχεδόν σε πραγματικό χρόνο την κατάσταση της υγείας της οικονομίας. Ετσι γίνεται αντιληπτό το πόσο βαθιά είναι η αποδυνάμωση της οικονομίας, όταν οι απολύσεις γίνονται μαζικά και στη συνέχεια το πότε ενδεχομένως θα αρχίσει η ανάκαμψη.

«Το γεγονός ότι 22 εκατομμύρια άτομα υπέβαλαν αίτηση για επίδομα ανεργίας μέσα σε μόλις τέσσερις εβδομάδες, δείχνει πως η αγορά εργασίας έχει εισέλθει σε μία πραγματικά τραυματική περίοδο», επισημαίνει η Λίντια Μπόσουρ, ανώτατη οικονομολόγος για θέματα αμερικανικής οικονομίας στην Oxford Economics, στη Νέα Υόρκη. Το υπουργείο Εργασίας δήλωσε ότι το ξέσπασμα της επιδημίας εξακολουθεί να επηρεάζει τον αριθμό των αιτήσεων για επίδομα ανεργίας, που υποβάλλονται για πρώτη φορά.

Μεταξύ των οικονομολόγων παρατηρείται διάσταση απόψεων ως προς το εξής: διερωτώνται εάν η μείωση του αριθμού των αιτήσεων, που παρατηρήθηκε μετά το ρεκόρ των 6,867 εκατομμυρίων την εβδομάδα 23-28 Μαρτίου, έχει να κάνει με το ότι αυτά τα επίπεδα ήταν και τα υψηλότερα και μετά αρχίζει η σχετική μείωση, ή εάν απλά ήταν τόσος ο φόρτος εργασίας στα κατά τόπους αρμόδια γραφεία των πολιτειών, που δεν μπορούσαν να τον διαχειριστούν. Τέλος, επισημαίνεται ότι, κατά τους ειδικούς, η οικονομία των ΗΠΑ το πρώτο τρίμηνο της χρονιάς εμφάνισε ύφεση έως και 10,8%, κάτι το οποίο ισοδυναμεί με τη δραστικότερη μείωση του ΑΕΠ από το 1947.

Υπό αυστηρούς όρους η κρατική ενίσχυση επιχειρήσεων στην Ε.Ε.

Οι εταιρείες δεν θα πρέπει να καταβάλουν μερίσματα ή μπόνους σε στελέχη τους

Αυστηρές προϋποθέσεις θέτει η Ευρωπαϊκή Ενωση σε όσες επιχειρήσεις των κρατών-μελών της λάβουν οικονομική ενίσχυση, ζητώντας τους να μην καταβάλουν μερίσματα ή μπόνους και να μην προχωρήσουν σε επαναγορά μετοχών, όπως αναφέρει σχετικό δημοσίευμα των Financial Times.

Η προσέγγιση αυτή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για την οποία θα ληφθεί και σχετική απόφαση, παραπέμπει και στην αντίστοιχη πρακτική που ακολουθεί η αμερικανική κυβέρνηση. Λόγου χάριν, η Ουάσιγκτον, στο μεγάλο πακέτο στήριξης της οικονομίας και των εργαζομένων ύψους 2,3 τρισ. δολαρίων, προβλέπει μεταξύ άλλων ότι όσες εταιρείες προστρέξουν σε αυτήν ούτε μπόνους ούτε μέρισμα πρέπει να δώσουν έως τον Σεπτέμβριο του 2021, αλλά και ούτε να επαναγοράσουν δικές τους μετοχές.

Συν τοις άλλοις, υποχρεώνονται έως και τον Σεπτέμβριο φέτος να αποφύγουν μαζικές περικοπές μισθών και απολύσεις. Και αυτό το πλαίσιο συζήτησε το υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ με τις αε-

Οσες επιχειρήσεις διασωθούν με δημόσιο χρήμα απαγορεύεται να προχωρήσουν σε εξαγορές.

ροπορικές εταιρείες της χώρας, με τις οποίες συμφώνησε σε κονδύλια 25 δισ. δολαρίων για τη διατήρηση των εργαζομένων τους με αντάλλαγμα την αγορά μεριδίων από το δημόσιο.

Αναφορικά τώρα με την πολιτική των Βρυξελλών και βάσει εγγράφου, που περιήλθε σε γνώση της εφημερίδας Financial Times, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις θα υπόκεινται σε αυστηρούς κανόνες εάν θέλουν να λάβουν κρατική ενίσχυση. Την περασμένη εβδομάδα, οι FT είχαν αναφέρει πως η Κομισιόν βρίσκεται σε φάση εξέτασης ακόμα πιο χαλαρών ρυθμίσεων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, τις οποίες επέτρεψε η Ε.Ε. εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού. Οσες επιχειρήσεις, επιπλέον, θα διασωθούν με δημόσιο χρήμα απαγορεύεται να αναλάβουν υπερβολικό επενδυτικό ρίσκο και ούτε καν να ασχοληθούν με επιθετική επέκταση των δραστηριοτήτων τους.

Αυτά αναφέρονται στο επίσημο έγγραφο, το οποίο καταγράφει τροποποιήσεις επί των πρόσφατων αλλαγών στους νόμους περί κρατικών ενισχύσεων στην Ε.Ε. Ακόμα, δεν θα επιτρέπεται να εξαγοράσουν ανταγωνίστριες εταιρείες ή άλλες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο τους, ενόσω βρίσκονται σε διαδικασία αποπληρωμής των οφειλών τους στο κράτος. Οι περιοριστικοί όροι έχουν τη λογική ότι, ενώ έχει κινητοποιηθεί η κρατική βοήθεια εντός των ορίων της Ευρωπαϊκής Ενωσης λόγω εκτάκτων αναγκών, θα πρέπει να αποφευχθεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού. Ανάλογες προϋποθέσεις είχαν τεθεί και στο ξέσπασμα της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης, πριν από μία και πλέον δεκαετία.

Οπως ορίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εάν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024 το μερίδιο του Δημοσίου δεν έχει ελαττωθεί σε επίπεδα κάτω του 15%, τότε οι εταιρείες θα υποχρεωθούν να παρουσιάσουν ένα σχέδιο ανασυγκρότησης.

Στρατηγική εξόδου

Τώρα, στην προκειμένη περίπτωση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, αυτές, εάν λάβουν υπό τη μορφή ένεσης ρευστότητας άνω του 20% του μετοχικού τους κεφαλαίου από κράτος- μέλος της Ε.Ε., θα πρέπει να καταρτίσουν με ευκρίνεια τη στρατηγική εξόδου από το πρόγραμμα αρωγής, αφότου περάσει η πανδημία – το κράτος δηλαδή θα γίνει μέτοχος στις εταιρείες αυτές. Η αρμόδια επίτροπος Ανταγωνισμού Μαργκρέτε Βεστάγκερ, άλλωστε, παρότρυνε τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να εξασφαλίσουν συμμετοχή σε επιχειρήσεις στρατηγικής σημασίας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζει ένα σαφές χρονοδιάγραμμα, ώστε να δώσει και τα κίνητρα στις εταιρείες να επιστρέψουν τη βοήθεια. Εάν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024 το μερίδιο του δημοσίου δεν έχει ελαττωθεί σε επίπεδα κάτω του 15%, τότε οι αντίστοιχες εταιρείες θα υποχρεωθούν να παρουσιάσουν ένα σχέδιο ανασυγκρότησης και να το υποβάλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να εγκριθεί, όπως αναφέρει στο δημοσίευμά της η εφημερίδα Financial Times.

Σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές, πλησίον των διαβουλεύσεων της Κομισιόν, στην παρούσα συγκυρία οι όροι που τίθενται για τις επιχειρήσεις είναι σαφώς πιο χαλαροί και ευέλικτοι από εκείνους που θεσπίστηκαν στην προηγούμενη κρίση. Κάτι επίσης διαφορετικό από τότε είναι πως οι Βρυξέλλες στην κρίση του κορωνοϊού ενδιαφέρονται να παροτρύνουν τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να εξέλθουν του σχήματος αρωγής το ταχύτερο δυνατόν. Εν κατακλείδι, η Κομισιόν ζητεί από τις χώρες-μέλη να αποπληρωθούν από τις εταιρείες όσο το δυνατόν συντομότερα, ακολουθώντας όρους αγοράς – και αυτό το ζητάει με το σκεπτικό να αποφευχθεί ο στρεβλός ανταγωνισμός.

Σχέδιο επανεκκίνησης της οικονομίας δρομολογούν ευρωπαϊκές κυβερνήσεις

Η ηγεσία της Ευρώπης εξετάζει τη στρατηγική εξόδου από την καραντίνα και την «επαναφόρτιση» της οικονομίας, ενώ δεν είναι λίγοι όσοι προειδοποιούν ότι η άρση των περιοριστικών μέτρων πιθανώς να προκαλέσει αύξηση των κρουσμάτων κορωνοϊού. Η Αυστρία και η Δανία αρχίζουν να ανοίγουν εντός της εβδομάδος τα σχολεία και τα καταστήματα, ενώ ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν αργά το βράδυ της Δευτέρας δήλωσε πως επιθυμία του είναι από τις 11 Μαΐου να άρει σταδιακά τις απαγορεύσεις.

Η καγκελάριος της Γερμανίας Αγκελα Μέρκελ συζητεί τη στρατηγική εξόδου με τους πρωθυπουργούς των κρατιδίων της χώρας. Ανάλογη είναι και η προετοιμασία της Κομισιόν, καθώς οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις πρέπει να βρουν τη χρυσή τομή ανάμεσα στο να παύσουν τη συνεχιζόμενη καταστροφή της οικονομίας και στον κίνδυνο να επανεμφανιστεί δριμύτερη η πανδημία, όπως επισημαίνει σε σχετικό του δημοσίευμα το Bloomberg. Η Ιταλία παρέτεινε την καραντίνα έως τις 3 Μαΐου και ανέθεσε σε πρώην επικεφαλής της Vodafone να αναλάβει ομάδα επιφορτισμένη να σχεδιάσει τη σταδιακή έναρξη των δραστηριοτήτων των ιταλικών ομίλων.

Ο δρόμος για την αποκατάσταση της λειτουργίας του οικονομικού μηχανισμού είναι δύσβατος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προειδοποιεί ότι οι χώρες πρέπει να είναι έτοιμες, εάν παραστεί ανάγκη, να επιβάλουν εκ νέου περιορισμούς. Στις κατευθυντήριες γραμμές, που αναμένεται να δώσει στη δημοσιότητα σήμερα η Κομισιόν, θα δηλώσει ότι η άρση των μέτρων θα πρέπει να είναι σταδιακή και να τεθεί σε εφαρμογή, μόνον όταν τα κρούσματα αρχίσουν να μειώνονται σημαντικά για ένα εύλογο χρονικό διάστημα, τα νοσοκομεία να διαθέτουν επάρκεια κλινών, φαρμάκων και εξοπλισμού και να υπάρχει η δυνατότητα να διεξάγονται ευρείας κλίμακας τεστ, να ανιχνεύονται τα κρούσματα και να έχουν δημιουργηθεί προδιαγραφές καραντίνας, όπου χρειάζεται. Τα δε μέτρα για τους μεγαλύτερης ηλικίας πολίτες θα πρέπει να ισχύσουν για πιο μεγάλο διάστημα, ενώ η Επιτροπή συστήνει και τη χρήση εφαρμογών στο κινητό τηλέφωνο, ώστε να ειδοποιούνται οι άνθρωποι όταν πλησιάζουν άτομο που έχει προσβληθεί. Ο Εμανουέλ Μακρόν ήταν σαφής σε τηλεοπτικό του διάγγελμα: «Πότε θα επανέλθουμε στην κατάσταση, που γνωρίζαμε; Μιλώντας εντελώς ειλικρινά, αυτήν τη στιγμή δεν έχουμε μία ξεκάθαρη απάντηση».

Η Αυστρία, από τις πρώτες χώρες στην Ευρώπη που επέβαλε καραντίνα, τώρα θεωρείται παράδειγμα για την αντίστροφη πορεία. Χθες, πολλοί Αυστριακοί έκαναν ουρές έξω από καταστήματα ηλεκτρονικών ειδών και ειδών κηπουρικής. Σε όλα τα καταστήματα ανεξαιρέτως οι μάσκες είναι επιβεβλημένες, όπως και στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Εάν όλα είναι υπό έλεγχο και δεν εκτιναχθούν τα κρούσματα, όλα τα υπόλοιπα

Σε Αυστρία και Δανία ξεκίνησε η σταδιακή άρση των απαγορεύσεων.

καταστήματα ανοίγουν στις 2 Μαΐου και κατόπιν έπονται τα σχολεία.

Η Audi, του ομίλου Volkswagen, άνοιξε χθες το εργοστάσιό της στη δυτική Ουγγαρία και η Δανία θέτει σε λειτουργία ξανά τα δημοτικά σχολεία. Τα δε νοσοκομεία θα αρχίσουν και πάλι εξετάσεις ρουτίνας για ασθενείς πάσχοντες από άλλα νοσήματα εκτός κορωνοϊού. Η Ιταλία, τέλος, σκέπτεται να επιτρέψει σε εταιρείες του κλάδου του αυτοκινήτου, της μόδας, του σχεδιασμού και της μεταλλουργίας να ανοίξουν ξανά αργότερα εντός Απριλίου, αλλά όπως αναφέρουν κρατικοί αξιωματούχοι, προτεραιότητα παραμένει η υγεία των εργαζομένων.

Επιπλέον, αξίζει να αναφερθεί ότι μία από τις πολλές συνέπειες του ιού ήταν ότι προέβαλε ακόμα πιο έντονα τις αδυναμίες της Ευρωπαϊκής Ενωσης με τις παλαιές διαφορές μεταξύ των οικονομικά μετρημένων χωρών του Βορρά και τις χρεωμένες χώρες του Νότου να επιστρέφουν. Η Ιταλία και η Ισπανία, που δέχονται τα σοβαρότερα χτυπήματα από την πανδημία, ζητούν στήριξη και αλληλεγγύη χωρίς τους όρους που απαιτούν οι Ολλανδοί.

BLOOMBERG

Ο Εμανουέλ Μακρόν ήταν σαφής: «Πότε θα επανέλθουμε στην κατάσταση, που γνωρίζαμε; Μιλώντας ειλικρινά, αυτήν τη στιγμή δεν έχουμε μία ξεκάθαρη απάντηση».

Τον Μάρτιο οι εξαγωγές της Κίνας μειώθηκαν κατά 6% σε σύγκριση το περασμένο έτος. Πρόκειται για μια μείωση μικρότερη από την πτώση 17,2% το πρώτο δίμηνο του έτους.

Ισχυρές αντοχές επιδεικνύει η κινεζική οικονομία

Εχοντας θέσει υπό έλεγχο την πανδημία του κορωνοϊού, η Κίνα ενθαρρύνει την υπόλοιπη υδρόγειο επιχειρώντας την επανεκκίνηση της οικονομίας της. Τα στοιχεία για τις εμπορικές της συναλλαγές εμφανίζουν εμπορικό πλεόνασμα ύψους 19,9 δισ. δολαρίων τον Μάρτιο μετά το πρωτοφανές έλλειμμα ύψους 8,09 δισ. δολαρίων που είχε καταγράψει το πρώτο δίμηνο του έτους εν μέσω πανδημίας.

Οι κινεζικές επιχειρήσεις αρχίζουν να επαναλειτουργούν, οι καταναλωτές επιστρέφουν στα καταστήματα ενώ τον Μάρτιο ο δανεισμός στη χώρα σημείωσε ρεκόρ επέκτασης. Αναμένονται, πάντως, τα στοιχεία για το ΑΕΠ της που θα δοθούν στη δημοσιότητα τη Μεγάλη Παρασκευή και, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, θα κατατείνουν σε μια πρωτοφανή συρρίκνωση

Οριακή μείωση κατά 0,9% εμφάνισαν οι εισαγωγές κατά τη διάρκεια του Μαρτίου.

της οικονομίας. Καθοριστική εξέλιξη όμως αποτελούν τα στοιχεία για το εξαγωγικό εμπόριο. Τον Μάρτιο οι εξαγωγές της Κίνας ήταν μειωμένες κατά 6% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Πρόκειται για μια μείωση μικρότερη από την πτώση 17,2% που κατεγράφη το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, όταν η επιδημία βρισκόταν στην κορύφωσή της. Είναι επίσης μικρότερη και από την πρόβλεψη των οικονομολόγων για πτώση 14%. Οικονομικοί αναλυτές προειδοποιούν, βέβαια, ότι η κινεζική οικονομία εξακολουθεί να υφίσταται πιέσεις και θα υφίσταται για καιρό ακόμη, καθώς η πανδημία έχει πλήξει την επιχειρηματική δραστηριότητα ανά τον κόσμο.

«Τα στοιχεία του Μαρτίου δεν δηλώνουν πως το μέλλον θα είναι ανέμελο», σχολιάζει ο Ζανγκ Γι, οικονομολόγος της Zhonghai Shengrong Capital Management. Ο ίδιος προβλέπει πως τα στοιχεία για το πρώτο τρίμηνο θα φέρουν το κινεζικό ΑΕΠ σε συρρίκνωση 8%. Οι εκτιμήσεις των οικονομικών αναλυτών για το πλήγμα που έχει υποστεί η κινεζική οικονομία από την πανδημία κυμαίνονται από 2% έως 16% για μείωση του ΑΕΠ της και μείωση των εξαγωγών της κατά 20%. Ενθαρρυντικό σημάδι για τις αντοχές της κινεζικής οικονομίας και τις δυνατότητές της να στηρίξει την παγκόσμια οικονομία είναι η εξαιρετικά μικρή μείωση των εισαγωγών της. Τα στοιχεία φέρουν τις εισαγωγές να έχουν μειωθεί τον Μάρτιο μόλις κατά 0,9% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Το ποσοστό είναι, όμως, θεαματικά μικρό λαμβανομένου υπόψη ότι οικονομικοί αναλυτές προεξοφλούσαν πτώση κατά 9,5%. Σύμφωνα με τον Κλιντ Ράσελ, αναλυτή του Reuters, τον Μάρτιο, όταν μεγάλο μέρος της οικονομίας της ήταν ακόμη σε καταστολή, η Κίνα εισήγε 9,68 εκατ. βαρέλια πετρέλαιο την ημέρα. Εισήγαγε επίσης 85,91 εκατ. τόνους σιδηρομεταλλεύματος, μόλις 0,6% λιγότερο από την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους.

pwc
Expertise Solutions Value
www.pwc.com.cy

Κύμα συγχωνεύσεων και εξαγορών στον χρηματοπιστωτικό κλάδο

«Βλέπουν» αναλυτές λόγω της πανδημίας – Σε ευάλωτη θέση βρίσκονται οι μικρές τράπεζες

Μία τάση συγκέντρωσης των επενδυτικών τραπεζών ενδέχεται να παρουσιαστεί το επόμενο διάστημα, καθώς ολόκληρος ο κλάδος θα αντιμετωπίσει τεράστιες δοκιμασίες λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού και οι μικρές τράπεζες βρίσκονται σε εξαιρετικά ευάλωτη θέση, σύμφωνα με σχετική έκθεση της Oliver Wyman και της Morgan Stanley.

Ακόμα και βάσει του ηπιότερου σεναρίου, όπου η ανάκαμψη θα επέλθει εντός έξι μηνών, τα έσοδα των επενδυτικών τραπεζών παγκοσμίως αναμένεται πως θα μειωθούν έως και 100%. Στο χειρότερο πιθανό σενάριο μιας βαθιάς ύφεσης στην παγκόσμια οικονομία, η οποία θα διαρκέσει τουλάχιστον ένα έτος, τα έσοδά τους ενδέχεται να μειωθούν έως και κατά 277%. Ως αποτέλεσμα, οι ζημίες θα κυμαίνονται μεταξύ 200 δισ. και 300 δισ. δολαρίων, ενώ αντιθέτως βάσει του ηπιότερου σεναρίου, θα ανέρχονται μεταξύ 30 δισ. και 50 δισ. δολαρίων.

Σε κάθε περίπτωση, οι μικρότερες τράπεζες βρίσκονται σε ευάλωτη θέση και πάντοτε, σύμφωνα με την έκθεση των Oliver Wyman και Morgan Stanley, ενδέχεται να οδηγηθούν σε συγχωνεύσεις και εξαγορές. Εχοντας μικρό περιθώριο ελιγμού σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο, ορισμένες τράπεζες ενδέχεται να οδηγηθούν σε πώληση των περιουσιακών τους στοιχείων ή σε άλλες μεθόδους, προκειμένου να αποσείσουν ένα βάρος από τους ώμους τους, ωστόσο «για ορισμένες η σωστή απάντηση ίσως είναι οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις», όπως αναφέρεται στην έκθεση των Oliver Wyman και Morgan Stanley.

Στο χειρότερο σενάριο τα έσοδα των επενδυτικών τραπεζών ενδέχεται να μειωθούν έως και κατά 277%.

Σύμφωνα με αναλυτές, οι γερμανικές Deutsche Bank και Commerzbank αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα. Αντιθέτως, οι ελβετικές Credit Swiss και UBS βρίσκονται σε καλύτερη θέση, καθώς έχουν μειώσει τις δραστηριότητές τους στην επενδυτική τραπεζική και ασχολούνται περισσότερο με τη διαχείριση κεφαλαίου και περιουσιακών στοιχείων.

Μολονότι οι τράπεζες έχουν δημιουργήσει μεγάλα κεφαλαιακά «μαξιλάρια» και έχουν διασφαλίσει ρευστότητα μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, ο οικονομικός αντίκτυπος του κορωνοϊού ξεπερνάει τις δυνατότητές τους. «Μόνο μικρή μερίδα τραπεζών θα αντέξουν σε μία παρατεταμένη περίοδο έντονης πίεσης», σημειώνεται χαρακτηριστικά στην έκθεση. Ιδίως ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος αντιμετώπιζε δυσκολίες ακόμα και πριν από την επέλαση του κορωνοϊού. Σύμφωνα με σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τα κέρδη των τραπεζών μειώθηκαν στο 5,2% το 2019, ενώ στις ΗΠΑ το ποσοστό ήταν περίπου διπλάσιο. Συγκεκριμένα, οι γερμανικές Deutsche Bank και Commerzbank βρίσκονται στην πιο ευάλωτη θέση, διότι παρουσιάζουν ελάχιστα κέρδη. Στην πολύ πιθανή περίπτωση κατά την οποία πολλοί από τους πελάτες τους αδυνατούν να αποπληρώσουν τα χρέη τους, οι εν λόγω τράπεζες δεν θα μπορούν να αντισταθμίσουν τις απώλειες. Αντιθέτως, οι ελβετικές Credit Swiss και UBS βρίσκονται σε καλύτερη θέση, κατά κύριο λόγο διότι έχουν μειώσει τις δραστηριότητές τους στην επενδυτική τραπεζική και ασχολούνται περισσότερο με τη διαχείριση κεφαλαίου και περιουσιακών στοιχείων. Οι απώλειες πρόκειται να αντισταθμιστούν εν μέρει από τα έσοδα που προκύπτουν από τις χρηματιστηριακές συναλλαγές, καθώς τις τελευταίες εβδομάδες σημειώθηκε τεράστια κινητικότητα στις αγορές.

Δεδομένου ότι ένας τεράστιος όγκος επιχειρήσεων έχει αναζητήσει οικονομική στήριξη, οι κυβερνήσεις και οι κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο προσπαθούν να διευκολύνουν τον ρόλο των τραπεζών. Μεταξύ άλλων, έχουν απελευθερώσει συνολικά 500 δισ. δολάρια στις τράπεζες μέσω της μείωσης των ελάχιστων ορίων κεφαλαιακής επάρκειας και διοχετεύοντας φθηνό χρήμα στην οικονομία.

«Λίφτινγκ» στο iPhone με νέο σχεδιασμό και μεγαλύτερη οθόνη

Νέο σχεδιασμό θα έχει το καινούργιο μοντέλο iPhone, το οποίο θα δανεισθεί ορισμένα χαρακτηριστικά από την τελευταία έκδοση των iPad, διότι η εταιρεία που τα κατασκευάζει, η Apple, ενδιαφέρεται να κάνει μια μεγάλη ανανέωση στα προϊόντα της. Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί ότι οι συσκευές τις οποίες θα λανσάρει το φθινόπωρο θα λειτουργούν και σε δίκτυα τηλεπικοινωνιών 5ης γενιάς. Στο πλαίσιο αυτό, ο αμερικανικός κολοσσός υψηλής τεχνολογίας θα παρουσιάσει τέσσερα νέα iPhone και δύο νέα αξεσουάρ, σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές, τις οποίες επικαλείται το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg.

Πιο προσιτές συσκευές

Οι νέες εκδόσεις των iPhone 11 Pro και iPhone11 Pro Max θα συνοδεύονται από ακόμα δύο καινούργια μοντέλα, τα οποία θα είναι χαμηλότερης τιμής και θα έρθουν να αντικαταστήσουν το iPhone 11. Τουλάχιστον οι δύο ακριβότερες συσκευές του φθινοπώρου θα διαθέτουν επίπεδες άκρες από ανοξείδωτο χάλυβα αντί για τον υπάρχοντα σχεδιασμό τους, ενώ οι γωνίες τους θα είναι πιο στρογγυλές, παραπέμποντας στις αντίστοιχες του φορητού υπολογιστή iPad Pro του 2018. Επιπλέον, τα ακριβότερα iPhone θα διαθέτουν και σχετικά μεγαλύτερη οθόνη εν συγκρίσει με την οθόνη των 6,5 ιντσών του iPhone 11 Pro Max. Ενα στοιχείο το οποίο θα υπενθυμίζει το πώς ήταν το παλαιότερο iPhone 5 θα είναι ότι τα μοντέλα του φθινοπώρου του 2020 θα έχουν επίπεδη οθόνη και όχι επικλινή όπως τα σημερινά. Ακόμα, ο αμερικανικός τεχνολογικός όμιλος της Apple εξετάζει την πιθανότητα να καταργήσει το χαρακτηριστικό στοιχείο στην κορυφή της οθόνης για τη λήψη φωτογραφιών σέλφι και τους αισθητήρες ταυτοποίησης προσώπου στα μελλοντικά μοντέλα. Οι νέες συσκευές της Apple θα έχουν αναβαθμισμένους επεξεργαστές, δίνοντας έμφαση σε εντολές για γρηγορότερη λειτουργία της τεχνητής νοημοσύνης και της διευρυμένης πραγματικότητας, καθώς και τρεις κάμερες στην πίσω όψη τους. Τα φθηνότερα καινούργια iPhone θα εξακολουθήσουν, όπως και σε προηγούμενες εκδοχές τους, να διαθέτουν δύο κάμερες. Συνολικά η εταιρεία θα προσθέσει στα νέα ακριβότερα μοντέλα του φετινού φθινοπώρου το σύστημα 3-D LIDAR, το οποίο πρωτοπαρουσιάστηκε τον προηγούμενο μήνα στη συσκευή iPad Pro.

Αξίζει να επισημανθεί ότι αρχής γενομένης από το 2012, η Apple παρουσιάζει στο διεθνές κοινό τα νέα της iPhone κάθε Σεπτέμβριο με εξαίρεση το iPhone X το 2017, όταν η διοργάνωση αυτή έλαβε χώρα τον Νοέμβριο εξαιτίας προβλημάτων στην προμηθευτική αλυσίδα. Φέτος η εταιρεία αντιμετώπισε προσωρινή επιβράδυνση στις προμήθειές της από την Κίνα λόγω του ιού και η ζήτηση για έξυπνα κινητά παγκοσμίως υποχώρησε. Η δε απαγόρευση της κυκλοφορίας υποχρέωσε πολλούς μηχανικούς της Apple να εργάζονται από το σπίτι. Τέλος, εξαιτίας της αβεβαιότητας για τη μετάδοση του ιού και των αλλαγών στην οικονομία παγκοσμίως, τα σχέδια της εταιρείας για τα νέα μοντέλα πιθανώς να τροποποιηθούν.

Η Apple θα παρουσιάσει τις νέες εκδόσεις των iPhone 11 Pro και iPhone11 Pro Max το φθινόπωρο.

Οι νέες συσκευές θα δανείζονται ορισμένα χαρακτηριστικά από την τελευταία έκδοση των iPad και θα λειτουργούν και σε δίκτυα τηλεπικοινωνιών 5ης γενιάς.

Φόβοι για έλλειψη χοιρινού στις Ηνωμένες Πολιτείες

Στο κλείσιμο ενός βασικού εργοστασίου παραγωγής στις ΗΠΑ προχώρησε η Smithfield Foods, η μεγαλύτερη παραγωγός χοιρινού κρέατος παγκοσμίως, σπείροντας ανησυχίες για έλλειψη κρέατος στην αμερικανική αγορά. Στο εργοστάσιο, το οποίο προμηθεύει περίπου το 5% του χοιρινού κρέατος στις ΗΠΑ, βρέθηκαν 200 κρούσματα κορωνοϊού. «Το κλείσιμο αυτού του εργοστασίου, σε συνδυασμό με μια συνεχώς αυξανόμενη λίστα μονάδων παραγωγής πρωτεϊνικών προϊόντων ολόκληρου του κλάδου που έχουν κλείσει, οδηγεί τη χώρα μας επικίνδυνα κοντά στα άκρα όσον αφορά την παραγωγή κρέατος», όπως δήλωσε ο Κεν Σάλιβαν, διευθύνων σύμβουλος της Smithfield Foods. Οι 3.700 εργαζόμενοι του εργοστασίου θα πληρώνονται για τουλάχιστον δύο εβδομάδες, ωστόσο δεν έχει αποφασιστεί πότε ακριβώς θα επανεκκινήσει τη λειτουργία του, σύμφωνα με πληροφορίες του Bloomberg. Μολονότι οι παραγωγοί διαβεβαιώνουν ότι υπάρχουν αρκετά αποθέματα κρέατος, συμπεριλαμβανομένου του κατεψυγμένου, οι αναταράξεις στην εφοδιαστική αλυσίδα τροφίμων, το κλείσιμο πολλών εργοστασίων, καθώς και οι αυξημένες αγορές των καταναλωτών που αφήνουν άδεια τα ράφια των σούπερ μάρκετ, δημιουργούν ανησυχία στις ΗΠΑ.

Ανησυχία από το κλείσιμο πολλών εργοστασίων και τις αυξημένες αγορές που αφήνουν άδεια τα ράφια των σούπερ μάρκετ.

Η αύξηση των κρουσμάτων στο συγκεκριμένο εργοστάσιο, αλλά και σε άλλες μονάδες παραγωγής, έχει προκαλέσει ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια των εργαζομένων τους. Ηδη, υπάλληλοι του κλάδου έχουν προχωρήσει σε διαμαρτυρίες, διότι όπως υποστηρίζουν δεν μπορούν να τηρήσουν τις αποστάσεις ασφαλείας όσο εργάζονται.

Ελεύθερη πτώση του διεθνούς εμπορίου έως και 32% το 2020

Στο δυσμενές σενάριο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου προβλέπεται να καταγραφεί η μεγαλύτερη μείωση μετά την ύφεση του 1929

Την ώρα που οι προβλέψεις για τις επιπτώσεις της πανδημίας στην παγκόσμια οικονομία είναι τουλάχιστον ανησυχητικές, εξίσου δυσοίωνες είναι οι προειδοποιήσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) για τον αντίκτυπό της στο διεθνές εμπόριο. Παρουσιάζοντας τις μελέτες του πάνω σε δύο διαφορετικά σενάρια για την έκβαση της υγειονομικής κρίσης και της συνεπακόλουθης οικονομικής κρίσης, ο ΠΟΕ μιλάει για τη χειρότερη και βαθύτερη κατάρρευση του διεθνούς εμπορίου μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Υπολογίζει πως στη διάρκεια του έτους το παγκόσμιο εμπόριο θα μειωθεί φέτος από 13% έως 32% εξαιτίας της πανδημίας. Το πόσο μεγάλο θα είναι τελικά το πλήγμα θα εξαρτηθεί κατά κύριο λόγο από τη διάρκεια της πανδημίας και από το χρονικό διάστημα που θα μείνουν κλειστές επιχειρήσεις και γενικώς από τη διάρκεια διακοπής της οικονομικής δραστηριότητας.

Στο αισιόδοξο σενάριο, το παγκόσμιο εμπόριο θα σημειώσει πτώση κατά 13%, οδηγώντας σε ύφεση 2,5%.

Σχεδόν όλες οι περιοχές θα δουν να μειώνονται οι εμπορικές συναλλαγές κατά διψήφια ποσοστά μέσα στο τρέχον έτος, αλλά το χειρότερο πλήγμα θα δεχθούν οι εξαγωγές της Βόρειας Αμερικής και της Ασίας.

Παρουσιάζοντας τη σχετική έκθεση, ο ΠΟΕ τόνισε πως η άνευ προηγουμένου κρίση μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικά αποτελέσματα. Στο αισιόδοξο σενάριο, το παγκόσμιο εμπόριο προϊόντων θα σημειώσει πτώση κατά 13% φέτος για να ανακάμψει το επόμενο έτος σημειώνοντας αύξηση κατά 21%. Στην περίπτωση αυτή, ο ΠΟΕ προβλέπει πως το παγκόσμιο ΑΕΠ θα συρρικνωθεί κατά 2,5% φέτος για να ανακάμψει το 2021 με ανάπτυξη 7,4%. Στην περίπτωση που οι εξελίξεις τείνουν προς μια τέτοια έκβαση της κρίσης, τότε θα είναι μια κατάσταση παρόμοια με τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2009, όταν το παγκόσμιο εμπόριο μειώθηκε κατά περίπου 12% και το παγκόσμιο ΑΕΠ κατά 2%.

Σύμφωνα, όμως, με τις εκτιμήσεις του ΠΟΕ, προκύπτει μια ζοφερή εικόνα από το πιο απαισιόδοξο σενάριο, βάσει του οποίου το παγκόσμιο εμπόριο θα μειωθεί κατά 32% φέτος καταγράφοντας τη μεγαλύτερη μείωση μετά τη Μεγάλη Υφεση του 1929. Το 2021 θα παρατηρηθεί ανάκαμψη του εμπορίου κατά 24%. «Οι αριθμοί αυτοί είναι απογοητευτικοί και δεν μπορεί να το παρακάμψει κανείς», σχολίασε κατά την παρουσίαση της μελέτης ο γενικός διευθυντής του ΠΟΕ Ρομπέρτο Ασεβέντο, που τόνισε πως είναι σημαντικό να παραμείνουν ανοικτές αλλά και προβλέψιμες οι αγορές. Ο ίδιος προσέθεσε, ωστόσο, πως «είναι εφικτή μια γρήγορη και ισχυρή ανάκαμψη, αλλά το μελλοντικό σχήμα της ανάκαμψης και οι προοπτικές της παγκόσμιας ανάπτυξης θα κριθούν από τις αποφάσεις που λαμβάνονται τώρα».

Σε ό,τι αφορά το εμπόριο των υπηρεσιών, που δεν συνεκτιμάται στην εν λόγω μελέτη του ΠΟΕ, ενδέχεται να είναι το συστατικό του παγκόσμιου εμπορίου που θα πληγεί στον μέγιστο βαθμό από την πανδημία.

Αναφορικά, πάντως, με τη γεωγραφική κατανομή του πλήγματος που θα δεχθεί το εμπόριο, ο ΠΟΕ προειδοποιεί πως «σχεδόν όλες οι περιοχές θα δουν να μειώνονται οι εμπορικές συναλλαγές κατά διψήφια ποσοστά μέσα στο τρέχον έτος, αλλά το χειρότερο πλήγμα θα δεχθούν οι εξαγωγές της Βόρειας Αμερικής και της Ασίας». Στη σχετική έκθεση τονίζεται, άλλωστε, πως θα μειωθεί ραγδαία και ταχύτερα από άλλους τομείς στις βιομηχανίες που εξαρτώνται από περίπλοκους δεσμούς στην εφοδιαστική αλυσίδα όπως, για παράδειγμα, οι βιομηχανίες των ηλεκτρονικών και των προϊόντων που χρησιμοποιούνται στην αυτοκινητοβιομηχανία.

Υπάρχει, πάντως, η δυνατότητα μιας στιβαρής ανάκαμψης, αν οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές θεωρήσουν πως η πανδημία είναι παροδική και την αντιμετωπίσουν σαν ένα εφάπαξ πλήγμα που θα παρέλθει. Οπως τονίζει ο ΠΟΕ, «στην περίπτωση αυτή, οι δαπάνες για επενδυτικά προϊόντα και για καταναλωτικά διαρκή προϊόντα θα επανέλθουν σύντομα κοντά στα προ της κρίσης επίπεδα». Προειδοποιεί, ωστόσο, ότι στην αντίθετη περίπτωση, μιας παρατεταμένης πανδημίας που θα οδηγήσει σε μεγάλη αβεβαιότητα, «νοικοκυριά και επιχειρήσεις θα επιδείξουν μεγάλη επιφυλακτικότητα στις δαπάνες τους».

Σαφώς απαισιόδοξο, άλλωστε, είναι και το ΔΝΤ, που την περασμένη εβδομάδα εξέφρασε διά στόματος της επικεφαλής του, Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα, την εκτίμηση ότι η παγκόσμια οικονομία βυθίζεται ήδη σε μια ύφεση «πολύ χειρότερη από εκείνη μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση».

Λος Αντζελες, μια πόλη σε αναμονή

Η ξαφνική αναστολή δραστηριοτήτων έχει προκαλέσει δημιουργική αδράνεια

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΠΟΥΤΣΗ**

Η κοσμοπολίτικη και πολυσύχναστη πόλη του Λος Αντζελες εδώ και δεκαπέντε ημέρες, με εντολή του δημάρχου της Eric Garcetti, έχει μετατραπεί σε πόλη «φάντασμα». Αναμένοντας έξαρση των κρουσμάτων λόγω του κορωνοϊού, ο δήμαρχος αρχικά απαγόρευσε συγκεντρώσεις άνω των 10 ατόμων και στη συνέχεια διέταξε κλείσιμο όλων των καταστημάτων, εκτός των σούπερ μάρκετ και των φαρμακείων, που δεν παρέχουν ουσιώδεις υπηρεσίες.

Μεγάλο οικονομικό χτύπημα για τα εστιατόρια, καθώς δεν επιτρέπονται επιτραπέζια γεύματα και συνεστιάσεις παρά μόνο φαγητό σε πακέτο. Ακόμα μεγαλύτερο χτύπημα για τους εργαζομένους των εστιατορίων, αφού μεγάλο μέρος του εισοδήματός τους προερχόταν από

Το Χόλιγουντ, που θεωρείται η πρωτεύουσα του παγκόσμιου κινηματογράφου, έχει υποστεί σοβαρή οικονομική ζημία – Σε αναγκαστική αργία 125.000 υπάλληλοι των πολυκαταστημάτων Macys.

φιλοδωρήματα. Τα ξενοδοχεία αισθάνονται και αυτά τη δύσκολη πραγματικότητα, αφού ο φόβος εξάπλωσης του ιού και το κλείσιμο των συνόρων δεν είναι ιδανικές συνθήκες για ταξίδια. Ακόμα και το υπερπολυτελές ξενοδοχείο «Beverly Hills Hotel», γνωστό από τα οσκαρικά πάρτι και τους διάσημους επισκέπτες του, έχει δει κατακόρυφη πτώση κρατήσεων. Το ξενοδοχείο που άνοιξε το 1912, προτού ακόμα ιδρυθεί επίσημα η πόλη του Μπέβερλι Χιλς, έχει φιλοξενήσει αστέρες του κινηματογράφου, πολιτικούς και δισεκατομμυριούχους επιχειρηματίες. Μερικοί από τους ξακουστούς παλιούς και νεότερους πελάτες του οι Μέριλιν Μονρόε, Ελίζαμπεθ Τέιλορ, Κλαρκ Γκέιμπλ, Τζον Φιτζέραλντ Κένεντι, Αριστοτέλης Ωνάσης, Τάιρα Μπανκς, Σαρλίζ Θερόν, Μπραντ Πιτ, Αντζελίνα Τζολί, Ματ Ντέιμον. Το ξενοδοχείο διαχειρίζεται η εταιρεία Dorchester Collection, ιδιοκτησίας του σουλτάνου του Μπρουνέι.

Το πιο σημαντικό κεφάλαιο

Σε ερώτησή μας για τις συνθήκες που επικρατούν αυτή τη στιγμή, ο πρόεδρος της εταιρείας Christopher Cowdray επισήμανε ότι «οι υπάλληλοι του ξενοδοχείου που είναι μαζί μας για πολλά χρόνια είναι το πιο σημαντικό κεφάλαιο της εταιρείας και έχουμε εγγυηθεί ότι όλες οι θέσεις εργασίας θα παραμείνουν άθικτες έως το τέλος της κρίσης». Η κρίση βέβαια δεν έχει ακόμα κορυφωθεί και οι πιο πολλές εταιρείες δεν έχουν την οικονομική επιφάνεια του σουλτάνου, οπότε το μέλλον είναι αβέβαιο.

Ηδη, τα πρώτα ρήγματα ακούγονται μετά την απόφαση των πολυκαταστημάτων Macys να θέσουν σε αναγκαστική αργία τους 125.000 υπαλλήλους. Επίσης, ο δήμαρχος έλαβε την πρωτόγνωρη απόφαση να κλείσει όλες τις παραλίες, ορειβατικές διαδρομές, ποδηλατικές λωρίδες, ακόμα και τα δημοφιλή αξιοθέατα Santa Monica Pier και Universal City Walk, που είναι πόλος έλξης για τουρίστες αλλά και ντόπιους. Ευχή όλων είναι να πάρθηκαν έγκαιρα τα πολύ αυστηρά μέτρα και να βοηθήσουν στην αναχαίτιση των κρουσμάτων. Αμεση συνέπεια βέβαια ήταν, μια πόλη γνωστή για τη δυναμική της οικονομία να έχει αδειάσει, ενώ ελάχιστα αυτοκίνητα να κυκλοφορούν στους δρόμους. Μπορεί έτσι να «λύσαμε» προσωρινά το αιώνιο κυκλοφοριακό πρόβλημα, αλλά η άμεση επίπτωση είναι η οικονομία να δείχνει σημάδια σοβαρής κρίσης με εκατοντάδες χιλιάδες ανέργους.

Μικρή ανάσα αποτελεί η μεγάλη ομοσπονδιακή κυβερνητική βοήθεια, αλλά ίσως ούτε αυτή να είναι αρκετή να αποτρέψει την ύφεση.

Πρωταρχικός στόχος τώρα είναι να αποφευχθούν η υπερφόρτωση του συστήματος υγείας και οι μαζικές ανθρώπινες απώλειες. Στο λιμάνι του Λος Αντζελες έχει δέσει το νοσοκομειακό πλοίο «USNS Mercy», το οποίο διαθέτει 1.000 νοσοκομειακές κλίνες αλλά γίνεται αγώνας δρόμου να εξασφαλιστούν χιλιάδες αναπνευστήρες. Το Λος Αντζελες συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό καλλιτεχνών, συγγραφέων, χορευτών και μουσικών, είναι μία από τις πιο δημιουργικές πόλεις στον κόσμο, καθώς ένας στους έξι κατοίκους ασχολείται με δημιουργικά επαγγέλματα. Η ξαφνική αναστολή δραστηριοτήτων έχει προκαλέσει δημιουργική και επιχειρησιακή αδράνεια, από την οποία δεν εξαιρούνται οι δημοσιογράφοι. Για να αντιμετωπιστεί η ξαφνική κρίση, ο γνωστός δημοσιογραφικός σύλλογος, The Los Angeles Press Club, ανακοίνωσε τη δημιουργία ενός λογαριασμού εκτάκτου ανάγκης. Ο επίτιμος πρόεδρος του συλλόγου και παρουσιαστής ειδήσεων στο τοπικό κανάλι NBC4, Robert Kovacik, σε δήλωσή του επισήμανε ότι «την ώρα που συνάδελφοί μας διακινδυνεύουν την υγεία τους καλύπτοντας την κρίση του κορωνοϊού, άλλοι υποφέρουν από μισθολογικές περικοπές ή και απολύσεις, που κάνουν αναγκαία τη δημιουργία αυτού του λογαριασμού». Η δημιουργία του επιτεύχθηκε χάρη στην επιχορήγηση του Συνδέσμου Ξένου Τύπου, The Hollywood Foreign Press Association. Ο Σύνδεσμος, που διοργανώνει την παγκοσμίως γνωστή τελετή των Χρυσών Σφαιρών, αφιερώνει σημαντικό ποσοστό των εσόδων της τελετής σε φιλανθρωπικές δραστηριότητες με επίκεντρο τις δημιουργικές ομάδες.

Η φημισμένη συνοικία του Λος Αντζελες, το Χόλιγουντ, που θεωρείται η πρωτεύουσα του παγκόσμιου κινηματογράφου, έχει υποστεί σοβαρή οικονομική ζημία, αφού όλες οι παραγωγές έχουν «παγώσει» χωρίς να υπάρχει καθορισμένη ημερομηνία επαναλειτουργίας. Ηδη, μεγάλες παραγωγικές και διαφημιστικές εταιρείες έχουν προχωρήσει σε εκατοντάδες απολύσεις. Η Ελληνοϊταλίδα ηθοποιός Σοφία Μίλος, που έγινε γνωστή διεθνώς από τους ρόλους της στις μεγάλες τηλεοπτικές παραγωγές CSI: «Miami» και «Sopranos», έχει και αυτή αισθανθεί το οικονομικό τέλμα. «Είχα ρόλους σε δύο ταινίες, η μία από αυτές θα γυριζόταν στην Ιταλία και η άλλη που ήταν να αρχίσει τον Απρίλιο μετατέθηκε για το τέλος του έτους, που σημαίνει ότι για πολλούς μήνες δεν θα υπάρχουν έσοδα για μένα όπως και για πολλούς άλλους καλλιτέχνες», δήλωσε.

Η Μίλος, που έχει οικογένεια στην Ιταλία και στην Ελλάδα, έχει επηρεαστεί και συναισθηματικά από την κρίση, μιας και ο θείος της που ζει κοντά στο Μιλάνο είναι διασωληνωμένος στο νοσοκομείο. «Κάθε μέρα προσεύχομαι γι' αυτόν και τους ανθρώπους που υποφέρουν στην Ιταλία και την Ελλάδα. Πρέπει να ακολουθούμε τις οδηγίες των γιατρών και να παραμένουμε αισιόδοξοι και δυνατοί». Σύντομα η Σοφία Μίλος θα εμφανιστεί στη μικρή οθόνη στον ρόλο της τολμηρής Ρωσίδας κατασκόπου Daria, στην τηλεοπτική σειρά «Project Bluebook» του διάσημου σκηνοθέτη Robert Zemeckis, που θα παιχθεί σε 165 χώρες.

Πόλη-φάντασμα θυμίζει το Λος Αντζελες μετά την απαγόρευση του δημάρχου για συγκεντρώσεις άνω των 10 ατόμων και το κλείσιμο όλων των καταστημάτων.

Αναστολή αθλητικών δραστηριοτήτων

Μία από τις συνέπειες της κρίσης ήταν και η αναστολή όλων των αθλητικών διοργανώσεων. Με το Λος Αντζελες να είναι η έδρα πολλών επαγγελματικών και κολεγιακών ομάδων, το κενό είναι προφανές. Το πιο δημοφιλές άθλημα στις ΗΠΑ είναι το αμερικανικό ποδόσφαιρο και στην πόλη έχουμε δύο επαγγελματικές ομάδες, οι οποίες επρόκειτο να εγκαινιάσουν το καλοκαίρι του 2020 ένα τεράστιο και υπερσύγχρονο στάδιο, το SoFi Stadium, το οποίο υπολογίζεται να κοστίσει 5 δισ. δολάρια. Η οικογένεια του Ελληνοαμερικανού Ντιν Σπανός είναι ιδιοκτήτρια μιας από τις δύο ομάδες, των Los Angeles Chargers. Στην ερώτησή μου κατά πόσον η κρίση έχει επηρεάσει την προετοιμασία της καινούριας χρονιάς, ο κ. Σπανός απάντησε: «Εχουμε προσαρμοστεί στη νέα πραγματικότητα της τηλεπικοινωνίας. Ολες οι ομάδες λειτουργούν με τις ίδιες παραμέτρους και επειδή τα δεδομένα αλλάζουν συνεχώς πρέπει και εμείς να προσαρμοζόμαστε αναλόγως. Αισιοδοξώ ότι θα ξεκινήσουμε στον προκαθορισμένο χρόνο και οι εργασίες στο στάδιο συνεχίζονται κανονικά. Παρ' όλα αυτά, είναι πολύ νωρίς ακόμη και όλα μπορούν να αλλάξουν». Αυτό ισχύει βέβαια και για κάθε άλλη πτυχή της κοινωνικής και επαγγελματικής ζωής της πόλης και η ευχή είναι να ξεπεραστεί η κρίση στις ΗΠΑ και στην Ελλάδα με τις μικρότερες δυνατές απώλειες. Επίσης, η ομάδα των Chargers, σε συνεργασία με τους τηλεοπτικούς σταθμούς CBS2/KCAL 9 και τη ραδιοφωνική εταιρεία iHeartRadio, πραγματοποίησε μια ολοήμερη εκστρατεία συλλογής χρημάτων και σχολικών ειδών για τους μαθητές του Λος Αντζελες.

ΑΠΟΨΗ / *Της* **ΘΕΟΔΟΤΑΣ ΝΑΝΤΣΟΥ***

Ο κόσμος μετά την πανδημία να είναι πολύ καλύτερος

Αυτές τις μέρες το μυαλό μου έχει κολλήσει στην πεταλούδα που χτυπάει τα λεπτά φτερά της στην Κίνα και προκαλεί χάος στην Ευρώπη. Στον κόσμο μας τα πάντα συνδέονται, συχνά με περίπλοκες και χαοτικά αδιόρατες σχέσεις. Η ιστορικών διαστάσεων πανδημία μας προκαλεί να καταλάβουμε βαθιά πόσο κοινή και αλληλένδετη είναι η μοίρα όλων μας πάνω σε αυτόν τον πλανήτη.

Η λίστα των ασθενειών που στην πορεία της Ιστορίας κόστισαν τη ζωή σε εκατομμύρια ανθρώπους είναι μεγάλη. Τα τελευταία τριάντα όμως χρόνια, καταγράφεται αύξηση στις εξάρσεις μεταδοτικών ασθενειών. Η αύξηση του πληθυσμού της γης, η συγκέντρωση σε πυκνοκατοικημένες πόλεις και οικισμούς, η ευκολία στις μετακινήσεις, η ρύπανση, η συνεχιζόμενη ανθρώπινη εισβολή σε φυσικά οικοσυστήματα και η κακομεταχείριση άγριων ζώων δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης πανδημιών. Ταυτόχρονα, η κλιματική κρίση ανοίγει νέους ορίζοντες στη μετάδοση ασθενειών και στην επανεμφάνιση νοσημάτων σε μέρη του κόσμου που τα είχαν αφήσει πίσω τους προ πολλού. Το WWF ζήτησε για άλλη μία φορά δραστικά μέτρα για το εμπόριο άγριων ζώων. Οταν με το καλό περάσει αυτή η εφιαλτική πανδημία, ας πρυτανεύσει η επιστημονική συμβουλή να αφήσουμε τα άγρια ζώα στα δικά τους υγιή οικοσυστήματα, ώστε να προστατεύσουμε την υγεία του πλανήτη και τη δική μας.

Κλειστήκαμε στα σπίτια μας και αφήσαμε τον πλανήτη σε λίγη ησυχία. Τα αποτελέσματα της περιορισμένης ανθρώπινης δραστηριότητας ήδη καταγράφονται. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Περιβάλλοντος κατέγραψε μειωμένες συγκεντρώσεις διοξειδίου του αζώτου NO2 σε πολλές ιταλικές πόλεις. Στην Αθήνα, οι μέσες συγκεντρώσεις διοξειδίου του αζώτου για την περίοδο 11-30 Μαρτίου είχαν μειωθεί έως και 31% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο για την τριετία 2017-2019, ενώ στη Θεσσαλονίκη οι εκπομπές διοξειδίου του αζώτου και μικροσωματιδίων (ΑΣ10) μειώθηκαν έως και κατά 23% και 22% αντίστοιχα. Επίσης, η κρίση προκάλεσε μείωση της ζήτησης ηλεκτρισμού σε ολόκληρη την Ευρώπη. Μέσα στην εβδομάδα 16-23 Μαρτίου, η Ιταλία, η Γαλλία και η Ισπανία σημείωσαν μειώσεις της τάξεως του 10%-12%. Ειδικά, όμως, όσον αφορά τα ορυκτά καύσιμα, η πανδημία ανοίγει δρόμο για ολοκληρωτική κατάρρευση του σημερινού κλιματικά καταστροφικού μοντέλου. Οι τιμές του πετρελαίου κάνουν μακροβούτια σε ιστορικά χαμηλά. Το κάρβουνο εκτοπίζεται τελείως από το πάνθεον των ηλεκτροπαραγωγικών καυσίμων, καθώς είναι ήδη πολύ ακριβότερο από το πετρέλαιο και το αέριο. Δεν είναι καιρός να δουν και οι πολιτικοί ηγέτες μας ότι φέρνοντας τις μεγάλες πετρελαϊκές στην Ελλάδα για εξορύξεις υδρογονανθράκων, σκάβουμε έναν οικονομικό λάκκο με ανυπολόγιστες περιβαλλοντικές ζημιές;

Ζούμε μια κρίση που έχει κλονίσει τρομακτικά τη συλλογική ψυχολογία, αλλά και την παγκόσμια οικονομία. Οι κυβερνήσεις ανακοινώνουν πυρετωδώς μέτρα στήριξης. Το επείγον κάλεσμα που απηύθυνε το ευρωπαϊκό δίκτυο του WWF στους ηγέτες της Ε.Ε., αναδεικνύει την ανάγκη τα πακέτα στήριξης να ανοίγουν τον δρόμο για μια Ευρώπη ανθεκτική σε κρίσεις, αλληλέγγυα, περιβαλλοντικά βιώσιμη και κοινωνικά δίκαιη. Παρόμοια επιστολή απευθύναμε και στον Ελληνα υπουργό Οικονομικών.

Αν κάτι μας δείχνει η αντιμετώπιση της πανδημίας είναι ότι σε καταστάσεις ζωής και θανάτου στο πολιτικό προσκήνιο παίρνει τα ηνία η επιστήμη και όχι τα ιδιοτελή, κοντόφθαλμα συμφέροντα. Μας δείχνει επίσης ότι η ανθρωπότητα ενώνεται μπροστά στην άμεση απειλή – οι κοινωνίες προτάσσουν την αλληλεγγύη και γινόμαστε άνθρωποι με κεφαλαίο «Αλφα». Στην περίπτωση των οικολογικών κρίσεων, οι προβλέψεις είναι εξαιρετικά ακριβείς. Η απώλεια φυσικών οικοσυστημάτων θα κοστίσει τουλάχιστον 10 τρισ. δολάρια μέσα στα επόμενα 30 χρόνια. Κάθε καθυστέρηση στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης ανεβάζει συνέχεια τον λογαριασμό των επιπτώσεων: οι πιο πρόσφατες εκτιμήσεις μας φέρνουν μπροστά σε οικονομική καταστροφή: αν η μέση θερμοκρασία αυξηθεί κατά 1,5 βαθμό Κελσίου, αναμένουμε 54 τρισεκατομμύρια δολάρια ζημιές μέχρι το 2100.

Ενώ τώρα η έμφαση πρέπει απαραιτήτως να είναι στη σωτηρία ανθρώπων και στην υποστήριξη εκείνων που πλήττονται άμεσα από την ύφεση και την ανεργία, οι πολιτικές παρεμβάσεις και οι κοινωνικές διεκδικήσεις πρέπει να έχουν όραμα. Η επόμενη μέρα πρέπει να βρει τον κόσμο μας ανθεκτικό στις κρίσεις, κάθε μορφής, αλλά με ισχυρότερες δημοκρατίες που θα παίρνουν έγκαιρα τις αποφάσεις και κοινωνίες όρθιες και αλληλέγγυες με εμπιστοσύνη στις δομές λήψης αποφάσεων και στην επιστήμη.

Η επόμενη μέρα πρέπει να βρει τον κόσμο μας ανθεκτικό στις κρίσεις, με ισχυρότερες δημοκρατίες και κοινωνίες όρθιες και αλληλέγγυες.

Η πεταλούδα χτυπάει τα φτερά της στην Κίνα και προκαλεί χάος στην Ευρώπη. Το φαινόμενο κατά το οποίο μια μεταβολή στη ροή γεγονότων οδηγεί σε μια εξέλιξη διαφορετική από εκείνη που θα λάμβανε χώρα αν δεν είχε συμβεί.

* Η κ. Θεοδότα Νάντσου είναι μόνιμο στέλεχος του WWF Ελλάς.

"BDO. What matters to you, matters to us"

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

BDO

Επικίνδυνα παιχνίδια του Τραμπ

Ενθαρρύνει διαδηλώσεις αγανακτισμένων πολιτών κατά των περιοριστικών μέτρων

Αντιδράσεις από κυβερνήτες Πολιτειών και των δύο παρατάξεων προκάλεσε η προσπάθεια του Ντόναλντ Τραμπ να μεταθέσει στις πολιτειακές αρχές τις ευθύνες για τις ελλείψεις διαγνωστικών τεστ, τα οποία θεωρούνται αναγκαία για τη σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων. Με μήνυμά του στο Twitter, ο Αμερικανός πρόεδρος κατηγόρησε τη «ριζοσπαστική Αριστερά» και τους «Δημοκρατικούς που δεν κάνουν τίποτα» ότι παίζουν «πολύ επικίνδυνα πολιτικά παιχνίδια» με το να παραπονούνται για ελλείψεις διαγνωστικών τεστ. «Οι Πολιτείες και όχι η ομοσπονδιακή κυβέρνηση οφείλουν να κάνουν τα τεστ» για τον κορωνοϊό, υποστήριξε.

Η εσωτερική διαμάχη γύρω από τα περιοριστικά μέτρα κλιμακώθηκε τις τελευταίες ημέρες, καθώς διαδηλωτές, πολλοί από τους οποίους έφεραν αμερικανικές σημαίες και πορτρέτα του Ντόναλντ Τραμπ, πραγματοποίησαν συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας κατά των περιοριστικών μέτρων σε Πολιτείες με Δημοκρατικούς κυβερνήτες, όπως το Μίσιγκαν, η Βιρτζίνια και η Μινεσότα. Στο Μίσιγκαν, ορισμένοι εκ των διαδηλωτών έφεραν όπλα, επικαλούμενοι το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα στην οπλοκατοχή. Ο Αμερικανός πρόεδρος ενθάρρυνε

Αναστέλλει επ' αόριστον τη μετανάστευση στις ΗΠΑ, ενώ ο ΠΟΥ διαψεύδει την εκδοχή του για το κινεζικό εργαστήριο.

τις διαδηλώσεις, με μηνύματά του, και πάλι στο Twitter, που καλούσαν σε «απελευθέρωση» των εν λόγω Πολιτειών.

Ο Ντόναλντ Τραμπ δεν χάνει ευκαιρία να εκδηλώσει την αδημονία του για την επιστροφή σε ομαλούς ρυθμούς οικονομικής δραστηριότητας, παρότι η χώρα του μετρά τα περισσότερα κρούσματα και θύματα από οποιαδήποτε άλλη στον κόσμο. Χθες, τα κρούσματα στις ΗΠΑ πλησίαζαν τις 800.000 επί 2,5 εκατομμυρίων σε παγκόσμια κλίμακα, ενώ θρηνούσε περίπου 42.500 νεκρούς επί 172.000. Ο επικεφαλής του Εθνικού Ινστιτούτου Αλλεργιών και Λοιμώξεων, δρ Αντονι Φάουτσι, επανέλαβε ότι δεν θα υπάρξει πραγματική ομαλοποίηση της οικονομίας εφόσον δεν τεθεί υπό έλεγχο η επιδημία και ότι ενδεχόμενη πρόωρη χαλάρωση των μέτρων μπορεί να κοστίσει ακριβά σε ανθρώπινες ζωές.

Σε μια άλλη αμφιλεγόμενη κίνησή του, ο Ντ. Τραμπ προανήγγειλε την προσωρινή αναστολή της μετανάστευσης από οποιαδήποτε χώρα του κόσμου προς τις ΗΠΑ. Για να δικαιολογήσει αυτή την κίνηση, η οποία συνάδει με την πάγια (και προ πανδημίας) αντιμεταναστευτική πολιτική του, επικαλέστηκε την ανάγκη προστασίας τόσο της υγείας όσο και των θέσεων εργασίας των Αμερικανών εργαζομένων. Οι ΗΠΑ αντιμετωπίζουν εκρηκτικό πρόβλημα ανεργίας, καθώς ο αριθμός των εργαζομένων που έχασαν τις δουλειές τους τις τέσσερις τελευταίες εβδομάδες ξεπερνά τα 22 εκατομμύρια.

Στο μεταξύ, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) αντέκρουσε τις εικασίες του προέδρου Τραμπ περί πιθανής προέλευσης του COVID-19 από εργαστήριο της κινεζικής πόλης Γουχάν. Η εκπρόσωπος Τύπου του ΠΟΥ, Φαντέλα Σαΐμπ, δήλωσε ότι «κατά πάσα πιθανότητα, ο ιός προέρχεται από ζώο», με επικρατέστερη εκδοχή να μεταδόθηκε από νυχτερίδες «και όχι από εργαστήριο ή άλλη ανθρώπινη δραστηριότητα».

Από την πλευρά της, η διεθνής μη κυβερνητική οργάνωση Oxfam κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για την Αφρική, εκτιμώντας ότι περίπου 50 εκατομμύρια άνθρωποι στο δυτικό τμήμα της ηπείρου θα κινδυνεύσουν από λιμό λόγω του αντικτύπου από την πανδημία. Την κινητοποίηση της διεθνούς κοινότητας, ώστε να ενισχυθούν επειγόντως οι αφρικανικές χώρες με διαγνωστικά τεστ, προστατευτικό εξοπλισμό και φάρμακα, ζητεί η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ.

REUTERS, A.P.

Ο Ντόναλντ Τραμπ στην τακτική ενημέρωση του Τύπου για την πανδημία, ανάμεσα στον αντιπρόεδρο Μάικ Πενς (δεξιά) και στον υφυπουργό Υγείας, ναύαρχο Μπρετ Τζιρουά.

Επίθεση Μακμάστερ κατά της Κίνας

Λάβρος κατά της Κίνας εμφανίστηκε σε διαδικτυακή εκδήλωση του Perry World House (Πανεπιστήμιο της Pennsylvania) προχθές ο Χ. Ρ. Μακμάστερ, πρώην σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του προέδρου Τραμπ. Σε σχόλια ενδεικτικά του αυξανόμενα ψυχροπολεμικού κλίματος μεταξύ των δύο υπερδυνάμεων, εστιάζοντας στην πανδημία αλλά όχι μόνο, ο απόστρατος στρατηγός, που υπηρέτησε στον Λευκό Οίκο από τον Μάρτιο του 2017 έως τον Μάρτιο του 2018, κατηγόρησε την Κίνα ότι έχει «υπονομεύσει τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και πολλούς άλλους διεθνείς οργανισμούς».

Ο Μακμάστερ είπε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες υποφέρουν από το σύνδρομο του «στρατηγικού ναρκισσισμού», την τάση «να κατανοούμε τον κόσμο σε σχέση με το πώς είμαστε εμείς». Το σύνδρομο αυτό, ισχυρίστηκε, οδήγησε σε «ευσεβείς

Το ψυχροπολεμικό κλίμα μεταξύ Πεκίνου και Ουάσιγκτον αναπαρήγαγε ο πρώην σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του προέδρου Τραμπ.

πόθους» σχετικά με τη φύση του κινεζικού καθεστώτος και τη δυνατότητα φιλελευθεροποίησής του, καθώς άνοιγε η κινεζική οικονομία. «Το Κινεζικό Κομμουνιστικό Κόμμα έχει δείξει ότι αρνείται να διανοηθεί οποιαδήποτε μεταρρύθμιση η οποία θα περιόριζε το εγχώριο μονοπώλιο ισχύος που απολαμβάνει», ενώ παράλληλα «υποσκάπτει τη διεθνή τάξη πραγμάτων», είπε.

Ο Μακμάστερ δήλωσε «πολύ ανήσυχος» για την αυξανόμενη τάση προς τον απομονωτισμό στις ΗΠΑ. Μίλησε μάλιστα για ένα «κίνημα νεο-απομονωτισμού» που χρηματοδοτείται από προοδευτικούς δισεκατομμυριούχους όπως ο Τζορτζ Σόρος και συντηρητικούς όπως ο Τσαρλς Κόουκ. Τόνισε ότι η σχέση των ΗΠΑ με τους συμμάχους τους, που «είναι πιο σημαντική από ποτέ», δεν είναι στην πραγματικότητα «τόσο άσχημη όσο νομίζει ο περισσότερος κόσμος» επί ημερών Τραμπ. «Πρέπει να εξηγήσουμε καλύτερα στον αμερικανικό λαό πως οι συμμαχίες μειώνουν τα βάρη που επωμίζονται οι ΗΠΑ και διατηρούν την ειρήνη» τόνισε, χωρίς να τοποθετηθεί για το πόσο καλά τα έχει πάει στο μέτωπο αυτό ο σημερινός ένοικος του Λευκού Οίκου.

Σχετικά με την αντίδραση της δικής του χώρας απέναντι στον COVID-19, ο πρώην σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Ντόναλντ Τραμπ παραδέχθηκε ότι ήταν «απογοητευτική» η αδυναμία διασφάλισης της επάρκειας του αναγκαίου εξοπλισμού αλλά και η έλλειψη συντονισμού.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

Ο Μακμάστερ κατηγόρησε την Κίνα ότι έχει «υπονομεύσει τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και πολλούς άλλους διεθνείς οργανισμούς».

Δύσκολη η επόμενη μέρα για τα εστιατόρια

Του **KENNETH CHANG**
THE NEW YORK TIMES

Με εξαιρετικά μεγάλη προσοχή, αλλά και την εφαρμογή κάποιων νέων προστατευτικών μέτρων, μπορούν να επανέλθουν στην κανονικότητα τα εστιατόρια σε όλο τον κόσμο. Κινεζική μελέτη, η οποία δημοσιεύθηκε στην επιθεώρηση Emerging Infectious Diseases, υποδεικνύει ότι σε εστιατόριο στην Γκουανζού της Κίνας, ένας πελάτης που είχε προσβληθεί από τον νέο κορωνοϊό χωρίς,

Οι ιδιοκτήτες θα πρέπει να υπολογίσουν τη λειτουργία των κλιματιστικών και να χρησιμοποιήσουν λάμπες με υπεριώδεις ακτίνες για την καταστροφή των μικροσωματιδίων στον αέρα.

ωστόσο, να έχει συμπτώματα μετέδωσε την ασθένεια σε εννέα άλλους πελάτες, καθώς, όπως τελικά διαπιστώθηκε, το σύστημα κλιματισμού του καταστήματος μετέφερε σωματίδια του ιού σε ολόκληρη την αίθουσα. Αυτή η επιδημική εστία υποδεικνύει τις μεγάλες δυσκολίες που πρόκειται να αντιμετωπίσουν οι Αρχές και οι ιδιοκτήτες τέτοιων επιχειρήσεων. Τα συστήματα κλιματισμού των καταστημάτων τους, με τη ροή του αέρα που δημιουργούν, πιθανώς να διασπείρουν τον μολυσματικό παράγοντα στον χώρο και κατά συνέπεια και η τοποθέτηση των τραπεζιών σε απόσταση δύο μέτρων το ένα από το άλλο ίσως να μην αρκεί για την προστασία της υγείας των πελατών. Επίσης η κοινωνική φύση του «φαγητού σε εστιατόριο» μπορεί να αυξάνει τον κίνδυνο μόλυνσης. Προφανώς δεν είναι δυνατό να γευματίσει κάποιος φορώντας μάσκα, ενώ η παραμονή σε ένα μολυσμένο χώρο επί ώρα αυξάνει τη συγκέντρωση των εισπνεόμενων σωματιδίων του ιού, που εκτοξεύονται στο περιβάλλον και κατά την ομιλία και την αναπνοή και όχι μόνο από τον βήχα και το φτάρνισμα.

Οπως επισημαίνει ο Χάρβεϊ Φάινμπεργκ, επικεφαλής της διαρκούς επιτροπής λοιμωδών νόσων των Εθνικών Ακαδημιών Επιστημών, Μηχανικής και Ιατρικής, οι ιδιοκτήτες των εστιατορίων θα πρέπει να υπολογίσουν τη λειτουργία των κλιματιστικών όταν τοποθετούν τα τραπέζια στην αίθουσα. Ακόμη, μπορούν να χρησιμοποιήσουν λάμπες με υπεριώδεις ακτίνες για την καταστροφή των ιικών μικροσωματιδίων στον αέρα. Ανάλογα μέτρα, επισημαίνει ο δρ Φάινμπεργκ, θα πρέπει να εξεταστούν και για όλους τους εργασιακούς χώρους.

Την ίδια στιγμή, μεγάλες είναι οι δυσκολίες της καθημερινότητας του κορωνοϊού. Εκατομμύρια άνθρωποι, και ιδιαίτερα οι υγειονομικοί, επιβάλλεται να φορούν μάσκες που προκαλούν ενοχλητική και διαρκή θόλωση των γυαλιών οράσεως.

Επίσης, οι χρήστες κινητών, λόγω μάσκας, συχνά αδυνατούν να θέσουν σε λειτουργία τα κινητά τους με την τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου. Ομως τα πράγματα μπορούν να γίνουν απλούστερα στο μέλλον, χάρη σε μια νέα τεχνολογία που αναπτύσσεται από ειδικούς στο Βιετνάμ. Η νέα τεχνολογία χρησιμοποιεί διαφορετικό αλγόριθμο, ο οποίος επιτρέπει στο έξυπνο κινητό να αναγνωρίσει ακόμη και το μασκοφορεμένο πρόσωπο.

Ενα ζευγάρι τρώει το γεύμα του στο πάρκινγκ, καθώς το εστιατόριο στο Κιν του Νιου Χαμσάιρ των ΗΠΑ προσφέρει φαγητό μόνο για διανομή.

Γκρίζο το φετινό Ραμαζάνι στην Τουρκία

Καθώς αυξάνονται σε ανησυχητικό βαθμό τα κρούσματα και τα θύματα της πανδημίας στην Τουρκία, ο Ταγίπ Ερντογάν υποχρεώθηκε να λάβει αυστηρότερα περιοριστικά μέτρα, με μεγάλο συναισθηματικό και συμβολικό κόστος.

Υστερα από συνεδρίαση του κυβερνητικού συμβουλίου, ο Τούρκος πρόεδρος ανακοίνωσε τη Δευτέρα ότι επιβάλλεται τετραήμερη απαγόρευση της κυκλοφορίας σε 31 πόλεις και νομούς, από τα μεσάνυχτα της 22ας Απριλίου μέχρι τα μεσάνυχτα της 26ης του μηνός. Αυτό σημαίνει ότι η εθνική εορτή της Τουρκίας, στις 23 Απριλίου, θα πραγματοποιηθεί χωρίς τις συνηθισμένες παρελάσεις και τις μεγάλες συγκεντρώσεις κόσμου.

Νωρίτερα, είχε ανακοινωθεί ότι το προηγούμενο εικοσιτετράωρο άλλοι 123 άνθρωποι είχαν χάσει τη ζωή τους, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό των απωλειών από τον κορωνοϊό σε 2.140. Τα κρούσματα ανέβηκαν σε 90.980, με αποτέλεσμα η Τουρκία να ξεπεράσει την Κίνα σε επιβεβαιωμένο αριθμό κρουσμάτων και να ανεβεί στην έβδομη θέση της παγκόσμιας κατάταξης.

Σε χθεσινό διάγγελμά του, ο Ερντογάν προετοίμασε τους ομοεθνείς του για παράταση των περιοριστικών μέτρων μέχρι το τέλος του Ραμαζανίου, δηλαδή τα τέλη Μαΐου. Ισχυρίστηκε, πάντως, ότι τα μέτρα που έχουν ληφθεί αποδίδουν και ότι η καμπύλη της πανδημίας βρίσκεται κοντά στην κορύφωσή της.

Ρεπορτάζ των New York Times αμφισβητεί τα επίσημα στοιχεία των τουρκικών αρχών για την εξέλιξη της πανδημίας και εικάζει ότι το πραγματικό τίμημα είναι πολύ βαρύτερο από ό,τι καταγράφεται στις ανακοινώσεις της κυβέρνησης. Το σχετικό ρεπορτάζ επικαλείται στοιχεία για τους θανάτους στην Κωνσταντινούπολη από τις 9 Μαρτίου μέχρι τις 12 Απριλίου, οι οποίοι, όπως αναφέρεται, ήταν κατά 2.100 περισσότεροι (ποσοστό αύξησης 30%) από τον μέσον όρο των δύο προηγούμενων ετών. Η κυβέρνηση Ερντογάν ανέφερε τον πρώτο θάνατο από COVID-19 στις 19 Μαρτίου, αλλά η εφημερίδα αναφέρει ότι ήδη οι θάνατοι είχαν αυξηθεί αδικαιολόγητα στη μεγαλύτερη πόλη της Τουρκίας.

Τα θύματα της πανδημίας είναι πολύ περισσότερα από ό,τι παραδέχονται οι Αρχές, κατά τους New York Times.

A.P., NEW YORK TIMES

Πολίτες με προστατευτικές μάσκες κάνουν τα ψώνια τους για το Ραμαζάνι, στην Κωνσταντινούπολη.

RCB
Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας
· Επιχειρηματικά Δάνεια
· Χρηματοδότηση Έργων
· Χρηματοδότηση Εμπορίου
· Ψηφιακή Τραπεζική
· Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
· Καταθέσεις
SAFEST BANK AWARD 2018
GLOBAL FINANCE
800 00 722 | www.rcbcy.com
RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376.
Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούντος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Αντίστροφη μέτρηση για σταδιακή άρση μέτρων

Στις αρχές της προσεχούς εβδομάδας θα ανακοινωθεί το χρονοδιάγραμμα

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Να βρει τη χρυσή τομή ανάμεσα στην αναγκαιότητα συνέχισης για κάποιο διάστημα των περιοριστικών μέτρων από τη μία αλλά και στην ανάγκη επανεκκίνησης της οικονομίας επιχειρεί η κυβέρνηση. Η χθεσινή ενημέρωση των πολιτικών συντακτών από τον Στέλιο Πέτσα, ακριβώς αυτούς τους στόχους είχε. Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος αφενός έστειλε το μήνυμα πως δεν βρισκόμαστε ακόμα στη φάση άρσης των μέτρων και θα πρέπει οι πολίτες να εξακολουθήσουν να δείχνουν την πειθαρχία που έδειξαν και το Πάσχα μέχρι – τουλάχιστον– και τις 27 Απριλίου. Αφετέρου, όμως, ο κ. Πέτσας αναφέρθηκε για πρώτη φορά τόσο ευκρινώς στο σχέδιο μερικής άρσης των μέτρων, προαναγγέλλοντας διάγγελμα του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, στις αρχές της επόμενης εβδομάδας, όπου θα ανακοινώσει το πλάνο σταδιακής επιστροφής στην κανονικότητα.

Δύσκολη «άσκηση» τα σχολεία, καθώς υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις για τον χρόνο και τρόπο επαναλειτουργίας τους.

Μάλιστα, χθες, ο εκπρόσωπος ανακοίνωσε την πρώτη άρση μέτρων που θα γίνει ήδη από τις 27 Απριλίου, καθώς θα ανοίξουν τα υποθηκοφυλακεία και τα δικαστήρια. Πρόκειται για μία κίνηση που κρίθηκε απαραίτητο να ανακοινωθεί από σήμερα για «αποσυμπίεση», καθώς μετά ένα και πλέον μήνα επιβολής μέτρων οι πολίτες άκουσαν την πρώτη συμβολική άρση.

Ο κ. Πέτσας, πάντως, τόνισε για ακόμα μία φορά πως η επιστροφή «θα είναι σταδιακή, μακρόσυρτη, και στοχευμένη, ώστε να μην έχουμε πισωγυρίσματα». Ο σχεδιασμός της κυβέρνησης είναι η άρση να ξεκινήσει από ομάδες του πληθυσμού που στατιστικά έχουν λιγότερο κίνδυνο για σοβαρές επιπλοκές και από καταστήματα που έχουν τον μικρότερο συνωστισμό όπως αυτά του λιανεμπορίου.

Οσον αφορά τα σχολεία τίποτα ακόμα δεν είναι σαφές και καμία απόφαση δεν έχει ληφθεί, καθώς υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις. Αλλοι ειδικοί θεωρούν πως πρέπει τα σχολεία να ανοίξουν από τα πρώτα, όπως στη Δανία, ενώ υπάρχουν και άλλες φωνές, που λένε πως τα σχολεία πρέπει να ανοίξουν αργότερα και μάλιστα μόνο η Γ΄ Λυκείου και όχι συλλήβδην. Πάντως, στην παρούσα φάση οι εισηγήσεις στο πρωθυπουργικό γραφείο είναι πολλές και κανείς δεν ξέρει με βεβαιότητα πού θα καταλήξει ο κ. Μητσοτάκης που έχει και τον τελικό λόγο. Το βέβαιο είναι ένα: πως οι πιο ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, όπως οι ηλικιωμένοι και εκείνοι με υποκείμενα νοσήματα θα προστατευθούν με κάθε τρόπο.

Από την προσοχή, πάντως, δεν μπορεί να διαφύγει η φράση «νέα κανονικότητα» που χρησιμοποίησε ο κ. Πέτσας και σκιαγραφεί τις αλλαγές στη ζωή μας. Στη μερική επιστροφή στην κανονικότητα εντάσσεται και η επιστροφή της «ώρας του πρωθυπουργού» στη Βουλή που θα ανακοινωθεί την επόμενη εβδομάδα.

Επικοινωνία με Μισέλ

Χθες, ο Κυριάκος Μητσοτάκης, ενόψει της Συνόδου Κορυφής της Ε.Ε. που θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη, είχε τηλεδιάσκεψη με τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ. Στο επίκεντρο βρέθηκαν οι διεργασίες εντός της Ε.Ε. για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας, μέσω νέων χρηματοδοτικών εργαλείων και κοινών παρεμβάσεων, που θα διασφαλίζουν τη συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών-μελών. Ο κ. Μητσοτάκης αναφέρθηκε εμμέσως αλλά σαφώς και στην τουριστική σεζόν, επισημαίνοντας την ανάγκη αποκατάστασης της ομαλής λειτουργίας της ενιαίας αγοράς και ζητώντας οι ευρωπαϊκές υπηρεσίες να επεξεργαστούν ένα συνεκτικό πλαίσιο για την εξομάλυνση των μεταφορών και της τουριστικής δραστηριότητας.

Η Ευρώπη αίρει τους περιορισμούς που επιβλήθηκαν λόγω κορωνοϊού

Ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες άρχισαν να χαλαρώνουν τα μέτρα, που ελήφθησαν για να περιορίσουν τη διασπορά της νόσου του κορωνοϊού (COVID-19) εν μέσω μιας τάσης επιβράδυνσης του αριθμού νέων κρουσμάτων.

1 Τσεχία
Τα υπαίθρια αθλήματα επιτρέπονται από τις 7 Απριλίου. Σταδιακή επαναλειτουργία καταστημάτων και εστιατορίων από την περασμένη Δευτέρα ώς τις 8 Ιουνίου.

2 Ισπανία
Επιστροφή των εργαζομένων στον μεταποιητικό τομέα και στις κατασκευές από την περασμένη εβδομάδα. Αλλοι περιορισμοί ισχύουν ώς τις 26 Απριλίου.

3 Ιταλία
Λοκντάουν ώς τις 3 Μαΐου. Καταστήματα χαρτικών και παιδικής ένδυσης άνοιξαν την περασμένη εβδομάδα.

4 Αυστρία
Λοκντάουν ώς τις 3 Μαΐου. Μικρότερα καταστήματα και κέντρα κηπουρικής ανοιχτά από την περασμένη εβδομάδα. Τα μεγαλύτερα καταστήματα και τα malls θα ανοίξουν μετά την Πρωτομαγιά.

5 Δανία
Ανοιξαν την περασμένη εβδομάδα νηπιαγωγεία, παιδικοί σταθμοί και δημοτικά σχολεία. Οι υπόλοιποι περιορισμοί ισχύουν ώς τις 10 Μαΐου.

6 Φινλανδία
Οδοφράγματα γύρω από το Ελσίνκι ήρθησαν την περασμένη εβδομάδα. Σχολεία και δημόσιοι χώροι παραμένουν κλειστοί ώς τις 13 Μαΐου.

7 Γερμανία
Ανοιξαν από την περασμένη Δευτέρα τα μικρότερα μαγαζιά, θα ακολουθήσουν τα σχολεία από τις 4 Μαΐου.

8 Πολωνία
Λοκντάουν χαλάρωσε αυτήν την εβδομάδα, αλλά τα σύνορα παραμένουν κλειστά ώς τις 3 Μαΐου.

9 Νορβηγία
Οι παιδικοί σταθμοί άνοιξαν τη Δευτέρα και τα σχολεία ώς την Δ΄ δημοτικού την προσεχή Δευτέρα.

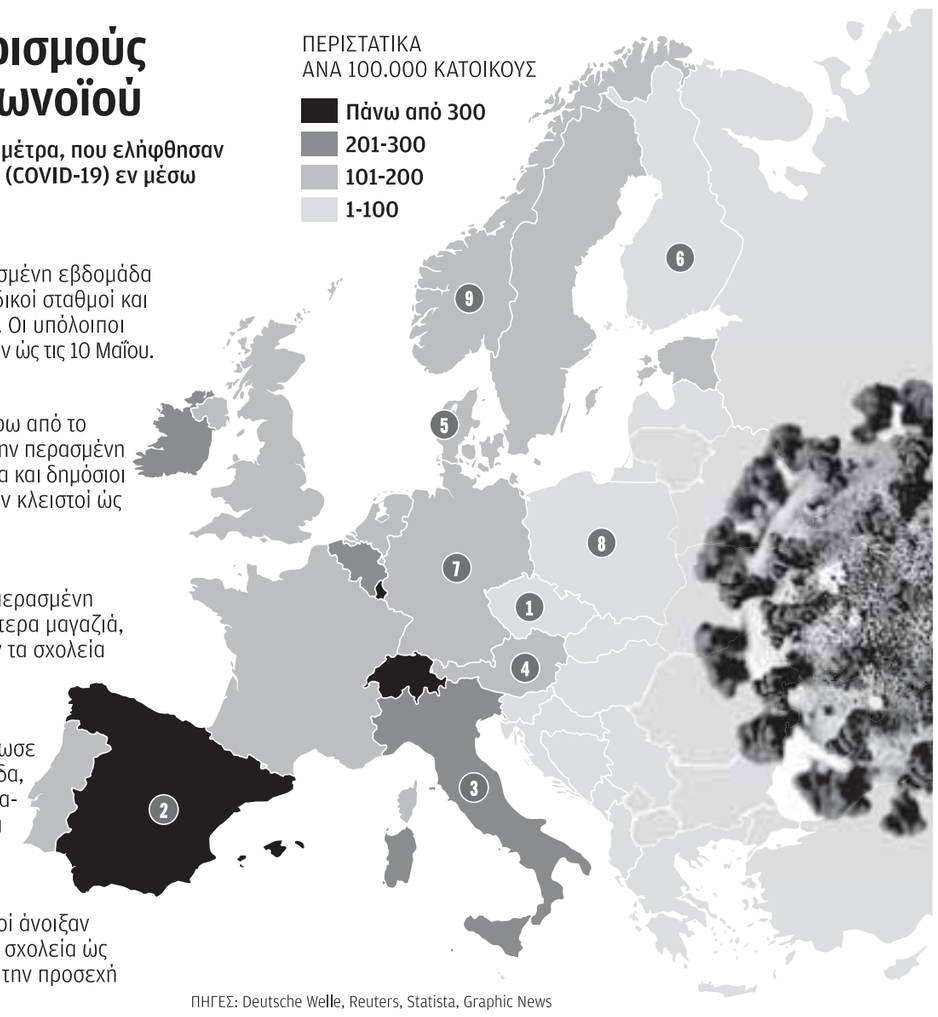

ΠΗΓΕΣ: Deutsche Welle, Reuters, Statista, Graphic News

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Ευρώπη επαναλειτουργεί αργά και προσεκτικά

Σταδιακή άρση περιοριστικών μέτρων, με διαφορετικούς ρυθμούς ανά χώρα και με εξαιρετική προσοχή προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο δεύτερου κύματος της επιδημίας αποτολμούν πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Στη Γερμανία, όπου τη Δευτέρα άνοιξαν τα μικρά καταστήματα, χθες ανακοινώθηκε ότι η Οκτόμπερφεστ, η μεγάλη γιορτή της μπίρας που διεξάγεται κάθε Οκτώβριο στο Μόναχο, ακυρώνεται.

Η σχοινοβασία ανάμεσα στην αποφυγή οικονομικής κατάρρευσης και νέου κύκλου επιδημίας δοκιμάζει τις ηγεσίες, οδηγώντας την καγκελάριο Μέρκελ να επικρίνει με σκληρή γλώσσα όσους σπεύδουν να επιδοθούν σε «όργιο ανοίγματος». Η εφημερίδα FAZ εκτιμά ότι η καγκελάριος χρησιμοποίησε τον όρο αυτό, εν γνώσει της ότι θα διαρρεύσει, προκειμένου να κάνει σαφή τη συνεχιζόμενη κρισιμότητα της κατάστασης. Στη Γερμανία, η επόμενη ημερομηνία-κλειδί για την άρση περιοριστικών μέτρων είναι η 4η Μαΐου, όταν θα ανοίξουν τα περισσότερα γυμνάσια και λύκεια και θα επιτραπούν οι συγκεντρώσεις έως 50 ατόμων. Το όριο των ατόμων θα αυξάνεται σταδιακά, αλλά δεν θα ξεπεράσει τα 1.000 έως τον Σεπτέμβριο. Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι πλήθος μαζικών εκδηλώσεων, γιορτές και αθλητικές συναντήσεις όπως ο μαραθώνιος του Βερολίνου δεν θα διεξαχθούν. Σε συνέντευξη στο περιοδικό Spiegel, ο πρωθυπουργός της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας, Αρμιν Λάσετ, προειδοποίησε ότι κάποια περιοριστικά μέτρα μπορεί να βρίσκονται σε ισχύ ώς το 2021, ενώ ο υπουργός Εξωτερικών της χώρας, Χάικο Μάας, εκτίμησε πως είναι μάλλον απίθανο οι φετινές διακοπές να είναι «κανονικές».

Ανοιξαν τα μικρά καταστήματα σε Γερμανία, Αυστρία – Υποχρεωμένοι να φορούν μάσκες έξω από το σπίτι τους οι κάτοικοι στην Τσεχία.

Κάτι αντίστοιχο είχε υπονοήσει εξάλλου η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, που είχε συμβουλεύσει τους Ευρωπαίους πολίτες να μη σπεύσουν να σχεδιάσουν τις διακοπές τους για το φετινό καλοκαίρι.

Οπως αναφέρει η FAZ, στο κρατίδιο της Ρηνανίας, το σταδιακό άνοιγμα των σχολείων θα συνοδευτεί από χορήγηση μασκών και αντισηπτικού σε όλους τους μαθητές, ενώ μία σειρά κρατιδίων έχει καταστήσει υποχρεωτική τη χρήση μάσκας προκειμένου να επιτραπεί η συνάθροιση άνω των δύο ατόμων. Στη Βαυαρία, οι Αρχές έκριναν ότι είναι εντελώς αδύνατη η τήρηση των αποστάσεων στην Οκτόμπερφεστ και την ακύρωσαν παρότι ο τζίρος της ξεπερνά το 1 δισεκατομμύριο ευρώ. Παρομοίως, οι εκκλήσεις των Βαυαρών ξενοδόχων για άνοιγμα ξενοδοχείων και ξενώνων αντιμετωπίστηκαν από τον Βαυαρό πρωθυπουργό Μάρκους Σέντερ ως εκτός πραγματικότητας. Επιπλέον, όπως σημειώνει το περιοδικό Spiegel, το άνοιγμα των παιδικών σταθμών περιπλέκεται από την έλλειψη απαντήσεων σε τρία ερωτήματα, πόσο ακίνδυνος είναι ο κορωνοϊός για τα παιδιά, πόσα παιδιά έχουν ήδη ανοσία και πόσο εύκολα ή δύσκολα μεταδίδουν την ασθένεια αν είναι φορείς.

Εν τω μεταξύ, στην Αυστρία, όπου τα πρώτα καταστήματα άνοιξαν την περασμένη εβδομάδα, στα μέσα Μαΐου αναμένεται να ανοίξουν εστιατόρια και εκκλησίες, με τήρηση αποστάσεων. Μέτρα για τη σταδιακή χαλάρωση των αυστηρών περιοριστικών μέτρων από τις 4 Μαΐου θα ανακοινώσει στο τέλος της εβδομάδας και η Ιταλία, όπου ανοίγουν τα βιβλιοπωλεία, τα καταστήματα χαρτικών και παιδικών ρούχων. Στην Ισπανία, αντίθετα τα καταστήματα θα παραμείνουν κλειστά ολόκληρη αυτήν την εβδομάδα. Η υποχρέωση των πολιτών να φορούν μάσκες έξω από το σπίτι τους ισχύει στην Τσεχία, όχι όμως στη Δανία, γεγονός που επιβεβαιώνει τις διαφορετικές προσεγγίσεις κάθε χώρας. Για πλήρη επιστροφή στην ομαλότητα, πάντως, ουδείς τολμά να μιλήσει.

Τρία κριτήρια για την επιστροφή των ΗΠΑ στην κανονικότητα

Επιστροφή στην κανονικότητα σε τρεις φάσεις, οι οποίες θα ισχύουν σε επίπεδο πολιτείας ή κομητείας, ανάλογα με τη διάδοση του κορωνοϊού στην εκάστοτε περιοχή, ανακοίνωσε το Σαββατοκύριακο ο Λευκός Οίκος του Ντόναλντ Τραμπ. Οι ΗΠΑ επιλέγουν την τμηματική επανέναρξη της οικονομικής δραστηριότητας ανά περιοχή, σε αντίθεση με την προσέγγιση χωρών όπως η Γερμανία, που επιδιώκει να θέσει σε έλεγχο την πανδημία σε όλη την επικράτειά της, προτού διακινδυνεύσει νέες εστίες μέσω τμηματικού ανοίγματος.

Σύμφωνα με το σχέδιο του Τραμπ, το αν μια πολιτεία ή μια κομητεία θα επιστρέψει ή όχι στα φυσιολογικά εξαρτάται από τον αριθμό των κρουσμάτων, την ετοιμότητα των τοπικών νοσοκομείων και το αν η τάση βαίνει αυξανόμενη ή μειούμενη.

Πιο συγκεκριμένα, το πρώτο από τα τρία κριτήρια είναι να παρατηρείται μείωση επιβεβαιωμένων κρουσμάτων σε διάστημα 14 ημερών, χωρίς αυτή να οφείλεται σε μειωμένους εργαστηριακούς ελέγχους. Δεύτερον, πρέπει να παρατηρείται μείωση και στις αναφορές συμπτωμάτων τύπου γρίπης και στα ύποπτα κρούσματα που δεν έχουν επιβεβαιωθεί εργαστηριακά. Τρίτον, τα νοσοκομεία πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκριθούν σε όλα τα περιστατικά και να διενεργούν συνεχείς ελέγχους στο υγειονομικό προσωπικό.

Μείωση επιβεβαιωμένων κρουσμάτων –Μείωση στις αναφορές συμπτωμάτων τύπου γρίπης – Τα νοσοκομεία να είναι σε θέσηνα ανταποκριθούν σε όλα τα περιστατικά.

Μερική άρση

Αν μια περιοχή εκπληρώνει τα κριτήρια αυτά, μπορεί να προχωρήσει σε μερική άρση των περιορισμών. Στην πρώτη φάση, σχολεία, παιδικοί σταθμοί και κατασκηνώσεις θα παραμένουν κλειστά, ενώ οι μη απαραίτητες μετακινήσεις θα συνεχίσουν να απαγορεύονται. Το προτεινόμενο όριο των συναθροίσεων θα είναι τα 10 άτομα, ενώ για συναθροίσεις άνω των 10 ατόμων σε εστιατόρια, εκκλησίες, αθλητικούς χώρους και κινηματογράφους θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα τήρησης αποστάσεων και προστασίας.

Σε πρώτη φάση στις ΗΠΑ οι μη απαραίτητες μετακινήσεις θα συνεχίσουν να απαγορεύονται και σχολεία, παιδικοί σταθμοί θα παραμένουν κλειστά.

Οι επιχειρήσεις που μπορούν να λειτουργήσουν με τηλεργασία θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το μέτρο αυτό, ενώ από τους εργοδότες των υπόλοιπων επιχειρήσεων ζητείται να στέλνουν τους εργαζομένους στο σπίτι με το παραμικρό σύμπτωμα και να προχωρούν σε ειδικές ρυθμίσεις για αυτούς που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες.

Τα γυμναστήρια θα ανοίξουν με αυστηρή τήρηση μέτρων υγιεινής και αποστασιοποίησης, ενώ θα επιτραπούν εκ νέου οι μη επείγουσες χειρουργικές επεμβάσεις.

Αν τα κρούσματα εξακολουθούν να μειώνονται έπειτα από 14 ημέρες, η περιοχή μπορεί να περάσει στη δεύτερη φάση, στην οποία μπορούν να ξεκινήσουν τα μη απαραίτητα ταξίδια και το όριο των συναθροίσεων χωρίς μέτρα προστασίας να ανεβεί στα 50 άτομα. Τα σχολεία και τα μπαρ θα ανοίξουν εκ νέου, αν και οι επισκέψεις στους οίκους ευγηρίας θα εξακολουθήσουν να απαγορεύονται.

Τέλος, στην τρίτη φάση, αν τα κρούσματα μειώνονται ύστερα από άλλες 14 ημέρες, οι ευάλωτοι πληθυσμοί θα μπορούν να έχουν εκ νέου κοινωνικές επαφές και δεν θα υπάρχουν περιορισμοί στους χώρους εργασίας. Παρ' όλα αυτά, οι ανήκοντες στους ευάλωτους πληθυσμούς (ηλικιωμένοι, άτομα με υποκείμενα νοσήματα) θα πρέπει να τηρούν αποστάσεις και να αποφεύγουν μέρη με συνωστισμό, ενώ η αποφυγή του συνωστισμού θα παραμείνει ως σύσταση προς όλους.

Διαρκής παρακολούθηση

Το σχέδιο προβλέπει διαρκή παρακολούθηση της πορείας της επιδημίας και επιστροφή σε προηγούμενη φάση, αυστηρότερων μέτρων, σε περίπτωση αύξησης των κρουσμάτων. Παράλληλα, στις υποχρεώσεις των πολιτειών, προκειμένου να εφαρμόσουν το σχέδιο αυτό, περιλαμβάνεται η παροχή επαρκών εργαστηριακών ελέγχων, αλλά και μέτρων ατομικής προστασίας για τους εργαζομένους σε χώρους υψηλού κινδύνου, όπως τα νοσοκομεία και οι οίκοι ευγηρίας.

Στη Βουλή μεταφέρει τη σύγκρουση με τη Νέα Δημοκρατία ο ΣΥΡΙΖΑ

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΖΟΛΕΤΟΥ**

Την αχίλλειο πτέρνα της κυβέρνησης ψάχνουν να βρουν στον ΣΥΡΙΖΑ, βλέποντας πως το Μαξίμου επιθυμεί να κεφαλαιοποιήσει πολιτικά τους επιτυχημένους χειρισμούς του όσον αφορά τα μέτρα που λήφθηκαν για τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας. Δύο συζητήσεις αυτή την περίοδο εκτιμούν στην Κουμουνδούρου πως «βολεύουν» την αξιωματική αντιπολίτευση:

• Καταλογίζουν αδιαφάνεια στην κυβέρνηση για τη χρησιμοποίηση του «μαξιλαριού» των 37 δισ. ευρώ. Ο Ευκλείδης Τσακαλώτος έχει πάρει το συγκεκριμένο θέμα πάνω του και αναμένεται να εντείνει την πίεση το επόμενο διάστημα. Επιχειρεί να τονίσει πως η κυβέρνηση οφείλει να ενημερώσει άμεσα και επίσημα τον ελληνικό λαό για τη χρήση των χρημάτων του και να αναδείξει πως αν είχε ακολουθηθεί η θέση της Ν.Δ. και δεν υπήρχε «μαξιλάρι», η χώρα θα ήταν έτοιμη να χρεοκοπήσει.

• Παρά το γεγονός, πάντως, πως ο Αλέξης Τσίπρας είχε προαναγγείλει ότι θα ζητήσει προ ημερησίας συζήτηση στη Βουλή για το «σπάσιμο του κουμπαρά», που, όπως υποστηρίζει, προχώρησε εν κρυπτώ η κυβέρνηση, τελικά επέλεξε να δώσει προτεραιότητα στο θέμα των προγραμμάτων κατάρτισης που προσφέρονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες επιστημόνων.

Αποτελεί το δεύτερο πεδίο στο οποίο έχουν επενδύσει στην Κουμουνδούρου, καθώς και επικοινωνιακά οι ασυνάρτητες φράσεις στις πλατφόρμες συγκεκριμένων ΚΕΚ (Σκόιλ Ελικίκου, Μέτζη του νέουκτη) αποτέλεσαν βούτυρο στο ψωμί του ΣΥΡΙΖΑ.

Ο κ. Μητσοτάκης θα πρέπει να έρθει στην Ωρα του Πρωθυπουργού για την υπόθεση των ΚΕΚ, λένε πηγές της Κουμουνδούρου.

Τα «μαργαριτάρια» της εκπαίδευσης, όπως τα χαρακτήρισαν στην αξιωματική αντιπολίτευση, εκτιμούν ότι άφησαν έκθετο το υπουργείο Εργασίας, με τον Αλέξη Τσίπρα να καλεί τον πρωθυπουργό με ερώτηση στη Βουλή να απαντήσει για ποιον λόγο κατασπαταλιέται το δημόσιο χρήμα.

Στην Κουμουνδούρου κάνουν λόγο για 80 εκατ. ευρώ που «αντί να στηρίξουν τους επιστήμονες / ελεύθερους επαγγελματίες, πηγαίνουν ασκόπως σε 399 ΚΕΚ και, ιδίως, σε 7 παρόχους πλατφόρμας τηλεκατάρτισης, χωρίς καν να φροντίσετε να υπαχθούν σε έναν πλήρη, σοβαρό έλεγχο ποιότητας».

Είναι κοινό μυστικό πως η επιμονή του ΣΥΡΙΖΑ σε αυτό το θέμα προκύπτει μέσα από την ανάγκη το κόμμα να καταφέρει να απευθυνθεί και πάλι στη μεσαία τάξη, που του κόστισε τις εκλογές τον περασμένο Ιούλιο. Αυτός είναι ο λόγος που στην αξιωματική αντιπολίτευση δεν ικανοποιήθηκαν από τη «ρελάνς» που, όπως ισχυρίζονται, επιχείρησε να κάνει ο Κυριάκος Μητσοτάκης με την ενημέρωση της Ολομέλειας την ερχόμενη εβδομάδα αμέσως μετά το νέο του διάγγελμα.

«Ο πρωθυπουργός φυγομαχεί με τακτικισμούς», τόνιζαν κομματικές πηγές, κάνοντας λόγο για παράβαση του Κανονισμού της Βουλής. «Οσο και να το αποφεύγει, ο κ. Μητσοτάκης θα πρέπει να έρθει στην Ωρα του Πρωθυπουργού και να απολογηθεί. Τόσο για το φιάσκο σε βάρος των επιστημόνων όσο και για το πάρτι αδιαφάνειας και τον χορό εκατομμυρίων σε ΚΕΚ, με πρόσχημα τη δήθεν ενίσχυση δικηγόρων και μηχανικών», συμπλήρωναν οι ίδιες πηγές της Κουμουνδούρου.

Ο Αλέξης Τσίπρας κάλεσε τον πρωθυπουργό με ερώτηση στη Βουλή να απαντήσει για ποιον λόγο κατασπαταλιέται δημόσιο χρήμα.

Μέτρα ελάφρυνσης ζητούν οι διαχειριστές αεροδρομίων

Θέμα βιωσιμότητας θέτουν ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών και η Fraport Greece

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Κίνδυνο βιωσιμότητας λόγω της ανυπαρξίας επιβατικής κίνησης και πτήσεων αντιμετωπίζουν ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών (ΔΑΑ) και η Fraport Greece, οι δύο εταιρείες παραχώρησης που διαχειρίζονται το διεθνές αεροδρόμιο Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» και τους 14 μεγαλύτερους περιφερειακούς αερολιμένες της χώρας, αντίστοιχα. Την ασφυξία ρευστότητας περιγράφουν οι δύο παραχωρησιούχοι σε επιστολές τους προς τα τρία συναρμόδια υπουργεία (Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων) και το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου, ζητώντας να τους δοθεί ο αναγκαίος χώρος για να αντιμετωπίσουν τον μηδενισμό των εσόδων τους.

Ειδικότερα, ο ΔΑΑ σε έγγραφο που απέστειλε προς τους υπουργούς Οικονομικών και Υποδομών, Χρ. Σταϊκούρα και Κ. Καραμανλή, αναφέρει ότι η επιβατική κίνηση του αεροδρομίου της Αθήνας έχει «καταρρεύσει ολοκληρωτικά, τα δε εμπορικά έσοδα είναι πλέον μηδαμινά» ως αποτέλεσμα της επιβολής έκτακτων περιοριστικών μέτρων για την αποτροπή διάδοσης του κορωνοϊού. Στην επιστολή, που υπογράφει ο γενικός διευθυντής του ΔΑΑ Γ. Παράσχης, σημειώνεται ότι η αναγκαία συνέχιση της λειτουργίας του αεροδρομίου σε συνδυασμό με την ταυτόχρονη, σχεδόν καθολική έλλειψη εσόδων έχουν ιδιαίτερα επιβαρυντικές επιπτώσεις «στην ομαλή εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων και την επιχειρηματική βιωσιμότητα της εταιρείας». Ως εκ τούτου, η εταιρεία Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών γνωστοποιεί στους συναρμόδιους υπουργούς ότι επιφυλάσσεται για την εκπλήρωση των προσεχών υποχρεώσεών της προς το Δημόσιο, όπως η πληρωμή αμοιβής για τη χορήγηση δικαιωμάτων (έχουν χορηγηθεί από το Δημόσιο στην εταιρεία για τη χρηματοδότηση, κατασκευή, λειτουργία και ανάπτυξη του αεροδρομίου), το ύψος της οποίας προκύπτει βάσει των ενοποιημένων λειτουργικών κερδών. Η εταιρεία επικαλείται συγκεκριμένα άρθρα της σύμβασης παραχώρησης, μεταξύ των οποίων το άρθρο 31 περί ανωτέρας βίας που συνδέεται με αιτίες όπως η επιδημία. Επιπλέον, ο ΔΑΑ βρίσκεται σε συζητήσεις με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για την αναβολή των οφειλόμενων δόσεων προς αυτή. Εκτός από το ομολογιακό δάνειο, ύψους 665,6 εκατ. ευρώ, που εξασφάλισε το 2018 από ελληνικές τράπεζες και την ΕΤΕπ για τη χρηματοδότηση μέρους του τιμήματος ύψους 1,4 δισ. ευρώ της συμφωνίας επέκτασης της σύμβασης παραχώρησης, η εταιρεία εξοφλεί σε εξαμηνιαίες δόσεις, που ξεκίνησαν τον Ιούνιο του 2004 και ολοκληρώνονται τον Ιούνιο του 2021, το αρχικό αναληφθέν δάνειο ύψους 997 εκατ.

Από την πλευρά της, η Fraport Greece ζητεί με επιστολή της να ανασταλεί η καταβολή της εισφοράς και η αμοιβή παραχώρησης στο Δημόσιο για το 2019, με το σχετικό ποσό να διαμορφώνεται σε περίπου 44 εκατ. ευρώ. Βάσει της σύμβασης παραχώρησης των 14 αεροδρομίων, προβλέπεται ετήσιο εγγυημένο καταβλητέο μίσθωμα 22,9 εκατ. ευρώ και ετήσια κυμαινόμενη μεταβλητή αμοιβή που αντιστοιχεί στο 28,6% των κερδών προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων των αεροδρομίων. Η εταιρεία επικαλείται όσα προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 45 της σύμβασης παραχώρησης περί δυσμενών συμβάντων, ώστε να εξασφαλιστεί η ρευστότητά της, δεδομένου ότι «το Δημόσιο δεν θα απολέσει έσοδα, επειδή η υποχρέωση καταβολής θα συνεχίσει να υφίσταται σε μεταγενέστερο χρόνο». Σήμερα, στα 14 αεροδρόμια που διαχειρίζεται η Fraport Greece, η συρρίκνωση της επιβατικής κίνησης αγγίζει το 99%. Ωστόσο, τα στοιχεία για τον μήνα Μάρτιο που δημοσιοποίησε ο γερμανικός όμιλος, δείχνουν υποχώρηση του αριθμού των επιβατών που δεν ξεπερνάει το 78%, επειδή η ραγδαία μείωση της κίνησης ξεκίνησε στα μέσα του περασμένου μήνα. Σημειώνεται ότι το υπουργείο Οικονομικών αναμένεται να απαντήσει στα αιτήματα των εταιρειών τις προσεχείς ημέρες.

Η μείωση της κίνησης στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια

ΜΑΡΤΙΟΣ 2020

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Κέρκυρα	10.584	-56,3%
Χανιά	22.583	-58,7%
Κεφαλονιά	1.772	-50,5%
Καβάλα	1.998	-68,7%
Ακτιο / Πρέβεζα	159	-78,0%
Θεσσαλονίκη	172.307	-60,6%
Ζάκυνθος	1.467	-56,9%
Μύκονος	4.311	-61,3%
Σκιάθος	737	-37,2%
Σαντορίνη	17.915	-68,5%
Κως	10.214	- 47,9%
Μυτιλήνη	14.649	-46,2%
Ρόδος	27.231	-49,9%
Σάμος	7.598	-36,9%

ΠΗΓΗ: Fraport

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Λουκέτο σε 100.000 μικρές επιχειρήσεις «βλέπει» η ΓΣΕΒΕΕ

Εκλεισαν με κυβερνητική εντολή ή προχώρησαν με απόφαση των ιδιοκτητών τους σε αναστολή λειτουργίας, πλήρη ή μερική, λόγω κάθετης πτώσης του τζίρου και έλλειψης ρευστότητας. Ωστόσο, υπολογίζεται ότι περίπου 100.000 επιχειρήσεις, μικρές και πολύ μικρές, δεν πρόκειται στην πραγματικότητα να ανοίξουν ποτέ ξανά, ακόμη και όταν αρθούν τα περιοριστικά μέτρα. Σε αυτή την εξαιρετικά δυσοίωνη εκτίμηση κατέληξε το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ) σε έκτακτη έρευνα που πραγματοποίησε σε συνεργασία με την εταιρεία Marc.

Η εκτίμηση για οριστικό λουκέτο σε 100.000 επιχειρήσεις –σημειωτέον, κατά την πρόσφατη οικονομική κρίση δυστυχώς οι εκτιμήσεις του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ επιβεβαιώνονταν στη συνέχεια από τα επίσημα στοιχεία– καθώς και το ότι το 13% των επιχειρήσεων που θα συνεχίσουν να λειτουργούν δηλώνει ότι θα προχωρήσει σε μείωση προσωπικού μεταφράζεται σε απώλεια 250.000 θέσεων απασχόλησης, όχι μόνο μισθωτών, αλλά και εργοδοτών και αυτοαπασχολουμένων.

Το ανησυχητικό είναι ότι, χωρίς να έχει μπει οριστικό λουκέτο, ήδη έχουν χαθεί θέσεις εργασίας. Σύμφωνα με την έρευνα του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, το 21% των επιχειρήσεων που συνεχίζουν να λειτουργούν και απασχολούν προσωπικό δήλωσε ότι το προηγούμενο διάστημα προχώρησε σε μείωση του αριθμού των εργαζομένων του. Τούτο, βεβαίως, σημαίνει ότι πρόκειται είτε για επιχειρήσεις που δεν έχουν ενταχθεί σε κάποιο πλαίσιο μέτρων στήριξης, και επομένως είχαν το δικαίωμα να προχωρήσουν σε απολύσεις, είτε έχουν ενταχθεί αλλά δεν τήρησαν τη ρητή υποχρέωση για διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας.

Το 75% των επιχειρήσεων που δήλωσαν πως ενδέχεται να διακόψουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα αφορά επιχειρήσεις που έχουν αναστείλει πλήρως ή μερικώς τη λειτουργία τους. Αντίστοιχο είναι και το ποσοστό για τις επιχειρήσεις που δήλωσαν πως θα μειώσουν το προσωπικό τους. Συγκεκριμένα, οι επιχειρήσεις που έχουν αναστείλει μερικώς ή πλήρως τη λειτουργία τους αποτελούν το 79% των επιχειρήσεων που δήλωσαν ότι θα μειώσουν προσωπικό μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων.

Η συντριπτική πλειονότητα όσων συνεχίζουν να λειτουργούν αντιμετωπίζει κάθετη πτώση του τζίρου, με το πρόβλημα να είναι εντονότερο στις μικρότερου μεγέθους επιχειρήσεις. Το 74% απάντησε ότι υποχώρησε ο τζίρος ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, που δεν απασχολούν καν εργαζόμενους, είναι 86% και σε αυτές με έως 2 άτομα προσωπικό 78%. Οι ελαφρώς μεγαλύτερες επιχειρήσεις, αυτές που απασχολούν πάνω από 5 άτομα, δήλωσαν σε ποσοστό 54% μείωση του τζίρου.

Το 13% αυτών που θα συνεχίσουν να λειτουργούν δηλώνει ότι θα προχωρήσει σε μείωση προσωπικού.

Η δραστική απώλεια εσόδων, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ήδη μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων ήταν επιβαρυμένο από τα προηγούμενα χρόνια με οφειλές προς το Δημόσιο και τις τράπεζες, αναμένεται να οδηγήσει σε νέα διόγκωση του ιδιωτικού χρέους, τη στιγμή, μάλιστα, που βρισκόταν σε εξέλιξη προσπάθεια περιορισμού του. Στο πλαίσιο της έρευνας, το 23% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι πριν από την έναρξη των περιοριστικών μέτρων είχε ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο (ασφαλιστικά ταμεία και εφορία), ενώ το 35% έχει δανειακές υποχρεώσεις προς τράπεζες. Μάλιστα, από τις επιχειρήσεις που έχουν δανειακές υποχρεώσεις, προκύπτει ότι αυτές είναι ληξιπρόθεσμες για το 43%.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η πολυπλοκότητά του και η ανεπιτυχής προσπάθεια αναθεώρησής του, το 1963

Μία κριτική επισκόπηση του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας

«Εν αρχή ήν το ήθος. Και το ήθος του συγγραφέα αντανακλά στο περιεχόμενο και στον τρόπο της γραφής του βιβλίου. Ύφος σεμνό, απέριττο, κατανοητό, αλλά παράλληλα αυστηρά επιστημονικό. Πρόκειται για κείμενο που σε πείθει σε όλο το μήκος και πλάτος, ότι ο συγγραφέας με αφοσίωση και αγάπη για την πατρίδα, χωρίς οποιαδήποτε σκοπιμότητα είναι ένας ασυμβίβαστος κυνηγός της επιστημονικής αλήθειας. Η επεξεργασία των θεμάτων υπόκειται σε επιστημονική συνέπεια χωρίς εκλεκτικισμούς.»

Ανδρέας Δημητρόπουλος,
Ομ. Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου
Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ Α.Ε.
ΑΘΗΝΑ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αθήνα: Ιπποκράτους 23 - Τ.Κ. 106 79 - Τηλ. 210 33 87 500 - Fax 210 33 90 075 **- Θεσσαλονίκη: Φράγκων 1 -** Τ.Κ. 546 26 - Τηλ. 2310 535 381 - Fax 2310 546 812
Εθνικής Αμύνης 42 - Τ.Κ. 546 21 - Τηλ. 2310 244 228, 9 - Fax 2310 244 230 - **www.sakkoulas.gr - info@sakkoulas.gr**

Παζλ, οξύμετρα και βαράκια τα «αξεσουάρ» για την καραντίνα

Τι αγοράζουν οι Ελληνες μέσω των ηλεκτρονικών καταστημάτων

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Είναι δημιουργικό. Κρατάει απασχολημένους μικρούς και μεγάλους για πολλή ώρα και, το κυριότερο, σε εσωτερικό χώρο. Ο λόγος για το παζλ, την αξία του οποίου ανακάλυψαν οι Ελληνες στην εποχή της καραντίνας, με συνέπεια οι ηλεκτρονικές πωλήσεις της γνωστής κατηγορίας παιχνιδιού να έχουν αυξηθεί σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο, πριν δηλαδή από την εξάπλωση του COVID-19 και στην Ελλάδα, κατά 1.654%. Δεν είναι μόνο το παζλ που περνάει τη δική του άνοιξη στην εποχή του κορωνοϊού. Είναι το μεγαλύτερο μέρος του ηλεκτρονικού εμπορίου που ζει τη δική του άνοιξη, καθώς οι δαπάνες των Ελλήνων καταναλωτών για αγορές μέσω Διαδικτύου – χωρίς μάλιστα να συμπεριλαμβάνονται αυτές που κάνουν από τα ηλεκτρονικά σούπερ μάρκετ– τρέχουν με τριψήφια ποσοστά ανάπτυξης.

Οι τρεις τάσεις

Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε ο Ελληνικός Σύνδεσμος Ηλεκτρονικού Εμπορίου (GRECA) με τη συνεργασία των ηλεκτρονικών πλατφορμών Skroutz και BestPrice, της Google και της ομάδας eMarket Intelligence της Convert Group, την εβδομάδα από 30 Μαρτίου έως 5 Απριλίου 2020 (έκτη εβδομάδα κορωνοϊού στην Ελλάδα αλλά τρίτη εβδομάδα με κλειστά τα λιανεμπορικά καταστήματα), καταγράφηκε αύξηση της δαπάνης για αγορές μέσω Διαδικτύου κατά 134% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Ο ρυθμός αύξησης βαίνει, μάλιστα, διαρκώς αυξανόμενος. Την πρώτη εβδομάδα που έκλεισαν τα λιανεμπορικά καταστήματα η δαπάνη αυξήθηκε κατά 58%, ενώ μία εβδομάδα μετά (23-29 Μαρτίου) η αύξηση της δαπάνης σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν ήταν 100%.

Τα στοιχεία της έρευνας δείχνουν στην πραγματικότητα να κυριαρχούν τρεις τάσεις στην κατανάλωση κατά την τρέχουσα πρωτοφανή συγκυρία: προϊόντα για τηλεργασία και επικοινωνία από απόσταση, προϊόντα για ψυχαγωγία και σωματική άσκηση στο σπίτι, καθώς και μέτρα αυτοπροστασίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι την πρώτη εβδομάδα λήψης περιοριστικών μέτρων (κλείσιμο σχολείων και ακολούθως επιχειρήσεων εστίασης) κατέγραψαν αύξηση οι πωλήσεις προϊόντων που σχετίζονται με την υγεία (81% αύξηση σε σύγκριση με μία εβδομάδα πριν), την επόμενη εβδομάδα, όταν έκλεισαν και τα λιανεμπορικά καταστήματα, αυξήθηκαν περισσότερο τα προϊόντα που υπάγονται στην κατηγορία ψυχαγωγία (152% αύξηση), για να εκτοξευθεί μετά στα ύψη η κατηγορία αθλητισμός - χόμπι (433% αύξηση).

Οι δαπάνες για αγορές μέσω Διαδικτύου «τρέχουν» με τριψήφια ποσοστά ανάπτυξης.

Το παραπάνω αποτυπώνεται και στα στοιχεία για τα είδη με τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση πωλήσεων τον Μάρτιο σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο. Ετσι, στη δεύτερη θέση, μετά τα παζλ, ακολουθούν οι web cameras (αύξηση 1.256%) –λόγω των αυξημένων αναγκών για τηλεργασία και τηλεδιασκέψεις, αλλά ακόμη και για απλή επικοινωνία με φίλους και συγγενείς–, στην τρίτη θέση βρίσκονται τα γάντια μιας χρήσης (1.121%), στην τέταρτη θέση τα οξύμετρα (970%), οι συσκευές δηλαδή που μετρούν το επίπεδο του κορεσμού του αίματος σε οξυγόνο, ενώ στις τρεις επόμενες θέσεις βρίσκονται είδη γυμναστικής. Συγκεκριμένα, αλτήρες (βάρη) με τις πωλήσεις τους να καταγράφουν αύξηση κατά 875%, στρώματα γυμναστικής (772%) και μικρότερα βαράκια (679%). Τα καθαριστικά επιφανειών έχουν περίοπτη θέση και στο ηλεκτρονικό εμπόριο (668%), ενώ είτε από ανάγκη είτε από χόμπι οι Ελληνες αγόρασαν είδη ραπτικής (565%). Την πρώτη δεκάδα συμπληρώνουν τα γυαλιά εργασίας με εξαπλάσιες πωλήσεις, προφανώς ως μέτρο αυτοπροστασίας από τον κορωνοϊό.

Τι δεν αγοράζουν

Ο περιορισμός των μετακινήσεων, από την άλλη, οδηγεί σε εξαιρετικά μειωμένες αγορές ανταλλακτικών αυτοκινήτων, με συνέπεια οι πωλήσεις αμορτισέρ να είναι μειωμένες κατά 99%. Το ίδιο συμβαίνει και με πολλά είδη ένδυσης και υπόδησης. Βεβαίως, λόγω άνοιξης οι πολύ μειωμένες πωλήσεις σε μποτάκια, παλτά και μπουφάν, που καταγράφονται στην έρευνα, συνδέονται και με τη σταδιακή άνοδο της θερμοκρασίας.

Οι 10 ταχύτερα ανοδικές προϊόντικές κατηγορίες του ελληνικού ηλεκτρονικού εμπορίου

(σε αξία αγορών)

ΜΑΡΤΙΟΣ 2020 ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ 2020

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΞΗΣΗΣ
Παζλ	1.654%
Web cameras	1.256%
Γάντια μιας χρήσης	1.121%
Οξύμετρα	970%
Αλτήρες σετ	875%
Στρώματα γυμναστικής	772%
Βαράκια	679%
Καθαριστικά επιφανειών	668%
Είδη ραπτικής	565%
Γυαλιά εργασίας	505%

Οι 10 ταχύτερα καθοδικές προϊόντικές κατηγορίες του ελληνικού ηλεκτρονικού εμπορίου

(σε αξία αγορών)

ΜΑΡΤΙΟΣ 2020 ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ 2020

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΞΗΣΗΣ
Αμορτισέρ - ελατήρια αυτοκινήτου	-99%
Πολυκαρμπονικά φύλλα	-89%
Πυροτεχνήματα για πάρτι	-79%
Γυναικεία μποτάκια	-76%
Γυναικεία παλτό	-73%
Ανδρικά μποτάκια	-72%
Ψαλίδια κλαδέματος	-66%
Βαλίτσες ταξιδίου	-63%
Ποδοσφαιρικά παπούτσια	-55%
Μπουφάν	-55%

ΠΗΓΗ: Ελληνικός Σύνδεσμος Ηλεκτρονικού Εμπορίου (GRECA)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εκτινάχθηκαν οι online πωλήσεις καλλυντικών

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Το κλείσιμο των φυσικών σημείων πώλησης λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού και η στροφή των Ελληνίδων στις online αγορές έχουν δημιουργήσει μια νέα καταναλωτική τάση σε ό,τι αφορά τα καλλυντικά προϊόντα. Οπως αναφέρουν χαρακτηριστικά στελέχη της αγοράς, «οι γυναίκες φέρνουν τελευταίως το κομμωτήριο και το αισθητικό κέντρο μέσα στο σπίτι τους», κάτι που αποτυπώνεται και στις αυξημένες πωλήσεις συγκεκριμένων κατηγοριών, όπως οι βαφές μαλλιών αλλά και οι μάσκες προσώπου.

Αύξηση τουλάχιστον 500% βλέπει το atticabeauty.gr, το επίσημο ηλεκτρονικό κατάστημα καλλυντικών των πολυκαταστημάτων Attica, σε συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων, οι οποίες ωστόσο, πριν από την έλευση του κορωνοϊού, δεν ήταν ιδιαιτέρως δημοφιλείς. Πρόκειται για προϊόντα περιποίησης όπως οι βαφές μαλλιών, οι μάσκες προσώπου, οι κρέμες χεριών –αποτέλεσμα της αυξημένης χρήσης των αντισηπτικών–, τα προϊόντα καθαρισμού, αλλά και τα βερνίκια ή οι θεραπείες για τα νύχια. Αντίθετα, ελάχιστη αύξηση –η οποία οφείλεται στο κλείσιμο των φυσικών καταστημάτων, πλην των σούπερ μάρκετ και των φαρμακείων– παρατηρείται στα αρώματα αλλά και στα προϊόντα μακιγιάζ, με τα κραγιόν να γνωρίζουν, ίσως και για ψυχολογικούς λόγους, τη μεγαλύτερη αύξηση σε αυτή την κατηγορία. Στελέχη της αγοράς επισημαίνουν ότι οι γυναίκες δεν σταμάτησαν να αγοράζουν καλλυντικά, έχουν όμως αλλάξει τις αγοραστικές τους συνήθειες. Απομακρύνονται δηλαδή από προϊόντα που χρησιμοποιούσαν σε καθημερινή βάση για την περιποίησή τους και στρέφονται σε εκείνα, όπως οι βαφές μαλλιών ή τα βερνίκια νυχιών, που τους είναι απαραίτητα, τώρα που τα καταστήματα περιποίησης (κομμωτήρια, αισθητικά κέντρα) είναι κλειστά. Μάλιστα, το λεγόμενο lipstick effect που παρατηρήθηκε την περίοδο της κρίσης, ιδίως εν μέσω των capital controls, δεν ισχύει στην παρούσα φάση, διότι αφενός οι γυναίκες δεν αγοράζουν κραγιόν σε μεγάλες ποσότητες, όπως έκαναν τότε ελλείψει χρημάτων για την αγορά ακριβών προϊόντων, αφετέρου διότι τα φυσικά σημεία πώλησης είναι κλειστά.

Συνολικά, το ηλεκτρονικό κατάστημα καλλυντικών των Attica από τις αρχές Μαρτίου καταγράφει μια αύξηση της τάξεως του 300% στις πωλήσεις, ενώ 15 φορές πάνω είναι και η αύξηση στις πωλήσεις προϊόντων στο e-shop της Dust+Cream, η οποία διαθέτει ένα ευρύ δίκτυο περίπου 76 φυσικών μονοθεματικών καταστημάτων. Πηγή της εταιρείας παρατηρεί μάλιστα ότι είναι πιθανό ένα μέρος των καταναλωτών να συνεχίσει ακόμη και μετά την κρίση του κορωνοϊού να ψωνίζει μέσω των e-shops, μειώνοντας την κίνηση στα καταστήματα.

Εως και 500% αυξήθηκαν οι παραγγελίες ορισμένων προϊόντων σε εξειδικευμένα e-shops καλλυντικών.

Παράγοντες της αγοράς σπεύδουν να τονίσουν ωστόσο ότι η κατακόρυφη αύξηση στις πωλήσεις μέσω των e-shops οφείλεται κυρίως στο κλείσιμο των φυσικών καταστημάτων, υπογραμμίζοντας ότι τα ηλεκτρονικά καταστήματα δεν μπορούν να αντισταθμίσουν τις απώλειες από τις πωλήσεις που συνήθως πραγματοποιούνται στα φυσικά σημεία πώλησης. Ο Θωμάς Γαβρίλης, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της ελληνικής εταιρείας καλλυντικών Gavrilis Group, γνωστή, μεταξύ άλλων, για τη σειρά προϊόντων περιποίησης και μακιγιάζ Tommy G, αναφέρει ότι το e-shop της εταιρείας αντιπροσωπεύει μόλις το 5% του τζίρου, γεγονός που υποδηλώνει ότι το ηλεκτρονικό κατάστημα δεν μπορεί να ανταγωνιστεί τις πωλήσεις που πραγματοποιούνται στα φυσικά καταστήματα.

SHUTTERSTOCK

Οι γυναίκες δεν σταμάτησαν να αγοράζουν καλλυντικά, έχουν όμως αλλάξει τις αγοραστικές τους συνήθειες. Απομακρύνονται από προϊόντα που χρησιμοποιούσαν καθημερινά και στρέφονται σε εκείνα που τους είναι απαραίτητα, όπως βαφές μαλλιών και βερνίκια νυχιών.

Αντεξαν τα ελληνικά δίκτυα τηλεπικοινωνιών

Θετικά ανταποκρίθηκαν τα ελληνικά δίκτυα τηλεπικοινωνιών στην κρίση της πανδημίας μέχρι σήμερα. Το ελληνικό Διαδίκτυο, παρά την αύξηση κατά τουλάχιστον 50% που σημειώθηκε στην τηλεπικοινωνιακή κίνηση, σύμφωνα με τη βρετανική εταιρεία συμβούλων Tech4i2, παρουσίασε τη χαμηλότερη επιβράδυνση της ταχύτητας μεταξύ των διαδικτυακών υποδομών της Ευρώπης.

Σύμφωνα με τη βρετανική εταιρεία συμβούλων Tech4i2, η κάμψη της ταχύτητας του Διαδικτύου στην Ευρώπη λόγω της κρίσης είναι της τάξης του 5% έως 7%. Τη χειρότερη επίδοση, σύμφωνα με τις μετρήσεις που πραγματοποίησε η εταιρεία συμβούλων, είχε η Γερμανία η οποία παρουσίασε κάμψη της ταχύτητας κατά 26,7%.

Αντιθέτως, η χώρα μας παρουσίασε ίσως τη χαμηλότερη επιβράδυνση της ταχύτητας, μόλις 1,2%.

Αύξηση 50%

Η κίνηση του Διαδικτύου στην Ελλάδα, μετά την επιβολή των μέτρων περιορισμού της κίνησης, έχει αυξηθεί κατά τουλάχιστον 50%. Σύμφωνα δε με στελέχη του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η αύξηση είναι αντίστοιχη με εκείνη που παρατηρήθηκε στις άλλες χώρες της Ευρώπης.

Η μέτρηση της ταχύτητας του Διαδικτύου από την Tech4i2 γίνεται με την αποστολή ενός πακέτου πληροφορίας από έναν προορισμό σε έναν άλλο και αντιστρόφως. Για παράδειγμα, για να υπολογίσει την ταχύτητα του ελληνικού Διαδικτύου η εταιρεία μέτρησε τον χρόνο ενός πακέτου πληροφορίας με διαδρομή Αθήνα - Οσλο (περίπου 3.400 χλμ.). Ο χρόνος που χρειάστηκε να διανύσει το πακέτο την παραπάνω απόσταση την Παρασκευή 28 Φεβρουαρίου ήταν 0,2424 δευτερόλεπτα (242,4 millisecond), ενώ την Παρασκευή 27 Μαρτίου (ίδια ημέρα της εβδομάδας και ίδια ώρα) ο χρόνος αυτός ανήλθε σε 0,2453 δευτερόλεπτα.

Η Tech4i2 διαπίστωσε επίσης μεγάλες διαφορές στις ταχύτητες ανταπόκρισης των εφαρμογών. Η εταιρεία αναφέρει ότι τη μεγαλύτερη πτώση είχαν εφαρμογές όπως εκείνη της Amazon (-79%), του Facebook (-58%) και του Twitter (-43). Αντιθέτως, μικρότερη ήταν η πτώση υπηρεσιών όπως Netflix (-11%) και Skype (-5%). Πάντως, η κατάσταση άλλαξε σημαντικά τις επόμενες ημέρες, καθώς οι πάροχοι έλαβαν μέτρα περιορισμού της πτώσης της ταχύτητας στο Διαδίκτυο.

Εφτασε η ημέρα που ο γονιός έγινε δάσκαλος

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Οι διαδικτυακές τάξεις γεμίζουν σταδιακά με μαθητές, που εργάζονται, λύνουν ασκήσεις, εμβαθύνουν στη θεωρία ή παρακολουθούν παραδόσεις μέσα από βιντεοκλήσεις ή την πλατφόρμα του υπουργείου, από το γραφείο στο υπνοδωμάτιό τους ή από το σαλόνι του σπιτιού. Η εκπαιδευτική διαδικασία αποκτά νέα καθημερινότητα, κανόνες και απαιτήσεις. Πώς θα πρέπει να ανταποκριθούν τα παιδιά, ποιο θα πρέπει να είναι το πρόγραμμα τώρα που λείπει το καθημερινό ραντεβού στη σχολική τάξη, πώς θα πρέπει να διαχειριστούν μαθητές και γονείς τα νέα δεδομένα;

«Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μια καινούργια πραγματικότητα για όλους μας, γονείς, εκπαιδευτικούς και μαθητές.

Συμβουλές για να μη «σχολειοποιήσετε» τη σχέση με τα παιδιά σας – «Αφήστε τα να κάνουν επιλογές, να λάβουν αποφάσεις, να κάνουν λάθη, να εκφραστούν».

Κανείς δεν έχει εκπαιδευθεί και ουδέποτε έχει εφαρμοστεί στη δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ως γονείς έχουμε χρέος απέναντι στα παιδιά μας να τα βοηθήσουμε, ώστε να βρουν μια νέα ισορροπία και να διαμορφώσουν μια νέα καθημερινότητα μέσα σε τέσσερις τοίχους», τονίζει η Αναστασία Γεραλέξη, εκπαιδευτικός σε σχολείο της βόρειας Εύβοιας. «Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει τις ιδιαιτερότητές της και δεν είναι πολύ δοκιμασμένη στις μικρές βαθμίδες εκπαίδευσης. Οπότε προσπαθώ με τους μαθητές μου να κάνουμε μικρά βήματα κάθε φορά. Κυρίως προσπαθώ να τους αναθέτω δημιουργικές εργασίες που θα καλλιεργήσουν τη φαντασία τους. Τους έχω ενημερώσει ότι μπορούν να ασχολούνται στον βαθμό που τους το επιτρέπουν οι ψηφιακές τους γνώσεις, τους δίνω εναλλακτικές λύσεις και είμαι σε επαφή μαζί τους. Τους έχω τονίσει πως δεν αξιολογούνται και πως όλα αυτά είναι προαιρετικά και βοηθητικά. Και κυρίως πως μας επιτρέπουν να επικοινωνούμε και να ανταλλάσσουμε ιδέες». Σε ό,τι αφορά την εμπλοκή των γονέων, είναι ξεκάθαρη: «Το μήνυμά μου προς τους γονείς της εποχής της καραντίνας, ως εκπαιδευτικός και ως γονέας, είναι να σταθούμε στο πλάι των παιδιών μας και όχι απέναντί τους, έχοντας υπερβολικές απαιτήσεις από αυτά όσον αφορά τη μαθησιακή διαδικασία. Γονείς, οι ασκήσεις που αναρτώνται στις ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες απευθύνονται με αγάπη στα παιδιά σας, όχι σε εσάς τους ίδιους! Αφήστε τα παιδιά σας να κάνουν επιλογές, να λάβουν αποφάσεις, να κάνουν λάθη, να εκφραστούν».

SHUTTERSTOCK

«Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μια καινούργια πραγματικότητα για όλους μας, γονείς, εκπαιδευτικούς και μαθητές. Ως γονείς έχουμε χρέος απέναντι στα παιδιά μας να τα βοηθήσουμε, ώστε να βρουν μια νέα ισορροπία και να διαμορφώσουν μια νέα καθημερινότητα μέσα σε τέσσερις τοίχους», τονίζει η Αναστασία Γεραλέξη, εκπαιδευτικός σε σχολείο της βόρειας Εύβοιας.

Θα ήταν λάθος να «σχολειοποιηθεί» η σχέση γονιών και παιδιών, τονίζει και η Ειρήνη Βλαζάκη, εκπαιδευτικός σε σχολείο της Θεσσαλονίκης. «Κάποιοι θα υποστηρίξουν ότι ο γονέας μπορεί να είναι και παιδαγωγός, άλλοι ότι οι εκπαιδευτικοί είναι επιστήμονες και γνώστες του αντικειμένου και δεν αντικαθίστανται. Η απάντηση είναι στη μέση. Ο γονιός έχει λόγο στο πώς διαπαιδαγωγείται το παιδί του και θα αναλάβει να το βοηθήσει, δεν είναι ρεαλιστικό να του ζητάμε να απέχει. Δεν είναι κακό να πάρει ο γονιός πρωτοβουλία και να αναζητήσει κι άλλες πηγές γνώσεις, αλλά καλό θα ήταν να μη σχολειοποιηθεί η σχέση γονιού και παιδιού. Δεν μπορεί ο γονιός να πάρει τον ρόλο του δασκάλου ξαφνικά» επισημαίνει και συμβουλεύει τους γονείς να ενθαρρύνουν τα παιδιά να έχουν πρόγραμμα, όχι αναφορικά με το πόσες ώρες την ημέρα θα εργάζονται αλλά με τον όγκο της δουλειάς που θέλουν να ολοκληρώνουν καθημερινά. Θεωρεί, δε, ότι είναι ιδανική ευκαιρία για να συζητήσει κανείς με τα παιδιά ότι «μαθαίνουμε για εμάς και ότι η γνώση έχει αξία από μόνη της, όχι για να είσαι καλός στο σχολείο ή για να παίρνεις το μπράβο της δασκάλας, αλλά για να γίνεσαι εσύ καλύτερος. Ο γονιός θα πρέπει να εμπνεύσει το παιδί του και να οραματιστεί το παιδί τον εαυτό του ως ένα υποκείμενο γνώσης».

Δραστηριότητες εκτός μαθημάτων

Υπέρμαχος του προγράμματος και της οργάνωσης είναι η Σοφία Πετρακοπούλου, καθηγήτρια αγγλικών σε λύκειο των Μελισσίων, η οποία προτείνει δραστηριότητες που θα γεμίσουν δημιουργικά τη μέρα των παιδιών, όπως η ανάγνωση βιβλίων, τα επιτραπέζια παιχνίδια, η παρακολούθηση ταινιών και θεατρικών παραστάσεων, οι κατασκευές, η ενασχόληση με τη μαγειρική, παράλληλα με τη μελέτη. «Στην πλατφόρμα του e-class δεν έχω ανεβάσει μόνο στεγνές ασκήσεις γραμματικής και λεξιλογίου, αλλά και λογοτεχνικά βιβλία, ταινίες και βιντεάκια. Στην ερώτησή τους "κυρία, μέχρι πότε θέλετε να σας έχουμε στείλει τις ασκήσεις;", η απάντησή μου ήταν "όποτε βρείτε χρόνο". Θέλω να γίνουν υπεύθυνα άτομα, να μάθουν να διαχειρίζονται σωστά τον χρόνο τους. Το πόσοι από αυτούς θα "αδράξουν την ευκαιρία", εξαρτάται από τους ίδιους και τις προτεραιότητες που θέτουν στη ζωή τους. Στο εισαγωγικό μήνυμα που τους καλωσόριζα στην πλατφόρμα τους έγραψα πως είναι ευκαιρία να ανακαλύψουν τα κρυμμένα ή ξεχασμένα τους ταλέντα, όπως στη ζωγραφική, στη συγγραφή ποιημάτων ή ιστοριών, τραγουδιών ή μουσικής, αλλά ακόμα και να κάνουν μια ενδοσκόπηση, να ανακαλύψουν τον εαυτό τους».

Το ηλεκτρονικό εμπόριο έχει τη μεγάλη ευκαιρία του

Στοίχημα, να κρατήσει τους νέους πελάτες που κέρδισε λόγω της κρίσης

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Αλμα τριών ετών μέσα σε λιγότερο από δύο μήνες πραγματοποιεί το ηλεκτρονικό εμπόριο στην Ελλάδα όσον αφορά τουλάχιστον τους ρυθμούς ανάπτυξης. Η εβδομαδιαία δαπάνη των ελληνικών νοικοκυριών σε αγορές μέσω του Διαδικτύου έφθασε να είναι έως και 134% υψηλότερη σε σύγκριση με πέρυσι, καθώς όχι μόνο αγοράζουν περισσότερα προϊόντα οι καταναλωτές, αλλά προστίθενται συνεχώς νέοι πελάτες στα ηλεκτρονικά καταστήματα. Το εάν, βεβαίως, η ανάπτυξη αυτή –ή έστω ένα σημαντικό μέρος της– θα συνεχισθεί και όταν θα επιτραπεί ξανά η λειτουργία των φυσικών λιανεμπορικών καταστημάτων, όταν δηλαδή το ηλεκτρονικό εμπόριο θα είναι επιλογή και όχι ανάγκη, όπως τώρα, θα εξαρτηθεί σε σημαντικό βαθμό από την ικανότητα των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων να διαχειρισθούν τις παραγγελίες, να έχουν επαρκή αποθέματα και αποθηκευτικούς χώρους - κέντρα διανομής, να παραδίδουν εγκαίρως τις παραγγελίες και να παρέχουν ικανοποιητικές υπηρεσίες μετά τις πωλήσεις, ακόμη και τις πιο απλές, όπως είναι οι επιστροφές προϊόντων.

«Ο ρυθμός ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου στην Ελλάδα ήταν μέχρι πρόσφατα της τάξεως περίπου του 15%, ενώ ο ρυθμός προσθήκης νέων αγοραστών ήταν πολύ αργός. Το 2019 το ποσοστό αυτών που είχαν πραγματοποιήσει έστω μία αγορά από το Διαδίκτυο ήταν μόλις 21%, για να υπερδιπλασιασθεί στις αρχές Απριλίου 2020, φθάνοντας το 44%. Εκτιμώ ότι το 50% των νέων αγοραστών θα διατηρήσει αυτή τη συνήθεια και μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων», αναφέρει στην «Καθημερινή» ο Γιώργος Δουκίδης, καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και διευθυντής του Εργαστηρίου Ηλεκτρονικού Εμπορίου και Επιχειρείν (ELTRUN). Υπενθυμίζεται, άλλωστε, ότι η προηγούμενη σημαντική προσθήκη αγοραστών από ηλεκτρονικά καταστήματα έγινε επίσης ύστερα από μια έκτακτη συνθήκη, τα capital controls. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με παλαιότερη έρευνα του ELTRUN και του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Λιανικών Πωλήσεων Ελλάδος (ΣΕΛΠΕ), 41% όσων πραγματοποιούν αγορές από το Διαδίκτυο ξεκίνησαν αυτή την πρακτική πριν από το 2010 –πρόκειται, δηλαδή, για ώριμους χρήστες–, ενώ το 25% από το 2015, κυρίως λόγω της επίδρασης των capital controls και της ανάπτυξης των ψηφιακών πληρωμών.

«Αναλόγως της έκτασης και της διάρκειας ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου, αυτό θα αποτελέσει και μια από τις λίγες ελπίδες ανάκαμψης της επιχειρηματικότητας και κατ' επέκταση και της οικονομίας. Εάν τα επόμενα βήματα είναι δομημένα, σίγουρα θα βοηθήσει, συγκρατώντας κατ' αρχάς μεγαλύτερες απώλειες στο λιανεμπόριο», επισημαίνει από την πλευρά της η Κατερίνα Φραϊδάκη, πρόεδρος του Ελληνικού Συνδέσμου Ηλεκτρονικού Εμπορίου (GRECA), κύρια ερευνήτρια και συντονίστρια των δράσεων ηλεκτρονικού εμπορίου στο ELTRUN.

Το αν το ηλεκτρονικό εμπόριο θα διατηρήσει τους καταναλωτές που κέρδισε αυτή την περίοδο και όταν θα επιτραπεί ξανά η λειτουργία των φυσικών λιανεμπορικών καταστημάτων, θα εξαρτηθεί σε σημαντικό βαθμό από την ικανότητα των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων να διαχειρισθούν τις παραγγελίες, να έχουν επαρκή αποθέματα και αποθηκευτικούς χώρους.

Καταλύτης αλλαγών

Η άνθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου δημιουργεί ευκαιρίες, αλλά θα επιφέρει και μεγάλες ανακατατάξεις συνολικά στο λιανεμπόριο, οριζόντιες και κάθετες. Για παράδειγμα, οι αλυσίδες σούπερ μάρκετ, μετά το πρώτο σοκ που υπέστησαν από την αδυναμία διαχείρισης των κατακόρυφα αυξημένων ηλεκτρονικών παραγγελιών, έχουν αρχίσει και βρίσκουν λύσεις, καθώς στην ουσία μετέτρεψαν τα καταστήματά τους σε μικρά κέντρα διανομής. Αυτό, σε συνδυασμό με τις συνεργασίες που έκαναν με ηλεκτρονικές πλατφόρμες παραγγελιών, διανομής έτοιμων γευμάτων, εταιρείες ταχυμεταφορών, αλλά ακόμη και με εταιρείες ταξί, μείωσε τον χρόνο παράδοσης των προϊόντων, ενώ πλέον κάνει πολύ πιο εύκολη την εφαρμογή της πρακτικής του click & collect (παραγγελία από το e-shop και στη συνέχεια παραλαβή από το φυσικό κατάστημα). Αντιθέτως, εταιρείες που είχαν μεγαλύτερη εμπειρία στο ηλεκτρονικό εμπόριο, υπό κανονικές συνθήκες όμως, όπως είναι οι αλυσίδες ηλεκτρικών συσκευών και προϊόντων τεχνολογίας, διαχειρίστηκαν αναγκαστικά τις παραγγελίες από τις κεντρικές αποθήκες, κάτι που αύξησε τον φόρτο εργασίας και προκάλεσε καθυστερήσεις. Σε μια προσπάθεια να περιορίσουν τις καθυστερήσεις, τουλάχιστον αυτές που οφείλονται στις εταιρείες ταχυμεταφορών, κάποιες γνωστές αλυσίδες συνεργάζονται και με εταιρείες ταξί για τις παραδόσεις των παραγγελιών τους. Με αυτόν τον τρόπο αντισταθμίζουν και οι τελευταίες μέρος των μεγάλων απωλειών που έχουν συνεπεία των μέτρων περιορισμού των μετακινήσεων.

Εως και το 50% των νέων αγοραστών εκτιμάται ότι θα μείνει πιστό στο ηλεκτρονικό εμπόριο και μετά το άνοιγμα των φυσικών καταστημάτων.

Ευκαιρία για τους «μικρούς»

Οι ειδικοί της αγοράς «βλέπουν» ευκαιρία και για μικρά συνοικιακά καταστήματα. Κι αυτό διότι η μικρή λιανική (μίνι μάρκετ κ.λπ.) και παραδοσιακά καταστήματα τροφίμων (κρεοπωλεία, οπωροπωλεία, ιχθυοπωλεία) επέδειξαν γρήγορα αντανακλαστικά. «Η καλή διαχείριση των τηλεφωνικών παραγγελιών σε αυτή τη φάση και η γρήγορη παράδοση των προϊόντων στα σπίτια των πελατών τους μπορεί να κινητοποιήσει τους επιχειρηματίες αυτούς σε μια πιο οργανωμένη δραστηριότητα μέσα και από την ανάπτυξη ηλεκτρονικών καταστημάτων», υποστηρίζει ο κ. Δουκίδης.

Το λιανεμπόριο έχει αποδείξει, αν μη τι άλλο, ότι είναι από τους πιο ευέλικτους κλάδους και με υψηλές δυνατότητες αυτορρύθμισης. Αυτά τα χαρακτηριστικά θα καθορίσουν και αν αυτό το άλμα του ηλεκτρονικού εμπορίου δεν είναι ένα άλμα στο κενό.

Βιτρίνα... στην οθόνη

Η προσέλκυση και η δια-τήρηση των πελατών σε ένα ηλεκτρονικό κατάστημα εξαρτάται βεβαίως από την τιμή και την εξυπηρέτηση, αλλά πλέον, όπως και στο φυσικό κατάστημα, σχετίζεται και με τη λεγόμενη αγοραστική εμπειρία. Εμπειρία που ξεκινάει από το πόσο εύχρηστη είναι μια ιστοσελίδα ηλεκτρονικών αγορών για τον καταναλωτή, πόσο εύκολα και πόσο γρήγορα μπορεί να ολοκληρώσει την παραγγελία του, και καταλήγει στον τρόπο προβολής των προϊόντων, ακόμη και μέσα από λύσεις εικονικής περιήγησης σε κατάστημα, που παρέχουν την αίσθηση της «βόλτας» μέσα σε ένα εμπορικό κατάστημα.

Ιδιαίτερα σημαντικός είναι και ο τρόπος προβολής του προϊόντος. Σύμφωνα με μελέτες, περίπου ένα 5% των προϊόντων που πωλούνται ηλεκτρονικά επιλέγονται λόγω της καλής φωτογραφίας τους και για τον λόγο αυτό υπάρχουν εξειδικευμένοι επαγγελματίες φωτογράφοι.

Επιπλέον, τεχνολογικές λύσεις, όπως αυτές που παρέχει ήδη η VitrinaBox, δίνουν τη δυνατότητα στον καταναλωτή να περιηγηθεί εικονικά, μέσα από την οθόνη του υπολογιστή ή του τάμπλετ, σε ένα κατάστημα, βλέποντας, για παράδειγμα, πώς ταιριάζει ένα έπιπλο στο σαλόνι ή με τι άλλο θα μπορούσε να το συνδυάσει, κάνοντας ταυτόχρονα τις αγορές του. Πλατφόρμα με τεχνολογία VitrinaBox έχουν ήδη αναπτύξει από τον κλάδο του λιανεμπορίου οι αλυσίδες IKEA, Intersport και Sketchers.

Οι αγορές μέσω Διαδικτύου στηρίζουν τον κλάδο των logistics

Ανθεκτικότητα στις συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού στην οικονομία αναμένεται να καταγράψει ο κλάδος των logistics, συγκριτικά με άλλους τομείς και φυσικά σε σχέση με άλλες κατηγορίες ακινήτων.

Η σημαντική άνοδος του ηλεκτρονικού εμπορίου τις τελευταίες εβδομάδες «ήρθε για να μείνει» και ως εκ τούτου θα συνεχιστεί η άνοδος της ζήτησης για σύγχρονους χώρους logistics.Μάλιστα, όπως αναφέρει στην «Κ» η Δίκα Αγαπητίδου, γενική διευθύντρια της εταιρείας Αθηναϊκή Οικονομική - JLL, «το 2019 επενδύθηκαν συνολικά 62 εκατ. ευρώ για την απόκτηση σύγχρονων ακινήτων logistics, ποσό που αντιστοιχεί σε μερίδιο 6,8% της συνολικής επενδυτικής δραστηριότητας, το οποίο είναι διπλάσιο σε σχέση με εκείνο του 2018, που είχε διαμορφωθεί σε 3,3%».

Αυξημένη ζήτηση για εγκαταστάσεις κοντά στο κέντρο της Αθήνας για την κάλυψη αναγκών ηλεκτρονικών καταστημάτων.

Παράλληλα, σύμφωνα με την κ. Αγαπητίδου, «παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον και για city logistics, δηλαδή για αποθηκευτικές εγκαταστάσεις και σε περιοχές που βρίσκονται πλησιέστερα προς το κέντρο (π.χ. Ελαιώνας, Μενίδι, Κρυονέρι, Μαρκόπουλο), κυρίως για την κάλυψη αναγκών των ηλεκτρονικών καταστημάτων, ταχυμεταφορών και επιχειρήσεων που εξυπηρετούν ξενοδοχεία στην Αθήνα».

Πάντως, το Θριάσιο αποτελεί σταθερά την πρώτη επιλογή των χρηστών, καταλαμβάνοντας μερίδιο 68% της συνολικής επιφάνειας που μισθώθηκε το 2019. Συνολικά, σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας παροχής υπηρεσιών ακινήτων, το 2019 μισθώθηκαν 245.000 τετραγωνικά μέτρα και το 2018, 241.000 τ.μ. Το δε συνολικό απόθεμα χώρων logistics υπολογίζεται ότι ξεπερνάει τα 2,1 εκατ. τ.μ., αλλά με ελάχιστες νέες κατασκευές κατά τη διάρκεια της κρίσης.Ωστόσο, την τελευταία διετία σημειώνεται ανάκαμψη και μάλιστα με έντονο ρυθμό, ιδίως στην ευρύτερη περιοχή του Θριασίου. Σύμφωνα με τον Χρήστο Κάκκαβα, εντεταλμένο σύμβουλο της Αθηναϊκής Οικονομικής - JLL, «υπολογίζουμε ότι κατά τη διάρκεια του 2020 θα προστεθούν περί τις 180.000 τ.μ. νέοι χώροι logistics στην Αττική, στο μέτρο ασφαλώς που η οικονομία επανέλθει στην κανονικότητα μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα».

Είναι χαρακτηριστικό ότι πλέον η διαθεσιμότητα σύγχρονων χώρων logistics δεν ξεπερνάει το 5%, ενώ το ύψος των ενοικίων κυμαίνεται μεταξύ 3,8 και 4,2 ευρώ / τ.μ. σε μηνιαία βάση. Η δε ζήτηση, η οποία παραμένει σταθερά υψηλότερη της προσφοράς τα τελευταία χρόνια, είναι εντονότερη για χώρους που ξεπερνούν τις 8.000 τ.μ.

ΝΙΚΟΣ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Η πανδημία δεν ανακόπτει το σχέδιο μετάβασης στην πράσινη ενέργεια

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Το κατά πόσον οι επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού θα επηρεάσουν την ευρωπαϊκή πράσινη ατζέντα είναι ένα θέμα που κυριαρχεί στον δημόσιο διάλογο στο εσωτερικό της Ε.Ε. και των κρατών-μελών αυτή την περίοδο, λόγω των πιέσεων που ασκεί η ύφεση της οικονομικής δραστηριότητας. Γύρω από το μέλλον του περίφημου Green Deal την επόμενη ημέρα της πανδημίας φαίνεται να διαμορφώνονται αυτήν τη στιγμή δύο αντίθετοι πόλοι. Στον έναν βρίσκονται οι υπέρμαχοι και ανησυχούντες για το ενδεχόμενο επιβράδυνσης του όλου σχεδιασμού για το κλίμα ή και αναθεώρησης των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης που έχουν τεθεί, καθώς οι εθνικές κυβερνήσεις των κρατών-μελών διοχετεύουν σημαντικούς πόρους για την αντιμετώπιση της πανδημίας και την ανάσχεση της επερχόμενης οικονομικής ύφεσης, και στον άλλον, επικριτές και βιομηχανικοί κλάδοι που επιβαρύνονται σοβαρά από τις υποχρεώσεις για τη μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος και μετά το ισχυρό πλήγμα από την κρίση του COVID-19 θα είναι δύσκολο να ανταποκριθούν, όπως και οι κυβερνήσεις που τους υποστηρίζουν. Είναι χαρακτηριστικές, για παράδειγμα, η δήλωση του πρωθυπουργού της Τσεχίας Αντρέι Μπάμπις για εγκατάλειψη του Green Deal στα μέσα Μαρτίου και η πρόταση της Πολωνίας για κατάργηση του Χρηματιστηρίου Ρύπων ή, τουλάχιστον, εξαίρεσής της από αυτό, προκειμένου να κατευθυνθούν τα σχετικά κονδύλια στη μάχη κατά του κορωνοϊού, αλλά και το αίτημα στις αρχές Απριλίου της Διεθνούς Ενωσης Εναέριας Κυκλοφορίας (IATA) από τον Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας για επανακαθορισμό των ορίων εκπομπών ρύπων, ώστε να καταφέρουν να επιβιώσουν από την κρίση.

«Δεν θα πάμε πίσω στον σχεδιασμό της απολιγνιτοποίησης», τονίζει στην «Κ» ο υφυπουργός Ενέργειας.

Στο αντίπαλο στρατόπεδο ενώνουν τις φωνές τους, υπουργοί, ευρωβουλευτές, μη κυβερνητικές οργανώσεις, επικεφαλής επιχειρήσεων παρεμβαίνοντας για ανάκαμψη της οικονομίας μετά την κρίση, με επενδύσεις που να συμβαδίζουν με τις δεσμεύσεις για το περιβάλλον. Σε κεντρικό επίπεδο δεν έχει εκφραστεί μέχρι στιγμής κάποια ανησυχία για το μέλλον του Green Deal ή πρόθεση για χαλάρωση των μέτρων για το κλίμα. Αντιθέτως, προτεραιότητα παραμένει η αταλάντευτη υλοποίηση του σχεδιασμού για μηδενικούς ρύπους το 2050, με τις πράσινες επενδύσεις να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για την επανεκκίνηση της οικονομίας την επομένη της πανδημίας. Ζητούμενο είναι, ωστόσο, το κατά πόσον πράγματι θα καταφέρει να κινητοποιήσει κεφάλαια ενός τρισ. ευρώ σε μια δεκαετία που απαιτούνται για τη μετάβαση της Ευρώπης σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, καθώς περιορίζεται ασφυκτικά ο δημοσιονομικός χώρος των κρατών-μελών για χρηματοδότηση επενδύσεων ενώ αυξάνεται και το χρέος των εταιρειών. Η κατακόρυφη πτώση των τιμών δικαιωμάτων εκπομπών ρύπων, εξάλλου, όπως και του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, επηρεάζει αρνητικά τον πράσινο σχεδιασμό της Ευρώπης.

Η Ελλάδα έχει αξιολογήσει τις επιπτώσεις της πανδημίας στον εθνικό σχεδιασμό ενσωμάτωσης του ευρωπαϊκού Green Deal, που κινείται με βασικούς άξονες την απολιγνιτοποίηση και τη διεύρυνση του μεριδίου των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή στο 35% το 2030. Εκτίμηση της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι ότι η κρίση δεν θα επηρεάσει τον μακροχρόνιο σχεδιασμό για την ενέργεια. «Η κρίση επικεντρώνεται στο β΄ τρίμηνο και όλη η Ευρώπη συντονίζεται στην ανάκαμψη που θα υπάρξει μετά με πρωταγωνιστή τις πράσινες επενδύσεις», τονίζει στην «Κ» ο υφυπουργός Ενέργειας, Γεράσιμος Θωμάς. «Δεν θα πάμε πίσω στον σχεδιασμό της απολιγνιτοποίησης, αντιθέτως θα επιταχύνουμε και όλες οι πρωτοβουλίες μας μέχρι σήμερα για τη στήριξη της αγοράς ενέργειας γίνονται ακριβώς για να μπορέσει να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στην επανεκκίνηση της οικονομίας», επισημαίνει. Μετά το Πάσχα και αφού ολοκληρωθεί η αναθεώρηση του ΕΣΠΑ, τον Απρίλιο, το υπουργείο θα προχωρήσει σε συγκεκριμένα μέτρα ενίσχυσης της οικοδομικής δραστηριότητας μέσω του «Εξοικονομώ κατ' οίκον». «Θα επιταχύνουμε τέτοιες δράσεις που είναι εποχικές και μπορούν να υποκαταστήσουν ένα μέρος της απώλειας από τον τουρισμό», αναφέρει ο κ. Θωμάς.

Το σχέδιο του ΑΔΜΗΕ

Στην ίδια γραμμή της αταλάντευτης υλοποίησης του σχεδιασμού για τη μετάβαση στις ΑΠΕ κινείται και ο προγραμματισμός του ΑΔΜΗΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις παραδοχές του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) ως προς τη διείσδυση των ΑΠΕ και την απολιγνιτοποίηση. Με συνολικές επενδύσεις 4,3 δισ. έως το 2030, ο ΑΔΜΗΕ θα διασυνδέσει όλα τα νησιά με το ηπειρωτικό σύστημα της χώρας δίνοντας τη δυνατότητα διείσδυσης συνολικής ισχύος 2.442 MW στο νησιωτικό σύμπλεγμα της χώρας, που αντιστοιχεί σε επενδύσεις της τάξης των 2,6 δισ. Σε ό,τι αφορά τη μεγαλύτερη εισαγωγή των ΑΠΕ στο σύστημα, ήδη υπάρχουν εγκατεστημένα 6,5 GW. Μαζί με τα 3-3,5 GW υδροηλεκτρικά, το σύνολο των ΑΠΕ ανέρχεται σε περίπου 10 GW. Ο στόχος με βάση το ΕΣΕΚ είναι 19 GW το 2030. «Ο ρόλος του ΑΔΜΗΕ στην εφαρμογή της πράσινης ενεργειακής πολιτικής στην Ελλάδα, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό New Green Deal στην Ευρώπη, είναι καθοριστικός» δηλώνει στην «Κ» ο αντιπρόεδρος του ΑΔΜΗΕ, Ιωάννης Μάργαρης.

Διασυνδεδεμένο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας του ΑΔΜΗΕ έως το 2030

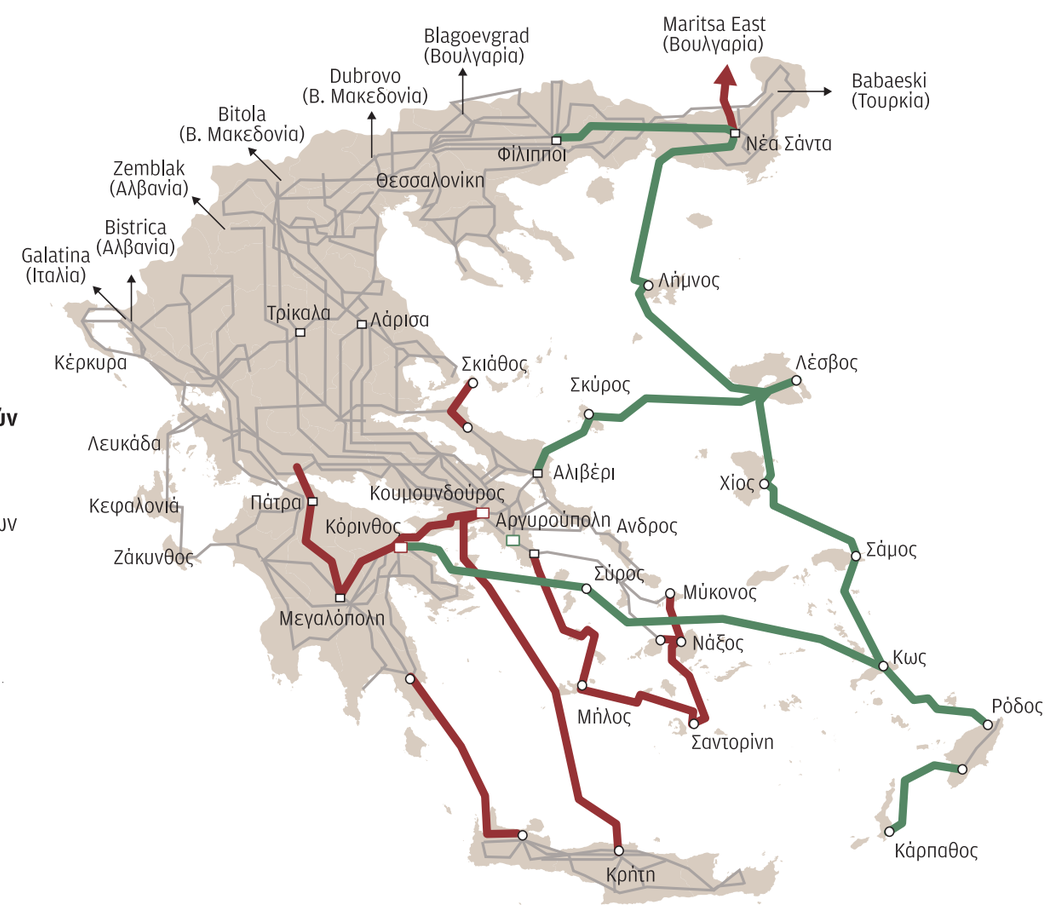

ΠΗΓΗ: Fraport

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εργα 100 εκατ. για τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό του Δημοσίου

Πρώτος στόχος, να αποκτήσουν 150.000 υπάλληλοι «ηλεκτρονική» υπογραφή

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Εντός των επόμενων ημερών θα ξεκινήσει το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σε συνεργασία με τα άλλα υπουργεία τη διανομή των 150.000 ψηφιακών υπογραφών στο πλαίσιο του έργου Σύστημα Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφου (ΣΗΔΕ). Το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης επιδιώκει να διανείμει όλες τις προαναφερόμενες ψηφιακές υπογραφές και μάλιστα με ηλεκτρονική διαδικασία. Η αρχή, όπως αναφέρουν στελέχη του υπουργείου, θα γίνει από τα κρίσιμα υπουργεία όπως είναι το Οικονομικών, το Δικαιοσύνης, το Ανάπτυξης κ.ο.κ.

Στόχος είναι μέσα σε τέσσερις εβδομάδες, οι πρώτοι 150.000 δημόσιοι υπάλληλοι να αποκτήσουν δικαίωμα ηλεκτρονικής υπογραφής, αρχής γενομένης από τους προϊσταμένους των υπηρεσιών των φορέων που θα επιλεγούν και στη συνέχεια η διαδικασία θα συνεχιστεί μέχρι να εφοδιαστεί κάθε διοικητικός υπάλληλος με μια ψηφιακή υπογραφή.

Το ΣΗΔΕ είναι το πρώτο έργο πληροφορικής που υλοποιεί η κυβέρνηση της Ν.Δ., η σύμβαση του οποίου είχε υπογραφεί λίγο πριν από τις εκλογές του Ιουλίου 2019. Η κυβέρνηση και το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης θέλουν να δείξουν με την προώθηση του συγκεκριμένου έργου ότι το ελληνικό κράτος έχει συνέχεια. Μάλιστα έρχεται και νέα επέκταση του έργου ύψους 4 εκατ. ευρώ.

Στα 40 εκατ. ευρώ εκτιμάται ότι θα ανέλθει το έργο των Ψηφιακών Χαρτών.

Παράλληλα, προωθείται σειρά άλλων έργων, ύψους άνω των 100 εκατ. ευρώ, που θα καταστήσουν πιο αποτελεσματική τη δημόσια διοίκηση. Μεταξύ αυτών, το έργο της ολοκληρωμένης διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού (HRMS), το σύστημα διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP), η πύλη της κωδικοποίησης της νομοθεσίας, το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα αδειοδότησης και ελέγχων (ΟΠΣ ΑΔΕ) κ.ά.

Το πιο ώριμο μεγάλο έργο για προκήρυξη είναι το σύστημα διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού το οποίο ήδη έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση στο ΕΣΗΔΗΣ. Το έργο ύψους 11,6 εκατ. ευρώ απευθύνεται στις περίπου 9.000 Διευθύνσεις διοικητικών υπηρεσιών των περίπου 3.500 φορέων του δημοσίου τομέα, που απασχολούσαν (στο τέλος του 2018) πάνω από 750.000 υπαλλήλους. Η διαβούλευση της προκήρυξης του έργου θα διαρκέσει 15 ημέρες. Επίσης, πολύ κοντά στην προκήρυξη είναι το έργο του ERP που θα καλύψει τις λογιστικές ανάγκες περίπου 1.700 φορέων. Το έργο αρχικά (2018) είχε προϋπολογιστεί σε 20 εκατ. ευρώ.

Το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης επιδιώκει να διανείμει όλες τις προαναφερόμενες ψηφιακές υπογραφές και μάλιστα με ηλεκτρονική διαδικασία. Η αρχή, όπως αναφέρουν στελέχη του υπουργείου, θα γίνει από τα κρίσιμα υπουργεία, όπως είναι το Οικονομικών, το Δικαιοσύνης, το Ανάπτυξης κ.ο.κ.

Επίσης, ένα σημαντικό έργο που προωθείται και αναμένεται να προκηρυχθεί μέσα στις επόμενες εβδομάδες είναι η πύλη της κωδικοποίησης της νομοπαρασκευής. Το έργο με τίτλο «Εθνική Πύλη για την κωδικοποίηση και αναμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας», δεν είναι τίποτε άλλο από την αυτοματοποίηση του γνωστού «Ραπτάρχη». Πρόκειται για ένα έργο με ιστορική διαδρομή τουλάχιστον 30 ετών, αφού είχε πρωτοσχεδιαστεί προ του 1990 και στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κλεισθένης».

Πολύ μεγαλύτερου ύψους, που εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 40 εκατ. ευρώ, είναι το έργο των Ψηφιακών Χαρτών. Το έργο ήδη έχει ανατεθεί στο Τεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΤΕΕ) με βάση κοινή απόφαση που υπέγραψαν πριν από λίγες ημέρες οι συναρμόδιοι υπουργοί Ανάπτυξης Αδ. Γεωργιάδης, Εθνικής Αμυνας Ν. Παναγιωτόπουλος, Επικρατείας Κυρ. Πιερρακάκης και ο υφυπουργός Περιβάλλοντος Δ. Οικονόμου.

Σημειώνεται ότι όλα τα προαναφερόμενα έργα, χαρακτηρίζονται «έργα σημαίες» και παρακολουθούνται από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας. Πέραν των ανωτέρω, ο γενικός γραμματέας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών Λεωνίδας Χριστόπουλος έχει εντάξει σε επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ εννέα έργα προϋπολογισμού 40 εκατ. ευρώ, ενώ έχει προεγκρίνει άλλα 49 έργα συνολικού προϋπολογισμού άνω των 28 εκατ. ευρώ.

Στο υπουργείο γνωρίζουν καλά ότι οι διαθέσιμες δεσμεύσεις στο ΕΣΠΑ έχουν πλέον υπερκαλυφθεί και πλέον εξετάζεται πολλά έργα να περάσουν στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και εφόσον υπάρξουν αδιάθετα κονδύλια να ενταχθούν στη συνέχεια.

Από τον μαζικό τουρισμό στα βιωματικά ταξίδια

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Οι εξατομικευμένες εμπειρίες και τα βιωματικά ταξίδια θα αποκτήσουν μια ακόμη μεγαλύτερη σημασία στη νέα εποχή που ανατέλλει για τον τουρισμό, μετά το σοκ της πανδημίας. Τα τελευταία χρόνια, η ταξιδιωτική βιομηχανία σημείωσε μια μεγάλη στροφή προς τα βιωματικά ταξίδια (experiential travel), διότι οι καταναλωτές επιλέγουν να αγοράσουν εμπειρίες αντί πραγμάτων. Αναζητούν πιο συναρπαστικές, αυθεντικές και μοναδικές ταξιδιωτικές εμπειρίες, επιδιώκουν να απορροφήσουν την κουλτούρα ενός προορισμού και, το κυριότερο, να μπορούν να κάνουν κράτηση διαδικτυακά όποτε και όπου το επιλέξουν. Αυτό εξηγεί, μιλώντας στην «Κ», ο Μιχάλης Μαυρόπουλος, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της Experiencesnet, εταιρείας η οποία εξειδικεύεται στον χώρο των ταξιδιωτικών εμπειριών. Επί σειράν ετών περιφερειακός διευθυντής Ανατολικής Μεσογείου της TUI Destination Experiences, θεωρεί πως τώρα «είναι μια σπάνια ευκαιρία να επικεντρωθούμε στο προϊόν μας, να το κάνουμε καλύτερο, πλουσιότερο, ασφαλέστερο και πιο σύγχρονο». «Επίσης, να σκεφτούμε τη μεγάλη εικόνα και τη συμμετοχή μας στον μετασχηματισμό της χώρας μας από έναν από τους ελκυστικότερους, όμως παραδοσιακούς, Sun & Beach προορισμούς, σε ένα συναρπαστικό ανερχόμενο στην πρωτοκαθεδρία της διεθνούς σκηνής πολυθεματικό τουριστικό προορισμό 365 ημερών».

Σύμφωνα με έρευνα του Skift που επικαλείται ο Μ. Μαυρόπουλος, 67% των εύπορων ταξιδιωτών στις ΗΠΑ δίνουν προτεραιότητα στις εμπειρίες όταν ταξιδεύουν, ενώ παρόμοια έρευνα του Phocuswright διαπίστωσε ότι οι ίδιοι επισκέπτες ξοδεύουν το 26% του ταξιδιωτικού τους προϋπολογισμού σε εμπειρίες, προτιμώντας να εξερευνούν μόνοι τους ή σε μικρότερες ομάδες, μέσα από εξατομικευμένες δραστηριότητες. Θα αλλάξει αυτή η τάση στροφής στα βιωματικά ταξίδια μετά την κρίση; Πιθανότατα θα επιταχυνθεί, αν πιστέψει κανείς πως οι άνθρωποι θα επιχειρήσουν να συνεχίσουν να τηρούν το social distancing. «Δεν νομίζω ότι αυτή η τάση θα αλλάξει, αντίθετα οι καταναλωτές θα είναι πιο πρόθυμοι να ταξιδέψουν και να εξερευνήσουν, τα ταξίδια θα ανακάμψουν γρήγορα, αλλά με διαφορετικές μορφές και τρόπους, και θα περάσουν από διαφορετικά στάδια μέχρι να φτάσουμε στην κανονικότητα», εκτιμά ο κ. Μαυρόπουλος που είναι και ένα από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ).

Πώς λοιπόν μπορεί ο ελληνικός τουρισμός να αγκαλιάσει αυτήν την αλλαγή; Ο κ. Μαυρόπουλος πιστεύει ότι η τεχνολογία είναι ο βασικός παράγων που θα επιτρέψει τη διάθεση ταξιδιωτικών εμπειριών μέσω του Διαδικτύου στους καταναλωτές σε όλο τον κόσμο. «Ωστόσο», λέει, «πέρα από την τεχνολογία, αυτό που πραγματικά θα μας διαφοροποιήσει είναι η δυνατότητα δημιουργίας μοναδικών εμπειριών, μακριά από τα συνηθισμένα προϊόντα που προσφέρουμε εδώ και χρόνια ως μέρος του μοντέλου Sun & Beach». Είναι δηλαδή η κρίση για αυτόν και μια ευκαιρία να αναδείξουμε τη δημιουργικότητά μας, την καινοτόμο σκέψη, την κουλτούρα μας, και να τα συνδυάσουμε σε συναρπαστικές ταξιδιωτικές εμπειρίες.

Οσον αφορά το πότε θα πάρει μπροστά και πάλι το ταξίδι στην Ελλάδα, εκτιμά πως υπό προϋποθέσεις αυτό μπορεί να συμβεί τον Σεπτέμβριο και το πρώτο κομμάτι της αγοράς που θα κινηθεί δυναμικά θα είναι αυτό του υψηλότερου εισοδηματικού επιπέδου, που θέλει και μπορεί να χρηματοδοτήσει διαμονή σε πιο ακριβά και κυρίως απομονωμένα καταλύματα.

ΑΠΕ

Ολοένα και περισσότεροι τουρίστες αναζητούν πιο συναρπαστικές, αυθεντικές και μοναδικές ταξιδιωτικές εμπειρίες.

Με «ίωση» και ο φετινός προϋπολογισμός, αλλά και του 2021

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Εφιαλτική για τα δημόσια έσοδα, κυρίως τα φορολογικά, θα είναι όχι μόνο η φετινή αλλά και η επόμενη χρονιά. Η αναστολή εκατομμυρίων συμβάσεων εργασίας, οι απολύσεις, το κλείσιμο επιχειρήσεων και καταστημάτων, το υποχρεωτικό «κούρεμα» των ενοικίων και οι ζημίες ή τα μειωμένα κέρδη που θα εμφανίσουν εκατοντάδες χιλιάδες αυτοαπασχολούμενοι αναμένεται να συρρικνώσουν κατά πολλά δισεκατομμύρια ευρώ τη φορολογητέα ύλη που θα παραχθεί φέτος και θα φορολογηθεί του χρόνου.

Λόγω αναστολής συμβάσεων, απολύσεων, μείωσης κερδών, «κουρέματος» ενοικίων.

Για πρώτη φορά ύστερα από πολλά χρόνια, τα φορολογητέα εισοδήματα των φυσικών προσώπων αναμένεται να υποχωρήσουν κάτω ακόμη και από τα 70 δισ. ευρώ (εκτιμώνται από 65 έως 70 δισ. ευρώ), όταν πριν ξεκινήσει η περιπέτεια των μνημονίων έφταναν ακόμη και στα 105 δισ. ευρώ.

Φέτος, τα δηλωθέντα εισοδήματα (τα οποία αποκτήθηκαν το 2019 και θα αποτυπωθούν στις φετινές φορολογικές δηλώσεις) αναμένεται να ανέλθουν κοντά στα 74-75 δισ. ευρώ. Μεγάλη υποχώρηση αναμένεται και στα δηλωθέντα κέρδη των επιχειρήσεων, τα οποία κυμαίνονται περίπου στα 13-14 δισ. ευρώ σε ετήσια βάση (στις φετινές φορολογικές δηλώσεις είναι πιθανό να ξεπεράσουν και τα 14 δισ. ευρώ, καθώς το 2019 ήταν μια χρονιά ανάπτυξης). Η είσπραξη άνω των 50 δισ. ευρώ από φόρους μέσα στην επόμενη χρονιά θεωρείται ήδη ουτοπικός στόχος, γεγονός που αυτομάτως σημαίνει ότι μένει στο «αέρα» και οποιαδήποτε συζήτηση για δημοσιονομικούς στόχους και πρωτογενή αποτελέσματα του κρατικού προϋπολογισμού.

Η μόνη πηγή φορολογητέων εισοδημάτων που –προς το παρόν– δεν έχει πληγεί από τα περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού είναι οι συντάξεις και οι μισθοί των εργαζομένων στον στενό και ευρύτερο δημόσιο τομέα. Από αυτές τις δύο πηγές, πηγάζουν και περίπου τα μισά δηλωθέντα εισοδήματα, δηλαδή κοντά στα 35-40 δισ. ευρώ. Ολες οι υπόλοιπες πηγές έχουν ήδη «χτυπηθεί», και το μόνο που μένει να φανεί είναι το πόσο ισχυρό θα είναι το πλήγμα.

Πιο αναλυτικά, στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες η μείωση της φορολογητέας ύλης θα προκύψει για δύο λόγους. Πρώτον, από τις απολύσεις ή τις μη ανανεώσεις συμβάσεων για εκατοντάδες χιλιάδες εποχικά εργαζομένους, κυρίως στον τομέα του τουρισμού. Οι πρώτες δεκάδες χιλιάδες απολύσεις ήδη καταγράφηκαν τον Μάρτιο, ενώ η μεγάλη αγωνία είναι το τι θα γίνει κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών.

Αναστολή συμβάσεων

Σχεδόν για το σύνολο των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα υιοθετήθηκαν (ή υιοθετούνται) λύσεις όπως είναι η αναστολή των συμβάσεων εργασίας. Προς το παρόν, αυτό έχει γίνει για 45 ημέρες, αλλά είναι πολύ πιθανό να υπάρξει παράταση και για τον Μάιο. Αναστολή για 75-90 ημέρες σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι θα χάσουν έως και τρεις μισθούς ή κοντά στο ένα τέταρτο του ετήσιου εισοδήματός τους.

Τα ετήσια εισοδήματα από ενοίκια ανέρχονται στα 6 δισ. ευρώ και θα περιοριστούν κατά πολύ, καθώς το «κούρεμα» του 40% πήρε πολύ μεγάλη έκταση.

Ηδη, εκτός από τους μισθούς για τη διάρκεια της αναστολής, έχει θιγεί και το δώρο Πάσχα (ολόκληρο καταβάλλεται μόνο αν η σύμβαση είναι σε ισχύ από Ιανουάριο μέχρι και Απρίλιο), ενώ αν υπάρξει παράταση αναστολής και τον Μάιο, θα επηρεαστεί εν μέρει και το δώρο Χριστουγέννων.

Φυσικά, ο εργαζόμενος σε αναστολή παίρνει ως «αντάλλαγμα» και την ενίσχυση των 800 ευρώ (που μπορεί να επαναληφθεί αν παραταθούν τα μέτρα για τον Μάιο), αλλά και το χαμένο τμήμα του δώρου Πάσχα από το κράτος. Αυτό όμως δεν αποτρέπει τη μείωση του φορολογητέου εισοδήματος, καθώς το επίδομα των 800 ευρώ είναι αφορολόγητο.

Το ετήσιο δηλωθέν εισόδημα των μισθωτών στον ιδιωτικό τομέα ανέρχεται περίπου στα 20 δισ. ευρώ, οπότε οι απώλειες για το 2020 εκτιμάται ότι θα κινηθούν από τα 2,5 έως τα 5 δισ. ευρώ, ανάλογα με τη διάρκεια των αναστολών αλλά και την έκταση των απολύσεων.

Τα ετήσια εισοδήματα από ενοίκια ανέρχονται περίπου στα 6 δισ. ευρώ. Το «κούρεμα» του 40% πήρε πολύ μεγάλη έκταση από τη στιγμή που συμπεριελήφθησαν όλοι οι εργαζόμενοι σε αναστολή, οι ελεύθεροι επαγγελματίες αλλά και τα ενοίκια φοιτητών που σπουδάζουν μακριά από τον τόπο κατοικίας τους.

Η απώλεια εισοδημάτων εκτιμάται σε τουλάχιστον 400 εκατ. ευρώ, ενώ είναι ένα ερώτημα το τι θα γίνει κατά τη διάρκεια του υπόλοιπου έτους (δηλαδή το αν θα υπάρξει λογική «δεν πληρώνω», που με τη σειρά της θα οδηγήσει και σε αύξηση των εξώσεων ή των αγωγών).

Τα δηλωθέντα κέρδη των αυτοαπασχολουμένων και των ελεύθερων επαγγελματιών είχαν ούτως ή άλλως καταρρεύσει τα τελευταία χρόνια εξαιτίας της σύνδεσης του εισοδήματος με τις ασφαλιστικές εισφορές.

Συνολικά, κινούνταν στα 3-4 δισ. ευρώ, οπότε δεν αναμένεται να καταγραφεί περαιτέρω μείωση. Κάτι αντίστοιχο ισχύει και για τα κέρδη από μερίσματα, τα οποία είχαν υποχωρήσει αισθητά λόγω της φορολόγησης με συντελεστή 15%, ο οποίος τώρα έχει μειωθεί στο 5%.

Το μεγάλο ερώτημα για τα φορολογικά έσοδα έχει να κάνει με το τι θα δηλώσουν οι επιχειρήσεις. Αναμένεται μεγάλη μείωση σε σχέση με τα 14 δισ. ευρώ που υπολογίζεται να φανούν φέτος, αλλά το τι θα συμβεί σε επίπεδο φορολογικών εσόδων θα εξαρτηθεί και από το αν θα «κρατηθούν» τα οικονομικά μεγέθη επιχειρήσεων που δεν πλήττονται τόσο από την κρίση.

Επιστροφές

Το 2021 θα εκτοξευθεί ο αριθμός των φορολογουμένων που θα περιμένουν επιστροφή φόρου, καθώς μέσα στο 2020 θα έχει παρακρατηθεί πολύ περισσότερος φόρος από αυτόν που αναλογεί. Ενα και μόνο παράδειγμα αποδεικνύει την έκταση που θα λάβει το φαινόμενο, δεδομένου ότι αυτό το παράδειγμα αφορά ουσιαστικά έως και 1,7 εκατ. μισθωτούς αλλά και εκατοντάδες χιλιάδες επαγγελματίες, τα εισοδήματα των οποίων υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου: Εργαζόμενος με μηνιαίο φορολογητέο εισόδημα 1.470 ευρώ (είναι 1.750 ευρώ μεικτά ή 1.300 ευρώ καθαρά) μπαίνει σε καθεστώς αναστολής για 90 ημέρες μέσα στο 2020. Αυτό σημαίνει ότι χάνει από το εισόδημά του 3.900 ευρώ και εισπράττει ως αντάλλαγμα 1.600 ευρώ (δύο 800άρια), τα οποία όμως είναι αφορολόγητα. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2020, θα του έχει γίνει παρακράτηση φόρου 1.530 ευρώ. Εξαιτίας όμως της μείωσης του ετήσιου δηλωθέντος εισοδήματος (από τις 17.693 στις 13.266 ευρώ), ο φόρος που θα αναλογεί θα είναι 890 ευρώ. Η διαφορά των 640 ευρώ θα πρέπει να επιστραφεί στον φορολογούμενο.

Η αγένεια είναι άκρως μεταδοτική

Μπορεί να επηρεάσει την παραγωγικότητα και την ποιότητα της εργασίας

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Αγενείς άνθρωποι υπάρχουν παντού· πρόκειται για μια μάλλον παλιά πληροφορία. Οι περισσότεροι δε, μαθαίνουμε να τους ανεχόμαστε, να τους αγνοούμε ή απλά να ζούμε μαζί τους υποφέροντας. Η αγένεια θεωρείται μεν ενοχλητική και κατακριτέα, αλλά δεν εκλαμβάνεται ως σοβαρό πρόβλημα – οι αντιδράσεις ποικίλλουν από το «και τι πειράζει» μέχρι το «και τι έγινε» και συνοδεύονται με ένα πτοπαθές ανασήκωμα των ώμων. Οι ειδικοί, ωστόσο, υποστηρίζουν ότι η έκθεση σε αγενείς συμπεριφορές μπορεί να τροποποιήσει τις γνωστικές λειτουργίες ενός ατόμου, να διαταράξει την πνευματική και ψυχική του υγεία. Μελέτες, επίσης, αποδεικνύουν ότι η αγένεια, ειδικά στον εργασιακό χώρο, μπορεί να επηρεάσει την παραγωγικότητα και την ποιότητα της εργασίας.

Ως αγένεια συνήθως ορίζεται η συμπεριφορά που παραβιάζει τους γενικώς αποδεκτούς κανόνες αρμόζουσας συμπεριφοράς και μπορεί να εκδηλωθεί από ανθρώπους ανεξαρτήτως καταγωγής ή μορφωτικού επιπέδου. «Συνήθως πρόκειται για άτομα ανασφαλή, παρορμητικά και δίχως ενσυναίσθηση, με αισθήματα ανεπάρκειας· ανώριμες προσωπικότητες, δίχως όρια», διευκρινίζει η παιδοψυχίατρος Βασιλική Θεμελή και προσθέτει: «Ιδιαίτερα αγενείς είναι οι ναρκισσιστικές προσωπικότητες. Πιθανώς να πρόκειται για άτομα που μεγαλώνουν σε ναρκισσιστικά περιβάλλοντα όπου υπάρχει έλλειψη υγιούς επικοινωνίας, οι γονείς τους μπορεί να είναι και οι ίδιοι επικριτικοί και αγενείς και, αντί να χρησιμοποιούν ευγενική και σωστή γλώσσα, παρερμηνεύουν τις νόρμες της καλής κοινωνικής συμπεριφοράς και άρα περιφρονούν τους άλλους, ενώ ταυτόχρονα αποτυγχάνουν να αναγνωρίσουν συναισθήματα και έχουν έλλειψη ευγένειας».

Σύμφωνα με μελέτες των τελευταίων ετών, η αγένεια, όχι μόνο προκαλεί δυσάρεστα συναισθήματα σε όσους την υφίστανται, αλλά μπορεί να έχει μόνιμες επιβλαβείς συνέπειες τόσο στα θύματα όσο και στους παρατηρητές. Στο πλαίσιο έρευνας στο πανεπιστήμιο της Φλόριντα των ΗΠΑ διαπιστώθηκε πως, όταν ένας φοιτητής δεχόταν αγενή συμπεριφορά στο πλαίσιο μιας συνάντησης διαπραγμάτευσης, φερόταν ο ίδιος αγενώς στη συνάντησή του με τον επόμενο συνάδελφό του. Κοινώς, η αγένεια είναι κολλητική!

SHUTTERSTOCK

Μεγάλες εταιρείες του εξωτερικού έχουν ξεκινήσει να συνυπολογίζουν την ευγένεια στα προσόντα που απαιτούνται για την πρόσληψη νέων υπαλλήλων.

Οι ερευνητές κατέληξαν επίσης ότι, αφότου ένας άνθρωπος έχει πέσει θύμα αγενούς συμπεριφοράς, τείνει να ερμηνεύει πιο συχνά ως αγενείς τις συμπεριφορές των άλλων απέναντί του. «Η συνεχής εμπλοκή με αγενή άτομα μπορεί να κάνει κακό στον τρόπο σκέψης ενός ατόμου, στην πνευματική και ψυχική του υγεία. Η τοξικότητα των αγενών προκαλεί μεγάλη σύγχυση σε έναν ισορροπημένο άνθρωπο, γιατί τον φέρνει σε επαφή με αρνητικά συναισθήματα θυμού και οργής, τα οποία έχει κατορθώσει ως ώριμο άτομο να ελέγχει», τονίζει η παιδοψυχίατρος Βασιλική Θέμελη.

Ιδιαίτερα ανησυχητικές είναι οι διαπιστώσεις των ειδικών και σε ό,τι αφορά τις επιπτώσεις της αγένειας στο εργασιακό περιβάλλον. Σε σχετικές έρευνες, το 98% των εργαζομένων στις ΗΠΑ δήλωσε ότι έχει υποστεί αγενή συμπεριφορά στο γραφείο, εκ των οποίων το 50% τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα. Σε δημοσκόπηση του Harvard Business Review, στην οποία ρωτήθηκαν 800 μάνατζερ και υπάλληλοι σε 17 εταιρείες, το 48% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι μείωσε την εργασιακή του προσπάθεια και τον χρόνο που περνούσε στην εργασία του, το 38% είδε την ποιότητα της δουλειάς του να χειροτερεύει και το 60% είδε ότι περιορίστηκε η αποδοτικότητά του αφότου δέχτηκε προσβλητική συμπεριφορά. Επίσης, το 80% των θυμάτων έχασε εργασιακό χρόνο ανησυχώντας για το περιστατικό, το 63% προσπαθώντας να αποφύγει τον θύτη, ενώ το 12% αναγκάστηκε να αποχωρήσει από την εταιρεία. Εχει ακόμη καταγραφεί ως συχνό φαινόμενο πελάτες να απορρίπτουν επιχειρήσεις ή καταστήματα όταν έγιναν μάρτυρες αγενούς συμπεριφοράς μεταξύ των εργαζομένων – για παράδειγμα δεν θα ξαναεπισκεφθούν ένα εστιατόριο ή δεν θα προχωρήσουν σε αγορά προϊόντος από ένα κατάστημα όπου παρατήρησαν ανάλογη συμπεριφορά μεταξύ των υπαλλήλων.

Σοκαριστικά είναι τα στοιχεία σε ειδικά εργασιακά περιβάλλοντα όπως τα νοσοκομεία, όπου οι συνέπειες της αγένειας και των συναισθημάτων που προκαλεί στα θύματα μπορεί να είναι θανατηφόρες. Σκεφθείτε μια νοσηλεύτρια που μόλις έχει δεχθεί προσβλητικές παρατηρήσεις από τον προϊστάμενό της, βιώνει αυξημένο άγχος, θυμό, αποστροφή. Η μείωση της εργασιακής της απόδοσης στη διάρκεια μιας σοβαρής εγχείρησης θα μπορούσε να έχει ολέθρια αποτελέσματα για τον ασθενή. Τέλος, το κόστος της αγένειας για τις επιχειρήσεις γίνεται περισσότερο εμφανές μέσα από έρευνα που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Fortune, η οποία διεξήχθη στις 1.000 μεγαλύτερες αμερικανικές εταιρείες και διαπίστωσε ότι καταναλώνουν το 13% του εργασιακού χρόνου, δηλαδή επτά εβδομάδες ετησίως, για να διαχειριστούν τις συγκρούσεις και τα αποτελέσματα της αγενούς συμπεριφοράς. Το κόστος αυτό φυσικά πολλαπλασιάζεται όταν χρειαστεί να αναμειχθούν σύμβουλοι ή δικηγόροι.

Ηδη, μεγάλες εταιρείες του εξωτερικού έχουν ξεκινήσει να συνυπολογίζουν την ευγένεια στα προσόντα που απαιτούνται για την πρόσληψη νέων υπαλλήλων. Αυτό που απαιτείται, ωστόσο, είναι η γενικότερη αλλαγή της κουλτούρας ανοχής απέναντι στην αγένεια τόσο στον εργασιακό όσο και στον κοινωνικό χώρο.

Απλές συμβουλές για την ψηφιακή εκπαίδευση των παιδιών

Του **TIM MCKEOUGH**
THE NEW YORK TIMES

Οπως πολλά σπίτια αυτή την εποχή, έτσι και το δικό μου είναι ένα εταιρικό γραφείο στελεχωμένο από παιδιά. Ο εξάχρονος γιος μου μπαίνει στο Zoom για πρωινές συναντήσεις και ομαδικά τραγούδια και ο οκτάχρονος αδελφός του χρησιμοποιεί το Google Docs για να στείλει στη δασκάλα του παραλλαγές παραμυθιών. Αμφότεροι χρησιμοποιούν νεοαποκτηθέντες λογαριασμούς ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για να συγκρίνουν τα προγράμματά τους με τους συμμαθητές τους και να ανταλλάξουν emoji.

Οταν τα δημόσια σχολεία στη Νέα Υόρκη έκλεισαν, τρέξαμε με τη γυναίκα μου να συγκεντρώσουμε τα ψηφιακά εργαλεία και να κατεβάσουμε τις πολυάριθμες εφαρμογές που χρειάζονταν για την εξ αποστάσεως διδασκαλία. Αλλά, όπως και πολλοί άλλοι γονείς που ξαφνικά υποχρεώθηκαν να δουλεύουν από το σπίτι, ξοδέψαμε άλλο τόσο χρόνο να σκεφτόμαστε πώς θα οργανώσουμε τον χώρο μας, ώστε να μην καταλήξουμε να φαγωθούμε μεταξύ μας.

Ευτυχώς, η δασκάλα της τρίτης δημοτικού του 59ου σχολείου του κεντρικού Μανχάταν, Τζένιφερ Φιντς, μας έδωσε μερικές ιδέες. Μία ημέρα πριν ξεκινήσουν τα ψηφιακά μαθήματα, μας παρακίνησε να διαμορφώσουμε ειδικό χώρο για την ψηφιακή εκπαίδευση των παιδιών. Μπορεί, υπό φυσιολογικές συνθήκες, τα παιδιά να μπορούν να διαβάσουν σε ένα σκαμπό στη νησίδα της κουζίνας, αλλά κάτι τέτοιο δεν μπορεί να γίνει αν αυτός είναι ο βασικός χώρος μάθησης όλη μέρα, κάθε μέρα, επί εβδομάδες ή μήνες. Η προφανής –αλλά όχι η μόνη– λύση είναι να αποκτήσουν τα παιδιά ξεχωριστό γραφείο. Μια άλλη ιδέα είναι να εγκατασταθούν στη μια άκρη της τραπεζαρίας, με την προϋπόθεση ότι ο χώρος θα είναι ξεκάθαρα οριοθετημένος και αφιερωμένος στο παιδί. «Μπορείτε να τραβήξετε μια γραμμή με κολλητική ταινία» είπε η κ. Φιντς. «Ή να φτιάξετε ένα φράγμα από χαρτόνι».

Αν το παιδί σας έχει γραφείο, είναι πολύ πιθανά καλυμμένο με οτιδήποτε άλλο εκτός από τα εργαλεία που χρειάζονται για τη μάθηση. Η συμβουλή είναι «απαλλάξτε το γραφείο από οτιδήποτε άλλο, καθαρίστε το και κάντε μια καινούργια αρχή». Το γραφείο του παιδιού δεν είναι χώρος έκφρασης για τις σχεδιαστικές προτιμήσεις των γονέων – το σημαντικότερο είναι το γραφείο να διαμορφωθεί με τη συμμετοχή και των παιδιών, τα οποία έτσι θα το νιώθουν δικό τους και θα θέλουν να περνούν εκεί τον χρόνο τους. Ενας από τους τρόπους να γίνει αυτό είναι να τυπώσουν τα παιδιά εικόνες από το Instagram ή από όπου αλλού θέλουν και να δημιουργήσουν ωραία κολάζ. «Μπορούν να τα κοιτάζουν, να ονειρεύονται και να εμπνέονται» σημειώνει η σχεδιάστρια εσωτερικών χώρων Γκισλέν Βίνιας. Σίγουρα χρειάζεται επίσης αποθηκευτικός χώρος για το εκπαιδευτικό υλικό, οπότε δεν είναι κακή ιδέα να τοποθετήσετε ράφια κοντά στο παιδικό γραφείο. Από την άλλη πλευρά, σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί απλώς να παραδεχθεί κανείς ότι η εκπαίδευση από το σπίτι μπορεί να γίνει με τις ανέσεις του σπιτιού.

EPA

Κορίτσια κάνουν τα μαθήματά τους στο σπίτι τους στο Γκντανσκ της Πολωνίας.

Διαμορφώστε τον χώρο και φτιάξτε –με τη συμμετοχή τους– το γραφείο, για να το νιώθουν δικό τους και να θέλουν να περνούν εκεί τον χρόνο τους.

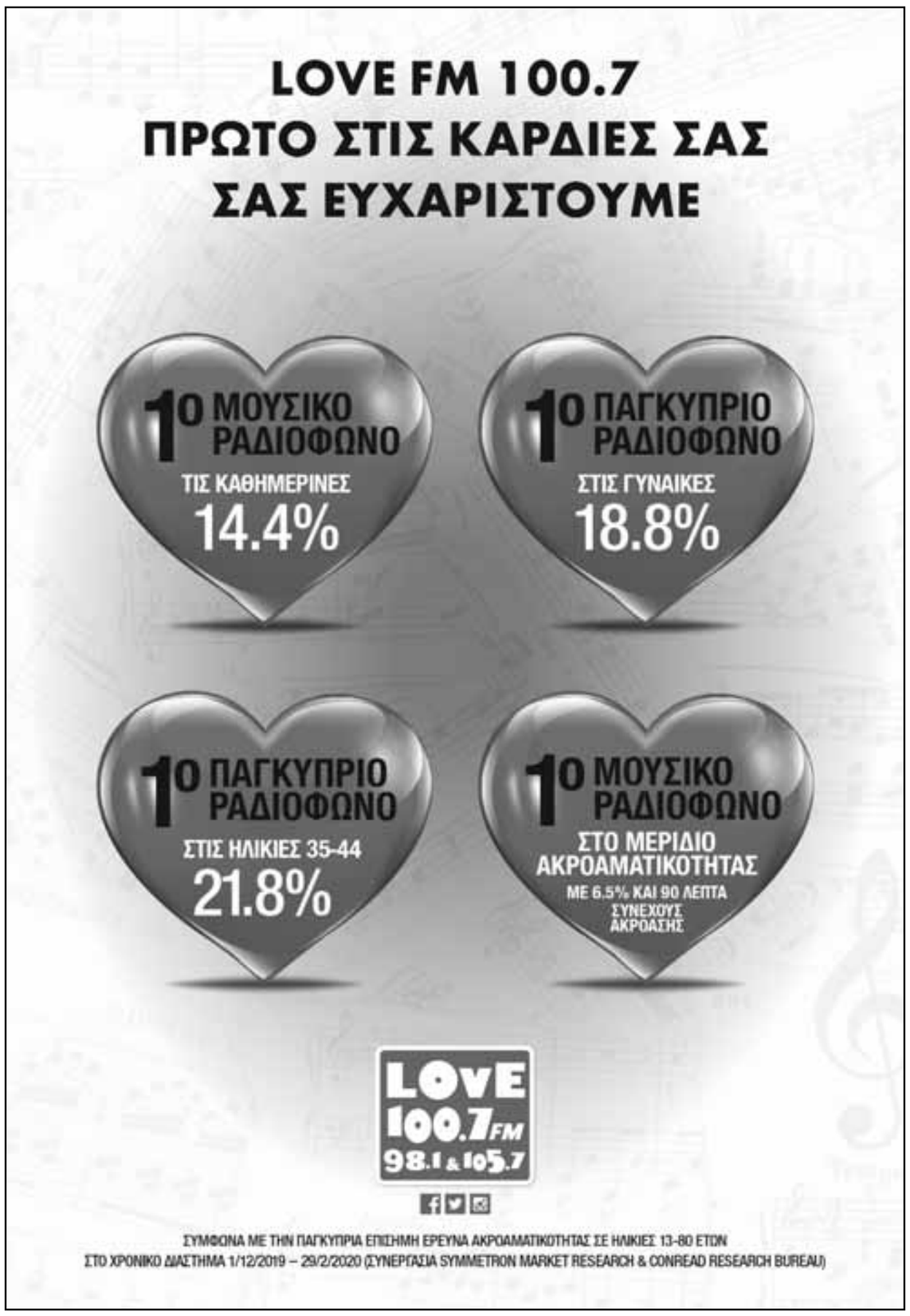

Πιέσεις στο Χρηματιστήριο, «βουτιά» 10,5% για τις τράπεζες

Επιδείνωση και στην αγορά ομολόγων, με την απόδοση του 10ετούς στο 2,27%

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Σε ένα άκρως αρνητικό διεθνές κλίμα, λόγω της απότομης και έντονης βουτιάς των τιμών του πετρελαίου, το Χρηματιστήριο Αθηνών δεν είχε πολλές επιλογές χθες από το να δεχθεί σοβαρές πιέσεις ακολουθώντας τα βήματα των ευρωπαϊκών αγορών αλλά και της Wall Street, με τους επενδυτές διεθνώς να ρευστοποιούν το ρίσκο που έχουν στα χαρτοφυλάκιά τους.

Νωρίς στη συνεδρίαση ο Γενικός Δείκτης έχασε τις 600 μονάδες τις οποίες είχε καταφέρει να διατηρήσει για έξι συνεδριάσεις, καθώς η νέα βουτιά των τραπεζικών μετοχών, η οποία άγγιξε διψήφια ποσοστά, και οι πιέσεις σε σειρά τίτλων της υψηλής κυρίως κεφαλαιοποίησης παρέσυραν την αγορά σε ισχυρή πτώση, αν και ο τζίρος κινήθηκε σε σχετικά χαμηλά επίπεδα παρά το τέλος των αργιών του Πάσχα. Σημαντικές πιέσεις δέχτηκαν και τα ομόλογα, με την απόδοση στο ελληνικό 10ετές να σκαρφαλώνει στο 2,27%, με άνοδο της τάξης του 9%, και το spread στις 276 μ.β. Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με απώλειες 2,59% στις 591,02 μονάδες και κοντά στα χαμηλά ημέρας, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 66,57 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με απώλειες 2,59% στις 591,02 μονάδες και τζίρο 66,5 εκατ. ευρώ.

Οι δυσμενείς εξελίξεις στην αγορά πετρελαίου, που οδήγησαν στη διαμόρφωση αρνητικής τιμής στα συμβόλαια του Μαΐου, προκάλεσαν εύλογη αναταραχή στις αγορές, καθώς εδραιώνεται το ενδεχόμενο ισχυρής και παρατεταμένης ύφεσης σε όλες τις δυτικές οικονομίες.

έκλεισε με πτώση 2,89%, στις 1.417,58 μονάδες, στο -0,32% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση και στις 846,89 μονάδες, ενώ ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε απώλειες 10,53% στις 303,69 μονάδες, με την Alpha Bank να σημειώνει βουτιά 11,75%, την Τράπεζα Πειραιώς να καταγράφει πτώση 10,83%, την Eurobank να κλείνει στο -10,03% και την Εθνική Τράπεζα στο -9,40%.

Από τα μη τραπεζικά blue chips, τις ισχυρότερες πιέσεις δέχτηκαν οι Jumbo (-6,34%), Motor Oil (-6,28%), ΓΕΚ Τέρνα (-4,68%), ΔΕΗ (-4,09%) και Lamda Development (-3,88%). Εξαίρεση στη γενικότερη πτώση αποτέλεσαν η Aegean με άνοδο 6,55%, ο ΟΠΑΠ στο +5,34%, η Βιοχάλκο στο +4,75%, η ΕΥΔΑΠ στο +2,12%, ο Σαράντης στο +1,82& και ο ΟΛΠ στο +0,48%. Οι δυσμενείς εξελίξεις στην αγορά πετρελαίου, που οδήγησαν στη διαμόρφωση αρνητικής τιμής στα συμβόλαια του Μαΐου, προκάλεσαν εύλογη αναταραχή στις αγορές, καθώς εδραιώνεται το ενδεχόμενο ισχυρής και παρατεταμένης ύφεσης σε όλες τις δυτικές οικονομίες, σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακής», τη στιγμή που στην Ευρώπη όλα τα βλέμματα στρέφονται στη Σύνοδο Κορυφής της Πέμπτης.

Στο Χ.Α., η επενδυτική κοινότητα, πέραν των παραπάνω, έχει στραμμένη την προσοχή στην ετυμηγορία δύο οίκων πιστοληπτικής ικανότητας (S&P και DBRS) για την ελληνική οικονομία, η οποία αναμένεται την Παρασκευή, ενώ η αναμενόμενη αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων των ελληνικών τραπεζών δημιουργεί κινητικότητα σε σχέση με τη σύσταση μιας πανευρωπαϊκής (ή επιμέρους εθνικών) bad bank.

Με αυτά τα δεδομένα, η διάσπαση των 600 μονάδων για τον Γενικό Δείκτη ήταν αναμενόμενη, αφού η απόσυρση των λίγων αισιόδοξων επενδυτών που είχαν απομείνει έδωσε και πάλι την υπεροπλία στους πωλητές. Οι τεχνικοί αναλυτές συνομολογούν ότι οι 580 μονάδες συνιστούν κρίσιμο επίπεδο στήριξης, όπου θα χρειαστεί να επανέλθουν τα αντανακλαστικά των αγοραστών.

Μεγάλες απώλειες στις διεθνείς αγορές

Ημέρα μεγάλης πτώσης ήταν η χθεσινή για τους δείκτες των διεθνών χρηματιστηρίων, αλλά και των τιμών του «μαύρου χρυσού», που συνέχισαν την καθοδική τους πορεία, αλλά περιορίζοντας τις απώλειές τους. Τη Δευτέρα είχαν φθάσει να κινούνται σε αρνητικό έδαφος πρώτη φορά στην Ιστορία – κι αυτό αποδίδεται στο ότι οι επενδυτές εκτιμούν πως η ζημία στην παγκόσμια οικονομία από την πανδημία είναι πολύ μεγαλύτερη από όσο έχουν μέχρι σήμερα υπολογίσει. Στην αμερικανική αγορά οι απώλειες ήταν οι μεγαλύτερες των τελευταίων σχεδόν τριών εβδομά-δων με τον S&P 500 να υποχωρεί χθες έως και 3% και μετά να δια- μορφώνεται στο -2,56% πριν από το κλείσιμο και τον Dow Jones στο -2,13%. Στη Γηραιά Ηπειρο ο δείκτης Stoxx 600 έκλεισε με απώλειες 3,39%, ενώ στα μεγαλύτερα χρηματιστήρια της Ευρώπης η πτώση ήταν άνω του 2,5%. Ειδικότερα, στο χρηματιστήριο του Λονδίνου ο FTSE 100 έκλεισε με -2,96%, στη Φρανκφούρτη ο DAX με -3,99%, με -3,77% ο CAC 40 στο Παρίσι, στο Μιλάνο ο FTSE MIB με -3,59% και με -2,88% ο IBEX στη Μαδρίτη. Οι περισσότεροι συναλλασσόμενοι δεν προτίμησαν τον χρυσό ως ένα ασφαλές καταφύγιο, αλλά στράφηκαν στα κρατικά ομόλογα και οι αποδόσεις του 10ετούς αμερικανικού υποχώρησαν κάτω από το 0,55%. Οπως επισημαίνουν αναλυτές, η καταβύθιση των χρηματιστηρι- ακών δεικτών ειδικά στις ΗΠΑ δεί- χνει ότι το επενδυτικό κοινό αγνό-ησε το ενδεχόμενο το αμερικανικό Κογκρέσο να ψηφίσει ακόμα ένα μεγάλο πακέτο δημοσιονομικών μέτρων για τη στήριξη της οικονομίας. Το αργό Νέας Υόρκης για τα συμβόλαια παράδοσης Ιουνίου υποχώρησε δραστικά κατά σχεδόν 47,23% στα 10,78 δολάρια το βαρέλι χθες, αγγίζοντας τα χαμηλότερα επίπεδα 21 ετών. Το Brent στο Λονδίνο είχε πτώση 21,04% στα 20,19 δολάρια το βαρέλι. Οι επενδυτές ανησυχούν σοβαρά για τις επιπτώσεις από την πανδημία στη ζήτηση για πετρέλαιο, όταν ήδη η αγορά έχει πλημμυρίσει από την υπερπροσφορά και οι αποθηκευτικοί χώροι λιγοστεύουν. Το ευρώ ενισχύθηκε προς το δολάριο 0,01% σε 1,0863 δολάρια. Η τιμή του χρυσού υποχώρησε 0,9% στα 1.681,81 δολάρια η ουγγιά. Ενας ακόμα παράγοντας προ- βληματισμού έχει να κάνει με τα εταιρικά έσοδα. Οι σοβαρές μειώσεις στην κερδοφορία συχνά παρατηρούνται χωρίς οι εταιρείες να έχουν ταυτόχρονα εξετάσει ενδελεχώς τις προοπτικές τους για το υπόλοιπο του έτους υπό πρωτόγνωρες συνθήκες.

REUTERS, BLOOMBERG

Συνέχισαν την καθοδική τους πορεία οι τιμές του «μαύρου χρυσού».

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %
3M COMPANY	141.82	-1.2877
ALCOA CORP	7.19	-3.4899
ALLEGHANY CRP	535.81	-1.8519
ALTRIA GROUP	38.495	-1.4717
AMAZON COM	2318.01	-3.1584
AMER EXPRESS C	81.65	-2.8092
AMER INTL GROU	22.51	-5.2211
AMGEN	232.685	-1.6547
APPLE INC	266.68	-3.7013
BANK OF AMERIC	21.8102	-3.0658
BAXTER INTL IN	90.68	-3.6754
BOEING CO	136.255	-5.1215
BRISTOL MYERS	60.35	-2.1563
CAMPBELL SOUP	49.85	-2.8265
CATERPILLAR IN	109.5672	-4.3916
CIGNA CORP	181.94	-3.5824
CHEVRON	81.98	-1.9026
CISCO SYSTEMS	40.645	-4.4546
CITIGROUP	41.625	-5.4192
CERVECERIAS	13.86	-4.2818
COCA-COLA CO	45.57	-2.0632
COLGATE PALMOL	70.87	-1.7877
DANAOS CORP	4.625	-5.4192
DIANA SHIPPING	1.7298	-4.956
DOW INC	30.54	-3.1399
DUPONT DE NMOU	38.725	-2.505
ENTERGY CP	94.87	-1.6382
EXXON MOBIL	41.045	-0.3278
FEDEX CORP	121	-1.3372
FORD MOTOR CO	4.835	-2.9116
INTL BUS MACHI	113.87	-5.4314
GENERAL DYNAMI	131.6988	-2.6257
GENERAL ELEC C	6.51	0
GOLDM SACHS GR	175.71	-2.5998
HALLIBURTON CO	7.45	-2.3591
HARTFORD FINL	37.22	-3.6749
HP INC	14.655	-4.5898
HOME DEPOT INC	201.36	-2.2761
HONEYWELL INTL	131.3489	-3.2064
INTEL CORP	56.29	-4.8834
JOHNSON JOHNSO	149.2668	-1.5845
JPMORGAN CHASE	89.74	-2.1481
LAZARD	26.97	-2.7758
MCDONALD'S COR	177.355	-2.3644
MERCK & CO	79.62	-4.1877
MICROSOFT CP	167.845	-4.1214
3M COMPANY	141.8	-1.3016
MORGAN STANLEY	37.09	-3.3107
NIKE INC CL B	85.49	-2.7418
NORFOLK SOUTHE	148.78	-3.201
PFIZER INC	35.5	-1.6075
PROCTER & GAMB	119.02	-1.3101
ROCKWELL AUTOM	164.52	-2.3852
SCHLUMBERGER L	14.635	-3.7804
SOUTHERN	55.14	-0.7023
STEALTHGAS	2.06	-0.7229
TSAKOS ENERGY	3.2827	3.5552
UNISYS CORP	11.34	-2.0725
UNITEDHEALTH G	277.69	-1.5772
US BANCORP	32.84	-4.1168
VERIZON COMMS	56.925	-2.0729
WALT DISNEY CO	99.64	-2.5621
WELLS FARGO &	26.63	-3.7934
WALMART INC	128.69	-0.8933

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ANGLO AMERICAN	1332.4769	-5.449
A.B.FOOD	1865.5	-6.067
ADMIRAL GROUP	2260.5147	2.642
ASHTEAD GRP.	1675.5	-8.866
ANTOFAGASTA	743.333	-8.191
AVIVA PLC	236.5	-2.835
ASTRAZENECA	8135.3974	0.369
BABCOCK INTL	401.3	1.518
BAE SYSTEMS	539.05955	-2.445
BARCLAYS	86.51	-4.945
BRIT AM TOBACC	2871	-3.48
BARRATT DEVLPM	455.3307	-1.887
BERKELEY GRP	3977	-0.858
BR LAND CO	388.1529	-0.762
BUNZL	1615	-3.322
BP	290.1045	-3.027
BURBERRY GRP	1408.0378	-4.47
BT GROUP	117.0112	-4.686
COCACOLA HBC A	1885.5736	-4.705
CARNIVAL	850	-5.049
CENTRICA	31.36	-2.366
COMPASS GROUP	1278.26443	-4.168
CAPITA PLC	32.77826	-9.148
CRH	2169.3362	-2.052
DIXONS CARPHO	65.67075	-6.869
DCC	5344	-2.143
DIAGEO	2580.5	-4.408
DIRECT LINE	263.5842	-1.359
EXPERIAN	2316.57642	-5.278
EASYJET	609.6	-0.425
FRESNILLO	723.6389	2.535
GLENCORE	134.9063	-6.627
GLAXOSMITHKLIN	1664.49	-1.008
HIKMA	2326.0988	1.302
HAMMERSON H	63.36	-7.26
HARGREAVES LS	1525	-5.145
HSBC HOLDINGS	402.96505	-4.462
INTL CONSOL AI	228.9	1.418
INTERCONT HOTE	3516.1927	-3.601
3I GROUP	716	-7.278
IMPBRANDS	1541.87413	-2.079
INTU PROPERTIE	5.85	-2.5
INTERTEK GROUP	4919	-2.333
ITV	67.58	-4.656
JOHNSON MATTHE	1891	-3.766
KINGFISHER	137.35	-2.207
LAND SECS.	621.3447	-1.106
LEGAL & GENERA	193	-6.311
LLOYDS BNK GRP	29.22	-2.988
LOND STOCK EXC	7740	-2.546
MARKS & SP.	4167657	-6.931
MONDI	1315.21925	-1.169
NATIONAL GRID	895.4	-1.388
NEXT	4556	-0.502
PROVIDENT FINC	160.8	-8.844
PRUDENTIAL	979.4	-4.866
PERSIMMON	1945.1083	-1.125
PEARSON	462.7	-6.184
RECKIT BNCSR G	6458.62443	-1.6
ROYAL BANK SCO	103.9229	-2.973
RDS 'A	1310	-2.457
RDS 'B	1295.60064	-4.238
RELX	1800	-4.382
RIO TINTO	3633.5	-5.192
ROYAL MAIL R	142.3544	0.245
ROLLS ROYCE PL	317.3392	-6.109
RSA INSRANCE G	346.9	-1.03
SAINSBURY(J)	201.0897	3.069
SCHRODERS	2526	-1.903
SAGE GROUP	626.8	-1.539
ST JAMESS PLAC	759.4	-3.36
SMITHS GROUP	1145.0082	-0.997
SMITH&NEPHEW	1523.5	-3.423
SSE PLC	1196.8605	-2
STANDRD CHART	388.51472	-4.577
SEVERN TRENT	2342.4043	-0.473
TRAVIS PERKINS	867	-2.715
TESCO	235.6581	-0.765
TUI AG	321.9	-0.124
TAYLOR WIMPEY	126.3611	-1.193
UNILEVER	4289	-2.394
UTD. UTILITIES	884	-1.229
VODAFONE GROUP	105.86	-4.631
WPP PLC	527.8	-4.176
WHITBREAD	2688	-0.812

Zurich /Zupixn

(Σε ελβ.φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABB LTD N	16.51	-3.96
RICHEMONT N	53.4	-3.82
GEBERIT N1	397.4	-2.93
LAFARGEHOLCIM	35.89	-2.79
NOVARTIS N	85.82	-2.14
ROCHE HOLDING	335.7	0.36
SGS N	2235	-2.1
SWATCH GROUP I	188.4	-4.56
ADECCO N	41.33	-1.62
JULIUS BAER N	34.03	-4.03
CS GROUP AG	7.632	-4.31
GIVAUDAN N	3282	-0.24
NESTLE SA	104.7	-3.38
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	511.2	-1.84
SWISS RE N	70.36	-10.6
UBS GROUP N	8.994	-4.68
ZURICH INSURAN	295	-3.34

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ADIDAS N	211.2	-10.4
ALLIANZ SE	161.3	-4.5
BASF SE	43	-2.51
BAY MOT WERKE	48.56	-2.81
BEIERSDORF	95.88	0.2
BAYER N AG	58.04	-0.56
COMMERZBANK	3.033	-0.168
CONTINENTAL AG	68.18	-3.32
DAIMLER AG N	27.43	-1.245
DEUTSCHE BANK	5.557	-0.351
DEUTSCHE POST	25.8	-0.72
DT BOERSE N	133.15	-4.75
DT LUFTHANSA A	7.99	-0.37
DT TELEKOM N	12.21	-0.46
E.ON SE NA	8.334	-0.228
FRESENIUS MEDI	66.48	-0.9
FRESENIUS SE	36.42	-1.15
HEIDELBERGCEME	38.46	-2.54
HENKEL AG&CO V	76.26	-2.54
INFINEON TECH	15.17	-1.34
K+S AG NA	5.638	-0.206
MERCK KGAA	100.8	-2.3
MUENCH. RUECK	197.85	-2.45
RWE AG	23.54	-1.4
THYSSENKRUPP A	5.44	-0.31
VOLKSWAGEN VZ	116.5	-8.24
VONOVIA SE	44.45	-0.87
SIEMENS N	77.54	-3.4
SAP SE	106.28	-7.46

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AALBERTS	22.41	-6.63
AEGON	2.119	-4.2
ABN AMRO BANK	6.43	-6.13
AKZO NOBEL	62.16	-4.98
ALTICE EUROPE	3.302	-6.01
ARCELORMITTAL	8.325	-5.87
ASML HOLDING	258.6	-5.29
BOSKALIS WESTM	15.62	-3.64
GALAPAGOS	192	-3.95
HEINEKEN	77.36	-1.93
ING GROEP	4.527	-4.53
KONINKLIJKE DS	111.75	-1.72
KPN KON	1.985	-4.57
NN GROUP	23.17	-2.07
KONINKLIJKE DS	111.75	-1.72
IMCD	76.06	-0.91
RANDSTAD	33.87	0.56
RELX	20.37	-5.39
ROYAL DUTCH SH	15.048	-4.76
UNIBAIL RODAM	51.96	-6.98
VOPAK	51.72	1.41
WOLTERS KLUWER	66.66	-0.57

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
A2A SPA	1.21	1.25
ATLANTIA	12.87	12.98
AZIMUT HLDG	13.21	13.48
ENEL	6.01	6.09
EXOR	47.42	49.49
ENI	7.96	8.43
GENERALI ASS	12.17	12.36
GEOX	0.70	0.70
INTESA SANPAOL	1.32	-4.56
MEDIASET	1.75	1.85
MEDIOBANCA	5.06	5.06
RCS MEDIAGROUP	0.73	0.72
PRYSMIAN	15.16	15.00
SNAM	3.76	3.85
STMICROELEC.N.	19.71	21.10
TELECOM ITALIA	0.34	0.35
TENARIS	5.48	5.77
TERNA	5.29	5.36
UNICREDIT	6.59	-4.45

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AJINOMOTO	1933.5	1.05
ASAHI GROUP HL	3549	0
ASTELLAS PHARM	1774	1.03
BRIDGESTONE CO	3243	-0.22
CANON INC	2202	-1.83
CASIO COMPUTER	1713	-0.35
CITIZEN WATCH	347	-2.53
CREDIT SAISON	1097	-0.9
DAIWA SEC GROU	412	0.68
SUBARU	2060	-0.72
FUJIFILM HOLDI	5187	-3.26
FUJITSU LTD	10520	-0.43
HINO MOTORS	573	-4.18
HITACHI	3041	-0.85
HONDA MOTOR	2387.5	-2.61
IHI	1260	-2.55
ISUZU MOTORS	727.1	-2.83
KAWASAKI HVY I	1460	-2.14
KAJIMA CORP	1027	-1.63
KEIO	6190	1.48
KOBE STEEL	340	-2.3
KONICA MINOLTA	387	-3.97
JTEKT	714	-3.25
MITSUB UFJ FG	416.5	-0.53
MITSUBISHI COR	2153.5	-1.44
MITSUBISHI ELE	1276	-1.47
MITSUBISHI MOT	287	-3.69
NEC CORPORATIO	4120	-3.06
NIKKON HLDG	1997	-1.53
NIKON CORP	954	-0.21
NIPPON SUISAN	3549	-0.85
NISSAN MOTOR C	354.7	-3.14
NOMURA HOLDING	425.4	1.29
NISSAN CHEMICA	3845	-0.65
NIPPON PAPER I	1484	
NTT DOCOMO	3227	0.22
OBAYASHI CORP	883	-0.79
ODAKYU ELEC RA	2413	1.09
OJI HOLDINGS	528	-2.4
OSAKA GAS	2113	-0.42
RICOH CO LTD	712	-3.91
SECOM	9015	-0.79
SEVEN & I HLDG	3607	-0.39
SHARP CORP	1162	-1.94
SHIMIZU CORP	791	-1.13
SHISEIDO	6788	-1.16
SONY CORP	6722	-2.27
SMFG	2682	-1.18
SUMITOMO CHEM	307	-2.54
SUZUKI	714	-3.64
TAISEI CORP	3130	1.29
TDK CORPORATIO	8440	-4.42
TOBU RAILWAY	3625	1.26
TOKIO MARINE H	4833	-0.21
TORAY INDUSTRI	463.3	-3.5
TREND MICRO	4970	-1.19
TOPY INDS LTD	1194	-0.5
TORAY INDUSTRI	463.3	-3.5
TOSHIBA CORP	2706	-1.06
TOYOBO	1193	0
TOYOTA MOTOR C	6560	-1.13
YAMAHA CORP	4035	-5.28

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACCOR	25.63	-1.69
AIR LIQUIDE	115.75	-4.77
ALSTOM	39.70	-1.19
AXA	14.68	-1.53
BNP PARIBAS	24.67	-3.99
BOUYGUES	25.15	-5.81
CAPGEMINI	78.92	-2.86
CARREFOUR	13.62	-3.51
CASINO GUICHAR	35.55	-0.14
CREDIT AGRICOL	6.26	-3.99
DANONE	62.84	-2.72
DASSAULT SYSTE	131.60	-4.22
EDF	6.71	-4.88
L'OREAL	245.80	-3.87
L.V.M.H.	350.00	-2.9
LAGARDERE S.C.	17.30	-4.95
MICHELIN	84.66	-2.62
PERNOD RICARD	138.20	-1.6
PEUGEOT	11.70	0.26
KERING	489.00	-3.91
PUBLICIS GROUP	24.43	-5.97
RENAULT	16.33	-2.07
SAINT-GOBAIN	23.68	-4.09
SANOFI	88.09	-0.35
SCHNEIDER ELEC	81.26	-5.14
SOCIETE GENERA	13.16	-5.6
SODEXO	66.60	-0.95
TF1	4.29	-4.32
THALES	71.22	-0.95
TOTAL	29.70	-3.79
VEOLIA ENVIRON	17.57	-6.82

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACS CONS Y SER	20	-3.3349
AENA SME	112.1	-5.4008
ACERINOX	6.138	-5.3946
ACCIONA	92	-1.1815
AMADEUS	43.41	-6.9653
BANKIA	0.8942	-3.7252
BBVA	2.479	-6.7344
BANKINTER	3.274	-4.1008
CAIXABANK	1.55	-3.125
DSTR INT ALIME	0.12	-6.0298
ENDESA	19.24	-1.3586
ENAGAS	20.09	3.5834
FERROVIAL	22.71	-1.8583
FOMENTO DE CON	7.5	-2.3438
GRIFOLS	33.09	6.0577
IBERDROLA	8.744	-2.6931
INT AIRLINES G	2.584	-0.6154
INDRA SISTEMAS	7.53	-3.3376
INDITEX	24.35	-2.8332
MAPFRE	1.621	-3.1661
MERLIN PROP	7.21	-2.3697
ARCELORMITTAL	8.339	-5.7953
OBR HUARTE LAI	0.72	-5.2632
RED ELECTR COR	15.19	0.6293
REPSOL	7.278	-5.896
BCO DE SABADEL	0.3636	-4.1139
BANCO SANTANDE	1.8704	-4.1312
SACYR	1.54	-2.5316
TELEFONICA	3.916	-4.0901
MEDIASET ES CO	3.31	-1.253
TECNICAS REUN	12.61	-2.3238

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Μέση τιμή	Αγορά	Πώληση
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0837	1,0857	1,0861
ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4582	7,4557	7,4596
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ - ΣΚΩΤΙΑΣ - Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8812	0,8845	0,885
ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,9543	10,9694	10,9794
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	116,39	116,86	116,94
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0517	1,0516	1,0524
ΚΟΡΟΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,4843	11,4297	11,4372
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5393	1,5414	1,5424
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,7266	1,7255	1,7264

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Αγορά	Πώληση
ΔΗΝΑΡΙΟ ΙΟΡΔΑΝΙΑΣ	0,7688	0,7712
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	353,55	354
ΔΗΝΑΡΙΟ ΜΠΑΧΡΕΝ	0,4095	0,4106
ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,8189	1,8207
ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,5537	1,5547
ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ-ΚΟΝΓΚ	8,4155	8,4184
ΚΟΡΟΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	158,1	158,3
ΛΙΡΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ	17,0486	17,162
ΛΙΡΑ ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ	0,875	0,8743
ΛΙΡΑ ΣΥΡΙΑΣ	557,067	560,479
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	7,5821	7,5874
ΝΤΙΡΧΑΜ ΗΝ, ΑΡΑΒ, ΕΜΙΡΑΤΩΝ	3,9883	3,9902
ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ	20,617	20,627
ΡΙΑΛ ΚΑΤΑΡ	3,9527	3,9559
ΡΙΑΛ ΟΜΑΝ	0,418	0,4185
ΡΙΑΛ ΣΑΟΥΔΙΚΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ	4,0748	4,0781
ΣΕΚΕΛΉ ΣΕΚΑΛΙΜ ΙΣΡΑΗΛ	3,8583	3,8614
ΚΟΡΟΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	27,44	27,476

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2020	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0934
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,9219
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4732
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,0223

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	352,26
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	352,26
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	352,26
ΠΩΛΗΣΗ	452,07

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	591,02	-2,59
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	1743,27	-0,87
FTSE Κατασκευών-Υλικών	1971,9	-3,25
FTSE ΜΜΕ	0	0
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	3299,06	-4,38
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	7021,91	-4,42
FTSE Πρώτων Υλών	4232,68	0,28
FTSE Ταξιδίων και Αναψυχής	1201,73	4,86
FTSE Τεχνολογίας	689,1	-0,92
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3165,46	-1,88
FTSE Τραπεζών	303,69	-10,53
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	229,85	-10,54
FTSE Τροφίμων και Ποτών	8100,7	-0,85
FTSE Υγείας	464,26	0,37
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	2631,51	-1,58
FTSE Χημικών	6578,96	5,06
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	729,86	-2,2
FTSE Χ.Α. LargeCap	1417,58	-2,89
FTSE Χ.Α. MidCap	846,89	-0,32
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	352,85	-2,79

▲ 45 ▼ 58 ◆ 25

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	25.888.473	38,99%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	12.011.572	18,09%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	5.128.710	7,72%
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	4.666.589	7,03%
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.053.142	4,60%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.447.688	3,69%
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.278.837	3,43%
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.064.811	3,11%
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.556.196	2,34%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	955.840	1,44%
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	952.673	1,43%
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	843.856	1,27%
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	757.452	1,14%
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	652.248	0,98%
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	592.490	0,89%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	585.424	0,88%
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	372.692	0,56%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ	213.697	0,32%
ΥΔΡΕΥΣΗ	201.650	0,30%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	166.426	0,25%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	1.015.695	1,53%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	66.406.162	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΑΒΑΞ (ΚΟ)	0,495	9,51%	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,600	-11,76%
ΚΕΚΡΟΨ (ΚΟ)	1,634	8,93%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,120	-10,83%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	1,500	7,91%	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,330	-10,03%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	5,370	6,55%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,060	-9,40%
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	1,840	5,99%	ATTICA BANK (ΚΟ)	0,211	-7,25%
ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	1,720	5,52%	JUMBO (ΚΟ)	13,000	-6,34%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7,195	5,34%	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	13,140	-6,28%
ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	2,830	4,81%	ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	0,762	-5,46%
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	2,205	4,75%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	5,500	-4,68%
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,230	2,67%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,062	-4,62%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
AEGEAN AIRLINES	5,37	6,55
ΑΔΜΗΕ	1,99	-2,73
ALPHA BANK	0,6	-11,76
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,12	-10,83
COCACOLA HBC	21,65	-0,87
EUROBANK ERGASIAS	0,33	-10,03
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	5,5	-4,68
CENERGY HLD	0,96	2,35
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3,44	-1,72
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	6,04	-0,33
OTE	11,5	-1,88
JUMBO	13	-6,34
LAMDA DEVELOPMENT	5,7	-3,88
MOTOR OIL	13,14	-6,28
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	6,61	-2,29
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,06	-9,4
ΟΠΑΠ	7,2	5,34
ΟΛΠ	16,8	0,48
ΔΕΗ	2,44	-4,09
TITAN	11	-3,17
VIOHALCO	2,21	4,75
SARANTIS	7,84	1,82
TERNA ENERGY	8,08	-1,7
FOURLIS	3,24	0
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	0,94	-0,84

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
OTE (ΚΟ)	12.011.571,65	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,80%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	7.956.113,31	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,78%
ALPHA BANK (ΚΟ)	7.533.657,49	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,71%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	7.228.948,66	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,60%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	5.083.223,07	MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	0,59%
JUMBO (ΚΟ)	4.666.588,80	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,57%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	3.053.142,19	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,46%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3.006.034,38	MINERVA (ΚΟ)	0,43%
ΔΕΗ (ΚΟ)	1.702.756,26	ΑΒΑΞ (ΚΟ)	0,36%
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	1.556.195,53	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0,35%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.
41.594,82 (εκατ. ευρώ) **-1,83%** ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
66.410,93 (χιλ. ευρώ) **42,06%** ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
53.528,90 (χιλ. τεμάχια) **107,36%** ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	180	795	3.501
FTSE/Χ.Α. Large Cap	180	795	3.501
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.991	22.999	185.777
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	15	84	2.881
ALPHA BANK (ΚΟ)	430	5.967	27.139
ATTICA BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	1	100	879
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	11	66	251
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	10	64	2.461
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	140	1.214	9.696
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	393	7.131	43.712
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	1	5	105
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	24	61	464
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	71	175	2.509
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0	0	1.341
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	2	10	1.313
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	2	2	1.704
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0	0	1.139
JUMBO (ΚΟ)	44	110	250
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	25	59	706
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	11	119	41.821
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	8	8	130
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	41	140	3.504
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	301	4.242	20.362
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	149	487	1.960
OTE (ΚΟ)	12	72	1.662
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	2	150
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	150	2.280	7.792
ΔΕΗ (ΚΟ)	69	364	6.122
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	7	59	3.095
TITAN CEMENT (ΚΑ)	26	51	454
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	47	127	2.175
Δικαιώματα σε Δείκτες	14	166	956
FTSE/Χ.Α. Large Cap	14	166	956
Δικαιώματα σε Μετοχές	4	51	1.150
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	114
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	444
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4	51	344
OTE (ΚΟ)	0	0	72
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	160
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	16
Συνολική Δραστηριότητα	2.189	24.011	191.384

Η ιστορική εξέλιξη της αρνητικής τιμής του αργού είναι απότοκος μιας εξίσου πρωτοφανούς μείωσης κατά τουλάχιστον 30% που σημείωσε η ζήτηση και η κατανάλωση «μαύρου χρυσού».

Κραχ στην αγορά πετρελαίου με αρνητικές τιμές για το αργό

Λόγω της βίαιης πτώσης της ζήτησης και της πλεονασματικής παραγωγής

Απόλυτος αιφνιδιασμός για τους παράγοντες της διεθνούς αγοράς πετρελαίου ήταν η πρωτοφανής στην ιστορία πτώση της τιμής του αμερικανικού αργού, που στις τελευταίες δύο συνεδριάσεις βρίσκεται πλέον σε επίπεδα κάτω του μηδενός.

Από τη συνεδρίαση της Δευτέρας τα προθεσμιακά συμβόλαια πετρελαίου άμεσης παράδοσης αλλάζουν χέρια σε τιμές -4,55 δολάρια το βαρέλι, ενώ τα συμβόλαια παράδοσης Μαΐου υποχώρησαν έως και στα -40 δολάρια το βαρέλι, καταγράφοντας πτώση άνω των 55 δολαρίων το βαρέλι. Στην πράξη, η ασύλληπτη αυτή πτώση σημαίνει ότι οι διαπραγματευτές πετρελαίου πληρώνουν τους επίδοξους αγοραστές για να αγοράσουν το πετρέλαιό τους.

Την ίδια στιγμή το Brent υποχωρούσε στα 18,10 δολάρια το βαρέλι, κάτω από το ψυχολογικό όριο των 20 δολαρίων για πρώτη φορά μετά 18 χρόνια. Εχει εν ολίγοις σημειώσει πτώση πάνω από 60% σε σύγκριση με τα επίπεδα στα οποία βρισκόταν η τιμή του τον Ιανουάριο.

«Θεωρούσα πάντα το πετρέλαιο κάτι σαν αποθεματικό νόμισμα», σχολίασε μιλώντας στο Reuters ο Γκρέγκορι Πέρντον, στέλεχος της Arbuthnot Latham, και επισήμανε πως το πετρέλαιο «αποθηκεύει αξία, ελέγχεται από τους πγέτες του κόσμου και κάνει τον κόσμο να γυρίζει».

Οπως τονίζει ο ίδιος, όμως, η άλλοτε αδιανόητη υποχώρηση της τιμής του αμερικανικού αργού σε αρνητικό έδαφος «ήταν μια έκκληση για αφύπνιση και υπενθυμίζει στους επενδυτές ότι οι χαμηλές τιμές του πετρελαίου συνεπάγονται χαμηλό πληθωρισμό, πολλές πτωχεύσεις, χαμηλή ανάπτυξη και περισσότερη πολιτική αστάθεια, καθώς κυκλοφορούν στο σύστημα λιγότερα πετροδολάρια».

Μιλώντας στους Financial Times ο Κρίστοφερ Χέινς, αναλυτής στην Energy Aspects, επισήμανε τη διαφορά ανάμεσα στην πρωτοφανή υποχώρηση του αμερικανικού αργού και σε εκείνη του Brent. Οπως τόνισε, η πτώση του αργού αντανακλά εν μέρει τα οικονομικά προβλήματα των πετρελαϊκών εταιρειών αλλά και την ανεπάρκεια αποθηκευτικών χώρων. Οσον αφορά όμως το Brent, είναι γεγονός ότι μπορεί να αποθηκευτεί σε δεξαμενόπλοια και να μεταφερθεί εύκολα σε περιοχές όπου η ζήτηση είναι μεγαλύτερη. Ως εκ τούτου, η υποχώρησή του «αντανακλά την εικόνα της ευρύτερης έλλειψης ζήτησης».

Για τα συμβόλαια Μαΐου οι διαπραγματευτές πληρώνουν τους αγοραστές για να αγοράσουν το πετρέλαιό τους.

Η ιστορική εξέλιξη της αρνητικής τιμής του αργού είναι απότοκος μιας εξίσου πρωτοφανούς μείωσης κατά τουλάχιστον 30% που σημείωσε η ζήτηση και η κατανάλωση «μαύρου χρυσού». Αιτία, βεβαίως, δεν είναι άλλη από την πανδημία, η αντιμετώπιση της οποίας υπαγόρευσε αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας στο μεγαλύτερο μέρος του πλανήτη, καθήλωσε τα αεροσκάφη στο έδαφος, έδεσε τα πλοία στα λιμάνια μειώνοντας δραστικά τις θαλάσσιες μεταφορές και το διεθνές εμπόριο και έκλεισε δισεκατομμύρια ανθρώπους στα σπίτια τους σε όλον τον κόσμο.

Συνηγόρησε, όμως, και η υπερπαραγωγή «μαύρου χρυσού» που έχει προηγηθεί τα τελευταία χρόνια, κυρίως λόγω της σχιστολιθικής επανάστασης στις ΗΠΑ. Εχει, άλλωστε, προηγηθεί τις τελευταίες εβδομάδες ο ανταγωνισμός ανάμεσα στη Σαουδική Αραβία και στη Ρωσία, που μέχρι προ δέκα ημερών είχαν αυξήσει την παραγωγή τους με στόχο την κατάκτηση μεγαλύτερου μεριδίου στην παγκόσμια αγορά «μαύρου χρυσού».

Αναπόφευκτο συνεπακόλουθο ήταν η συσσώρευση πλεονάσματος στις δεξαμενές και στα ταμιευτήρια πετρελαίου ανά τον κόσμο. Εν ολίγοις, η πανδημία και η αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας βρήκαν την αγορά πετρελαίου να «πλέει» μέσα σε ένα πλεόνασμα υπερπροσφοράς. Πριν από δέκα ημέρες, η πολυμερής συμφωνία μεταξύ πετρελαιοπαραγωγών χωρών εντός και εκτός ΟΠΕΚ για μείωση της παραγωγής σε ποσοστό πάνω από 10% ενέσπειρε στην αγορά τη φευγαλέα προσδοκία για κάποια σταθεροποίηση των τιμών.

Απεδείχθη όμως ατελέσφορη, ακριβώς επειδή αδυνατεί να αναπληρώσει τη μείωση της παγκόσμιας ζήτησης. Μετά τη νέα ιλιγγιώδη πτώση των τιμών, πάντως, Σαουδική Αραβία και Ρωσία ενδέχεται να επισπεύσουν τη μείωση της παραγωγής, που βάσει της τελευταίας συμφωνίας τους προβλέπεται να αρχίσει από 1ης Μαΐου.

Και οι εκτιμήσεις των αναλυτών της αγοράς είναι δυσοίωνες για το τι επίκειται μετά την επιστροφή στην κανονικότητα. «Ακόμη και όταν, ή ακόμη και αν, χαλαρώσουν τα μέτρα για την ανάσχεση της πανδημίας μέσα στις επόμενες εβδομάδες, ο κόσμος θα παραμείνει μέσα σε μια πλημμύρα πετρελαίου για αρκετό καιρό», σχολίασε στο Reuters ο Κέρι Κρεγκ, αναλυτής διεθνών αγορών στην JP Morgan Asset Management.

Σύμφωνα άλλωστε με τον Γουόρεν Πέτερσον, στέλεχος της ING, «το πρόβλημα της αποθήκευσης του πετρελαίου θα έρθει ξανά στο προσκήνιο οξύτερο τον επόμενο μήνα, καθώς υπάρχει μεγάλο πλεόνασμα. Και εφόσον δεν αναμένεται να ανακάμψει η ζήτηση, μάλλον θα δούμε αρνητικές τιμές και τον Ιούνιο».

Είδος εν ανεπαρκεία οι δεξαμενές αποθήκευσης «μαύρου χρυσού»

Το πλεόνασμα πετρελαίου έχει κατακλύσει δεξαμενές και αποταμιευτήρες «μαύρου χρυσού» ανά τον κόσμο με τις πετρελαϊκές να δυσκολεύονται πλέον να βρουν διαθέσιμο αποθηκευτικό χώρο. Το πιστοποιούν στελέχη της μεγαλύτερης στον κόσμο εταιρείας αποθήκευσης πετρελαίου, της Royal Vopak NV, που έχει έδρα στο Ρότερνταμ.

Μιλώντας στο Bloomberg, ο Τζέραρντ Παυλίδης, γενικός οικονομικός διευθυντής της Royal Vopak NV, υπογραμμίζει πως «ο διαθέσιμος χώρος για πετρέλαιο σε ό,τι αφορά τις δικές μας εγκαταστάσεις έχει ήδη πουληθεί σχεδόν στο σύνολό του».

Ο ίδιος επικαλείται μάλιστα πηγές του, που αναφέρουν ότι το ίδιο ισχύει και για πολλές άλλες εταιρείες του είδους της Vopak.

Στο μεταξύ, η Vopak επισπεύδει τις διαδικασίες συντήρησης, προκειμένου να απελευθερώσει όσο περισσότερο χώρο μπορεί. Η εταιρεία διαχειρίζεται τρεις κύριους κόμβους αποθήκευσης πετρελαίου, στη Σιγκαπούρη, στο Ρότερνταμ και στη Φουτζάιρα. Συνήθως αντλεί κέρδη από τη διαφορά ανάμεσα στην τιμή των προθεσμιακών συμβολαίων και στην τρέχουσα τιμή του πετρελαίου όταν η τρέχουσα τιμή είναι πιο χαμηλή και η αγορά προεξοφλεί άνοδο. «Θα χρησιμοποιήσουμε όσο χώρο διαθέτουμε», τονίζει ο Παυλίδης, καθώς επισπεύδονται οι εργασίες για να επιστρατεύσει η εταιρεία τέσσερις δεξαμενές που διαθέτει στο Ρότερνταμ.

Η παραγωγή δεν είναι δυνατόν να απορροφηθεί και οι πετρελαϊκές αναζητούν χώρους αποθήκευσης.

Την ίδια στιγμή, τα τηλέφωνα έχουν πάρει φωτιά στην Adler Tank Rentals, μια εταιρεία που διαθέτει μεγάλα εμπορευματοκιβώτια από χάλυβα, τα λεγόμενα frac tank, στα οποία μπορεί να αποθηκευθεί προσωρινά αλλά και να μεταφερθεί πετρέλαιο. Η εταιρεία βρίσκεται στο Τέξας και δέχεται καταιγισμό τηλεφωνημάτων, καθώς οι πετρελαϊκές προσβλέπουν σε αυτές τις φορητές δεξαμενές από χάλυβα των αμερικανικών σχιστολιθικών εταιρειών για να αποθηκεύσουν το πετρέλαιό τους. Και αυτό γιατί οι δεξαμενές αυτές έχουν μείνει εκτός χρήσης από τη στιγμή που οι σχιστολιθικές σταμάτησαν τις εξορύξεις.

Παράλληλα, έχουν ήδη υπάρξει κρατήσεις για σχεδόν όλο τον αποθηκευτικό χώρο στο Κάσινγκ της Οκλαχόμας, όπου βρίσκονται δεκάδες μεγάλα αγροκτήματα με δεξαμενές πετρελαίου συνολικής χωρητικότητας περίπου 76 εκατ. βαρελιών. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της αμερικανικής υπηρεσίας ενημέρωσης για θέματα ενέργειας, προ δέκα ημερών περίπου, ο όγκος του αποθηκευμένου πετρελαίου είχε αυξηθεί κατά 5,7 εκατ. βαρέλια. Κι ενώ η αμερικανική κυβέρνηση ευελπιστούσε πως στις δεξαμενές αυτές υπάρχει ακόμη διαθέσιμος χώρος, μετά τη μεγάλη πτώση της Δευτέρας έχουν ενοικιαστεί όσες δεξαμενές παρέμεναν άδειες.

Μιλώντας στο Bloomberg ο Στιούαρτ Πόρτερ, στέλεχος της Adler Tank Rentals, τονίζει πως «οι πετρελαϊκές διαγκωνίζονται για να εξασφαλίσουν αποθηκευτικούς χώρους».

Η Caliche Development Partners, που αποθηκεύει φυσικό αέριο σε υπόγειες στοές κοντά στο Χιούστον, ενδέχεται να αλλάξει τα σχέδιά της και να ανοίξει υπόγεια στοά χωρητικότητας τριών εκατ. βαρελιών πετρελαίου για να αποθηκεύει αργό και βενζίνη. Την ίδια στιγμή, η Converge Midstream LLC, που διαθέτει εκατομμύρια αποθηκευτικά βαρέλια σε υπόγειες στοές έξω από το Χιούστον, δεν προλαβαίνει να κλείνει συμφωνίες. «Ειλικρινά, στο παρελθόν αγωνιζόμασταν να βρούμε πελάτες», τονίζει ο Ντάνα Γκραμς, διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, και προσθέτει ότι «τώρα που έχει αλλάξει η κατάσταση στην αγορά, όλοι είναι φίλοι μας».

Οπως τονίζει το Bloomberg, αυτό το κυνήγι των πετρελαϊκών για αποθηκευτικούς χώρους προδίδει την κλίμακα της κατάρρευσης που έχει σημειώσει η ζήτηση για αμερικανικό πετρέλαιο και τον τεράστιο όγκο πετρελαίου που δεν έχει πουληθεί σε διυλιστήρια, καθώς και αυτά μειώνουν τις αγορές τους.

Η Μπαρτσελόνα «ξεθωριάζει»

Το καμάρι της Καταλωνίας περνάει ίσως την πιο κρίσιμη καμπή στη σύγχρονη ιστορία του

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Κάτι η σκανδαλώδης στήριξη στη Ρεάλ Μαδρίτης από τη δικτατορία του Φράνκο, αλλά και η εύνοια και των δημοκρατικών κυβερνήσεων στη μεγάλη ομάδα της πρωτεύουσας, κάτι η αυτοανακήρυξη σε προπύργιο της δημοκρατίας και της καταλανικής αυτοδιάθεσης, και η σπουδαία ποδοσφαιρική ποιότητα στο χορτάρι, έδωσαν στην Μπαρτσελόνα ένα διαχρονικά ηθικό πλεονέκτημα που την έκανε εξαιρετικά δημοφιλή. Αυτό το πλεονέκτημα έχει πια χαθεί, ίσως και ανεπιστρεπτί.

Η στροφή στο κέρδος και στην επιτυχία με κάθε κόστος και μέσο, τα αλλεπάλληλα οικονομικά σκάνδαλα, η αλληλοεξόντωση μεταξύ παραγόντων και ποδοσφαιριστών, αλλά και η αποτυχημένη απόπειρα ανεξαρτητοποίησης της Καταλωνίας στην οποία είχε «επενδύσει» η μεγάλη ομάδα της Βαρκελώνης, απομυθοποίησαν την «Μπάρτσα», κηλιδώνοντας τη δημόσια εικόνα της και οδηγώντας σε μια ενδοσκόπηση χωρίς προηγούμενο.

Το 2015, όταν το καμάρι της Βαρκελώνης κατέκτησε το τελευταίο του Τσάμπιονς Λιγκ, φαντάζει πολύ μακρινό.

Σκάνδαλα, αλληλοκατηγορίες, βαρύ κλίμα που έχει φτάσει στα αποδυτήρια – Ολα δείχνουν ότι οι «μπλαουγκράνα» απομακρύνθηκαν από το DNA τους.

Το οικονομικό σκάνδαλο που τον αφορά και η δημόσια αντιπαράθεσή του με τον Αμπιντάλ καταδεικνύουν ότι και ο Μέσι, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, έχει συμβάλει σε αυτήν την κρίση της Μπαρτσελόνα.

Στο μεταξύ, η μεγάλη αντίπαλος Ρεάλ έχει πάρει τρία τρόπαια στη σειρά, ξεμακραίνοντας στην κορυφή της Χρυσής Βίβλου του θεσμού.

Κεντρικό πρόσωπο σε όλα αυτά είναι ο Γιόζεπ Μαρία Μπαρτομέου, ο 40ός πρόεδρος στην ιστορία των «μπλαουγκράνα». Ωστόσο και ο προκάτοχός του Σάντρο Ροσέλ είχε εμπλακεί σε σκάνδαλο –σχετικά με τη μεταγραφή του Νεϊμάρ από τη Σάντος– και κατέληξε στη φυλακή. Πέρα από την υπόθεση Νεϊμάρ σημειώθηκαν και άλλα φορολογικά σκάνδαλα, με διασημότερο αυτό του σούπερ σταρ Λιονέλ Μέσι.

Σκάνδαλο είχε δημιουργηθεί φέτος και με την ανοικτή σύγκρουση του Μέσι με τον Ερίκ Αμπιντάλ, τεχνικό διευθυντή του συλλόγου, όταν ο πρώην ποδοσφαιριστής του Ολυμπιακού κατηγόρησε –χωρίς να τους κατονομάσει– κάποιους παίκτες της ομάδας για αδιαφορία που συνετέλεσε στην αποπομπή του Ερνέστο Βαλβέρδε. Ο Μέσι επιτέθηκε δημοσίως στον Αμπιντάλ λέγοντας ότι, εφόσον δεν κατονομάζει αυτούς που κατηγορεί, είναι σαν να κατηγορεί ολόκληρο το ρόστερ.

Εσχάτως ο Μέσι φέρεται να έχει συγκρουστεί με τον Μπαρτομέου σχετικά με τις περικοπές στους μισθούς των ποδοσφαιριστών λόγω κορωνοϊού, αφήνοντας περιθώρια για ρεπορτάζ περί πιθανής αποχώρησης του Λέο προς Ιταλία, τα οποία ο Μέσι διέψευσε ως «fake news».

Από την περασμένη εβδομάδα ο σύλλογος ταλανίζεται από την παραίτηση έξι μελών του διοικητικού συμβουλίου, εκ των οποίων οι δύο από τους τέσσερις αντιπροέδρους, με σαφείς κατηγορίες κατά της διοίκησης ότι «κάποιος έχει βάλει το χέρι του στο ταμείο». Το χειρότερο από όλα όμως, που έχει πάρει την ονομασία Barçagate, είναι η αναφερόμενη ως προσπάθεια του προέδρου να δυσφημισθούν νυν και πρώην εξέχοντα μέλη της οικογένειας της Μπαρτσελόνα, όπως ο Μέσι και ο Πεπ Γουαρδιόλα, αλλά και υποψήφιοι αντίπαλοι του Μπαρτομέου στη διαδικασία εκλογής προέδρου.

Οπως έχει αποκαλυφθεί στην Ισπανία, και μάλιστα από καταλανικά μέσα ενημέρωσης, ο Μπαρτομέου φέρεται να προσέλαβε έναντι σχεδόν 1 εκατ. ευρώ τις υπηρεσίες εταιρείας δημοσίων σχέσεων με αποστολή τη δυσφήμηση όσων απειλούν με δηλώσεις τους την εικόνα του διοικητικού ηγέτη των «μπλαουγκράνα». Την αποστροφή τους εξέφρασαν ανεπισήμως οι Μέσι και Τζέραρντ Πικέ, υπό την πίεση της λαϊκής δυσαρέσκειας για τη διοίκηση.

Οι έξι παραιτηθέντες ανέφεραν και το Barçagate μεταξύ των λόγων της αποχώρησής τους. «Επιθυμούμε να τονίσουμε την απογοήτευσή μας για το δυστυχές περιστατικό με τους λογαριασμούς σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, γνωστό στον Τύπο ως Barçagate», δήλωσαν, καλώντας τη διοίκηση να διεξαγάγει αρχαιρεσίες «όσο ταχύτερα επιτρέψουν οι συνθήκες». Οι εκλογές για τη νέα διοίκηση είναι προγραμματισμένες για το καλοκαίρι του 2021. Σε όλα αυτά η Μπαρτσελόνα προσπαθεί να απαντήσει με προπέτασμα καπνού περί σπουδαίων μεταγραφών, αρνούμενη την επίσπευση των αρχαιρεσιών.

Το λεγόμενο ηθικό πλεονέκτημα της Μπαρτσελόνα είχε ήδη χαθεί αφότου ο σύλλογος εγκατέλειψε την πολιτική της μη χορηγίας της φανέλας για εμπορικούς σκοπούς, καθώς αντί της διαφήμισης της UNICEF συνήψε συμφωνία χορηγίας με το εμιράτο του Κατάρ για τις φανέλες της ομάδας. Οι φετινές εξελίξεις πλέον βρίσκουν βαριά πληγωμένη την Μπαρτσελόνα έναντι των άλλων συλλόγων, όχι μόνο λόγω του Barçagate αλλά και για όλα τα ανωτέρω. Παραλλάσσοντας λοιπόν το «μότο» του συλλόγου, «més que un club», δηλαδή, παραπάνω από ένας σύλλογος, θα έλεγε κανείς «més que un scandal», ήτοι, παραπάνω από ένα σκάνδαλο...

Προετοιμασία με «αγκάθια» για τους Ελληνες αθλητές

Της **ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ**

Η ανακοίνωση της ιαπωνικής κυβέρνησης για την αναβολή των Ολυμπιακών Αγώνων και η απόφαση της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής για τη διεξαγωγή του κορυφαίου αθλητικού ραντεβού το καλοκαίρι του 2021 έφεραν νέα δεδομένα και στην ολυμπιακή προετοιμασία των αθλητών. Τι σημαίνουν, όμως, ακόμη 16 μήνες προπόνησης για τους αθλητές της «πρώτης γραμμής»; Και σε αυτή την περίπτωση το... νόμισμα έχει δύο όψεις: καλύτερη προετοιμασία αλλά και περισσότερα χρήματα, σε μία εποχή κατά την οποία η πανδημία έχει «αγκαλιάσει» και την παγκόσμια οικονομία.

Η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, και πάλι, θα χρειαστεί να σηκώσει το μεγαλύτερο μέρος από τα οικονομικά βάρη. Μία ΕΟΕ που από το 2009 δεν έχει πάρει καμία οικονομική ενίσχυση από την πολιτεία για ολυμπιακή προετοιμασία. «Στο ημερολόγιό μας θα προστεθούν 16 μήνες προετοιμασίας, κάτι που σημαίνει επιπλέον οικονομικό κόστος. Στόχος μας είναι να βοηθήσουμε και τους αθλητές που έχουν πάρει πρόκριση αλλά και αυτούς που έχουν ελπίδες να προκριθούν. Κανονικά την ολυμπιακή προετοιμασία θα έπρεπε να τη στηρίξει και το κράτος αλλά εμείς, ως ΕΟΕ, από το 2009 δεν έχουμε πάρει επιχορήγηση προετοιμασίας. Τόσο για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου όσο και για αυτούς του Ρίο στηρίξαμε του αθλητές μας από δικούς μας πόρους και με τη βοήθεια των χορηγών μας», δήλωσε στην «Κ» ο Σπύρος Καπράλος, πρόεδρος της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής και μέλος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής.

Από τους 11.000 αθλητές και αθλήτριες που αναμένεται να βρεθούν στο Τόκιο από τις 23 Ιουλίου έως τις 8 Αυγούστου του 2021, έχει κλείσει «εισιτήρια», περίπου, το 57%. Με την πανδημία να έχει αναβάλει ή ακυρώσει όλους τους αθλητικούς αγώνες και τις προπονήσεις, απομένει ένα 43% που πρέπει, όταν θα το επιτρέψει ο ιός, να αγωνιστεί για να πάρει την πρόκριση. Το επιπλέον χρονικό διάστημα θα δώσει την ευκαιρία και σε νέους αθλητές, οι οποίοι το 2020 δεν μπορούσαν λόγω ηλικίας να διεκδικήσουν μία θέση στα στάδια του Τόκιο. Από την άλλη πλευρά, ο παράγοντας χρόνος θα... βαρύνει τους μεγαλύτερους.

Σημαντικό ρόλο ως προς την πορεία των προετοιμασιών-προκρίσεων θα διαδραματίσει η εξέλιξη της νόσου. Οι αθλητές κάποιων χωρών θα βγουν νωρίτερα από την καραντίνα και θα έχουν περισσότερο χρόνο στη διάθεσή τους για προετοιμασία. Επίσης και ο οικονομικός παράγοντας παίζει καθοριστικό ρόλο, καθώς κάποιοι πρωταθλητές διαθέτουν τη δυνατότητα να προετοιμάζονται κανονικά, υπακούοντας στην προτροπή «Μένουμε Σπίτι». «Η πανδημία έχει δημιουργήσει νέα δεδομένα. Δεν μπορούμε να προεξοφλήσουμε τίποτα. Τυχεροί θα είναι κάποιοι αθλητές μας, όπως ο Πηλίδης που είχε τραυματιστεί και τώρα θα μπορέσει να προετοιμαστεί κανονικά, και άτυχοι οι μεγαλύτεροι σε ηλικία», τόνισε ο κ. Καπράλος.

Σε... αχαρτογράφητα νερά «αρμενίζουν» οι «χάλκινοι» ολυμπιονίκες της ιστιοπλοΐας Τάκης Μάντης - Παύλος Καγιαλής.

Η ΕΟΕ θα σηκώσει ξανά το μεγαλύτερο μέρος από τα οικονομικά βάρη. Από το 2009 δεν έχει πάρει καμία ενίσχυση από την πολιτεία για ολυμπιακή προετοιμασία.

Δύο από τα πιο πολυέξοδα αθλήματα μιας ολυμπιακής προετοιμασίας είναι η ιστιοπλοΐα και η ποδηλασία. Ο Χρήστος Βολικάκης από τη μία νιώθει τυχερός γιατί έχει εξασφαλίσει την πρόκριση αλλά, από την άλλη, το 2020 ολοκληρώνονται τα συμβόλαια με τους χορηγούς του. «Η αναβολή μού δίνει την ευκαιρία να ξεκουραστώ και να προπονηθώ καλύτερα. Από τη στιγμή που έχω πάρει την πρόκριση θα μπορέσω να επιλέξω τους αγώνες που θα πάρω μέρος. Ομως υπάρχει ανασφάλεια. Εάν έχω οικονομική στήριξη θα βελτιωθώ περισσότερο», υπογράμμισε.

Σε... αχαρτογράφητα νερά «αρμενίζουν» οι «χάλκινοι» ολυμπιονίκες της ιστιοπλοΐας Τάκης Μάντης - Παύλος Καγιαλής. Το δίδυμο των 470, παρόλο που έφερε την ολυμπιακή πρόκριση στη χώρα, δεν γνωρίζει την εσωτερική διαδικασία πρόκρισης, καθώς η ομοσπονδία δεν έχει ανακοινώσει κάτι, ενώ μέσα στους επόμενους μήνες ενδέχεται να πάρει μέρος σε δύο παγκόσμια και δύο ευρωπαϊκά πρωταθλήματα. «Είχαμε προετοιμαστεί σε όλα για το Τόκιο. Τώρα θα χρειαστεί να δουλέψουμε μέχρι του χρόνου και πάλι στο... κόκκινο. Θα υπάρχει φθορά υλικών, επιπλέον ταξίδια για αγώνες, πρέπει να δούμε τα συμβόλαια με τους χορηγούς, ενώ δεν γνωρίζουμε την εσωτερική διαδικασία πρόκρισης. Η πίεση είναι ψυχοφθόρα. Ακόμα και στην προσωπική μας ζωή θα πρέπει να αλλάξουμε τον προγραμματισμό», τόνισε ο Παύλος Καγιαλής.

Από την καραντίνα στην επανεκκίνηση

Ειδικοί των σπορ μιλούν στην «Κ» για τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσουν οι αθλητές

Της **ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ**

Ποια πρέπει να είναι η επόμενη ημέρα για τον αθλητισμό; Τι σημαίνει επανεκκίνηση για έναν πρωταθλητή, και πώς μπορεί να γίνει; Τι γίνεται με έναν αθλητή που προσβλήθηκε από COVID-19 (ασυμπτωματικός) και δεν το γνωρίζει; Δύσκολα ερωτήματα που ακόμα και οι πλέον γνώστες του αθλητισμού δυσκολεύονται να απαντήσουν, καθώς βρίσκονται αντιμέτωποι με μία πρωτόγνωρη κατάσταση. Ο νέος κορωνοϊός έχει φέρει και τον αθλητισμό σε... αχαρτογράφητα νερά. Κάποιοι σχεδιάζουν, μετά την καραντίνα, να αρχίσουν αμέσως αγώνες. Σε ορισμένα αθλήματα όμως, όπως μας λένε οι ειδικοί, αυτό είναι αδύνατον.

Το πιο βασικό για έναν αθλητή είναι να μείνει υγιής. Σύμφωνα με τον Αισχύλο, η υγεία και η νόσος είναι γείτονες σε μεσοτοιχία. «Ενας αθλητής πριν επιστρέψει στην προετοιμασία θα πρέπει να ελεγχθεί εάν έχει αναπτύξει IgG αντισώματα απέναντι στον ιό. Θα πρέπει να υποβληθεί σε γενικό τσεκ απ. Η καθιστική ζωή, τα λάθη στη διατροφή, ακόμη και η μη επαρκής έκθεση στον ήλιο (εξαιτίας της καραντίνας) είναι εις βάρος του ανοσοποιητικού συστήματος. Η προπόνηση πρέπει να αρχίσει σταδιακά με τη συνεργασία γιατρού και προπονητή. Η έντονη σωματική άσκηση πρέπει να αποφευχθεί γιατί παράγει μεγάλη ποσότητα γαλακτικού οξέος στο αίμα και ελλοχεύουν τραυματισμοί», δήλωσε στην «Κ» ο Παναγιώτης Τσαρούχας, υπεύθυνος της υγειονομικής μέριμνας στο Εθνικό Κέντρο Αθλητικών Ερευνών και μέλος της Επιτροπής Αντιντόπινγκ της UEFA. Οταν τον ρωτάμε για το πότε μπορούν να ξεκινήσουν αγώνες, η απάντηση είναι κατηγορηματική: «Δεν είναι εφικτό να ξεκινήσουν αμέσως μετά την καραντίνα αγώνες».

Ποιοι παράγοντες καθιστούν σχεδόν απαγορευτική την άμεση επανέναρξη των αθλημάτων το καλοκαίρι.

Ενας αθλητής, πριν επιστρέψει, θα πρέπει να ελεγχθεί εάν έχει αναπτύξει IgG αντισώματα απέναντι στον ιό. Η καθιστική ζωή, τα λάθη στη διατροφή, ακόμη και η μη επαρκής έκθεση στον ήλιο είναι εις βάρος του ανοσοποιητικού συστήματος, ενώ θα πρέπει να δοθεί προσοχή και στην ψυχική κατάσταση, τονίζουν οι ειδικοί στην «Κ».

Με προπονητική εμπειρία όσο ελάχιστοι στον κόσμο, ο Γκεόργκι Πομάσκι, ο προπονητικός «πατέρας» πολλών ελληνικών επιτυχιών του στίβου, γνωρίζει πολύ καλά τι σημαίνει αποχή για έναν πρωταθλητή. «Αντοχή μπορείς να κάνεις και με ένα στατικό ποδήλατο. Στα ταχυδυναμικά αθλήματα υπάρχει πρόβλημα. Ο καλός αθλητής θα πέσει πολύ. Υστερα από συνεχόμενη διαδικασία προπόνησης το σώμα συνηθίζει να αντέχει επιβαρύνσεις, δυναμώνει το οστό, "ελαστικοποιείται" ο μυς και γίνεται ανθεκτικός ο τένοντας. Με την ξεκούραση το σώμα αποχωρεί από αυτές τις συνθήκες. Θα πρέπει να πάμε βήμα βήμα. Η πλήρης αποχή είναι συνδεδεμένη με τραυματισμούς. Δεν έπρεπε να πάμε σε πλήρη αποχή. Ακόμα και το 30% να μας άφηναν θα μπορούσαμε να κρατηθούμε», τόνισε ο προπονητής.

Μία άλλη παράμετρος αποτελεί η ψυχική υγεία των πρωταθλητών. «Πρέπει άμεσα να σχεδιαστούν οι κατάλληλες παρεμβάσεις που θα διευκολύνουν αφενός την ψυχολογική στήριξη των αθλητών/τριών, και αφετέρου να παρθούν μέτρα για τη συνέχιση ή την επάνοδο στις προπονήσεις. Αναφορικά με τις ψυχολογικές παρεμβάσεις είναι ανάγκη να σχεδιαστούν και να ξεκινήσει η εφαρμογή διαβαθμισμένων μέτρων άμεσα, γιατί είναι γνωστό ότι παρόμοιες περίοδοι αποχής και κρίσεων αποδιοργανώνουν τον γνωστικό μηχανισμό, αυξάνουν τις αποκλίνουσες συμπεριφορές, και ίσως να συνδέονται με αυξημένη χρήση ουσιών και παράνομων μεθόδων», υπογράμμισε ο Χαράλαμπος Τσορμπατζούδης, καθηγητής Αθλητικής Ψυχολογίας στα ΤΕΦΑΑ του ΑΠΘ.

Θετικό μήνυμα αποτελεί το παράδειγμα της Νέρι Νιαγκουάρα. Η ολυμπιονίκης της κολύμβησης σταμάτησε το 2007, επανήλθε για τους Ολυμπιακούς του 2012, ενώ κατέκτησε χάλκινο μετάλλιο στο Ευρωπαϊκό του Ντέμπρετσεν (2012) στα 50 μ. ελεύθ. με πανελλήνιο ρεκόρ. «Ο κολυμβητής μπορεί να προπονηθεί εκτός νερού αλλά αυτό δεν φτάνει. Πρέπει να "περάσει" τη δύναμή του μέσα στο νερό. Θεωρώ ότι μεγάλο ρόλο θα παίξει η διαχείριση της ψυχολογικής κατάστασης. Το σώμα δεν ξεχνάει, αλλά θα χρειαστεί προσαρμογή. Για εμένα ο πρώτος μήνας ήταν δύσκολος. Μετά ήρθε γρήγορα η καλή αερόβια κατάσταση και επανήλθε η ανοχή στο γαλακτικό οξύ. Βέβαια, το διάστημα της αποχής γυμναζόμουν», μας είπε η νυν προπονήτρια.

Υπάρχουν όμως και αθλήματα όπου μία αποχή δεν παίζει τόσο μεγάλο ρόλο. Ενα από αυτά είναι η σκοποβολή. «Κάνουμε "ξηρά" προπόνηση για να μη χάσει την αίσθηση του όπλου και της σκανδάλης. Στον αερόβιο τομέα δεν μπορούμε να δουλέψουμε. Σίγουρα όμως οι σκοπευτές θα επηρεαστούν από την έλλειψη αγώνων», δήλωσε στην «Κ» ο Τάσος Κορακάκης.

Χρόνο προσαρμογής χρειάζεται και η ιστιοπλοΐα. «Δεν μπορείς να μπεις σε αγώνες ύστερα από απραξία. Απαιτείται ένα χρονικό διάστημα για να βρεις τα... πατήματά σου, ενώ στα μη μονά σκάφη πρέπει να συγχρονιστούν», υπογράμμισε ο Μιχάλης Μηλαίος, προπονητής των ολυμπιονικών Τάκη Μάντη - Παύλου Καγιαλή.

Final 8 στα τέλη Ιουλίου μόνο υπό ασφαλείς συνθήκες

Η διεξαγωγή τελικής φάσης με οκτώ ομάδες, σε μια πόλη και χωρίς θεατές για τη διεκδίκηση του φετινού τίτλου της Ευρωλίγκας στα τέλη του ερχόμενου Ιουλίου, είναι το επικρατέστερο σχέδιο της διοργάνωσης για να ολοκληρωθεί αγωνιστικά η φετινή περίοδος, ύστερα από την αναστολή που έχει δοθεί, λόγω της πανδημίας. Η Ευρωλίγκα, όπως δήλωσε ο εκτελεστικός διευθυντής της, Τζόρντι Μπερτομέου, σε διαδικτυακή συνέντευξη, θα λάβει την οριστική απόφασή της για την τέλεση του final 8, στο διάστημα 15-30 Μαΐου, συνεκτιμώντας την εξέλιξη της πανδημίας σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και θέτοντας ως προτεραιότητα την απόλυτη εξασφάλιση συνθηκών υγιεινής όλων των μελών των ομάδων, ενώ διευκρινίστηκε ότι η λογική υπαγορεύει την απουσία θεατών. Δεν αποκλείστηκε, βέβαια, το ενδεχόμενο να ματαιωθεί η φετινή διοργάνωση, αν οι συνθήκες από την πανδημία δεν επιτρέψουν την τέλεση του final 8.

«Αν χρειαστεί, όλη η περίοδος θα ακυρωθεί. Το γεγονός πως το πρωτάθλημα της Κίνας επρόκειτο να αρχίσει, αλλά διακόπηκε οριστικά, δείχνει ότι πρέπει να είμαστε σίγουροι ότι όλα τα μέτρα είναι αρκετά για να συνεχιστεί η διοργάνωση. Δεν θα προτείνουμε κάποιο πλάνο που εμπεριέχει ρίσκο. Παράλληλα, πρέπει να συλλέξουμε πληροφορίες για να είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε πιθανές νέες καταστάσεις με την πανδημία στην επόμενη διοργάνωση», τόνισε ο Μπερτομέου.

Η Ευρωλίγκα ακολουθεί την ίδια απόφαση με τη FIBA, η οποία έχει αποφασίσει Τσάμπιονς Λιγκ στα τέλη του επόμενου Σεπτεμβρίου, με τη σημαντική χρονική διαφορά της διεξαγωγής, δύο μήνες νωρίτερα, γιατί δεν θέλει να υπάρξει «συγκόλληση» με την έναρξη της επόμενης αγωνιστικής περιόδου.

Ο εκτελεστικός διευθυντής της Ευρωλίγκας υποστήριξε ότι για την ολοκλήρωση του υπάρχοντος συστήματος και για το εναλλακτικό σχέδιο: «Στόχος μας είναι να προχωρήσουμε με το υπάρχον σύστημα. Αν πάμε σε εναλλακτικό πλάνο, τότε θα είναι αρκετά εύκολο. Υπάρχει το σύστημα των πλέι οφ και μετά θα πάμε στο final 8 για να προκύψει ο πρωταθλητής. Θα υπάρχουν περιορισμοί ταξιδιών. Από την 6η έως τη 15η θέση οι ομάδες προσπαθούν για τα πλέι οφ και έχουν μαθηματικές ελπίδες. Κάθε λύση που ακυρώνει τις ελπίδες τους θα είναι άδικη. Είμαστε σε επαφή με την Κολωνία που έχει αναλάβει το final 4, αλλά και με άλλες πόλεις». Για την οικονομική ζημία που θα υποστεί η Ευρωλίγκα, ο Μπερτομέου υπογράμμισε ότι αναλόγως με την κατάληξη που θα υπάρξει, θα γίνει και ο απολογισμός. Αν, δηλαδή, υπάρχει ολοκλήρωση το καλοκαίρι, τα έσοδα από τους χορηγούς θα υποστούν μικρότερο ποσοστό περικοπής από την περίπτωση της ακύρωσης.

Η Ευρωλίγκα θα λάβει οριστική απόφαση το διάστημα 15-30 Μαΐου, δήλωσε ο Τζόρντι Μπερτομέου.

Ερωτήματα για την επόμενη μέρα του COVID-19

Εχουμε πολλά να μάθουμε προτού επιστρέψουμε στην «προ πανδημίας» καθημερινότητα

Τροχοπέδη στις πιθανότητες να αρθούν γρήγορα και εύκολα τα περιοριστικά μέτρα κατά της εξάπλωσης της πανδημίας του κορωνοϊού θέτουν οι νέες επιστημονικές ανακαλύψεις, που υποδεικνύουν ότι έχουμε πολλά πράγματα να μάθουμε προτού επιστρέψουμε στην «προ πανδημίας» καθημερινότητα.

Μια ελπίδα για γρήγορη επιστροφή στην κανονικότητα ήταν η πιθανότητα ανάπτυξης «ανοσίας αγέλης», όταν ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού θα αποκτούσε ανοσία, αφού είχε προσβληθεί και αναρρώσει από τον κορωνοϊό.

Ενα βήμα πιο πέρα έκανε ο επικεφαλής του Εθνικού Ινστιτούτου Αλλεργιών και Λοιμωδών Νοσημάτων και σύμβουλος του Λευκού Οίκου σε θέματα κορωνοϊού, δρ Αντονι Φαούτσι, δηλώνοντας την Πέμπτη ότι είναι πιθανό οι ασθενείς με COVID-19 να αποκτούν ανοσία που μπορεί να τους προστατεύσει για κάποιο χρονικό διάστημα, ενώ τόνισε ότι τα τεστ αντισωμάτων που ανιχνεύουν ότι κάποιος έχει νοσήσει θα επιτρέψουν στους Αμερικανούς να επιστρέψουν στις επαγγελματικές δραστηριότητές τους άφοβα, εφόσον φυσικά μπορούν να αποδείξουν ότι νόσησαν από COVID-19 και ανέρρωσαν. Δεν αποκλείεται οι ΗΠΑ να εισαγάγουν ένα είδος «πιστοποιητικού COVID-19» προκειμένου να επανεκκινήσουν την οικονομία.

Κατά πόσον, όμως, θα λειτουργήσει ένα τέτοιο «πιστοποιητικό υγείας» και, βεβαίως, η ανάπτυξη της «ανοσίας αγέλης»;

Με βάση διαπιστώσεις μιας μικρής έρευνας που εκπονήθηκε από την επιστημονική ομάδα του Πανεπιστημίου Φουντάν της Σαγκάης, φαντάζει ολοένα και πιο απίθανο. Οι Κινέζοι επιστήμονες ανέλυσαν δείγματα αίματος 175 ασθενών που είχαν νοσηλευθεί για COVID-19, είχαν αναρρώσει και είχαν πάρει εξιτήριο από το κέντρο δημόσιας υγείας της Σαγκάης.

Προς μεγάλη τους έκπληξη, διαπίστωσαν ότι τα δείγματα αίματος περίπου του ενός τρίτου των ασθενών είχαν εξαιρετικά χαμηλές συγκεντρώσεις αντισωμάτων, ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις δεν κατάφεραν να ανιχνεύσουν καθόλου αντισώματα για τον COVID-19.

Η ομάδα που δημοσίευσε τα προκαταρκτικά συμπεράσματα της μελέτης στην ηλεκτρονική πλατφόρμα Medrxiv.org τονίζει την αναγκαιότητα εκπόνησης περισσότερων ερευνών, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσον οι ασθενείς που τελικά δεν αποκτούν αντισώματα έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να νοσήσουν εκ νέου ή να εμφανίσουν υποτροπή του COVID-19. Παρότι η κινεζική έρευνα δεν έχει ακόμα ελεγχθεί από επιστημονικές επιτροπές, είναι η πρώτη συστηματική μελέτη των επιπέδων αντισωμάτων COVID-19 σε ασθενείς, σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ολοι οι ασθενείς που συμμετείχαν στην έρευνα είχαν εμφανίσει ήπια συμπτώματα COVID-19 και η συντριπτική πλειονότητα αυτών που είχαν χαμηλά επίπεδα αντισωμάτων ήταν νεαρής ηλικίας.

Παρότι η κινεζική έρευνα δεν έχει ακόμη ελεγχθεί από επιστημονικές επιτροπές, είναι η πρώτη συστηματική μελέτη των επιπέδων αντισωμάτων COVID-19 σε ασθενείς σε ολόκληρο τον κόσμο.

Προς μεγάλη τους έκπληξη, Κινέζοι επιστήμονες ανακάλυψαν εξαιρετικά χαμηλές συγκεντρώσεις αντισωμάτων σε ασθενείς που είχαν αναρρώσει.

Κατά την έναρξη της μελέτης, οι Κινέζοι ερευνητές είχαν αποκλείσει ασθενείς που, λόγω της βαρύτητας των συμπτωμάτων τους, νοσηλεύτηκαν σε μονάδες εντατικής θεραπείας, καθώς πολλοί είχαν υποβληθεί σε μεταγγίσεις πλάσματος αίματος που ήταν πλούσιο σε αντισώματα. Η μετάγγιση πλάσματος από ασθενείς που έχουν αναρρώσει είναι ίσως μια από τις πιο ελπιδοφόρες, παλαιές μεθόδους που εφαρμόζονται στην αντιμετώπιση των πολύ βαριών συμπτωμάτων του COVID-19.

Η κινεζική ομάδα διαπίστωσε, επίσης, ότι οι συγκεντρώσεις αντισωμάτων στο αίμα των αρρώστων αυξάνονταν αναλόγως της ηλικίας, με τους ασθενείς της ηλικιακής ομάδας μεταξύ 60-85 ετών να διαθέτουν περίπου τριπλάσια συγκέντρωση αντισωμάτων συγκριτικά με τα μέλη της ομάδας 15 έως 39 ετών.

Ο καθηγητής Χουάνγκ Τζίνγκε, που συντόνισε την ερευνητική προσπάθεια, επισήμανε ότι δέκα από τους ασθενείς που εξετάστηκαν είχαν τόσο λίγα αντισώματα που στάθηκε αδύνατο να ανιχνευθούν στο εργαστήριο. Αυτοί όσο νοσούσαν είχαν εμφανίσει τυπικά συμπτώματα (πυρετό, βήχα και ρίγη), ενώ η διάρκεια της νόσου ήταν η ίδια με τους υπόλοιπους.

Οι ειδικοί, ωστόσο, πιθανολογούν πως αυτοί οι ασθενείς κατάφεραν να καταπολεμήσουν τον κορωνοϊό με άλλα τμήματα του ανοσοποιητικού τους συστήματος, όπως τα λεμφοκύτταρα Τ και οι κυτοκίνες, χωρίς να είναι γνωστό πώς το κατάφεραν αυτό.

Ο δρ Χουάνγκ τονίζει ότι οι διαπιστώσεις της κινεζικής έρευνας πρέπει να ληφθούν πολύ σοβαρά υπόψη από όσους προσπαθούν να παρασκευάσουν εμβόλιο κατά του COVID-19, καθώς αν κάποιοι άνθρωποι δεν δημιουργούν αντισώματα μετά την προσβολή τους στον «κανονικό» κορωνοϊό, προφανώς η «εξασθενημένη» εκδοχή του, που περιλαμβάνεται στα εμβόλια, δεν θα φέρει αποτελέσματα.

Επτά μύθοι για τη γονιμότητα που καταρρίπτονται

Του **JEN GUNTER**
THE NEW YORK TIMES

Ως γυναικολόγος, τόσο στο ιατρείο όσο και στο Διαδίκτυο, αντιμετώπισα δεκάδες μύθους για τη γονιμότητα. Ας αφήσουμε πίσω μας κάποιους από αυτούς.

1. Οι σεληνιακές φάσεις επηρεάζουν την έμμηνο ρύση.

Πρόκειται για μία δοξασία που πιστεύουν πολλές γυναίκες, κυρίως επειδή ο σεληνιακός κύκλος διαρκεί 29,5 ημέρες και ο έμμηνος 28. Πληθώρα μελετών απορρίπτει την ύπαρξη αυτής της σχέσης.

2. Ανάγκη ισορροπίας των αναπαραγωγικών ορμονών.

Πρόκειται για έναν πολύ διαδεδομένο σύγχρονο μύθο. Η αλήθεια είναι ότι τα επίπεδα των ορμονών στις νέες γυναίκες μεταβάλλονται καθημερινά ή ακόμα και ωριαία. Οταν οι ιατροί προσπαθούν να καταλήξουν σε διάγνωση και μετρούν τα επίπεδα των ορμονών, τα αξιολογούν συνδυαστικά με τα συμπτώματα και όχι κάποια φαντασιακή ισορροπία.

3. Το ξάπλωμα μετά το σεξ αυξάνει τις πιθανότητες εγκυμοσύνης.

Πρόκειται για συχνή πλάνη, που υποθέτει ότι τα σπερματοζωάρια θα εξέλθουν του ανθρώπινου σώματος, αν η γυναίκα σταθεί όρθια μετά την ερωτική συνεύρεση. Η αλήθεια είναι ότι τα σπερματοζωάρια φτάνουν στον στόχο τους σε ελάχιστα δευτερόλεπτα. Μία μεγάλη έρευνα που πραγματοποιήθηκε για την αποτελεσματικότητα της σπερματέγχυσης στο πλαίσιο θεραπειών υποβοηθούμενης γονιμότητας, δεν βρήκε διαφορά στα ποσοστά εγκυμοσύνης μεταξύ γυναικών που παρέμεναν ξαπλωμένες επί 15 λεπτά μετά την επαφή και όσων σηκώθηκαν αμέσως.

4. Οι γυναίκες δεν θα έπρεπε να περνούν την εμμηνόπαυση.

Ο μύθος ότι η εμμηνόπαυση δεν είναι φυσιολογική, επειδή ιστορικά οι γυναίκες δεν ζούσαν τόσο πολύ, ώστε να τη βιώσουν, είναι μία μεγάλη πλάνη. Αν εξαιρέσουμε τη βρεφική και παιδική θνησιμότητα, μία γυναίκα στον 17ο αιώνα, η οποία είχε καταφέρει να επιβιώσει των κινδύνων του τοκετού, συνήθως ζούσε μέχρι τα 60 της χρόνια.

5. Ο γυναικείος οργασμός δεν μπορεί να είναι μόνο για απόλαυση, πρέπει να ενισχύει και τις πιθανότητες μιας εγκυμοσύνης.

Η πληθώρα των επιστημονικών στοιχείων υποδεικνύει ότι ο οργασμός δεν επηρεάζει με κανένα τρόπο τη σύλληψη. Για να επηρεάσει, άλλωστε, τη μεταφορά των σπερματοζωαρίων, θα έπρεπε να συμβαίνει αμέσως πριν ή κατά τη διάρκεια του ανδρικού οργασμού, κάτι μάλλον ασύνηθες. Στην πραγματικότητα οι γυναίκες φτάνουν σε έναν ή πολλούς οργασμούς, πολύ πριν από τον σύντροφό τους, πολύ αργότερα ή ακόμα και καθόλου.

Η πληθώρα των επιστημονικών στοιχείων υποδεικνύει ότι ο οργασμός δεν επηρεάζει με κανένα τρόπο τη σύλληψη.

6. Το εμβόλιο κατά των ανθρωπίνων θηλωμάτων (HPV) προκαλεί πρόωρη ωοθηκική ανεπάρκεια.

Μύθοι και φόβοι περιβάλλουν κάθε εμβόλιο. Ωστόσο, μία πολύ μεγαλύτερη έρευνα σε 199.000 γυναίκες έδειξε ότι δεν υπάρχει καμία σχέση ανάμεσα στον εμβολιασμό και στην πρόωρη ωοθηκική ανεπάρκεια.

7. Οι άνδρες είναι πάντα γόνιμοι.

Πολύ διαδεδομένος μύθος είναι ότι οι άνδρες μπορούν να τεκνοποιήσουν ακόμα και στα 80 τους. Η αλήθεια είναι ότι και τα δύο φύλα παρουσιάζουν μείωση της γονιμότητας έπειτα από κάποια ηλικία. Για τις γυναίκες, οι εγκυμοσύνες στα μέσα της τέταρτης δεκαετίας, χωρίς ιατρική υποβοήθηση είναι σπάνιες. Για τους άνδρες το πέρασμα των ετών προκαλεί στυτική δυσλειτουργία και επιδείνωση της ποιότητας σπέρματος. Οι άνδρες, πάνω από τα 51 χρόνια, εμφανίζουν δυσκολίες στις διαδικασίες τεχνητής γονιμοποίησης, αλλά βέβαια δεν βιώνουν ολοκληρωτική διακοπή των αναπαραγωγικών τους δυνατοτήτων.

Οι μύθοι περί γονιμότητας είναι εξαιρετικά διαδεδομένοι, παρόλο που δεν ευσταθούν από επιστημονικής απόψεως.

«Θολή» η σχέση μεταξύ κορωνοϊού και ανοσίας

Του **MARC LIPSITCH**
THE NEW YORK TIMES

Ανάμεσα στους πολλούς παράγοντες αβεβαιότητας γύρω από τον COVID-19 συγκαταλέγεται η αντίδραση του σώματος στη μόλυνση και το τι σημαίνει αυτό για την εξάπλωση της ασθένειας. Η ανοσία σε νοσήματα μπορεί να διαρκεί μια ολόκληρη ζωή ή να είναι σχεδόν ανύπαρκτη, ενώ για την ώρα δεν διαθέτουμε παρά ελάχιστα στοιχεία ώστε να απαντήσουμε στο παραπάνω ερώτημα.

Οι επιστήμονες και οι ηγέτες κρατών πρέπει να δημιουργήσουν ένα υποθετικό πρότυπο για την ανοσία στον ιό, βάσει των δεδομένων που ήδη διαθέτουμε για το ανοσοποιητικό σύστημα και τα στοιχεία για άλλους συγγενικούς ιούς, για να καταγράψουν τις διαφορές κάθε όψης του προτύπου με την παρούσα κατάσταση. Επόμενο βήμα θα είναι η συλλογή νέων στοιχείων, βασισμένων στην παρατήρηση και στα πειράματα.

Το ιδανικό σενάριο, που θέλει όσους ασθενείς ξεπερνούν την ασθένεια να διαθέτουν διά βίου ανοσία, ισχύει για πολλές λοιμώξεις. Ο Δανός ιατρός Πέτερ Πάνουμ προχώρησε στη διαπίστωση αυτή για την ιλαρά το 1846, σε επίσκεψή του στις νήσους Φερόε, παρατηρώντας ότι όσοι κάτοικοι είχαν επιβιώσει από την επιδημία ιλαράς του 1781 εμφάνιζαν ανοσία. Η παρατήρηση αυτή δημιούργησε την επιστήμη της Ανοσιολογίας και της Επιδημιολογίας.

Ενα παράδειγμα «πολύπλοκης» ανοσίας προσφέρουν οι κορωνοϊοί, που μεταπηδούν ενίοτε από ζώα ξενιστές στον άνθρωπο. Ο σημερινός κορωνοϊός, SARS-Cov-2, προκάλεσε την τρίτη μεγάλη επιδημία κορωνοϊού κατά την πρόσφατη ανθρώπινη ιστορία, μετά το ξέσπασμα του SARS, το 2002-3, και την επιδημία του MERS, που ξεκίνησε το 2012.

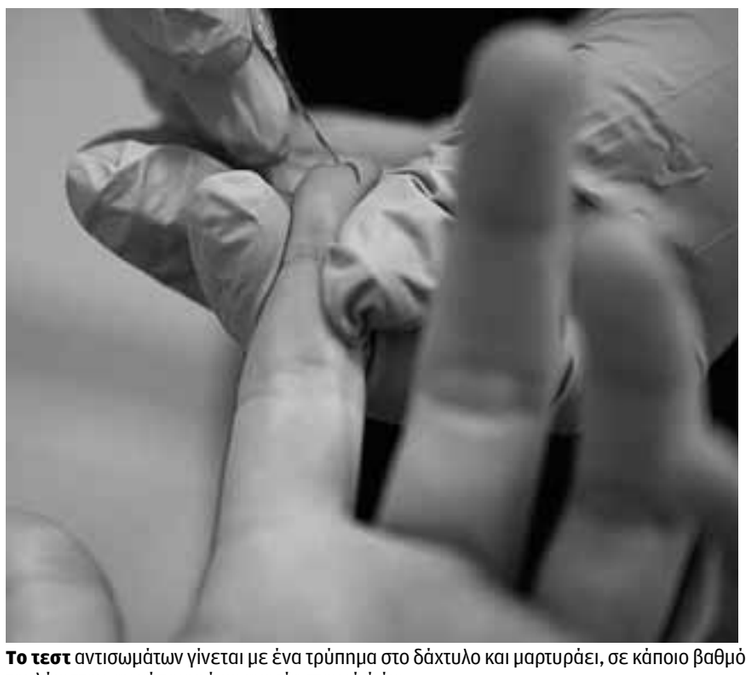

Το τεστ αντισωμάτων γίνεται με ένα τρύπημα στο δάχτυλο και μαρτυράει, σε κάποιο βαθμό τουλάχιστον, αν κάποιος έχει ανοσία στον ιό ή όχι.

Επικρατεί αβεβαιότητα σχετικά με την αντίδραση του σώματος στη μόλυνση και τι σημαίνει αυτό για την εξάπλωση του COVID-19.

Οι γνώσεις μας για την ανοσία απέναντι στους κορωνοϊούς προέρχονται, όμως, κυρίως από τη μελέτη τέτοιων ιών, οι οποίοι προκαλούν κάθε χρόνο αναπνευστικά νοσήματα, από κοινό κρυολόγημα έως πνευμονίες. Σε δύο διαφορετικές μελέτες, ερευνητές μόλυναν εθελοντές με εποχικό κορωνοϊό, για να τους εμβολιάσουν ένα έτος αργότερα με τον ίδιο ή παραπλήσιο ιό, παρατηρώντας εάν είχαν αποκτήσει ανοσία.

Στην πρώτη μελέτη, το 1977, το ένα τρίτο των εθελοντών που είχαν λάβει το ίδιο στέλεχος ιού απέκτησε ανοσία, ενώ οι υπόλοιποι –δέκτες λίγο διαφορετικού στελέχους του κορωνοϊού– απέκτησαν προσωρινή ανοσία. Σε δεύτερη μελέτη, το 1990, οι εθελοντές που εμβολιάστηκαν ή εκτέθηκαν σε κορωνοϊό εμφάνισαν ελαφρότερα συμπτώματα, ενώ το σώμα τους παρήγαγε μικρότερο ιικό φορτίο.

Τέτοιες έρευνες δεν έγιναν για τους SARS και MERS. Η εξέταση των αντισωμάτων στο αίμα ασθενών που επέζησαν από τις ιώσεις αυτές έδειξε ότι η ανοσία που ανέπτυξαν είχε διάρκεια δύο ετών για τον SARS και τριών ετών για τον MERS. Η ικανότητα των αντισωμάτων αυτών να εμποδίζουν την αναπαραγωγή του ιού, φάνηκε όμως ότι μειώνεται με το πέρας του χρόνου.

Οι μελέτες δίνουν μια εικόνα της πορείας των ασθενών με COVID-19. Αφού μολυνθούν με τον κορωνοϊό SARS-CoV-2, το ανοσοποιητικό σύστημα των περισσότερων ανθρώπων αντιδρά. Σε ορισμένους, η αντίδραση αυτή είναι καλύτερη από ό,τι σε άλλους, ενώ οι επιστήμονες εκτιμούν ότι ο οργανισμός θα είναι προστατευμένος μεσοπρόθεσμα, δηλαδή για διάστημα περίπου ενός έτους. Το φαινόμενο αυτό οδηγεί στην πολυσυζητημένη «ανοσία της αγέλης», που προστατεύει τον πληθυσμό και περιορίζει τη μετάδοση της νόσου.

Μείωση εμφραγμάτων και εγκεφαλικών

Πολλοί καρδιολόγοι ανά τον κόσμο περίμεναν αυτή την περίοδο της πανδημίας να υπάρξει αύξηση των ασθενών που έχουν υποστεί έμφραγμα ή εγκεφαλικό επεισόδιο. Και όμως, τα πρώτα ανεπίσημα στοιχεία από τις ΗΠΑ, την Ισπανία, το Χονγκ Κονγκ υποδηλώνουν ότι έχουν μειωθεί κατά 40% με 60% οι εισαγωγές ασθενών με έμφραγμα ή εγκεφαλικό. Σύμφωνα με τις πρώτες ενδείξεις, το μυστήριο εξηγείται από την προσπάθεια των ασθενών να αποφύγουν όσο το δυνατόν την επίσκεψη στο νοσοκομείο, με αποτέλεσμα να διατρέχουν πολύ υψηλότερο κίνδυνο απ' ό,τι αν κολλούσαν τον νέο κορωνοϊό, γράφει στους New York Times ο Χάρλαν Κρούμχολτς, καθηγητής καρδιολογίας στο πανεπιστήμιο του Γέιλ και διευθυντής στο νοσοκομείο Γέιλ του Νιου Χέιβεν.

Οι φλεγμονές του αναπνευστικού συστήματος, σαν αυτή που προκαλεί ο νέος κορωνοϊός, ενδέχεται να διπλασιάζουν τον κίνδυνο να υποστεί κάποιος έμφραγμα ή εγκεφαλικό, λέει ο Κρούμχολτς. Επιπλέον, το άγχος και η κατάθλιψη που προκαλούν καταστάσεις όπως αυτή μιας πανδημίας, η ανησυχία για τα οικονομικά και την εργασία σχετίζονται όλα με διπλασιασμό των πιθανοτήτων για έμφραγμα. Και όμως, στο νοσοκομείο όπου εργάζεται ο Κρούμχολτς οι ομάδες γιατρών και νοσοκόμων που ασχολούνται με εγκεφαλικά και καρδιακά επεισόδια κάθονται άπραγες τον τελευταίο καιρό. Το ίδιο αναφέρουν και πολλοί άλλοι γιατροί στις ΗΠΑ, λέει ο Κρούμχολτς, ενώ στην Ισπανία την τελευταία εβδομάδα του Μαρτίου είχε καταγραφεί μείωση των περιστατικών εμφράγματος κατά 40% σε σύγκριση με την περίοδο πριν από την πανδημία.

Η πιο πιθανή εξήγηση είναι πως οι ασθενείς απλώς κάθονται σπίτι τους και υποφέρουν χωρίς ιατρική βοήθεια αντί να πάνε στο νοσοκομείο, συμπεραίνει ο Κρούμχολτς. Και όταν τελικά αναζητούν βοήθεια, συχνά συμβαίνει αυτό αφότου έχει επιδεινωθεί σημαντικά η κατάστασή τους, με αποτέλεσμα η θεραπεία να μην είναι τόσο αποτελεσματική. Ο Κρούμχολτς αναφέρει και άλλες πιθανές αιτίες για την απουσία ασθενών με εγκεφαλικό ή έμφραγμα από τα νοσοκομεία, όπως ότι η αναγκαστική παραμονή στο σπίτι προφυλάσσει τους ανθρώπους από παράγοντες που μπορεί να πυροδοτήσουν ένα καρδιακό ή εγκεφαλικό επεισόδιο, όπως το υπερβολικό φαγητό και ποτό και η ακανόνιστη φυσική άσκηση. Η συμβουλή του καθηγητή Κρούμχολτς προς τους ασθενείς είναι μία: μην καθυστερείτε να ζητήσετε ιατρική βοήθεια.

Σύμφωνα με τις πρώτες ενδείξεις, οι ασθενείς προσπαθούν να απο-φύγουν όσο το δυνατόν την επίσκεψη στο νοσοκομείο.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Σφοδρό πλήγμα στην οικονομία από την παγκόσμια καραντίνα

Η σημαντική επιδείνωση των οικονομικών στοιχείων ως αποτέλεσμα των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού βρίσκεται στο επίκεντρο της προσοχής των επενδυτών. Στις ΗΠΑ, τα στοιχεία της βιομηχανικής παραγωγής κατέγραψαν τον Μάρτιο τη μεγαλύτερη μηνιαία πτώση από τον Ιανουάριο του 1946 (-5,4%), κυρίως λόγω της συρρίκνωσης της μεταποιητικής δραστηριότητας (-6,3%). Τον ίδιο μήνα, οι λιανικές πωλήσεις σημείωσαν την πιο ραγδαία μηνιαία μείωση από το 1992 που ξεκίνησε η καταγραφή των εν λόγω στοιχείων (-8,7% σε εποχιακά προσαρμοσμένη βάση). Σύμφωνα με την έκθεση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ Fed (Beige Book), τα μέτρα κοινωνικής απομάκρυνσης και αναστολής της λειτουργίας των επιχειρήσεων, που εφαρμόστηκαν για να περιοριστεί ο ρυθμός εξάπλωσης της επιδημίας, οδήγησαν σε απότομη συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας σε όλη την αμερικανική επικράτεια, αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο περαιτέρω επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών. Σε πτωτική τροχιά κινούνται και οι περισσότεροι πρόδρομοι δείκτες, με την έρευνα Empire State Manufacturing για τον Απρίλιο να καταγράφει δραματική πτώση 57 μονάδων της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην πολιτεία της Νέας Υόρκης στο ιστορικό χαμηλό -78,2 μ. Οσον αφορά τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας, οι προβλέψεις εμφανίζονται δυσοίωνες, σύμφωνα και με την πλέον πρόσφατη έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ). Συγκεκριμένα, το ΔΝΤ αναμένει συρρίκνωση της παγκόσμιας οικονομίας κατά 3,0%, αναθεωρώντας επί τα χείρω την πρόβλεψη του Ιανουαρίου κατά 6,3 μ., υπό την προϋπόθεση ότι η πανδημία θα αρχίσει να περιορίζεται στο δεύτερο ήμισυ του έτους επιτρέποντας τη σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων, ενώ για την επόμενη χρονιά προβλέπει έναν ισχυρό ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης της τάξεως του 5,8%. Στις αγορές εμπορευμάτων, η τιμή του πετρελαίου WTI έκλεισε σε χαμηλό 18 ετών την Τετάρτη, μετά τη δημοσίευση της πρόβλεψης της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας (ΙΕΑ) για πρωτοφανή πτώση της ζήτησης για το σύνολο του 2020 (-9,3 εκατ. βαρέλια την ημέρα), αλλά και των στοιχείων της αμερικανικής Υπηρεσίας Πληροφοριών Ενέργειας (ΕΙΑ) που έδειξαν άνοδο των αποθεμάτων αργού στις ΗΠΑ για 12η διαδοχική εβδομάδα (+19,2 εκατ. βαρέλια/εβδομάδα έως τις 10 Απριλίου). Στις αγορές συναλλάγματος, η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου κυμαινόταν στην περιοχή του 1,0877 στις αγορές της Ευρώπης την Πέμπτη, σημειώνοντας εβδομαδιαία πτώση της τάξεως του 0,5%, μετά μια σύντομη άνοδο σε υψηλό 2 εβδομάδων 1,0990 ενδοσυνεδριακά την Τετάρτη. Οι ανησυχίες για την πορεία της οικονομίας της Ευρωζώνης επιδρούν αρνητικά στο ενιαίο νόμισμα, με την επικεφαλής της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ να τονίζει πως αναμένεται μεγάλη ύφεση και υποχώρηση του πληθωρισμού, καθώς τα εισερχόμενα στοιχεία εμφανίζουν πρωτοφανή πτώση υποδεικνύοντας μεγάλη συρρίκνωση της παραγωγής και ταχεία επιδείνωση στην αγορά εργασίας.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Αμφισβητεί τις «μαύρες» εκτιμήσεις και αναζητεί αντίδοτο στην ύφεση

Η κυβέρνηση προχωράει στον σχεδιασμό για την επανεκκίνηση της οικονομίας

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Επιστροφή στις επιδόσεις των χειρότερων μνημονιακών χρόνων θα δείξουν φέτος οι βασικοί οικονομικοί και δημοσιονομικοί δείκτες, όπως προκύπτει από τις προβλέψεις αναλυτών και κυρίως του ΔΝΤ, το οποίο προχώρησε σε αναλυτική αποτύπωση εκτιμήσεων, αν και με μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας, όπως αναγνώρισε ο ίδιος ο Πόουλ Τόμσεν τη Μεγάλη Τετάρτη, μιλώντας για το επίπεδο του ελληνικού δημοσίου χρέους.

Στην κυβέρνηση αισιοδοξούν ότι τα πράγματα θα πάνε κάπως καλύτερα, αλλά σε κάθε περίπτωση το κύριο μέλημά τους είναι να δρομολογήσουν μέτρα πολιτικής για τη

Μεγάλο στοίχημα αποτελεί το άνοιγμα των συνόρων και συνεπακόλουθα η πορεία του τουρισμού.

συνέχιση της στήριξης των πληττομένων, την έξοδο από το lockdown και την επανεκκίνηση της οικονομίας, που θα επιτρέψουν στη χώρα να επιστρέψει σταδιακά εκεί όπου βρισκόταν προ κορωνοϊού και όχι στη μνημονιακή πραγματικότητα.

Αυτό προϋποθέτει τόνωση της ανάπτυξης, για μια γρήγορη ανάκαμψη το 2021, αλλά και συγκράτηση του δημοσιονομικού εκτροχιασμού σε διαχειρίσιμα επίπεδα. Η χώρα, σημειώνουν, πρέπει να είναι σε θέση να προσφεύγει και αύριο στις αγορές με λογικό κόστος δανεισμού. Προς το παρόν, οι προβλέψεις ρίχνουν μαύρα σύννεφα στον ορίζοντα.

Μείωση ΑΕΠ

Για το ΑΕΠ το ΔΝΤ προέβλεψε ότι θα υποχωρήσει φέτος κατά 10%, για να ανακάμψει με ρυθμό 5,1% το 2021. Στη χειρότερη χρονιά του μνημονίου, το 2011, η πτώση του ΑΕΠ ήταν 9,1%. Το ΙΟΒΕ έκανε δύο σενάρια με ύφεση μεταξύ 5% και 10% φέτος, το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή τρία σενάρια με ύφεση 5,3% έως 10,2% και ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας προτιμά να επικαλείται τις ευρωπαϊκές προβλέψεις της Κομισιόν για ύφεση 5%-10%. Αλλη πηγή, ωστόσο, του οικονομικού επιτελείου θεωρεί ότι θα είναι κάτω από 5% και κυβερνητικός παράγων, σχολιάζοντας τις προβλέψεις του ΔΝΤ, παρατηρούσε τη Μεγάλη Τετάρτη: «Πότε ήταν η τελευταία φορά που το ΔΝΤ έπεσε μέσα στις προβλέψεις του;».

Η ίδια πηγή, με γνώση του κυβερνητικού σχεδιασμού, ανέφερε στην «Κ» ότι η κυβέρνηση θα ανακοινώσει σχέδιο σταδιακής άρσης των μέτρων αφού περάσει η περίοδος επιδημιολογικής ασφάλειας, μετά το Πάσχα, αλλά «το πρόβλημα είναι πότε θα ανοίξουν τα σύνορα», λόγω τουρισμού. Στον τομέα αυτό, στηρίζουν ελπίδες στον τουρισμό από Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, όπου η κρίση ήταν σχετικά περιορισμένη, καθώς και σε επιμήκυνση της σεζόν.

Επίσης, εκτίμησε ότι «η ανάκαμψη θα είναι απότομη, διότι κερδίζεται η μάχη», καθώς η Ελλάδα αντιμετώπισε με επιτυχία την κρίση, σε αντίθεση με άλλες γειτονικές και ανταγωνιστικές τουριστικά χώρες.

Ελλειμμα

Για τα δημοσιονομικά μεγέθη, το ΔΝΤ προέβλεψε πρωτογενές έλλειμμα 5,1% του ΑΕΠ φέτος και 4,4% του ΑΕΠ το 2021, ενώ πολύ πιο συντηρητικό το Γραφείο Προϋπολογισμού το τοποθέτησε μεταξύ 0,7% και 2,8% για φέτος. Επίσης, το ΔΝΤ εκτόξευσε το χρέος στο 200,8% του ΑΕΠ φέτος και στο 194,8% του ΑΕΠ το 2021, ενώ το Γραφείο Προϋπολογισμού στο 188,3% έως 192,7% του ΑΕΠ φέτος. Η Τράπεζα της Ελλάδος βλέπει κι αυτή αύξηση χρέους κατά 15% του ΑΕΠ. Οπως εξηγεί, ωστόσο, πηγή το οικονομικού επιτελείου, οι εκτροχιασμοί αυτοί θα αποδειχθούν προσωρινοί, αν ανακάμψει το ΑΕΠ την επόμενη χρονιά. Ιδίως ως προς το χρέος, σημειώνει ότι με το «μαξιλάρι» των διαθεσίμων που χρησιμοποιεί η Ελλάδα, το χρέος δεν θα αυξηθεί σημαντικά σε απόλυτο μέγεθος, αλλά ως ποσοστό του ΑΕΠ, λόγω υποχώρησης του ΑΕΠ.

Επομένως, τονίζει, είναι κρίσιμη η ανάκαμψη του 2021, για να μπορέσει να σταθεί και ο προϋπολογισμός του επόμενου χρόνου σε λογικά επίπεδα. Αναμένεται, βεβαίως, ότι η Ευρωζώνη θα επιτρέψει χαλάρωση κανόνων και το 2021.

Ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας προτιμά να επικαλείται τις ευρωπαϊκές προβλέψεις της Κομισιόν για ύφεση στην Ελλάδα.

«Απεταξάμην» την πιστωτική γραμμή ESM

Με ευρύτατη προσφυγή στο μαξιλάρι διαθεσίμων και αύξηση των εκδόσεων εντόκων γραμματίων σκοπεύει το οικονομικό επιτελείο να αντιμετωπίσει το ταμειακό πρόβλημα που θα ανακύψει οξύτατο και άμεσο, πέρα από το δημοσιονομικό. Ηδη, παράγων του οικονομικού επιτελείου μίλησε για χρησιμοποίηση των 2/3 του μαξιλαριού των 20 δισ. ευρώ, καλύπτοντας τα 14 δισ. ευρώ του δημοσιονομικού κόστους της περιόδου έως το τέλος Μαΐου. Κυβερνητική πηγή εκτιμά ότι τελικώς θα χρησιμοποιηθεί μεγαλύτερο μέρος του μαξιλαριού.

Στο οικονομικό επιτελείο δεν αντιμετωπίζουν με ενθουσιασμό την προληπτική γραμμή του ESM, για την οποία αποφάσισε το Eurogroup. Το ποσό των 4 δισ. ευρώ, στο οποίο αντιστοιχεί η γραμμή για την Ελλάδα, δεν είναι άλλωστε ιδιαιτέρως σημαντικό, υποστηρίζουν, ενώ εκκρεμεί, πάντα, η διευκρίνιση για το αν θα συνοδεύονται τα σχετικά κονδύλια από κάποιου είδους μνημονιακής αιρεσιμότητας. Η κυβέρνηση ασφαλώς δεν θέλει να βρεθεί με ένα νέο μνημόνιο, βγαίνοντας από την κρίση αυτή. Ευελπιστεί δε ότι η Σύνοδος Κορυφής στις 23 Απριλίου θα ανοίξει τον δρόμο για ένα Ταμείο Ανασυγκρότησης, βασιζόμενο στον κοινοτικό προϋπολογισμό. Αυτό, όμως, θα είναι μια μακροχρόνια διαδικασία, στην οποία δεν μπορούν να βασιστούν για τις άμεσες ανάγκες. Οι ανάγκες πάντως, τονίζουν, θα είναι σημαντικές στον ορίζοντα των επόμενων μηνών. Ο κίνδυνος είναι να έχουμε 600.000 ανέργους από τον τουρισμό, οι οποίοι με κάποιο τρόπο θα πρέπει να στηριχθούν. Ο στόχος είναι αυτοί να επιδοτηθούν για να απασχοληθούν αλλού και όχι για να μην εργάζονται, όπως διαμηνύουν.

Σενάρια ύφεσης 5%-10% και αύξησης ανεργίας έως και 31,3%

Μεταξύ 5% και 10% τοποθέτησαν την προβλεπόμενη ύφεση για την ελληνική οικονομία νεότερες αναλύσεις που δημοσιοποιήθηκαν χθες, ενώ προβλέπουν και εκτίναξη της ανεργίας. Συγκεκριμένα, το Ιδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών ανακοίνωσε δύο σενάρια, με ύφεση 5% και 9% αντίστοιχα. Το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, εξάλλου, έκανε αναφορά σε τρία σενάρια, με ύφεση 5,3% έως 10,2%, λαμβανομένων υπ' όψιν επεκτατικών μέτρων 5 δισ. ευρώ. Αντιθέτως, παράγων του οικονομικού επιτελείου εκτιμούσε χθες πως η ύφεση θα είναι χαμηλότερη από 5%. Τα σενάρια του ΙΟΒΕ προβλέπουν επίσης αύξηση της ανεργίας στο 19,3% έως 21,2% και υποχώρηση των επενδύσεων κατά 17% έως 30%. Τα σενάρια του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή αναφέρουν αύξηση της ανεργίας στο 26,2% με 31,3%, πρωτογενές έλλειμμα 0,7-2,8% του ΑΕΠ και αύξηση του δημόσιου χρέους στο 188,3% έως 192,7% του ΑΕΠ, πάντα υπό την προϋπόθεση της λήψης επεκτατικών μέτρων 5 δισ. ευρώ. «Η ελληνική οικονομία εισέρχεται στη νέα κρίση με "υποκείμενα νοσήματα"», σχολίασε ο γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ Νίκος Βέττας, αναφερόμενος στη χαμηλή ανταγωνιστικότητα, στις διαρθρωτικές αδυναμίες, στο υψηλό δημόσιο χρέος και στο μεγάλο ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Μάλιστα, εκτίμησε ότι το δημόσιο χρέος θα ξεπεράσει το 200% του ΑΕΠ. Ο ίδιος υποστήριξε, επιπλέον, ότι «δεν υπάρχει για την ελληνική οικονομία περιθώριο δημοσιονομικού εκτροχιασμού κατά την κρίση. Κομβικής σημασίας είναι η αξιοπιστία της οικονομικής πολιτικής». Στο εβδομαδιαίο δελτίο του ΣΕΒ για την ελληνική οικονομία επισημαίνεται ότι στον τουρισμό αναμένεται 100% ύφεση το β΄ τρίμηνο, όπου συγκεντρώνονται το 25% των ετήσιων εισπράξεων, και 50% ύφεση το γ΄ τρίμηνο, όπου συγκεντρώνεται το 60% των εισπράξεων. Ετσι, οι εισπράξεις από 18 δισ. ευρώ το 2019 αναμένεται να προσγειωθούν στα 8-10 δισ. ευρώ με κάποια μετακύλιση του προϊόντος το φθινόπωρο.

ΕΙΡ. ΧΡ.

Με μικρές εκδόσεις ομολόγων κρατάει επαφή η Ελλάδα με τις αγορές

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η έκδοση του νέου 7ετούς ομολόγου έδειξε ότι η Ελλάδα συνεχίζει να έχει παρουσία στις αγορές και την ίδια στιγμή ενίσχυσε τα ταμειακά αποθέματα της χώρας κατά 2 δισ. ευρώ σε μία περίοδο που έχει ανάγκη τη ρευστότητα για να αντεπεξέλθει στο κόστος της κρίσης. Κατέδειξε παράλληλα πόσο σημαντικό ρόλο παίζει η αξιολόγηση μιας χώρας σε περιόδους έντονων αναταραχών όπως η σημερινή, καθώς και τη ζημία που έχει προκαλέσει η απροθυμία της Ευρωζώνης να προχωρήσει σε πιο γενναία μέτρα στήριξης, όπως η έκδοση ευρωομολόγου. Η Ελλάδα βγήκε στις αγορές σε μία ιδιαίτερα δύσκολη συγκυρία, παρά το τεράστιο έκτακτο QE που έχει ξεκινήσει η ΕΚΤ και στο οποίο ανήκουν και τα ελληνικά ομόλογα. Οι ανησυχίες για τη βιωσιμότητα του χρέους των πιο αδύναμων χωρών του ευρώ και οι φόβοι για μία νέα κρίση χρέους δεν «πρέμησαν» μετά τις πρόσφατες αποφάσεις του Eurogroup. Αντίθετα, ενισχύθηκαν. Η βαθιά ύφεση στην οποία έχουν ήδη μπει οι χώρες της Ευρωζώνης, με την Ελλάδα να εκτιμάται ότι θα σημειώσει τη βαθύτερη, οδηγεί σε έκρηξη των δεικτών χρέους. Οι εκτιμήσεις του ΔΝΤ που μιλούν για αύξηση του ελληνικού χρέους άνω του 200% του ΑΕΠ φέτος, και για 143% στην Ιταλία, είναι ενδεικτικές. Οπως σχολιάζουν οι αναλυτές, η Ελλάδα αν και άντλησε 2 δισ. έναντι προφορών 5,9 δισ. ευρώ για το 7ετές, είναι προφανές πως πλέον δυσκολεύεται να βρει τη ζήτηση που έβλεπε στο πρόσφατο παρελθόν, υπενθυμίζοντας τα 18,8 δισ. ευρώ των προσφορών για το 15ετές τον Ιανουάριο. Το επιτόκιο του 2,013% του 7ετούς δείχνει πως οι επενδυτές ζητούν υψηλότερες αποδόσεις για το ρίσκο που αναλαμβάνουν. Το επιτόκιο για το 15ετές είχε διαμορφωθεί στο 1,911%, όταν οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων ήταν σε ιστορικά χαμηλά. Ολα αυτά φυσικά είναι αποτέλεσμα του ιστορικού σοκ που

Η στρατηγική που θα ακολουθήσει ο ΟΔΔΗΧ θα εξαρτηθεί από τις επικείμενες αξιολογήσεις διεθνών οίκων.

βιώνουν οι οικονομίες διεθνώς και της αλλαγής της επενδυτικής ψυχολογίας, ωστόσο είναι και αποτέλεσμα του ρίσκου που συνεχίζει να έχει η Ελλάδα και το οποίο «βγαίνει» στην επιφάνεια όταν οι συνθήκες στις αγορές επιδεινώνονται. Οπως τονίζει στην «Κ» ο Τζενς Πίτερ Σόρενσεν, επικεφαλής αναλυτής της Danske Bank, τόσο το ύψος των προσφορών όσο και το επιτόκιο έχουν να κάνουν με την αξιολόγηση της Ελλάδας από τους οίκους. Αν και η Κύπρος και η Πορτογαλία βγήκαν πρόσφατα στις αγορές με 7ετή ομόλογα και επίσης αντιμετώπισαν δυσκολίες, ωστόσο τα επιτόκιά τους κινήθηκαν στο 1,564% και στο 0,7% αντίστοιχα. Αυτές οι χώρες έχουν «επενδυτική βαθμίδα», και οι επενδυτές τοποθετούνται με μεγαλύτερη «ασφάλεια».

Οι οίκοι αξιολόγησης αποτελούν και έναν από τους λόγους που ο ΟΔΔΗΧ επέλεξε να βγει στις αγορές τώρα και όχι αργότερα. Την ερχόμενη Παρασκευή αναμένονται οι «ετυμηγορίες» από S&P και DBRS για την Ελλάδα, εν μέσω αυτής της βαθιάς κρίσης. Το καλό σενάριο είναι να υποβαθμίσουν μόνο τις προοπτικές της Ελλάδας (και όχι την αξιολόγηση) σε σταθερές από θετικές. Αυτό ήθελε να διασφαλίσει η ελληνική κυβέρνηση. Αποδεικνύοντας ότι μπορεί και βγαίνει στις αγορές και αντιμετωπίζει τις ταμειακές της ανάγκες μόνη της, θα λειτουργήσει θετικά στα «μάτια» των οίκων, απομακρύνοντας το σενάριο μιας υποβάθμισης της αξιολόγησης, που θα έστελνε ένα αρνητικό σήμα.Οπως επισημαίνει η UBS, αν και ο δείκτης χρέους της Ελλάδας θα ξεπεράσει το 200% του ΑΕΠ φέτος, κάτι που είναι σαφώς πιστωτικά αρνητικό, ωστόσο η ένταξη της χώρας στο έκτακτο QE της ΕΚΤ είναι μια κρίσιμη στήριξη, η οποία διευκόλυνε την έξοδο της Ελλάδας στις αγορές. Αυτό, σε συνδυασμό με το ότι το μεγαλύτερο μέρος του χρέους έχει τη μορφή μακροπρόθεσμων δανείων από τον ESM καθώς και το ότι η Ελλάδα διαθέτει ένα αξιοπρεπές ταμειακό απόθεμα, θα στηρίξει τις τρέχουσες αξιολογήσεις των οίκων.

Η παρουσία της Ελλάδας στις αγορές, έστω και με ακριβότερους όρους από το πρόσφατο παρελθόν, αποτελεί βασικό μέρος της στρατηγικής του οικονομικού επιτελείου για την ενίσχυση των ταμειακών διαθεσίμων ως όπλο έναντι της κρίσης. Ετσι, με μικρού ύψους εκδόσεις ομολόγων, σε συνδυασμό με την ενίσχυση των εκδόσεων των εντόκων, στοχεύει να κρατήσει το «μαξιλάρι» όσο… γεμάτο γίνεται και για την «επόμενη μέρα», ώστε να μη βρεθεί αντιμέτωπο με επίπονες υποβαθμίσεις και απαγορευτικά κόστη δανεισμού.

Deloitte.

Αντιμετωπίζοντας τον COVID-19 με ανθεκτικότητα

Οι αρχές λαμβάνουν αποφασιστικά μέτρα που οδηγούν τις επιχειρήσεις στην επανεξέταση της επάρκειας των μέτρων ετοιμότητάς τους. Στόχος μας είναι να βοηθάμε τις επιχειρήσεις να διαχειριστούν τους επιχειρηματικούς κινδύνους από την έξαρση του COVID-19.
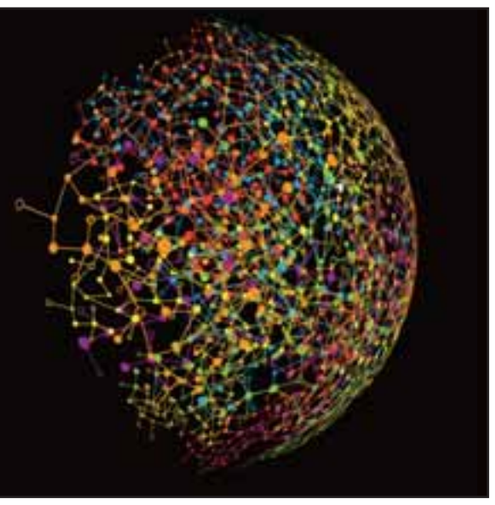
www.deloitte.com/COVID-19